

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia. Esitys on lakihankkeen kolmas vaihe, ja sillä täydennetään liikenteen palveluista annetun lain kokonaisuus vaalikaudella 2015–2019. Lisäksi esityksellä muutettaisiin ajokorttilakia, ilmailulakia, laivaapteekista annettua lakia, laivaväen lääkärintarkastuksista annettua lakia sekä laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisjärjestelmästä annettua lakia. Hankkeella toteutetaan kahta pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman kärkihanketta: Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö -kärkihanketta sekä Sujuvoitetaan säädöksiä -kärkihanketta.

Tieliikenteen raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyys hankkimisessa otettaisiin käyttöön pelkkien kokeiden suorittamiseen perustuva vaihtoehto nykyisten koulutusmallien rinnalle. Perustason ammattipätevyyskoe olisi kaksiosainen ja edellyttäisi teoriaa ja käytäntöä koskevien kokeiden suorittamista. Pääesikunta hyväksyisi Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä ammattipätevyyskoulutusta antavat koulutuskeskukset. Mopon ajokorttia varren annettavassa kuljettajaopetuksessa toimivien opettajien vaatimuksia ajokorttilaissa tarkistettaisiin.

Meriliikenteen ammattipätevyysääntelyä muutettaisiin siten, että pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alukset jäisivät laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain ja liikenteen palveluista annetun lain pätevyys- ja miehitysvaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle siltä osin kuin niillä on käytössään koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt.

Esityksellä myös asetettaisiin varautumisvelvoite suuremmille luvanvaraisen maantieliikenteen harjoittajille ja yhdenmukaistettaisiin muutoin varautumista koskevia säännöksiä. Taksinkuljettajan kokeesta poistettaisiin paikallistuntemusta koskeva osuus. Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavalle yritykselle tai yhteisölle asetettaisiin velvollisuus tarjota liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.

Lisäksi liikenteen palveluista annettuun lakiin tehdään teknisiä muutoksia niin, että sen pykälänumerointi muuttuu juoksevaksi. Samalla on muutettava yhteensä 18 laissa olevat viittaukset liikenteen palveluista annetun lain säännöksiin. Lain muodostama kokonaisuus pyritään lisäksi selkeyttämään erityisesti tarkentamalla useiden lain säännösten otsikointia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2019 kuitenkin siten, että liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain 27–41 ja 193 § tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020 ja ajokorttilain voimaantulosäännöksen muutos niin pian kuin laki ajokorttilain muuttamisesta on vahvistettu.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	6
1 JOHDANTO.....	6
2 NYKYTILA.....	7
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	7
2.1.1 Tieliikenteen ammattipätevyudet.....	7
2.1.2 Merenkulun ammattipätevyudet.....	10
2.1.3 Varautuminen.....	11
2.1.4 Taksinkuljettajan koe.....	12
2.1.5 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti.....	12
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	13
2.2.1 Merenkulun ammattipätevyudet.....	13
2.2.2 Varautuminen.....	14
2.3 Nykytilan arviointi.....	14
2.3.1 Tieliikenteen ammattipätevyudet.....	14
2.3.2 Merenkulun ammattipätevyudet.....	17
2.3.3 Varautuminen.....	18
2.3.4 Taksinkuljettajan koe.....	21
2.3.5 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti.....	21
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	21
3.1 Tavoitteet.....	21
3.1.1 Tieliikenteen ammattipätevyudet.....	21
3.1.2 Merenkulun ammattipätevyudet.....	21
3.1.3 Varautuminen.....	21
3.1.4 Taksinkuljettajan koe.....	22
3.2 Toteuttamisvaihtoehtojen arviointia.....	22
3.2.1 Tavaraliikenteen digitalisaatio.....	22
3.2.2 Tieliikenteen ammattipätevyudet.....	23
3.2.3 Varautuminen.....	26
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	27
3.3.1 Tieliikenteen ammattipätevyys.....	27
3.3.2 Merenkulun ammattipätevyudet.....	29
3.3.3 Varautuminen.....	30
3.3.4 Taksinkuljettajan koe.....	33
3.3.5 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti.....	33
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	33
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	33
4.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin.....	33
4.1.2 Vaikutukset yrityksiin ja toiminnanharjoittajiin.....	35
4.2 Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen.....	38
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	39
4.4 Ympäristövaikutukset.....	41
4.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset.....	42
5 ASIAN VALMISTELU.....	44
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	45

HE 157/2018 vp

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	45
5.3 Esityksen suhde Ahvenanmaan itsehallintoon.....	50
5.4 Riippuvuus muista esityksistä.....	50
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	51
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	51
1.1 Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta	51
I osa: YLEISTÄ	51
I osa 1 luku: Yleiset säännökset.....	51
II osa: LIIKENNEMARKKINAT.....	51
II osa 1 luku: Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä.....	51
II osa 2 luku: Kansainvälinen tiekuljetus.....	54
II osa 3 luku: Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä.....	55
II osa 4 luku: Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika.....	64
II osa 5 luku: Rautatieliikenteen markkinat	65
II osa 6 luku: Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen.....	67
II osa 7 luku: Rautatieliikenteen pätevyudet.....	69
II osa 8 luku: Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus.....	71
II osa 9 luku: Merenkulku Suomen vesialueella	71
II osa 10 luku: Laivaväen pätevyudet	72
II osa 11 luku: Merenkulun koulutuksen järjestäjien ja koulutuksen hyväksyminen	74
II osa 12 luku: Luvanvarainen lentotoiminta	77
II osa 13 luku: Lentomiestien pätevyudet ja koulutus	79
III osa: LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA.....	79
III osa 1 luku: Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut.....	79
III osa 2 luku: Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta.....	80
Luvun ruotsinkielistä sanamuotoa muutetaan.....	80
IV osa: PALVELUT	81
IV osa 1 luku: Henkilöliikennepalvelut	81
IV osa 2 luku: Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus	81
IV osa 3 luku: Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen.....	82
IV osa 4 luku: Liikennepalvelujen julkinen tuki.....	83
IV osa 5 luku: Välitys- ja yhdistämispalvelut.....	84
V osa: VIRANOMAISET JA VALVONTA	84
V osa 1 luku: Viranomaisten toiminta	84
V osa 2 luku: Viranomaistehtävien hoitaminen	87
V osa 3 luku: Liikenteen lääkärijärjestelmä.....	88
V osa 4 luku: Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle.....	89
VI osa: LIIKENTEEN TIETOVARANNOT.....	90
VI osa 1 luku: Liikenneasioiden rekisteri	90
VI osa 2 luku: Liikenneasioiden rekisterin tietosisältö	90
VI osa 3 luku: Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä.....	91
VI osa 4 luku: Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot.....	92
VI osa 5 luku: Väyläviraston tietovarannot.....	92
VII osa: SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSÄÄNNÖKSET	93
VII osa 1 luku: Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku	93

HE 157/2018 vp

VII osa 2 luku: Rangaistussäännökset.....	96
VIII osa: VOIMAANTULO	97
VIII osa 1 luku: Voimaantulo ja siirtymäsäännökset	97
1.2 Laki ajokorttilain muuttamisesta	97
1.3 Laki ajoneuvolain 3 §:n muuttamisesta	98
1.4 Laki ajoneuvoverolain 63 §:n muuttamisesta	98
1.5 Laki aluskiinnityslain 44 §:n muuttamisesta.....	99
1.6 Laki alusrekisterilain muuttamisesta.....	99
1.7 Laki autoverolain 28 §:n muuttamisesta.....	99
1.8 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	99
1.9 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta.....	99
1.10 Laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta.....	99
1.11 Laki ilmailulain muuttamisesta.....	99
1.12 Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 14 ja 15 §:n muuttamisesta	101
1.13 Laki kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n muuttamisesta	101
1.14 Laki laiva-apteekista annetun lain 2 §:n muuttamisesta	101
1.15 Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta	101
1.16 Laki laivaväen lääkirintarkastuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta.....	102
1.17 Laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	103
1.18 Laki pelastuslain 89 §:n muuttamisesta	103
1.19 Laki polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta.....	104
1.20 Laki rautatielain muuttamisesta	104
1.21 Laki rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta	104
1.22 Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 24 a §:n 2 momentin 4 kohdan kumoamisesta.....	105
1.23 Laki verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta	105
1.24 Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	105
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	106
3 VOIMAANTULO	106
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	107
4.1 Hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle.....	107
4.2 Asetuksen antaminen ja lainsäädäntövallan siirtäminen.....	108
LAKIEHDOTUKSET	110
liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta.....	110
ajokorttilain muuttamisesta	170
ajoneuvolain 3 §:n muuttamisesta.....	173
ajoneuvoverolain 63 §:n muuttamisesta.....	174
aluskiinnityslain 44 §:n muuttamisesta	175
alusrekisterilain muuttamisesta	176
autoverolain 28 §:n muuttamisesta.....	177
henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta	178
henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta....	179
henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta	180
ilmailulain muuttamisesta	181
kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 14 ja 15 §:n muuttamisesta	183

HE 157/2018 vp

kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n muuttamisesta.....	184
laiva-apteekista annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	185
laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta.....	186
laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	188
lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	189
pelastuslain 89 §:n muuttamisesta.....	190
polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta	191
rautatielain muuttamisesta.....	192
rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	195
terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 24 a §:n 2 momentin 4 kohdan kumoamisesta.....	196
verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta	197
vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	198
RINNAKKAISTEKSTIT	199
liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta	199
ajokorttilain muuttamisesta	289
ajoneuvolain 3 §:n muuttamisesta.....	293
ajoneuvoverolain 63 §:n muuttamisesta.....	294
aluskiinnityslain 44 §:n muuttamisesta	295
alusrekisterilain muuttamisesta	296
autoverolain 28 §:n muuttamisesta.....	298
henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta	299
henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta....	300
henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta	301
ilmailulain muuttamisesta	302
kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 14 ja 15 §:n muuttamisesta	304
kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n muuttamisesta.....	305
laiva-apteekista annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	306
laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta.....	307
laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	311
lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	313
pelastuslain 89 §:n muuttamisesta.....	314
polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta	315
rautatielain muuttamisesta.....	316
rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	320
verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta	321
vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	322

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Marraskuussa 2015 käynnistetyllä liikenteen palveluita koskevan sääntelyn uudistuksella toteutetaan kahta pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman kärkihanketta: Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristö -kärkihanketta sekä Sujuvoitetaan säädöksiä -kärkihanketta. Lakihanke päätettiin toteuttaa kolmessa vaiheessa sen sisällöllisen laaja-alaisuuden takia. Hanke käynnistyi nimellä ”liikennekaari”, mutta eduskunta nimesi lain liikenteen palveluista annetuksi laiksi hankkeen ensimmäisessä vaiheessa.

Hallitusohjelman digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristöä koskevassa kärkihankkeessa on tavoitteena suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Kärkihankkeessa luodaan innovaatioita ja palveluiden syntymistä tukeva säädös- ja muu toimintaympäristö. Digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristö -kärkihankkeen toimenpiteitä ovat seuraavat kokonaisuudet: edistetään esineiden internetiä, rakennetaan liikenteen digitaalisten palveluiden kasvu ympäristö, toimeenpannaan luottamusta lisäävä tietoturvastrategia, toimeenpannaan robotiikan toimintaohjelma sekä toimeenpannaan massadatan toimintaohjelma. Hallituksen puoliväliriihessä kärkihankkeeseen lisättiin toimenpide, jonka tavoitteena on luoda kehittämissuunnitelma logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi.

Lakihankkeen ensimmäistä vaihetta koskenut hallituksen esitys (hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 161/2016 vp) annettiin eduskunnalle syksyllä 2016. Eduskunta hyväksyi lain liikenteen palveluista (320/2017) ja erät siihen liittyvät lait huhtikuussa 2017. Pääosa laista tuli voimaan 1.7.2018, mutta lain III osan 2 luvun tietosäätely astui pääosin voimaan jo 1.1.2018.

Ensimmäisessä vaiheessa lainsäädäntöuudistukseen sisällytettiin erityisesti maaliikenteen liikennemarkkinoita ja -palveluja koskevat säädökset. Tavoitteena oli kehittää liikennepalvelujen asiakaslähtöisyyttä, markkinaehtoisuutta ja yhteentoimivuutta. Liikennepalvelujen lakitasoinen sääntely koottiin yhteen lakiin tavoitteena edistää liikennejärjestelmän tarkastelemista kokonaisuutena sekä helpottaa sen eri osien yhteentoimivuutta. Keskeisesti kyse oli uusien innovaatioiden, digitalisaation ja automaation käyttöönoton edistämisestä sekä liikenne palveluna -konseptin (Mobility as a Service, MaaS) toteuttamisesta. Erityisesti liikennejärjestelmää koskeva tieto haluttiin järjestelmän asiakkaiden, palveluntuottajien ja viranomaisen käyttöön mahdollisimman avoimesti ja lisäarvoa tuottavasti.

Lakihankkeen toista vaihetta koskeva hallituksen esitys (hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi HE 145/2017 vp) annettiin eduskunnalle lokakuussa 2017. Eduskunta hyväksyi lain 21.3.2018. Toisen vaiheen säännökset tulivat pääosin voimaan yhtä aikaa lain ensimmäisen osan säännösten kanssa, eli 1.7.2018. Tietosäätelyyn lisätty säännös, joka mahdollistaa toisen henkilön puolesta asiointin sähköisesti tarjotussa liikkumispalvelussa (niin kutsuttu puolesta-asiointi), tulee kuitenkin voimaan vasta siirtymäajan jälkeen 1.1.2019.

Lakihankkeen toisessa vaiheessa mukaan tuotiin lento-, meri- ja raideliikenteen markkinoita ja kuljetuspalveluja koskevat säädökset siten, että ne muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden ensimmäisessä vaiheessa liikenteen palveluista annettuun lakiin sisällytettyjen ensisijaisesti tieliikennettä koskevien säännösten kanssa. Toisessa vaiheessa myös parannettiin edellytyksiä liikenteen palveluiden digitalisoimiseksi ja tiedon hyödyntämiseksi. Tämä toteutettiin

luomalla uutta sääntelyä liikennepalveluja koskevasta tiedon käytöstä ja luovuttamisesta sekä liikenneasioiden rekisteristä.

Lisäksi liikenteen palveluista annettuun lakiin on liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden yhtiöittämis ehdotuksen yhteydessä lisätty uusi II A osa (uudelleen numeroinnin myötä III osa). Muutosta koskeva hallituksen esitys (hallituksen esitys laiksi Liikenneviraston liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi HE 34/2018 vp) annettiin eduskunnalle huhtikuussa 2018. Eduskunta hyväksyi esityksen kesäkuussa, ja se astuu voimaan vuoden 2019 alusta. Esityksellä liikenteen palveluista annettuun lakiin sisällytettiin tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita koskevat säännökset sekä säännökset, jotka koskevat kaikkien liikennemuotojen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajien tiedonhallintaa. Säännösten avulla pyritään mahdollistamaan se, että tieto liikkuu tehokkaasti liikenteenohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajille, ja että ne voivat myös toimia tehokkaasti tiedonjaon solmupisteenä. Lisäksi eduskunnalle on annettu toukokuussa 2018 hallituksen esitys laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 61/2018 vp), joilla lisätään liikenteen palveluista annettuun lakiin kaksi uutta lukua, joissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston liikenneasioiden rekisterin ulkopuolelle jäävästä tiedonhallinnasta sekä Väyläviraston tiedonhallinnasta. Virastoudistukseen liittyvän säädöskokonaisuuden on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Esityksellä muutettaisiin tieliikenteen ammattipätevyysääntelyä niin, että ammattipätevyuden suorittamisessa otetaan perustason ammattipätevyyskoulutusten rinnalle käyttöön pelkkien kokeiden suorittamiseen perustuva vaihtoehto, johon ei sisälly vaatimusta määrämuotoisesta koulutuksesta. Meriliikenteen ammattipätevyysääntelyä muutettaisiin niin, että pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alukset jäisivät laivaväkilain ja liikennepalvelulain pätevyys- ja miehitysvaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle siltä osin kuin niillä on käytössään koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt. Esityksellä asetettaisiin varautumisvelvoite suuremmille luvanvaraisen maantieliikenteen harjoittajille ja yhdenmukaistettaisiin muutoin lain varautumista koskevia säännöksiä. Taksinkuljettajan koetta koskevaa sääntelyä sujuvoitettaisiin siten, että kokeessa ei enää mitattaisi kuljettajan paikallistuntemusta. Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavalle yritykselle tai yhteisölle asetettaisiin velvollisuus tarjota liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.

Lisäksi lakihankkeen kolmannessa vaiheessa muutetaan lain systematiikkaa siten, että sen pykälänumerointi muuttuu juoksevaksi. Eduskunta edellytti muutosta lain toista vaihetta hyväksyessään antamassaan lausumassa (EV 20/2018 vp). Lisäksi lain muodostamaa kokonaisuutta pyritään selkeyttämään tarkentamalla useiden lain pykälien otsikointia siten, että ne kuvaavat paremmin pykälän sisältöä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Tieliikenteen ammattipätevyudet

Tieliikenteen raskaan kaluston kuljettajia koskeva sääntely

Kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/59/EY maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatko-

koulutuksesta. Ammattipätevyys vaaditaan maantiekuljetuksia kuorma- tai linja-autoilla suorittavilta kuljettajilta.

Direktiivin mukaan kuljetustoimintaan sovellettava ammattipätevyys koostuu perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta. Direktiiviin sisältyvät poikkeukset ammattipätevyyden vaatimisesta ja ne koskevat esimerkiksi kuljetuksia eräissä yhteiskuntajärjestyksen ylläpitämiseen liittyvissä tai yksityisesti tehtävissä ajoissa.

Direktiivi sisältää yksityiskohtaiset säännökset ammattipätevyydestä ja siihen liittyvistä menettelyistä ja vaatimuksista, kuljettajien vähimmäisikävaatimuksista sekä jäsenvaltion käytävissä olevista tavoista perustason ammattipätevyyden hankkimiseen. Perustason ammattipätevyys hankitaan kuljetusmuotokohtaisesti erikseen kuorma-auton tai linja-auton kuljettajaksi. Ammattipätevyys osoitetaan kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai ajokorttiin tehtävällä merkinnällä ja ne tunnustetaan vastavuoroisesti jäsenmaiden kesken.

Ammattipätevyys on voimassa viisi vuotta kerrallaan ja sitä pidetään yllä säännöllisellä jatkokoulutuksella. Jäsenvaltion valittavana perustason ammattipätevyyden suorittamisessa on koulutukseen tai pelkästään kokeiden suorittamiseen perustuva järjestelmä.

Koulutusvaihtoehto

Koulutusvaihtoehdossa perustason ammattipätevyyskoulutuksen kesto on 280 tuntia, josta ajo-opetuksen osuus on vähintään 20 tuntia. Koulutus voidaan antaa myös nopeutettuna, jolloin sen kesto on 140 tuntia ja ajo-opetuksen osuus siitä on vähintään 10 tuntia. Koulutuksen päätteeksi suoritetaan teoriakoe. Perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittanut voi vaihtaa kuljetusmuodosta toiseen suorittamalla suoritettavaa kuljetusmuotoa vastaavat oppiaineluettelon osat. Koulutuksen kesto ilman aiemmin suoritettuja yhteisiä osia on silloin 70 tuntia, josta ajo-opetuksen osuus on viisi tuntia ja nopeutetussa koulutuksessa puolet mainituista määristä. Edellä mainitusta 20 tunnin ajo-opetuksesta enintään kahdeksan tuntia ja 10 tunnin ajo-opetuksesta enintään neljä tuntia voidaan antaa erityisellä testialueella tai korkealaatuisella simulaattorilla erityisesti oppiaineluettelon 1 kohdassa tarkoitetun järkevän ajokäyttäytymisen edistymisen arvioimiseksi. Arvioinnin kohteena on erityisesti ajoneuvon hallinta kunnoltaan vaihtelevilla ajoradoilla, vaihtelevissa ilmasto-olosuhteissa ja erilaisissa valaistusolosuhteissa valoisaan ja pimeään aikaan

Koulutusvaihtoehdossa henkilön on osallistuttava direktiivissä määritellyt oppiaineet sisältävään opetukseen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymässä koulutuskeskuksessa. Koulutuksen päätteeksi suoritettava koe on jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tai niiden nimeämien elinten järjestämä ja valvoma. Koe voi olla suullinen tai kirjallinen ja sen on sisällettävä vähintään yksi kysymys koulutukseen sisältyvän oppiaineluettelon jokaista tavoitetta kohti.

Koulutuskeskuksen hyväksymisen edellytetään tapahtuvan kirjallisesta hakemuksesta. Hakemuksessa on ilmoitettava koulutuskeskuksessa sovellettavaa pätevyyttä ja koulutusta koskeva ohjelma opetettavine asioineen, toteutussuunnitelmineen ja opetusmenetelmineen. Hakemuksessa on ilmoitettava myös opettajien pätevyys ja toiminta-alat, kurssien pitopaikat, opetuksessa käytettävä opetusmateriaali, käytännön harjoituksia varten varatut resurssit ja niissä käytettävä ajoneuvokanta sekä selvitys kurssien osallistumisehdoista mukaan lukien osallistujien lukumäärä. Opetus on annettava hakemuksessa esitetyn mukaisesti tai hyväksyminen voidaan peruuttaa kokonaan tai toistaiseksi. Viranomaisella on oltava oikeus lähettää edustajiaan seuraamaan koulutusta ja valvoa koulutuskeskuksia kurssien ja kokeiden toteuttamistapojen ja asianmukaisen kulun osalta. Hyväksytyin koulutuskeskuksen on taattava se, että opettajat tun-

HE 157/2018 vp

tevat hyvin uusimmat määräykset ja koulutusta koskevat säännöt. Direktiivissä edellytetään myös, että opettajilla on tehtävässä tarvittavat didaktiset ja pedagogiset tiedot. Koulutuksen käytännön osaa varten opettajilla edellytetään olevan kokemusta kuljettajan ammatista tai vastaavaa ajokokemusta esimerkiksi raskaiden ajoneuvojen ajo-opetuksen antamisessa. Koulutuskeskuksen koulutusohjelma edellytetään laadittavaksi hyväksynnän ja oppiaineiden mukaisesti.

Direktiivi mahdollistaa vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta kestävästä ammatillisen koulutuksen yhteydessä 280 tunnin koulutukseen sisältyvän kokeen suorittamisen vaihteittain ja kuljettajana toimimisen ennen perustason ammattipätevyuden saavuttamista.

Nopeutettu perustason ammattipätevyyskoulutus on käytettävissä myös pelkkien kokeiden suorittamista koskevan mallin rinnalla.

Koevaihtoehto

Pelkkien kokeiden suorittamisvaihtoehdossa ei edellytetä opetuksen seuraamista vaan vaatimuksena on teoriaa ja käytäntöä koskevien kokeiden suorittaminen.

Ammattipätevyyttä suorittavan on läpäistävä koulutusvaihtoehdossa mainitun oppiaineluettelon mukaista osaamista mittaavat kokeet. Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tai niiden nimeämien elinten on järjestettävä ja valvottava kokeet.

Kaksiosaisen teoriakokeen edellytetään koostuvan monivalintatehtävistä tai suoraan vastattavista kysymyksistä tai niiden yhdistelmästä sekä tilanteiden tarkastelusta. Teoriakokeen vähimmäiskesto on neljä tuntia.

Myös käytännön koe on kaksiosainen. Se sisältää ajokokeen ja osion, jolla mitataan nimettyjen oppiaineluettelon kohtien mukaista osaamista.

Ajokokeessa arvioidaan edistymistä oppiaineluettelon kohdassa 1 tarkoitetussa turvallisuussääntöihin perustuvassa järkevissä ajokäyttäytymisessä erilaisissa liikenneympäristöissä ja liikennetilanteissa. Ajoajaksi on määritelty vähintään 90 minuuttia.

Enintään 30 minuuttia ajokokeesta voidaan korvata korkealaatuisella simulaattorilla tai testi-alueella suoritettavalla osuudella, jolla arvioidaan järkevästä ajokäyttäytymisestä erityisesti ajoneuvon hallintaa kunnoltaan vaihtelevilla ajoradoilla, vaihtelevissa ilmastolosuhteissa ja erilaisissa valaistusolosuhteissa valoisaan ja pimeään aikaan.

Käytännön kokeen toisen osan muodostaa osio, joka kattaa vähintään erikseen nimetyt oppiaineluettelon kohdat kuljetusmuodon mukaan. Kyseiset kohdat käsittelevät ajoneuvon turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaista kuormittamista, matkustajan turvallisuudesta ja mukavuudesta huolehtimista henkilöliikenteen kuljetuksissa, riikollisuuden ja salamatkustajien kuljettamisen ennalta ehkäisemistä, fyysisten riskien ehkäisemistä ja hätätilanteiden arviointia. Kokeen vähimmäiskestoksi on määritelty 30 minuuttia.

Direktiivi mahdollistaa myös koevaihtoehdossa vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta kestävästä ammatillisen koulutuksen yhteydessä kokeiden suorittamisen vaihteittain ja kuljettajana toimimisen ennen ammattipätevyuden saavuttamista.

Kuljettajien vähimmäisikävaatimukset

HE 157/2018 vp

Tieliikenteen raskaan kaluston kuljettajien vähimmäisikävaatimukset määräytyvät sekä ajokortteja että ammattipätevyyttä koskevien säännösten kautta. Ajokorttien osalta vaatimukset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston ajokorteista antamaan direktiiviin 2006/126/EY.

Perustason ammattipätevyyden suorittamisella voidaan raskaan kaluston kuljettajan ajokortin vähimmäisikää laskea. C-luokan kuorma-auton kuljettajan vähimmäisikävaatimus voidaan laskea 21 vuodesta 18 vuoteen ja D-luokan linja-auton kuljettajan vähimmäisikävaatimus 24 vuodesta 21 vuoteen suorittamalla kyseistä kuljetusmuotoa vastaava perustason ammattipätevyys joko 280 tunnin koulutuksella tai koevaihtoehdon mukaisesti.

Jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla 140 tunnin koulutuksella, D-luokan linja-auton kuljettajan vähimmäisikää voidaan alentaa 24 vuodesta 23 vuoteen ja paikallisliikenteessä säännöllisellä enintään 50 kilometrin pituisella reitillä ajettaessa 21 vuoteen.

Perustason ammattipätevyyden hankkimistavasta riippumatta kuljettajan vähimmäisikä C1-luokassa (kuorma-auton kokonaisuudessa enintään 7 500 kiloa) on 18 vuotta ja D1-luokassa (linja-autossa tilaa enintään 16 matkustajalle kuljettajan lisäksi) 21 vuotta.

Lisäksi direktiivi mahdollistaa sen, että kansallisesti omalla alueella voidaan poiketa linja-auton kuljettajan vähimmäisikävaatimuksista alle 21 vuoden, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu muuten kuin nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella.

2.1.2 Merenkulun ammattipätevydet

Merenkulkijoiden pätevyyksistä säädetään liikenteen palveluista annetussa laissa sekä aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (508/2018, jäljempänä miehitysasetus). Kyseiset säädökset pohjautuvat pitkälti kansainväliseen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaan yleissopimukseen (SopS 22/1984, jäljempänä STCW-yleissopimus) sekä merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/106/EY (jäljempänä vähimmäiskoulutusdirektiivi). Aluksen miehityksestä säädetään puolestaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetussa laissa (jäljempänä laivaväkilaki, 1687/2009).

Liikenteen palveluista annetun lain II osan 10 luvun 3 §:n mukaan aluksella työskentelevällä henkilöllä on oltava säädöksissä säädetty pätevyys. Pätevyydestä annetaan pätevyyskirja. Edellytyksenä pätevyyskirjan myöntämiselle on muun muassa se, että hakija täyttää koulutukseltaan pätevyysvaatimukset. Pätevyyskirjat ja lisäpätevyystodistukset myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenteen palveluista annetun lain II osan 10 luvun 12 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan STCW-yleissopimuksen ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi tarkempia säännöksiä muun muassa pätevyys- ja lisäpätevyysvaatimuksista. Tarkemmat pätevyys- ja koulutusvaatimukset on annettu miehityksessä. Vaatimukset koostuvat tyypillisesti vähimmäisikärajasta, riittäväksi katsottavasta meripalvelusta ja soveltuvasta STCW-säännösten A osan mukaisesta koulutuksesta.

Aluksen turvallisesta miehityksestä säädetään puolestaan laivaväkilain 2 luvussa. Luvun 5 §:n mukaan alus on miehittävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi. Laivaväen tulee myös lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että vahti-, turvallisuus- ja turvatoimitehtävät sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvät tehtävät aluksella voidaan hoitaa. Alukselle on vahvistettava miehitys ennen sen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena (6 §). Aluksen laivanisännän tulee hakea miehityksen vahvistamista Liikenne- ja viestintävirastolta.

HE 157/2018 vp

Virasto vahvistaa aluksen miehityksen ja antaa miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivaväen kokoonpano ja tehtävien mukaiset pätevyysvaatimukset eri liikennealueilla tai pyyntialueilla.

Merenkulkijoiden pätevyksiä ja aluksen miehitystä koskevan sääntelyn soveltamisala on liikennepalvelulaissa ja laivaväkilaisissa identtinen. Viranomaisaluksista Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alukset, joita ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen, ovat pätevyksiä ja miehitystä koskevan sääntelyn soveltamisalan ulkopuolella. Samoin soveltamisalan ulkopuolella ovat muun muassa alukset, joiden pituus on enintään 10 metriä, jos niitä ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen tai hinaukseen. Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksia sääntely koskee täysimääräisesti, mikäli ne ovat yli 10 metriä pitkiä. Kyseisten viranomaisten aluksilla on ollut vaikeuksia täyttää pätevyysvaatimuksia erityisesti pätevyyskirjaan vaadittavan meri-palvelun osalta.

Liikenteen palveluista annetun lain II osan 11 luvussa säädetään merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksymisestä. Luvun 1 §:n mukaan STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavaa tai muuta STCW-yleissopimuksen mukaista koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutuksen järjestäjä. Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy 3 §:n nojalla myös STCW-yleissopimuksen vaatimukset täyttävät merenkulun koulutukset sekä erityisestä syystä muut pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavat merenkulun koulutukset. Sääntely pohjautuu STCW-yleissopimukseen ja vähimmäiskoulutusdirektiiviin, jotka edellyttävät, että merenkulun koulutuksenjärjestäjät ja opetussuunnitelmat arvioidaan ja hyväksytään.

2.1.3 Varautuminen

Suomen liikennejärjestelmä muodostuu palveluiden, tiedon ja infrastruktuurin yhteen toimivasta kokonaisuudesta. Liikennepalveluiden häiriöt heikentävät liikennejärjestelmän toimintavarmuutta. Erityisesti ennakoimattomat, laajavaikutukselliset ja pitkäkestoiset palveluiden saatavuuteen ja käytettävyyteen liittyvät häiriötilanteet rapaattavat nopeasti ja merkittävästi käyttäjien luottamusta.

Mahdollisia häiriötilanteita ovat esimerkiksi joukkoliikennevuoron aikataulusta poikkeamiset, onnettomuudet, poikkeukselliset sääilmiöt, tietoliikenne- ja sähköverkkohäiriöt sekä talous- ja työmarkkinahäiriöt. Valmiuslain (1552/2011) 3 §:n tarkoittamia poikkeusoloja puolestaan ovat 1) Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys tai sen välitön jälkitila; 2) Suomeen kohdistuva huomattava aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka; 3) väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka; 4) erityisen vakava suuronnettomuus tai sen välitön jälkitila; sekä 5) vaikutuksiltaan erityisen vakava suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti. Liikennejärjestelmään ja -palveluihin kohdistuvia poikkeusoloja voisivat aiheuttaa esimerkiksi kansainvälinen rikollisuus ja terrorismi, uudenlaiset hybridiuhkatilanteet ja liikennepalveluihin kohdistuvat eriaisteiset hyökkäykset ja terroriteot.

Valmiuslain 12 ja 13 §:ssä sekä huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 4 §:ssä on säädetty valtioneuvoston varautumisvelvollisuudesta. Valmiuslaki edellyttää ministeriöiltä oman hallinnonalan varautumisen kokonaishallintaa, ja liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla varautuminen sisältää muun muassa liikennejärjestelmän varautumisen edistämisen- ja valvontatehtävän.

Rautatieliikenteen, kaupunkiraideliikenteen sekä lentoliikenteen puolella poikkeusoloihin varautumisesta sekä valmiussuunnittelusta on säädetty perinteisesti liikennemuotokohtaisissa laeissa, kuten rautatielaki (304/2011), raideliikennelaki (1412/2015) sekä ilmailulaki (864/2014). Lisäksi erityisesti lentoliikenteen puolella varautumisesta on annettu myös kansainvälistä sääntelyä. Varautumissääntelyä on perinteisesti säädetty liikennemuotokohtaisissa laissa sekä toiminnanharjoittajien että infrastruktuurin pitäjien osalta. Varautumispykälissä on myös ollut valtuuksia alemmanasteisen sääntelyn antamisesta. Ilmailulaissa säädettiin ase-
tustenantovaltuudesta valtioneuvostolle säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä. Rautatielaissa vastaava valtuutus oli säädetty liikenne- ja viestintäministeriölle. Sen sijaan kaupunkiraideliikennelaki ei sisältänyt valtuutusta alemmanasteisen sääntelyn antamiseen. Lisäksi virastotasolta on annettu ohjeistusta ilmailun ja rautatiejärjestelmän varautumisesta.

Liikenteen palveluista annetun lain II osaan siirrettiin sisällöllisesti muuttumattomana rautatieliikenteen, kaupunkiraideliikenteen ja luvanvaraisen ilmailun toiminnanharjoittajia koskevat varautumisvelvoitteet liikennemuotokohtaisista laeista. Liikenteen palveluista annetun lain toisen vaiheen yhteydessä yhdenmukaistettiin myös teknisesti liikennemuotokohtaisiin lakeihin jätettyä infrastruktuurin pitäjiä koskevaa varautumissääntelyä. Liikenteen palveluista annetun lain varautumista koskeviin pykäliin (II osa 5 luku 6 §; II osa 6 luku 8§ sekä II osa 12 luku 10 §) säädettiin myös yhdenmukainen asetustenantovaltuus valtioneuvostolle säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä.

Maantieliikenteen henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajilta ei ole aiemmin lakisääteisesti edellytetty varautumista poikkeusoloihin tai siihen liittyvää valmiussuunnittelua. Vapaaehtoisuuteen perustuvaa varautumista ja valmiussuunnittelua on tosin vanhastaan toteutettu huoltovarmuusorganisaation kautta myös maantiekuljetuksiin liittyen. Huoltovarmuusorganisaatiossa toimii useita satoja yrityksiä, viranomaisia ja järjestöjä yhteiskunnan eri aloilta yhteiskunnan toimintaedellytysten turvaamiseksi, mutta tämä toiminta kohdistuu ainoastaan huoltovarmuskriittisiksi määritettyihin yrityksiin eikä ole kattavaa koko tieliikennealan osalta. Viranomaisten osalta viimeaikaisessa lainsäädännön kehityksessä on liikennejärjestelmän varautumisen ja toimintavarmuuden edistämisen ja valvontatehtäviä kohdennettu Liikenne- ja viestintävirastolle.

2.1.4 Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan on suoritettava hyväksytysti Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä taksinkuljettajan koe. Taksinkuljettajan kokeen tarkoituksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettäväs-
tä ajoneuvosta riippumatta ja ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset. Kokeessa testataan myös, että kuljettajalla on pääasiallista toiminta-aluetta koskeva riittävä paikallistuntemus. Koe järjestetään käytännössä kahdessa osassa. Toinen osa, niin sanottu teoriakoe, mittaa kuljettajan kykyä huolehtia matkustajan turvallisuudesta. Paikallistuntemuskoe järjestetään erikseen. Hylättyjen paikallistuntemuskokeiden osuus on osoittautunut korkeaksi. Kokeita on järjestetty heinäkuun 1 päivästä 2018 alkaen 1 086 kappaletta, joista 45,4 prosenttia on hylätty. Teoriakokeita on järjestetty 907 kappaletta, joista on hylätty 25,7 prosenttia.

2.1.5 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

Julkisen liikenteen liityntäpysäköinnin saattaa tällä hetkellä joissakin tapauksissa saada alhaisemmalla hinnalla käyttämällä tietyn palveluntarjoajan palveluita.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

2.2.1 Merenkulun ammattipätevydet

Merenkulun ammattipätevyyksiä koskeva lainsäädäntö perustuu pääosin kansainväliseen, erityisesti IMO:ssa hyväksytyyn sääntelyyn sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön. Merenkulkijoiden koulutuksesta, pätevyyksistä ja ammatissa toimimisen muista edellytyksistä määrätään STCW-yleissopimuksessa. STCW-yleissopimuksen keskeinen sisältö on sopimuksen liitteessä. STCW-yleissopimuksen liitettä muutettiin olennaisesti vuonna 1995 pidetyssä sopimuspuolten konferenssissa. Konferenssissa hyväksyttiin lisäksi merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskeva säännöstö (SopS 23/1999, jäljempänä STCW-säännöstö), jonka säännöt täydentävät yleissopimuksen liitteen sääntöjä. STCW-yleissopimuksessa tarkoitettuista asioista säädetään myös vähimmäiskoulutusdirektiivissä.

STCW-yleissopimuksen soveltamisalaa koskevan III artiklan mukaan yleissopimusta ei sovelleta sotalaivoihin, laivaston apu-aluksiin tai muihin valtion omistamiin tai käyttämiin ja yksinomaan valtiollisiin, ei-kaupallisiin tarkoituksiin varattuihin aluksiin. Jokaisen sopimuspuolen on kuitenkin asianmukaisin toimenpitein, jotka eivät vaikuta kyseisten, sopimuspuolten omistamien tai käyttämien alusten toimintaan tai suorituskykyyn, varmistettava, että kyseisissä aluksissa palvelevat henkilöt kohtuullisissa ja käytännössä toteutettavissa määrin täyttävät yleissopimuksen määräykset. Myöskään vähimmäiskoulutusdirektiiviä ei sovelleta sen 2 artiklan mukaisesti edellä lueteltuihin aluksiin.

Aluksen miehityksestä säädetään puolestaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksen (jäljempänä SOLAS-yleissopimus, SopS 11/1981) V luvussa. Yleissopimuksen V luvun säännön 14 kohdan 1 mukaan sopimuspuolet sitoutuvat, kukin oman maansa aluksiin nähden, huolehtimaan toimenpiteistä tai tarpeen vaatiessa ryhtymään niihin varmuuden saamiseksi siitä, että kaikkien alusten miehitys ihmishengen turvallisuutta merellä silmällä pitäen on lukumäärältään ja pätevyydeltään riittävä. SOLAS-yleissopimuksen V luvun 1 säännön mukaan lukua ei kuitenkaan sovelleta sotalaivoihin, laivaston apu-aluksiin tai muihin sopimusvaltion omistamiin tai käyttämiin ja yksinomaan valtiollisiin, ei-kaupallisiin tarkoituksiin varattuihin aluksiin.

Näin ollen pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksiin ei suoraan sovelleta pätevyyskysien ja miehityksen osalta STCW-yleissopimusta ja SOLAS-yleissopimusta, vaan sääntely on kansallisessa harkinnassa kuitenkin siten, että pätevyyskysien osalta kyseisissä aluksissa palvelevat henkilöt kohtuullisissa ja käytännössä toteutettavissa määrin täyttävät yleissopimuksen määräykset.

Myös merenkulkijoiden koulutusvaatimukset perustuvat pääosin STCW-yleissopimukseen ja siihen liittyvään STCW-säännöstöön. STCW-yleissopimuksen sääntö I/6 edellyttää, että sopimusosapuolten on varmistettava, että merenkulkijoiden koulutusta ja arviointia hallinnoidaan, valvotaan ja seurataan STCW-yleissopimuksen mukaisesti. STCW-yleissopimusta vastaavat merenkulun koulutusta ja arviointia koskevat säännökset sisältyvät myös vähimmäiskoulutusdirektiiviin. Vähimmäiskoulutusdirektiivi edellyttää, että jäsenvaltio varmistaa, että merenkulkijat saavat STCW-yleissopimuksen vaatimukset täyttävän koulutuksen, pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen (3 artikla). Lisäksi direktiivi edellyttää, että jäsenvaltio nimeää toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen, joka hyväksyy koulutuksen (6 artikla). Suomessa Liikenne- ja viestintävirasto (aikaisemmin Liikenteen turvallisuusvirasto) on 1 päivästä heinäkuuta 2018 lähtien toimivaltainen viranomainen, joka hyväksyy merenkulun koulutuksen järjestäjät ja koulutuksen.

2.2.2 Varautuminen

Toimintavarmuutta ja varautumista koskeva lainsäädäntö on tyypillisesti luonteeltaan kansallista. Lukuun ottamatta tiettyjä ilmailun turvaamisen (aviation security) varautumiseen rinnastuvia osakysymyksiä, myös Euroopan unionissa varautumista koskeva sääntely on jätetty pitkälti jäsenvaltioille.

Säädösvalmistelun perinteisessä vertailukohteessa Ruotsissa toiminnanharjoittajilla ei ole tällä hetkellä varsinaisia lakisääteisiä varautumisvelvoitteita. Ruotsissa liikennejärjestelmän varautumisen kokonaisvastuu on annettu Trafikverketille. Toiminnanharjoittajilla on kuitenkin merkittävä rooli yhteiskunnan toimivuudessa sekä puolustusvalmiuden tukemisessa. Liikenteen ja kuljetusten toimijoiden rooli yhteiskunnan toimivuuden ja puolustuksen kannalta on tunnistettu, ja viranomaisille on annettu tehtäväksi toteuttaa valmiussuunnittelua yhteistoiminnassa toiminnanharjoittajien kanssa. (Förordning 2015:1053 om totalförsvaret och höjd beredskap). Yhteistoiminnan perusteet on täsmennetty Försvarsmakten och MSB 2016 -asiakirjassa (Försvarsmakten och MSB (2016), Sverige kommer att möta utmaningar-Gemensamma grunder (grundsyn) för en sammanhängande planering för totalförsvaret, FM2016-13584:3 MSB2016-25), jonka mukaan suunnittelu tulee toteuttaa yhdessä ja yhteiskunnan tarvitsemat kuljetukset toteutetaan sotilaallisissa poikkeusoloissa viranomaisten tilaamina.

Elinkeinoelämän merkitys ja osallistuminen siviilikriisien hallintaan puolestaan on määritelty MSB 2014 -asiakirjassa (MSB (2014), Övergripande inriktning för samhällsskydd och beredskap, MSB2014-1942). Sen mukaan palveluntuottajien kyvykkyys on tärkeä osa siviilikriisien hallintaa ja normaaliolojen varautumista. Näin ollen Ruotsissakin kuljetuspalveluiden tuottajien tärkeys on tunnistettu, ne osallistuvat valmiussuunnitteluun viranomaisten kanssa ja viranomaisilla on poikkeusolojen lisätoimivaltuuksia. Siten kokonaisuutena katsoen maaliikenteen kuljetuspalveluiden tuottajat ovat verrattain samankaltaisessa asemassa kuin Suomessa.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Tieliikenteen ammattipätevydet

Raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyyden suorittamisessa on Manner-Suomessa käytössä koulutusvaihtoehto, myös nopeutetusti suoritettuna. Ammattipätevyyttä koskevat säännökset sisältyvät liikenteen palveluista annettuun lakiin, ja ne tulevat voimaan 1 päivästä heinäkuuta 2018. Säännökset eivät koske Ahvenanmaata, koska Ahvenanmaalla on oikeus omaan tieliikennettä koskevaan lainsäädäntöön.

Koulutusvaihtoehdot, sekä peruskestoinen että nopeutettu perustason ammattipätevyyskoulutus, on toteutettu direktiivin vaatimusten mukaisesti. Toimivaltaiset viranomaiset, jotka hyväksyvät koulutuskeskukset ovat Liikenteen turvallisuusvirasto (jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto) ja ammatillista koulutusta järjestävien kouluttajien osalta opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi hyväksyä perus- ja jatkokoulutusta järjestäväksi koulutuskeskukseksi toimijan, jolla on sen myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa. Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy muut koulutuskeskukset, joina voivat toimia raskaan kaluston ajokorttikoulutusta järjestävät autokoulut ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta järjestävät Puolustusvoimien yksiköt. Hyväksyvät viranomaiset vastaavat hyväksymänsä koulutuskeskuksen valvonnasta. Liikenteen turvallisuusvirasto on yhdistänyt tehtävän kokeen järjestämiseen ja valvontaan hoitaen tehtävät palvelutehtävänä. Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa on säädetty, että Opetushallitus asettaa työelämätoimikunnat ja määrää päättämänsä työelämätoimikunnan tehtäväksi vastata kyseessä olevan kokeen järjestämisestä ja val-

vonnasta sekä sen suorittamista koskevan todistuksen antamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymissä koulutuskeskuksissa perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta vastaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu työelämätoimikunta. Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä järjestettävään perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen järjestäminen ja valvonta voivat tapahtua Puolustusvoimien toimesta.

Perustason ammattipätevyyskoulutusta antavista koulutuskeskuksista 43 on opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymiä. Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymiä Puolustusvoimien kuljettajakoulutusyksiköitä ammattipätevyyskoulutukseen on 15 ja muita koulutuskeskuksia jatkokoulutuksen järjestämiseen hyväksytyt koulutuskeskukset mukaan lukien 73. Valtaosa Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymistä muista koulutuskeskuksista on hyväksytty vain jatkokoulutuksen antamiseen.

Liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 3 §:n mukaan ammattipätevyys vaaditaan tieliikenteen henkilö- ja tavarakuljetuksissa kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajalta ja myös traktoria kuljettavalta silloin, kun vaatimuksena on kuorma-auton ajokortti. Linja-auton kuljettamista koskeva kansallinen vaatimus on direktiivissä edellytettyä tiukempi. Ilman ammattipätevyyttä voidaan linja-autolla kuljettaa vain samassa taloudessa asuvia sekä, kysymyksen ollessa D1-luokan linja-autosta, kolmea muuta henkilöä edellyttäen, että kaikissa tapauksissa joku asukkaista omistaa ajoneuvon.

Manner-Suomessa on käytössä linja-auton kuljettajan alemmat ikävaatimukset, jotka oikeuttavat vain täällä ajamiseen. Linja-auton ajokortti voidaan myöntää 18-vuotiaana, jos henkilö on suorittanut linja-auton kuljettajan tehtäviin tähtäävän ammatillisen koulutuksen ja siihen sisältyvän 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksen. Kuljetuksia rajataan kuitenkin kuljetettavan kaluston ja alueen puolesta ennen 20 ikävuoden saavuttamista.

Perustason ammattipätevyyskoulutus sisältää opetusta kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen liittyvistä seikoista sekä hyvästä ammatin hoitamisesta ajoneuvoa kuljettaessa ja muissa kuljettajan tehtävissä. Pätevyudet suoritetaan erikseen ja koulutuksen oppiaineet määräytyvät direktiivin mukaisesti erikseen kummallekin kuljettajaryhmälle sekä näille yhteisesti. Koulutus päättyy teoriakokeeseen, joka suoritetaan ammatillisessa koulutuksessa osana ammatillista tutkintoa. Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa kokeen voi ottaa vastaan Puolustusvoimat, mutta muuten vastaanottajina toimivat Liikenteen turvallisuusvirastolle kuljettajantutkintopalveluja tuottavat palveluntuottajat.

Merkittävä osa perustason ammattipätevyyksistä suoritetaan ammatillisessa koulutuksessa ja Puolustusvoimissa varusmiespalveluksen aikana saadun kuljettajaopetuksen yhteydessä. Puolustusvoimissa tavaraliikenteen ammattipätevyyskoulutuksen suorittaa vuosittain noin 3 000 henkilöä varusmiespalveluksessa Puolustusvoimien ajokortin suorittamisen yhteydessä. Näistä noin kolmasosa saa pidemmän 280 tunnin koulutuksen, joka mahdollistaa kuorma-auton C-luokan siviiliajokortin hakemisen 18-vuotiaana. Ammatillisessa koulutuksessa ammattipätevyiden suorittavien määrä on samaa luokkaa, noin 2 000–3 000. Kummassakin ryhmässä voi olla päällekkäisyyttä ammattipätevyiden suorittamisessa, jos takana on jo aiemmin suoritettu ammattipätevyys.

Ammattipätevyiden sisältävää logistiikan ammatillista perustutkintoa on mahdollista opiskella 36:lla eri paikkakunnalla eri puolilla maata. Suuri osa näistä oppilaitoksista (20–25) tarjoaa myös mahdollisuuden sellaisiin ammatitutkintoihin (esimerkiksi linja-auton kuljettajan ammattiin), joihin ammattipätevyiden suorittaminen sisältyy.

HE 157/2018 vp

Puolustusvoimat antaa kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyyteen johtavaa koulutusta kymmenessä joukko-osastossa eri puolilla Suomea. Koulutettujen määrä käsittää noin 14 % varusmiesten vuotuisesta määrästä. Puolustusvoimien tarjoamaa koulutusta voidaan pitää alueellisesti ja määrällisesti kattavana koulutusmahdollisuutena. Koulutusmalli on todettu Puolustusvoimissa toimivaksi. Nopeutetun koulutuksen antaminen 2 000 varusmiehelle rajoittaa näiden toimimista siviilissä tavaraliikenteen kuljettajina, koska oikeus C-luokan kuorma-auton kuljettamiseen voidaan silloin saada vasta 21-vuotiaana.

Ammatillisen koulutuksen ja Puolustusvoimien tarjoaman koulutuksen lisäksi on markkinaehtoista koulutusta tarjolla ainakin suuremmilla paikkakunnilla. Kysyntä kohdistuu useimmiten nopeutettuun perustason ammattipätevyyskoulutukseen tai kuljetusmuodosta toiseen laajennettaessa tarvittavaan lisäkoulutukseen. Koulutettavat ovat lähinnä linja-auton ajokortin ajavia taksiautoilijoita ja yritysten kuljettajia ja koulutuksen maksajana on yleensä koulutettava itse tai yritys. Yritykset ostavat myös kuuden kuukauden mittaisia rekrytointikoulutuksia. Koulutettavien määrä on tavallisesti noin 10–20 vuodessa.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tavaraliikenne	3427	3676	4601	4512	5050	5341	4869	4860
Henkilöliikenne	760	909	948	891	1082	998	1039	1151
Yhteensä	4187	4585	5549	5403	6132	6339	5908	6011

Perustason ammattipätevyyksiä on vuosittain suoritettu:

Kuljetustehtävissä toimivien määrää voidaan arvioida voimassa olevien ammattipätevyyskoulutusten perusteella. Syyskuussa 2016 ammattipätevyys oli voimassa kaikkiaan 127 950:llä kuljettajalla. Näistä tavaraliikenteen pätevyys oli 79 973 kuljettajalla, henkilöliikenteen pätevyys 2 025 kuljettajalla ja molemmat pätevyudet omaavia kuljettajia oli 45 952. Ammattipätevyys saadaan viideksi vuodeksi kerrallaan ja ammattipätevyuden jatkokoulutusmerkintöjä kirjataan vuosittain yhteensä 55 000–235 000 kappaletta. Vaikka henkilöllä on molemmat pätevyudet, jatkokoulutuksen määrä on sama 35 tuntia. Seuraava mittavampi jatkokoulutusten kirjaaminen sijoittuu vuosiin 2018–2019, jolloin toinen viisivuotiskausi vaatimusten voimaantulosta lukien tulee täyteen.

Puolustusvoimissa ja ammattioppilaitoksissa annettava ammattipätevyyskoulutus on opiskelijalle pääasiassa maksutonta tai kustannuksiltaan vähäistä (alle 1 000 euroa). Muu koulutus on markkinaehtoista. Tämä koskee vain murto-osaa kaikista ammattipätevyyskoulutuksen suorittajista ja kustannuksista vastaavat silloin esimerkiksi ammattipätevyyttä suorittava tai tämän työnantaja. Vapailta markkinoilla nopeutettua perustason ammattipätevyyskoulutusta on erään otannan mukaan ollut tarjolla noin 2 000–3 700 euron hintaan ja peruskestoista noin 5 000 euron hintaan. Ammattipätevyyskoulutusta (70 h) on ollut tarjolla noin 1 900 euron hintaan ja nopeutettuna (35 h) noin 1 000 euron hintaan. Hintatietoja on ollut niukalti saatavissa. Tästä on pääteltävissä, että perustason ammattipätevyyskoulutuksessa kilpailutilanne vapailta markkinoilla on heikko, kun taas kurssimuotoisen jatkokoulutuksen järjestämisessä kilpailutilanne on melko hyvä.

Koulutukseen sisältyvä Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä koe suoritetaan sähköisesti samalla järjestelmällä kuin ajokorttitutkinnon teoriakoe. Kokeesta perittävä maksu on 50 euroa. Muutoksen johdosta hinta laski 160 eurosta 50 euroon ja koe voidaan suorittaa missä tahansa noin sadasta palveluntuottajan toimipisteestä, jossa otetaan vastaan ajokorttitutkinnon teoriakokeita. Aiemmin suorituspaikkoja oli vain nimetyissä ammattiliikenteen palvelupisteissä. Samassa yhteydessä koe muuttui yksiosaiseksi ja kysymysten määrää tarkistettiin, millä oli vaikutusta myös kokeen keston ja hintaan. Aikaisemmin kokeiden tarkastaminen vei noin viikon, nyt järjestelmä myös tarkastaa kokeen ja tulos saadaan heti selville. Koemaksun lisäksi perittäviä maksuja ovat 17 euroa ammattipätevyystiedon rekisteriin kirjaamisesta ja 50 euroa ammattipätevyyskortista.

Vaatimukset täyttävässä ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa oleva voi ajokortin ja hyväksymisasiakirjan perusteella toimia kuljettajana ennen ammatillisen tutkinnon suorittamista ja ammattipätevyyden saavuttamista.

2.3.2 Merenkulun ammattipätevydet

Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksilla vaadittavat pätevydet

Vaadittavan merenkulun pätevyyden saamiseksi merenkulkijan on muun muassa suoritettava vaadittu koulutus sekä hankittava tarvittava määrä meripalvelua. Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alusten osalta viranomaisilla on ollut vaikeuksia kerätä pätevyyteen tarvittavaa meripalvelua kohtuullisessa ajassa. Tämä johtuu siitä, että yhtä alusta kohden voi olla useita kuljettajia ja yhden henkilön osalta meripalvelupäivät jäävät siten vähäisiksi liikennekauden aikana. Erityisesti pelastuslaitoksilla on ollut ongelmia täyttää pätevyyskoskevia vaatimuksia vaadittavan meripalvelun osalta. Joissakin pelastuslaitosten aluksissa on iso konetehto, joka edellyttää konepuolen vahtikonemestarin tai koneenhoitajan pätevyyttä. Tällaiseen pätevyyteen vaadittavaa koulutusta ja erityisesti meripalvelua on vaikea hankkia pelastuslaitosten työskentelyjärjestelmästä johtuen. Pelastuslaitosten aluksilla henkilöstön vaihtuvuus on suurta ja töitä aluksella tehdään harvoin, minkä vuoksi meripalvelun kertyminen on hidasta. Osittain on pyritty lievittämään Liikenteen turvallisuusviraston (jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto) myöntämällä pätevyysvapauksilla, jotka ovat henkilökohtaisia lupia toimia määräajan ylempää pätevyyttä vaativassa tehtävässä alemmalla pätevyyskirjalla. Yleensä kysymys on ollut kuljettajankirjalla toimimisesta tehtävässä, johon vaaditaan kotimaanliikenteen laivurinkirja. Kuljettajankirjaan vaadittava meripalvelu on kolme kuukautta ja kotimaanliikenteen laivurinkirjaan vaaditaan kahdeksan kuukautta meripalvelua.

Laiivaväkilain soveltamisalan ulkopuolelle on vuodesta 2009 lähtien rajattu vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa olevat alukset, joissa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö. Meripelastusseuralla on oma koulutusjärjestelmänsä. Kyseessä olevien alusten rajaamisesta soveltamisalan ulkopuolelle ei ole käytännössä aiheutunut ongelmia. Laiivaväkilakia ei myöskään sovelleta sellaiseen Puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen alukseen, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen. Myöskään STCW-yleissopimuksen pätevyyttä ja vahdinpitoa koskevat määräykset ja SOLAS-yleissopimus miehitystä koskevat määräykset eivät koske edellä mainittuja viranomaisaluksia.

Edellä kuvatuista syistä pätevyysvaatimusten keventäminen pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alusten osalta olisi perusteltua siten, että samalla kuitenkin varmistetaan, että aluksissa on tarpeeksi pätevä miehitys, jotta aluksen turvallisuutta tai meriympäristöä ei aseteta vaaralle alttiiksi. Lisäksi muutoksella varmistettaisiin se, että näillä viranomaisilla on käytössään riittävästi pätevää henkilöstöä merellisten tehtäviensä suorittamiseen aina kun sitä tarvitaan.

Ulkomaisten merenkulun koulutuksen järjestäjien ja koulutuksen hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto (jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto) hyväksyy liikenteen palveluista annetun lain II osan 11 luvun mukaisesti merenkulun koulutuksen järjestäjät ja niiden antaman merenkulun koulutuksen. Tällä hetkellä sääntely mahdollistaa sen, että myös muualla kuin Suomessa toimivat koulutuksen järjestäjät on arvioitava ja hyväksyttävä kuten Suomessa toimivat koulutuksen järjestäjät niiden näin halutessa. Liikenne- ja viestintävirastolla ei kuitenkaan ole riittäviä resursseja laajamittaiseen ulkomaisten koulutuksen järjestäjien arvioimiseen ja hyväksymiseen. Osa hakemuksista saattaisi työllistää Liikenne- ja viestintävirastoa erilaisten selvitysten ja taustatyön muodossa merkittävässä määrin jo ennen kuin varsinainen arviointi ja hyväksyntä voitaisiin tehdä. Tavat järjestää merenkulun koulutusta voivat myös vaihdella huomattavastikin eri maissa, jolloin niiden vaatimustenmukaisuutta voi olla vaikea arvioida. Varsinainen hyväksyminen edellyttää tavallisesti myös koulutuksen järjestäjän luona tehtävää arviointia, jossa mahdollisesti havaitut puutteet on korjattava. Korjaavien toimenpiteiden arviointi voi vaatia myös uusintakäyntejä koulutuksen järjestäjän luona. Hyväksytyt koulutuksen järjestäjät siirtyvät myös säännöllisten uudelleenarviointien piiriin.

Näistä syistä olisi tarkoituksenmukaista, että Liikenne- ja viestintävirasto arvioisi ja hyväksyisi pääsääntöisesti vain Suomessa toimivat koulutuksen järjestäjät. Tarkoituksenmukaista olisi kuitenkin myös, että virasto voisi kuitenkin erityisestä syytä hyväksyä myös muun kuin Suomessa toimivan koulutuksenjärjestäjän. Tämä mahdollisuus olisi tärkeä kotimaisten koulutuksen järjestäjien koulutusviennin ja ulkomailla toimimisen kannalta.

2.3.3 Varautuminen

Liikenteen palveluista annetun lain toisessa vaiheessa varautumissääntelyn osalta kyse oli paljolti kodifikaatiosta, johon ei sisältynyt sen paremmin uusia varautumisvelvoitteita kuin merkittäviä sisällöllisiä muutoksia aiempiin varautumissäännöksiin. Tämä pidättyväisyys johtui osittain siitä, että liikennejärjestelmän toimintavarmuutta tarkasteleva hallinnonalan sisäinen hanke oli kesken. Nyt lakihankkeen kolmannessa vaiheessa myös toimintavarmuushankkeen tuloksia on käytettävissä. Tulosten perusteella varautumisen on tarkoitus turvata yhteiskunnan keskeisten toimintojen ja palveluiden toimivuutta poikkeusoloissa ja arjen häiriötilanteissa sekä edistää liikennepalvelun tarjoajan oman toiminnan jatkuvuutta mahdollisissa häiriötilanteissa. Liikenteen palveluista annetun lain kontekstissa pyrkimyksenä on osallistaa aiempaa laajamittaisemmin yksityisten toimijoiden osaamista ja asiantuntemusta liikennejärjestelmän varautumiseen. Samaa pyrkimystä on myöhemmässä vaiheessa syytä arvioida ja harkita myös MaaS -palveluiden osalta, kunhan niiden toiminta vakiintuu ja niistä on saatavilla riittävästi luotettavaa tietoa.

Vuosina 2016-2017 toteutetussa toimintavarmuuden TOVA 2017 -hankkeessa, ja sen raportissa Tavoitteena toimintavarma arki, on tunnistettu mitä varautumisella tarkoitetaan liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla. Varautumisen tavoitteena on pienentää tai minimoida uhkia ja riskejä, jotka vaarantavat toimijan tehtävän tai tavoitteiden saavuttamisen. Varautuminen voidaan liittää siis myös toimijan kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan erityisesti tilanteissa, joissa riskienhallinnan korostettuna tavoitteena on toiminnan jatkuvuuden varmistaminen. Varautumiseen kuuluvassa valmiussuunnittelussa tulee huomioida yhteistoiminta sidosryhmiin, alihankkijoiden ja kumppaneiden kanssa. Prosessinäkökuulmasta kyse on toimintaa uhkaavien riskien arvioinnista ja hallinnasta, toimintaohjeista, henkilökunnan koulutuksesta ja harjoituksista. Painopisteenä on normaaliajan onnettomuuksiin ja muihin vakaviin häiriöihin varautuminen ja niihin liittyvät toimenpiteet. Toimijalla tulee olla kyky, tiedot ja valmiudet ennakoida, sietää ja hoitaa toimintansa häiriöitä sekä kyky palautua häiriöistä nopeasti normaaliin palvelutilanteeseen.

Nykyisin pidetään keskeisenä toimintavarmuutta normaaliolojen häiriöihin varautumisen merkityksessä, eikä eri hallinnonaloilla vallitse epäselvyyttä juuri tämän painotuksen hyödyllisyydestä alati teknistyvässä ja komplisoituvassa toimintaympäristössä. Myös muun muassa TOVA 2017 -hankkeessa korostettiin toimintavarmuutta tässä merkityksessä. Valmiuslain soveltamiselle on asetettu korkea kynnyks, eikä siitä voi aina luontevasti johtaa toimivaltaa normaaliolojen häiriötilanteisiin.

Perinteinen varautumisen tarkastelunäkökulma on hyödyntänyt lähtökohtanaan valmiuslain poikkeusoloja ja niihin liittyviä viranomaisten toimivaltuuksia, ja pyrkinyt johtamaan niitä kohti normaaliolojen häiriötilanteita. Tyypillinen toimialankohtainen lakiin kirjattu varautumisvelvollisuus onkin usein koskenut varautumista valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen (vakaviin) häiriötilanteisiin. Käännettäessä tarkastelunäkökulma toimijalähtöiseksi, mihin mm. liikennejärjestelmän palveluistumisen myötä on enenevässä määrin syytä, korostuu häiriötilanteiden spektrin arkisempi pää. Jos ja kun normaaliolojen häiriötilanteisiin varautuminen tapahtuu normaaliolojen lainsäädännön nojalla ja toiminnanharjoittajan normaaliolojen resursseilla, on ensi sijassa kiinnitettävä huomiota toiminnan jatkuvuuden hallintaan ja järjestettävä varautuminen normaaliolojen pienempiinkin häiriöihin. Varautuminen pienempiin häiriöihin nimenomaan toiminnanharjoittajan oman liiketoiminnan jatkuvuuden lähtökohdista on tosiasiaa edellytys sille, että vakavampiin, kuten poikkeusoloihin rinnastuviin häiriötilanteisiin voidaan varautua kunnolla. Toimijalähtöisessä varautumisesta koskevassa tarkastelussa on ensin tunnistettava oman toiminnan riskit ja suunniteltava varautumista sen pohjalta arjen eli normaaliolojen pienempiin toimintahäiriöihin, jotta voisi uskottavasti varautua poikkeusoloihin. Tässä katsannossa on toimijanäkökulman asianmukaiseksi huomioonottamiseksi syytä harkita sanojen ”ja niihin rinnastettavissa” poistamista rautatieliikenteen, raideliikenteen ja lentoliikenteen toiminnanharjoittajia koskevista säädöksistä, joissa säädetään toimijalle velvollisuuksia valmistella etukäteen toimintaansa ja sen häiriöttömyyttä poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Myös ilmailulain 160 §:ssä säädettyä varautumisvelvoitetta on syytä vastaavasti tarkastella poikkeusolojen ja niihin rinnastettavien normaaliolojen häiriötilanteiden muotoilun osalta.

Liikennejärjestelmällä ja sen toimijoilla on oltava riittävä kyky ja valmiudet sietää ja hoitaa niihin kohdistuvia häiriöitä ja poikkeustilanteita. Varautumissääntelyllä on mahdollista varmistaa, että liikennejärjestelmä sekä sen keskeiset palvelut ja toiminnot ovat yhteiskunnan toimivuuden kannalta riittävän toimintavarmat kaikissa olosuhteissa. Toimijalle voidaan asettaa lakisäätteisiä varautumisvelvoitteita esimerkiksi riskien arvioinnista ja varautumisesta koskevasta suunnittelusta. Oikein mitoitettu ja kohdistettu varautumislainsäädäntö ei ole ristiriidassa liikennepalvelujen ensisijaisen markkinaehtoisen toteutusperiaatteen kanssa. Liikenteen palveluista annettulla lailla pyritään mahdollistamaan uusien liiketoimintaideoiden ja uusien palvelumallien syntyminen sekä edistämään uusien toimijoiden markkinoille tuloa. Varautumissääntely on asettava siten, että se tukee näitä tavoitteita.

Rautatieliikenteen, kaupunkiraideliikenteen ja lentoliikenteen puolella palvelun harjoittajien varautumisesta poikkeusoloihin sekä valmiussuunnittelusta säädetään liikenteen palveluista annetun lain II osassa. Näillä liikennemuodoilla palveluntarjoajia on huomattavasti vähemmän kuin maantieliikenteessä. Toimijat ovat myös keskimäärin keskitetympiä ja kooltaan suurempia, ja niistä monet harjoittavat jo alakohtaisen lainsäädännön sekä toimintansa jatkuvuuden turvaamisen vuoksi varautumista ja valmiussuunnittelua.

Vaikka maantieliikenteen henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajilta ei ole aiemmin vaadittu lailla varautumista poikkeusoloihin tai siihen liittyvää valmiussuunnittelua, oletettavissa on, että suurimmat toimijat ovat tälläkin alalla muun muassa osana huoltovarmuustoiminnan puitteissa kartoittaneet uhkakuvia ja riskejä omalle toiminnalleen ja osallistuneet valmiussuunnit-

teluun turvatakseen oman toimintansa häiriötilanteissa. Jotta voidaan varmistaa maantieliikenteenkin toimijakentässä varautumiselle tietty läpileikkaava taso, tällainen varautumisvelvollisuus olisi tarpeen säätää myös lailla ainakin keskeisille ja isoimmille toimijoille.

Kuten muissakin liikennemuodoissa, myös maantieliikenteen osalta olisi tarpeen voida lain nojalla antaa alemmanasteista sääntelyä koskien varautumisvelvollisen valmiussuunnittelua. Velvoitteen olleessa uusi ja toimijakentän olleessa laaja ja epäyhtenäinen, on tarpeen arvioida varautumisvelvollisuutta koskevan tarkemman sääntelyn ja sen tason tarvetta.

Maantieliikenteessä on lukumääräisesti paljon toimijoita ja toimiala on myös sisäisesti varautumisen näkökulmasta hyvin epäyhtenäinen muun muassa toimijoiden koon ja muun luonteen suhteen. Toimijakenttä on myös jatkuvan muutoksen kohteena ja muutokset tapahtuvat nopealla aikataululla, ei vähiten liikenteen ja viestinnän lomittumisen ja toimintaympäristön kansainvälistymisen vuoksi. Kaikki tämä vaikeuttaa sääntelyn kohdentamista ja mitoittamista sekä myös viranomaisvalvontaa. Tässä kontekstissa alemmanasteinen sääntely tulisi voida antaa mahdollisimman joustavalla, mutta kuitenkin sitovalla tavalla. Tämä puoltaisi viranomaisen määräystä sopivana lainsäädännöllisenä instrumenttina luvanvaraisen maantieliikenteen ja yleisemminkin liikennejärjestelmän eri osatekijöiden varautumisen tarkemmalle, teknisluontoiselle ja yksityiskohtaiselle sääntelylle.

Liikenteen turvallisuusvirasto (jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto) kehittää liikennejärjestelmän varautumisen hallintamallia. Virasto luo mallin edellyttämät yhteistyöverkostot, toimintatavat ja prosessit sekä toiminnan tuloksellisuuden mittaamisessa tarvittavat mittarit ja raportointikäytännöt. Liikenne- ja viestintävirastolle olisi täten tarkoituksenmukaista antaa laissa määräyksenanto-oikeus koskien tiettyjen luvanvaraisten henkilö- ja tavaraliikennepalveluiden varautumisvelvollisen valmiussuunnittelua.

Tunnistettujen tarpeiden pohjalta olisi aiheellista muuttaa liikenteen palveluista annetun lain varautumispykälää myös kaupunkiraideliikenteen, rautatieliikenteen sekä lentoliikenteen osalta siten, että alemmanasteisen sääntelyn taso madallettaisiin asetuksenantovaltuudesta Liikenne- ja viestintävirastolle säädettäväksi määräyksenantovaltuudeksi. Virastotason määräyksenantovaltuus on erityisen tarpeellinen uudelle, maantieliikenteen monilukuisia toimijoita käsitteväälle varautumissäännökselle, jonka tehokas täytäntöönpano edellyttää valmiussuunnittelua tarkentavaa teknistä normitusta. Kuitenkin myös muilla liikennemuodoilla muun muassa liikennepalvelujen tarjoajakentän muutokset antavat aiheita arvioida valtioneuvoston asetuksen tason tarpeettoman korkeaksi samalla, kun varautumissääntelyn virastotason täytäntöönpanossa on tunnistettu määräyksenantovaltuutuksen tarve. Arvioinnissa tulee huomioida myöskin se, ettei liikennemuotokohtaisissa laeissa säädettyjen asetuksenantovaltuuksien nojalla ole tähän mennessä annettu asetuksia. Vastaavatyypistä varautumissäännökseen liittyvää viraston määräyksenantovaltuutta esitetään myös maantielain muuttamiseksi annettavassa hallituksen esityksessä (HE 45/2018 vp). Myös viestintää koskevassa lainsäädännössä, kuten sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa, varautumiseen ja toimintavarmuuteen liittyvä määräyksenanto-oikeus on annettu virastotasolle, ja kokemukset menettelyn toimivuudesta ovat positiivisia. Myös ilmailulain varautumista koskevassa 160 §:ssä säädettyä alemmanasteisen sääntelyn tasoa olisi tarpeen arvioida uudelleen.

Ilmailua koskevaa varautumissäännöstä olisi myös tarpeen arvioida sen osalta, tulisiko se yhdenmukaistaa rautatieliikenteen, raideliikenteen sekä ehdotettavan tieliikenteen varautumispykälien kanssa. Ilmailua koskevasta varautumispykälästä puuttuu muiden liikennemuotojen vastaaviin säännöksiin verrattuna velvollisuus huolehtia siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa, sekä valmiussuunnitteluun osallistumisen osalta tarkennus "toimintansa edel-

lyttävällä tavalla". Ilmailua koskevan varautumispykälän yhdenmukaistaminen tällä tavoin olisi asianmukaista, koska kyse olisi enemmän teknisestä muutoksesta kuin sisällöllisestä lisäyksestä toimijoiden velvollisuuksiin.

2.3.4 Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan kokeen paikallistuntemusta koskevan osan korkean hylkäysprosentin voidaan katsoa vaikuttaneen osaltaan kuljettajapulaan. Paikallistuntemuksen mittaaminen on osoittautunut lausuntopalautteen perusteella tarpeettomaksi alalle ryhtymisen esteeksi. Paikallistuntemuskokeen voi suorittaa millä tahansa paikkakunnalla, mistä syystä sen on myös katsottu mittaavan tosiasiallista paikallistuntemusta huonosti. Kuljettaja voi läpäistä kokeen yhdellä paikkakunnalla, mutta toimia pääasiallisesti aivan eri alueella. Koe aiheuttaa siten tarpeettomia kustannuksia ja vaivannäköä niin kuljettajille kuin koetta järjestävälle viranomaiselle. Paikallistuntemuskokeesta olisi siten perusteltua luopua. Muita kevennyksiä kokeeseen ei tässä vaiheessa ole perusteltua tehdä, mutta toimeenpanossa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että kokeen toteutuksella ei luoda tarpeettomia esteitä taksinkuljettajien alalle tulolle.

2.3.5 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

Nykytila, jossa julkisen liikenteen liityntäpysäköinnin saattaa tällä hetkellä saada alhaisemalla hinnalla käyttämällä tietyn palveluntarjoajan palveluita, saattaa ohjata palveluiden käyttäjien toimintaa palveluntarjoajan valinnassa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

3.1.1 Tieliikenteen ammattipätevydet

Esityksen tavoitteena on tieliikenteen kuljettajien osaamista tai liikenteen turvallisuutta heikentämättä turvata kuljettajien saatavuutta, joustavoittaa perustason ammattipätevyuden suorittamista sekä ottaa paremmin huomioon ammattipätevyyttä suorittavan osaamistausta ja yksilölliset tarpeet ja koulutus- ja koe-palveluja tuottavien toimijoiden toimintaedellytykset. Lisäksi tavoitteena on edistää koulutuspalvelujen tarjontaa ja selkeyttää ammattipätevyyteen liittyvissä tehtävissä toimivien viranomaisten toimivaltaa.

3.1.2 Merenkulun ammattipätevydet

Merenkulun pätevyyksien osalta uudistuksen tavoitteena on pätevyys- ja miehitysvaatimusten keventäminen pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alusten osalta, joilla on ollut vaikeuksia täyttää nykyvaatimuksia erityisesti pätevyyskirjaan vaadittavan meripalvelun osalta. Samalla kuitenkin varmistetaan se, että kevennyksillä ei ole meriturvallisuutta heikentävää vaikutusta.

Lisäksi tavoitteena on laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) soveltamisalan yhdenmukaistaminen laivaväen pätevyysvaatimukseen tehtyjä muutoksia vastaavasti sekä laiva-apteekista annetun lain (584/2015) soveltamisalan tarkistaminen proomujen ja sellaisten ruoppaajien osalta, joilla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

3.1.3 Varautuminen

Yhteiskunnan toiminnan, ihmisten arjen sujuvuuden ja elinkeinoelämän toimivuuden edellyttämien liikennepalveluiden tarjonta sekä niiden käytettävyys ja saatavuus tulee varmistaa

myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Tavoite on, että normaalit liikennepalvelumarkkinoiden markkinaehtoiset mekanismit toimisivat mahdollisimman pitkään myös poikkeusoloissa.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian (valtioneuvoston periaatepäätös 2.11.2017) mukaan markkinaehtoisten laadukkaiden, turvallisten ja toimintavarmojen liikennepalveluiden käytettävyys ja saatavuus varmistetaan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuvalla varautumisvelvollisuudella varmistetaan jo rautatieliikenteen, raide liikenteen ja lentoliikenteen palveluiden saatavuus. Esityksellä on tarkoitus laajentaa varautumisvelvollisuus koskemaan myös tieliikennettä. Esityksellä on myös tarkoitus selkeyttää ja parantaa varautumista koskevaa sääntelyä liittyen normaaliolojen häiriötilanteisiin poistamalla tarpeettoman korkeaksi vaatimustason asettava rinnastus poikkeusoloihin. Ehdotetuilla muutoksilla on myös tarkoitus yhdenmukaistaa lain varautumista koskevaa sääntelyä sekä asettaa varautumista koskevan alemmanasteisen sääntelyn perustaksi Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuus.

3.1.4 Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan koetta koskevan muutoksen tavoitteena on helpottaa kuljettajapulaa ja lisätä siten taksipalvelujen tarjontaa.

3.2 Toteuttamisvaihtoehtojen arviointia

3.2.1 Tavaraliikenteen digitalisaatio

Paikantaminen

Liikenteen automaatio etenee vauhdilla, ja täysautomaattisten liikennevälineiden odotetaan olevan todellisuutta kenties jo 2020-luvun puolivälissä. Samaan aikaan jo aiemmin liikkeelle lähtenyt kehitys, jossa liikennevälineet verkottuvat keskenään ja liikennejärjestelmän kanssa viestintäverkkojen välityksellä, etenee kovaa vauhtia. Sekä automaation että verkottuneiden (connected) liikennevälineiden kehitys liittyy myös liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden kehittämiseen. Ilmailussa, merenkulussa ja raideliikenteessä liikenteen ohjauksella ja hallinnalla on ollut jo aikaisemmin merkittävä rooli, mutta jatkossa myös tieliikenteessä turvallinen ja sujuva liikenne edellyttää uudenlaista liikenteen ohjausta ja hallintaa. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluista tulee merkittävä liikenteeseen liittyvän tiedon solmupiste. Sen avulla verkottuneet liikennevälineet saavat myös tarvitsemansa tiedot suoraan viestintäverkkojen välityksellä. Liikennevälineiden ja niiden joukkojen etäohjaus on eri muodoissa varsin lyhyen kehityskaaren päässä. Myös satamien ja muiden logistiikkaketjujen solmupisteiden roolin tiedon jakamisessa voidaan odottaa kasvavan.

Esitykseen sisältyi lausuntokierroksella paikkatiedon keräämisen velvoite niin, että se olisi kohdistunut tieliikenteessä raskaaseen ammattiliikenteeseen eli tavara- ja henkilöliikenneluvan haltijaan, rautatieliikenteessä toimiluvan haltijaan ja raideliikenteessä ilmoitusvelvolliseen toimijaan. Uusia paikkatiedon luovuttamista koskevia velvoitteita ei ehdotettu säädettäväksi tässä yhteydessä.

Sääntelyä ei olisi sidottu tiettyjen paikantamismenettelyjen tai -teknologioiden käyttöön, vaan tavoitteena oli viime kädessä teknologianeutraalisuus. Koska paikantamisen on kuitenkin tuotettava luotettavaa tietoa, säännöksissä olisi todettu, että paikantaminen on tehtävä satelliitti-paikantamisella tai muulla yhtä luotettavalla menetelmällä. Tämän hetken teknologioista satelliittipaikannus on yleisimmin käytetty.

Paikantamista tehtäessä olisi pitänyt ottaa huomioon siihen mahdollisesti vaikuttavat muut säännökset, jotka liittyvät etenkin tietosuojaan ja työelämän tietosuojaan. Sääntelyssä olisi pitänyt huomioida EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset tietojen lainmukaisesta käsittelystä. Sijaintia koskevien tietojen saatavuudella oli tarkoituksena toteuttaa liikennejärjestelmään liittyviä tärkeitä yleisen edun tavoitteita, joita ehdotuksen mukaan olisivat olleet liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden sekä liikennejärjestelmän suunnittelun ja kehittämisen tarpeet. Tietosuojan hyvän tason varmistamiseksi ehdotuksessa olisi todettu, että tietoja on käsiteltävä reaaliaikaisesti, eikä niitä saa säilyttää pidempään kuin kerääminen ja mahdollinen luovuttaminen vaativat.

Esityksen jatkovalmistelussa säännösten todettiin soveltuvan paremmin muiden lainsäädäntökokonaisuuksien yhteydessä käsiteltäviksi, minkä johdosta ne poistettiin esityksestä.

Postipalveluja koskevien tietojen hyödyntäminen

Lausuntokierroksella esitykseen sisältyi myös ehdotus, jolla postilakiin olisi lisätty uusi 38 a §. Pykälällä postiyrietykset olisi velvoitettu luovuttamaan postipalvelua koskevat olennaiset ajantasaiset tiedot postipalveluiden ja jakelutoiminnan tarjoamiseen ja kehittämiseen sekä näiden lisäksi sellaista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa varten, jonka tavoitteena on muiden kuin posti- tai jakelutoimintaa koskevien palveluiden tarjoaminen tai kehittäminen. Olennaisia tietoja olisivat olleet tiedot postin jättöpaikan sijainnista, jakelupisteiden (kuten postilokeroiden ja postilaatikoiden) sijainnista, rakennusten sijainnista, pihateistä sekä tiedot postinumeroalueiden rajoista ja tiedot siitä, mitkä rakennukset, taloudet ja postilaatikot kuuluvat tiettyyn postinumeroon. Tietojen avaamisvelvoite olisi koskenut vain sellaisia tietoja, jotka postiyrietyksellä on hallussaan, eli säännös ei olisi velvoittanut toimijoita keräämään tietoa, jota niille ei muutoin toiminnassaan synny.

Tiedot olisi pitänyt luovuttaa yleisesti käytetyssä muodossa koneluettavan rajapinnan kautta. Pääsy rajapintaan ja sen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut olisi pitänyt tarjota oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Rajapinnan avaamiseen velvoitettujen palveluntarjoajien olisi myös pitänyt huolehtia siitä, että avaaminen voisi tapahtua palvelun tietoturvan tai yksityisyyden suojan vaarantumatta. Olennaisista tiedoista ja rajapinnan teknisestä määrittelystä olisi säädetty tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

3.2.2 Tieliikenteen ammattipätevyudet

Vaihtoehdot muutoksiksi tieliikenteen kuljettajien ammattipätevyden suorittamisessa

Pelkkiin kokeisiin perustuva järjestelmä

Pelkästään kokeiden käyttöön perustuvaa järjestelmää oli tarkoitus ehdottaa liikenteen palveluista annetun lain toisen vaiheen yhteydessä. Tarkoituksena oli, että nopeutettu perustason ammattipätevyyskoulutus pysytettäisiin koevaihtoehdon rinnalla, mihin direktiivi antaa selkeästi mahdollisuuden. Koemalliin siirtymisellä tavoiteltiin joustavuuden lisäämistä ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Hallituksen esitysluonnoksesta saaduissa lausunnoissa ehdotus ei kuitenkaan saanut kannatusta erityisesti vireillä olleen ammatillisen koulutuksen reformin ja siihen liittyvien suurten muutosten johdosta, mistä syystä muutosehdotuksesta luovuttiin.

Pelkästään koevaihtoehdon käyttöön siirtymisellä on arvioitu voivan olla merkittäviä vaikutuksia laaja-alaisemman ammatillisen koulutuksen kysyntään ja myös kuljettajien osaamiseen

ja sitä kautta liikenteen turvallisuuteen. Muutoksen arvioitiin voivan johtaa koulutuksen kysynnän laskuun, mikä voisi vähentää koulutusten järjestämistä, heikentää koulutuksen alueellista saatavuutta ja johtaa ammatillisen osaamisen merkittävään kapeutumiseen. Kuljettajien ammatillisen osaamisen kapeutuminen voisi puolestaan heikentää tieliikenteen turvallisuutta. Sen sijaan kaikkien vaihtoehtojen rinnakkainen soveltaminen on saanut kannatusta.

Kaikkien vaihtoehtojen käyttöön perustuva järjestelmä

Direktiivin mukaan jäsenvaltion valittavana perustason ammattipätevyuden suorittamisessa on koulutukseen tai pelkästään kokeiden suorittamiseen perustuva järjestelmä. Nopeutetun koulutusvaihtoehdon käyttö on mahdollista molempien rinnalla. Ammattipätevyysvaatimusten voimaantulon yhteydessä valittiin Suomessa käyttöön koulutukseen perustuva järjestelmä. Nopeutetun koulutusvaihtoehdon käyttö koulutus- tai koevaihtoehdon rinnalla on käytössä kaikissa jäsenvaltioissa.

Komissiolle osoitetun eri vaihtoehtojen käyttöä koskevan kysymyksen (MEP Kyllönen) johdosta komissio on 23.3.2018 ottanut kantaa koulutukseen tai pelkästään kokeiden suorittamiseen perustuvien vaihtoehtojen rinnakkaiseen käyttöön perustason ammattipätevyuden saavuttamisessa. Komission mukaan asiassa säädetyn tarkoituksena oli ottaa huomioon jäsenvaltioissa olemassa olevat erot ja helpottaa uusien vaatimusten toimeenpanoa. Tämän perusteella komissio on katsonut, ettei järjestelmien samanaikainen voimassaolo jäsenvaltiossa ole riittävässä direktiivin kanssa.

Komission kannanoton perusteella voitaisiin ottaa käyttöön kaikki käytettävissä olevat vaihtoehdot. Menettely mahdollistaisi nykyisen toiminnan jatkumisen ja sillä vältettäisiin ne mahdolliset haitat, joita pelkkään koevaihtoehtoon siirtymisellä olisi. Muutoksella lisättäisiin joustavuutta ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista ammattipätevyuden hankinnassa.

Vaihtoehtojen lisääminen tieliikenteen ammattipätevyysjärjestelmässä

Sekä koulutukseen että pelkästään kokeen järjestämiseen perustuvan vaihtoehdon yhteydessä voitaisiin harkita myös järjestelmän kehittämistä viranomaisten hallinnollisen taakanjaon tarkistamiseksi ja keventämiseksi sekä ammattipätevyyteen liittyvien palvelujen tarjoamisen edistämiseksi.

Erityisesti koevaihtoehdon käyttöönottoon liittyisi tarve tarkastella eri viranomaisen tehtäviä ammattipätevyuden suoritusjärjestelmässä. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla koevaihtoehto vastaa periaatteessa vuoden 2018 alussa voimaan tulleeseen uuteen ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön sisältyvää ajatusta siitä, että osaamisen osoittaminen on ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton. Tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaminen ei edellytä määrämutoista tai –mittaista koulutusta. Osaaminen voidaan osoittaa näyttämällä se tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa (näyttö). Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä määriteltä koevaihtoehdon kokeen toteutus ei kuitenkaan vastaa täysin ammatillisen koulutuksen lainsäädännön näyttöä vahvan teoriapainotteisuutensa vuoksi. Lisäksi koevaihtoehdon kokeen arviointiin riittää yksi arvioija, kun näytössä arvioijia on oltava kaksi. Nämä eroavaisuudet edellyttävät, että koevaihtoehdon kokeiden suhde ammatillisen koulutuksen näyttöihin määritellään ammatillisen koulutuksen lainsäädännössä. Koevaihtoehdon kokeiden suorittajia tulisi kohdella yhdenvertaisesti riippumatta siitä, millä hallinnonalalla he kokeen suorittavat.

Jos ammatillisen tutkintokoulutuksen yhteydessä järjestettävään perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän teoriakokeen ja koevaihtoehdon mukaisen perustason ammattipäte-

vyyskokeen järjestämis- ja valvontatehtävät osoitettaisiin ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 119 §:ssä tarkoitetulle Opetushallituksen asettamalle työelämätoimikunnalle, edellyttäisi se muutoksia ammatillisen koulutuksen lakiin. Mainitun lain 120 §:ssä säädetään työelämätoimikuntien tehtävistä, ja mainitun pykälän 3 momentin 3 kohdan mukaan Opetushallitus on määrännyt työelämätoimikuntien tehtävistä poiketen vastata kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 15 §:ssä tarkoitetun kokeen järjestämisestä ja valvonnasta sekä mainitun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta. Ehdotetun perustason ammattipätevyyskokeen käyttöönoton johdosta työelämätoimikunnan tehtäviin pitäisi lisätä perustason ammattipätevyyskokeen valvonta, ja lisäksi olisi ratkaistava kokeen suorittamisesta annettavan todistuksen ja tutkinnon osan suorittamisesta annettavan todistuksen suhde. Työelämätoimikunnan ei ole tarkoitus antaa todistuksia tutkinnon osista tai tutkinnoista, mikä on koulutuksen järjestäjän tehtävä. Työelämätoimikunnat vastaavat osittain aiempia tutkintotoimikuntia. Ammattipätevyyden erityistehtävä on nimenomaisesti osoitettu työelämätoimikunnalle mainitun lain 120 §:ssä, johon edellä tarkoitetut muutostarpeet kohdistuisivat. Työelämätoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät ja opetusala.

Myös Puolustusvoimat voisi edelleen vastata perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä ja näin voitaisiin menetellä myös siinä tapauksessa, että koevaihtoehdon mukainen perustason ammattipätevyyskoe otettaisiin käyttöön. Tässä yhteydessä voitaisiin harkita myös koulutukseen liittyvien tehtävien siirtämistä puolustusministeriön hallinnonalalle siten, että Liikenne- ja viestintäviraston sijaan pääesikunta vastaisi Puolustusvoimien kuljettajakoulutusyksiköiden hyväksymisestä ammattipätevyysäännösten mukaisiksi koulutuskeskuksiksi. Pääesikunta vastaa Puolustusvoimien ajoneuvoasioista ja lainsäädännössä se on jo aiemmin rinnastettu puolustushallinnossa Liikenne- ja viestintävirastoon. Tällöin myös valvontavastuut siirtyisivät puolustusministeriön hallinnonalalle. Muutos mahdollistaisi tehtäväkentän hallinnoimisen kokonaan puolustusministeriön hallinnonalalla toimintaa koskevan sääntelyn puitteissa.

Koska ammattipätevyyden voisi suorittaa vain ammatillisen koulutuksen yhteydessä tai Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa Puolustusvoimien ajokortin suorittamisen yhteydessä, olisi edelleen oltava taho, joka vastaisi muiden kokeiden järjestämiseen liittyvistä tehtävistä silloin, kun ammattipätevyyden suorittaminen ei olisi tiettyyn koulutustoimintaan sidottua. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa nykyisin perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen järjestämisestä, valvonnasta ja todistusten antamisesta hyväksymistään koulutuskeskuksista tulevien kokeen suorittajien osalta. Virasto hoitaa tehtävän palveluntuottajan avulla ja toiminta on yhdistetty kuljettajantutkintojen vastaanottoon. Tältä osin menettely voisi pysyä ennallaan, mutta Liikenteen turvallisuusviraston asemesta tehtävä kuuluisi Liikenne- ja viestintävirastolle.

Koevaihtoehdon mukaisten kokeiden järjestämiseen kohdistuisi hyvin erilaisia vaatimuksia esimerkiksi osaamiseen, toiminnan järjestämisen ja koesuoritusten arvioinnin osalta. Tämän perusteella kokeiden järjestäminen ei soveltuisi nykyisen toiminnan tapaan hoidettavaksi tai sen yhteyteen sijoitettavaksi. Myös nykyiseen toimintaan liittyvä kilpailuttaminen koetaan hallinnollisesti raskaana menettelynä. Koevaihtoehdon mukaisessa mallissa kilpailuttamisen katsotaan lisäävän kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa ilman, että se toisi lisäarvoa kevyempään hallinnolliseen menettelyyn nähden, jossa kokeiden järjestäjät hyväksyittäisiin säädettyjen edellytysten täyttyessä. Nykyisen koulutusmallin teoriakokeen järjestämisessä noudatettavaa menettelyä on arvosteltu siitä, että palvelujen tuottajana on vain yksi toimija. Vaikka kilpailutus on toteutettu useammalla alueella, tarjousten perusteella palvelun tuottajaksi on eri alueilla valikoitunut sama palvelun tuottaja. Toteutettiinpa kilpailutus valtakunnallisena tai pienempi-

nä alueina, se ei välttämättä tuo varmuutta tarjouksista. Jos hyväksyttävissä olevia tarjouksia ei saataisi, voisi vastuu toimintaan jäädä viime kädessä virastolle. Tästä johtuen voitaisiin kokeiden järjestäjät valita hallinnollisesti kevyemmällä menettelyllä, esimerkiksi hyväksymällä tietyt säädetty vaatimukset täyttävät toimijat, jotka antaisivat todistuksen hyväksymistään kokeista ja toimisivat Liikenne- ja viestintäviraston valvonnassa. Menettelyllä voitaisiin lisätä eri toimijoiden mahdollisuuksia hakeutua koetoiminnan järjestämiseen. Kokeiden järjestäjiin ja vastaanottajiin sovellettaisiin vastaavia luotettavuutta, asiantuntevuutta, riippumattomuutta ja vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia kuin mitä sovelletaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) kuljettajantutkinnon vastaanottajiin. Toimijoiden päätöksistä voitaisiin hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Halukkuutta hakeutua koulutuksen järjestäjäksi voitaisiin lisätä tarkastelemalla tarkemmin koulutuskeskuksiksi hakevien vaatimuksia raskaan kaluston autokoululuvasta. Mikäli lupa-vaatimuksesta luovuttaisiin, tämä voisi lisätä muiden edellytykset omaavien toimijoiden hakeutumista koulutuksen antajiksi. Esimerkiksi kuljetusyrietyksillä on tässä tarkoituksessa autokoululupia, mutta ongelmaksi on koettu autokoululupaan liittyvä vaatimus liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon opetustoiminnan johtamista ja yrittäjyyttä koskevan tutkinnon osan suorittamisesta. Sen sijaan yrityksistä löytyy kuljetusyrittäjätutkinnon omaavia.

3.2.3 Varautuminen

Arvioitaessa tunnistetun uuden varautumisvelvoitteen tai velvoitteiden laajuutta, on lähdetty liikkeelle maantieliikenteen luvanvaraisista toimijoista, joiden määrästä ja laadusta on muita toimijoita kattavampi käsitys. Suomen maantieliikenteessä operoi noin 14 500 liikenneluvallista tavarankuljetusyrietyttä ja 1 300 liikenneluvallista linja-autoyrietyttä. Tällä hetkellä liikenneluvallisia taksikuljetusyrietyttä on noin 7000.

Mahdollistavan lainsäädännön tavoite huomioon ottaen ei ole perusteltua pyrkiä asettamaan varautumisvelvoitetta kaikkein pienimmille luvanvaraisen maantieliikenteen harjoittajille, joille mikä tahansa uusi velvoite olisi omiaan aiheuttamaan tavoiteltuun hyötyyn nähden suhteetonta hallinnollista taakkaa. Sanottu koskee erityisesti taksiliikennettä, jonka kenttä on parhailaan voimakkaassa murroksessa.

Uusi maantieliikennettä koskeva varautumisvelvollisuus olisi kohdistettava riittävän laajalle, mutta tarkoituksenmukaisesti rajatulle toimijajoukolle. Suomen 14 500 liikenneluvallisesta tavarankuljetusyrietyttästä ja 1 300 liikenneluvallisesta linja-autoyrietyttästä on 227 linja-autoyrietyttä, joissa on mahdollisuus yli 15 linja-auton liikennöinnille, ja 507 tavarankuljetusyrietyttä, joissa on mahdollisuus yli 15 ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän liikennöinnille. Tämä lakisäätöisen varautumisvelvollisuuden soveltamisalan rajaus mahdollistaisi varautumisen riittävän kattavuuden osallistamatta pienimpiä yrietyttä muuhun kuin vapaaehtoiseen varautumiseen.

Liikenteen palveluista annetun lain kokonaisuus pyrkii rakentamaan liikennejärjestelmää aiempaa monimuotoisempien palvelujen pohjalta, mikä kehitys on syytä ottaa huomioon myös varautumisessa. Siksi uudessa varautumissäännöksessäkin on kyse synergian tavoittelusta siten, että aiempaa monilukuisempi toimijajoukko veloitetaan lähinnä niitä itseään hyödyttävään valmiussuunnitteluun. Yksityiset toimijat osaavat itse parhaiten arvioida toimintansa riskit ja kohdistaa siten toimintansa jatkuvuutta edistävää valmiussuunnittelua kriittiseen toimintansa osaan. Kuitenkin kokonaan ilman lainsäädännöllistä velvoitetta tällainen yhteiskunnallisesti hyödyllinen suunnittelu on jatkuvassa kustannuspaineessa toimivalla alalla vaarassa jäädä tekemättä.

Näin ollen on tarkoituksenmukaista säätää suuremmille luvanvaraisen maantieliikenteen harjoittajille kevyt varautumisvelvollisuus, joka velvoittaa ne valmiussuunnitteluun. Tätä sisällöllisesti suhteellisen kevyttä sääntelyratkaisua tukee sekin, ettei uuden varautumisvelvoitteen täytäntöönpanoon ja sen valvontaan ole tarkoituksenmukaista kohdistaa merkittäviä viranomaisten lisäresursseja. Toisaalta velvoitteen yhdenmukainen täytäntöönpano puoltaa määräyksenantovaltuuden säätämistä virastotasolle, jotta toimijoille voidaan tarjota tekninen ohjeistus valmiussuunnittelunsa tueksi.

Tunnistettujen tarpeiden pohjalta olisi aiheellista muuttaa liikenteen palveluista annetun lain varautumissääntelyä myös kaupunkiraideliikenteen, rautatieliikenteen sekä lentoliikenteen osalta sekä ilmailulain varautumissääntelyn osalta siten, että niistä poistettaisiin sanat ”ja niihin rinnastettavissa”, yhdenmukaistettaisiin liikenteen palveluista annetun lain ilmailua koskeva varautumispykälä, ja muutettaisiin alemmanasteisen sääntelyn taso Liikenne- ja viestintävirastolle säädettäväksi määräyksenantovaltuudeksi.

3.3 Keskeiset ehdotukset

3.3.1 Tieliikenteen ammattipätevyys

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyuden suorittamisessa ehdotetaan lisättäväksi käytettävissä olevia vaihtoehtoja ottamalla myös koevaihtoehto käyttöön nykyisten koulutusvaihtoehtojen rinnalle. Perustason ammattipätevyys olisi saavutettavissa direktiivin vaatimukset täyttävällä perustason ammattipätevyyskokeella taikka 280 tuntia tai 140 tuntia kestäväällä perustason ammattipätevyyskoulutuksella.

Vaihtoehtojen rinnakkaisuudella mahdollistettaisiin nykyisen menettelyn jatkuminen ja ehkäistäisiin pelkän koevaihtoehdon käyttöönotosta mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Koevaihtoehdossa voitaisiin ottaa joustavammin huomioon ammattipätevyttä suorittavan tausta ja aiempi osaaminen sekä kielitaito. Muutoksella lisättäisiin vaihtoehtoja myös koulutus- ja koepalvelujen järjestämisessä ja hyödyntämisessä. Koulutuspalvelujen tarjontaa edistettäisiin myös luopumalla raskaan kaluston autokoululupavaatimuksesta koulutuskeskukseksi hakemisen edellytyksenä.

Nykyisessä koulutusmallissa on huomioitu ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa olevien tilanne mahdollistamalla ajokorttitutkinnon suorittaminen ennen perustason ammattipätevyuden saavuttamista. Edellytyksenä on, että ammatillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin ja niiden perusteisiin sisältyy 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutus. Vastaava menettely ehdotetaan pysytettäväksi myös koevaihtoehdon mukaisesti toteutettavassa ammattipätevyuden suorittamisessa. Jos ammatillisen koulutuksen osaamisvaatimuksiin sisältyisi perustason ammattipätevyyskokeen suorittaminen, ajokortin suorittamisessa voitaisiin menetellä vastavasti.

Koevaihtoehto vastaisi käytössä olevaa 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutusta siinä, että se oikeuttaisi C-luokan kuorma-auton ajokortin suorittamiseen 18-vuotiaana ja D-luokan linja-auton ajokortin suorittamiseen 21-vuotiaana. Kummassakin vaihtoehdossa voitaisiin kokeet suorittaa vaiheittain kuudesta kuukaudesta kolmeen vuoteen kestäväan ammatillisen kuljettajakoulutuksen yhteydessä. Koulutusvaihtoehtoihin ei ehdoteta muutoksia. Koevaihtoehdon käyttöönotolla ei olisi vaikutusta kuljettajan osaamiseen, sillä kokeilla mitattaisiin samaa direktiivissä määritellyn oppiaineluettelon mukaista osaamista. Koevaihtoehtoon ei sisältyisi vaatimusta määrämuotoisesta ja -mittaisesta koulutuksesta, joten kielitaidon puute ei olisi esteenä opetuksen saamiselle tai ammattipätevyuden suorittamiselle. Koevaihtoehtoon sisältyvä nelituntinen teoriakoe voisi tosin kokelaan kielitaidosta riippuen edellyttää kokeen vastaan-

ottamista suullisesti, mikä lisäisi kokeen suorittajan kustannuksia. Kokeiden suorittamisen edellyttämä koulutus voisi olla eri lähteistä hankittavissa, ja se voisi myös kestää eri ajan sen mukaan, mitä osaamista ammattipätevyyttä suorittavilta puuttuu. Perustason ammattipätevyyskokeessa arvioitaisiin laaja-alaisesti teoriaa ja käytäntöä selvittävillä kokeilla se, hallitseeko opiskelija perustason ammattipätevyyskokeen perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet, koska erityisiä koulutusvaatimuksia ei olisi. Käytännön osaamista arvioitaessa perustason ammattipätevyyskoe asettaisi tästä syystä tiukemmat vaatimukset kokeen arvioijille. Näiltä edellytettäisiin luotettavuutta ja asiantuntemusta. Kokeen arvioijien toiminta tapahtuisi virkavastuulla.

Myös koevaihtoehdon yhteydessä voitaisiin suorittaa matkustajien oikeuksia linja-autoliikenteessä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011 toimeenpano siltä osin kuin se koskee suoraan matkustajien kanssa tekemisissä olevan henkilöstön koulutusvaatimuksia. Linja-auton kuljettajalta asetuksen mukaan vaadittava osaaminen olisi huomioitava linja-auton kuljettajan kokeessa.

Perustason ammattipätevyyskoulutusten ja perustason ammattipätevyyskokeen laatutasoa ohjattaisiin niitä koskevilla sisältövaatimuksilla, säännöksillä ja viranomaisten hyväksymis- ja valvontatoimenpiteillä. Kuljettajien osaamiseen järjestelmien vaihtoehtoisuudella ei olisi vaikutusta, koska kummallakin tavalla kysymys olisi samasta osaamisesta. Tämä edellyttäisi kuitenkin sitä, että pelkän kokeen avulla pystytään riittävän kattavasti varmistamaan niin ammattipätevyyttä suorittavan teoriaosaaminen kuin erityisesti kuljettajan tehtävissä tarvittava käytännön osaaminen. Koevaihtoehdossa kokeiden suorittamiseen mahdollisesti tarvittava valmentavan koulutuksen valinta jäisi ammattipätevyyttä suorittavan vastuulle.

Koevaihtoehdon käyttöönoton voidaan katsoa soveltuvan osaksi ammatillista koulutusta, jolloin se ongelmitta mahdollistaisi edelleen se, että nuoret suorittavat C-luokan ajokortin 18-vuotiaana. Samoin se soveltuisi aikuisikäiselle väestölle, jolla olisi jo ajokortti suoritettuna tai ajokortti-ikä täynnä ja aiemmin hankittua työkokemusta ja muuta osaamista täydentämään kokeen suorittamisen mahdollisesti edellyttämää lisäkoulutusta. Vaihtoehto palvelisi myös Puolustusvoimissa nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen saaneita, jotka lisävalmiuksia hankkimalla voisivat kokeen suorittamalla nopeuttaa siirtymistä kuljetusalalle. Perustason ammattipätevyuden suorittamisessa Puolustusvoimissa on koulutusvaihtoehtoa pidetty toimivana, mutta järjestelmien vaihtoehtoisuus antaisi mahdollisuuden myös koemallin käyttöönottoon niin haluttaessa. Puolustusvoimissa vuosittain koulutettavista noin 3 000 varusmiehestä kaksi kolmannelta saa nopeutetun 140 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksen, mikä oikeuttaa siviilissä vain C1-luokan ajokortin saamiseen ennen 21 ikävuoden täyttymistä. Koulutuskeskuksissa on ollut saatavilla 140 tunnin mittaista räätälöityä koulutusta, jonka tarkoituksena on ollut, että esimerkiksi nopeutetun ammattipätevyyskoulutuksen Puolustusvoimissa saaneet ovat voineet täydentää ammattipätevyytensä 280 tunnin koulutusta vastaavaksi. Tarkoituksena on ollut mahdollistaa C-luokan kuorma-autokortin saaminen 21 ikävuoden täyttymistä odottamatta ja näin nopeuttaa siviiliajokortin saamista. Käytännössä tämä vaihtoehto ei ole kuitenkaan saanut erityistä suosiota. Koevaihtoehdon käyttöönotto lisäisi kuitenkin kuljettajien käytettävissä olevia vaihtoehtoja saada ajokortti ennen 21 vuoden ikää. Kokeen suorittaminen edellyttäisi kuitenkin nopeutetun ammattipätevyuden täydentämistä esimerkiksi opetuksella tai työssä saatavalla kokemuksella. Koevaihtoehdon käyttöönotto Puolustusvoimissa mahdollistaisi perustason ammattipätevyuden antamisen yhden mallin mukaisesti kaikille sotilaskuljettajiksi koulutettaville varusmiehille, jolloin kaikki sotilaskuljettajiksi koulutettavat olisivat yhdenvertaisessa asemassa koulutuksesta saatavan hyödyn osalta. Samalla se poistaisi nykyisen ikärajaongelman, mikä liittyy nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen antamiseen.

Koevaihtoehdossa kokeet olisivat vaativammat kuin koulutusvaihtoehtoon sisältyvässä teoriakokeessa, koska mitään määrämuotoista koulutusta ei vaadittaisi. Perustason ammattipätevyyskokeen teoriakokeessa edellytettäisiin tilanteiden tarkastelua ja käytännön kokeessa olisi erityisesti ammatillisen osaamisen arviointiin painottuva osio. Tämä asettaisi koulutusvaihtoehdon teoriakoetta tiukemmat vaatimukset kokeiden sisällölle ja arvioijien ammattitaidolle. Koska ammatillisessa koulutuksessa järjestetään tutkintoja, joissa osaaminen osoitetaan näyttöissä, perustason ammattipätevyyskokeen käyttöönotto soveltuisi myös ammatillisessa koulutuksessa käytettäväksi. Se vaatisi kuitenkin muutoksia ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön, erityisesti osaamisen osoittamisen, arvioinnin, arvioijien ja todistusten sekä työelämätoimikuntien tehtävien osalta.

Koevaihtoehdossa osaaminen arviotaisiin pelkästään suhteessa perustason ammattipätevyyskokeen perusteisiin. Kysymyksessä olisi ammatillinen osaaminen ja sen arviointi, jota tehdään tällä hetkellä vain opetushallinnon alalla. Muihin perustason ammattipätevyyskoetta järjestäviin tahoihin kohdistuisi uusi vaatimus kokeiden vastaanottajien ammatillisesta osaamisesta.

Koulutuskeskusten hyväksymistoimivalta Puolustusvoimissa annettavaan ammattipätevyyskoulutukseen ehdotetaan siirrettäväksi pääesikunnalle. Pääesikunta vastaisi hyväksymiensä Puolustusvoimien kuljettajakoulutusyksiköiden toiminnasta koulutuskeskuksina ja niiden valvonnasta. Myös vastuu perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämisestä voitaisiin vastavasti osoittaa puolustusministeriön hallinnonalalle ja siellä vastattaisiin tehtävien hoitamisesta ammattipätevyyttä koskevan sääntelyn puitteissa.

Liikenne- ja viestintäviraston toimivalta perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen kohdalla ehdotetaan pysytettäväksi ennallaan. Perustason ammattipätevyyskokeen kohdalla ehdotetaan, että virasto hyväksyisi kokeiden järjestäjät hakemuksen perusteella säädettyjen vaatimusten mukaisesti ja valvoisi hyväksymiään toimijoita. Tällä mahdollistettaisiin viraston hallinnollisen taakan pysyminen kohtuullisena ja toimintaan edellytykset omaavien toimijoiden hakeutuminen perustason ammattipätevyyskokeiden järjestäjiksi. Toimintaan hyväksyttäviin sovellettaisiin vastaavan kaltaisia luotettavuutta, asiantuntemusta ja vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia kuin kuljettajantutkinnon vastaanottajiin. Toiminnassa edellytettäisiin sovellettavan hyvää hallintoa koskevia säännöksiä ja mainitun lain säännöksiä sovellettaisiin myös oikaisun hakemiseen toimijoiden päätöksistä. Puolustusvoimien koulutuskeskusten hyväksymistoimivallan siirto keventäisi viraston hallinnollista taakkaa.

Ehdotetun muutoksen vaikutuksia, kuten vaikutuksia koulutus- ja koepalvelujen järjestämiseen ja saatavuuteen, kuljettajien osaamiseen ja saatavuuteen sekä liikenneturvallisuuteen ehdotetaan seurattavaksi seurantatutkimuksella.

3.3.2 Merenkulun ammattipätevydet

Esityksessä ehdotetaan, että pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alukset jäisivät laivaväkilain ja liikenteen palveluista annetun lain pätevyys- ja miehitysvaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle siltä osin kuin niillä olisi käytössään koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt. Näiden viranomaisten sulkeminen soveltamisalan ulkopuolelle olisi siten ehdollinen. Jos viranomaisella ei olisi edellä mainittua koulutusjärjestelmää, sen aluksiin sovellettaisiin ehdotuksen mukaan liikenteen palveluista annetun lain ja laivaväkilain pätevyys- ja miehitysvaatimuksia. Samoin vaatimuksia sovellettaisiin sellaisten viranomaisalusten osalta, joita Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä ei kata esimerkiksi aluksen suuren koon tai liikennealueen vuoksi, vaikka viranomaisella olisikin koulutusjärjestelmä. Ehdotus mahdollistaisi siten myös sen, että viranomaiset voisivat halutessaan soveltaa myös laivaväkilain ja liikenteen palveluista annetun lain pätevyys- ja miehitysvaatimuksia.

Viranomaisten oma koulutusjärjestelmä mahdollistaisi sen, että viranomaiset voisivat itse pehdyttää henkilökuntansa omiin aluksiinsa ja räätälöidä miehistölle annettavan koulutuksen myös omien viranomaistarpeidensa mukaisesti. Toisaalta viranomaiset voisivat halutessaan myös hyödyntää olemassa olevia merenkulun koulutuksenjärjestäjien koulutuksia ja korvata ainoastaan meripalveluvaatimuksen sisäisellä perehdytyksellä ja aluksen käsittelykoulutuksella. Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin ei tarvitsisi kunkin luoda omaa koulutusjärjestelmää, vaan ne voisivat hyödyntää myös toistensa koulutusjärjestelmiä. Liikenne- ja viestintäviraston hyväksynnällä varmistettaisiin se, että viranomaisten koulutusjärjestelmällä saavutettaisiin vastaava turvallisuustaso kuin yleisiä pätevyys- ja miehitysvaatimuksia noudattamalla.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyisi pääsääntöisesti vain Suomessa toimivat merenkulun koulutuksen järjestäjät ja koulutukset. Esitetyllä muutoksella pyritäisiin varmistamaan, että Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyisi vain sellaisen koulutuksen järjestäjän, jonka toimintaedellytykset riittävät laadukkaaseen oppimisen takaamiseen, ja jonka toimintaa olisi mahdollista valvoa tehokkaasti. Liikenne- ja viestintävirastolla ei myöskään ole resursseja laajamittaiseen ulkomaisten koulutuksen järjestäjien ja koulutusten hyväksymiseen. Ehdotettu muutos ei vaikuttaisi kotimaisten koulutuksen järjestäjien koulutusvientiin ja toimintaan ulkomailla.

Esityksessä ehdotetaan myös, että laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain soveltamisalaa tarkistettaisiin laivaväen pätevyysvaatimusten soveltamisalaa tehtyjä muutoksia vastaavasti. Myös laiva-apteekista annetun lain soveltamisalaa ehdotetaan tehtäviksi tästä seuraavat muutokset ruoppaajien ja proomujen osalta.

3.3.3 Varautuminen

Hallituksen esityksellä lakiin lisättäisiin uusi pykälä koskien tarkemmin määriteltyjen maantieliikenteen luvanvaraisten henkilö- tai tavaraliikenteen harjoittajien varautumisvelvollisuuksia sekä valmiussuunnittelua ja muutettaisiin lain rautatie-, raide- ja lentoliikennettä koskevia varautumispykäläiä. Lisäksi täsmennettäisiin ilmailulain 160 §:ää, joka koskee lentokelpoisuuden hallintaorganisaatioiden, lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltijoiden, lentoaseman pitäjien sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajien varautumisvelvollisuuksia.

Liikenteen palveluista annettuun lakiin säädettäisiin uusi varautumisvelvollisuus luvanvaraisen maantieliikenteen henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajille. Henkilöliikenneluvan haltijat, joilla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 linja-autoa sekä tavaraliikenneluvan haltijat, joilla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 3 500 kiloa, velvoitettaisiin arvioimaan toimintaansa uhkaavat riskit ja tekemään valmiussuunnitelma. Sääntelyn kohderyhmä olisi siten rajattu koskemaan kooltaan isoimpia toimijoita eikä varautumisvelvollisuus koskisi lainkaan taksiliikennettä. Velvoite itse olisi varsin kevyt eikä aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia toimijoille tai valvovalle viranomaiselle, jolla olisi liikennepalvelulain yleisen tiedonsaantipykälän (IV OSA Viranomaiset ja valvonta, 2 luku Viranomaistehtävien hoitaminen, 2 § Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus, jatkossa 197 §) mukaisesti oikeus saada halutessaan tietoa toimijoiden valmiussuunnittelusta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin määräyksenantovaltuus koskien valmiussuunnittelua.

Varautuminen poikkeustilanteisiin sekä normaaliolojen häiriötilanteisiin muun muassa valmiussuunnittelun kautta olisi kullekin maantieliikenteen harjoittajalle itselleen hyödyllistä sen toiminnan jatkamisen turvaamiseksi edellä mainittujen kaltaisissa tilanteissa. Myös yhteiskunta tarvitsee kaikissa olosuhteissa toimivat kuljetuspalvelut. Tämän vuoksi keskeisten yritysten toiminnan jatkuvuudella ja toimintavarmuudella myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häi-

riötilanteissa edistettäisiin myös laajemmin yhteiskunnallista toimintavarmuutta. Jotta sekä yhteiskunnalle että yritykselle itselleen hyödyllinen varautuminen voidaan varmistaa suurempien maantieliikenteen harjoittajien osalta toimialan läpileikkaavaksi toiminnoksi, siitä tulisi säätää lailla.

Varautumisvelvollisuus ei kuitenkaan saisi aiheuttaa huomattavaa hallinnollista taakkaa toiminnanharjoittajille eikä valvontaa suorittavalle viranomaiselle. Varautumisvelvollisuuden sidonnaisuus henkilö- tai tavaraliikennelupa selkeyttäisi sääntelyn kohteena olevien toimijoiden määrittelyä ja kohdistaisi sääntelyn tarkkarajaisesti määrättyyn kohderyhmään. Taksitoimintaa harjoittaville varautumisvelvoitetta ei kannattaisi asettaa johtuen toimijakentän hajaisuudesta, siinä tapahtuvista nopeista muutoksista sekä keskivertoluvanhaltijan yritystoiminnan koon pienyydestä.

Henkilö- tai tavaraliikennelupa ei kuitenkaan voisi olla ainoa kriteeri varautumisvelvollisuudelle, sillä myös niiden alaista maantieliikennettä harjoittavien toimijoiden kenttä on laaja ja monimuotoinen. Kaikkein pienimmillä toimijoilla varautumisesta ja valmiussuunnittelusta ei ole yhtä huomattavaa hyötyä kuin suuremmilla toimijoilla. Pienille toimijoille uusi velvoite voisi aiheuttaa tavoiteltuun hyötyyn nähden suhteetonta hallinnollista taakkaa. Myös viranomaisen näkökulmasta kymmenientuhansien toimijoiden varautumisen ja valmiussuunnittelun valvonta vaatisi huomattavia lisäresursseja eikä olisi tavoiteltuun hyötyyn nähden suhteutettua. Lainsäädännössä on myös huomioitava, että varautumisen tarve on erilaista henkilö- ja tavaraliikenteessä ja että toiminta-ala vaikuttaa varautumistarpeisiin; esimerkiksi vaarallisten aineiden kuljetuksista (VAK) säädetään laissa vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/1994).

Sääntelyn kohderyhmä rajattaisiin niihin toimijoihin, joilla olisi liikennekäytössä vähintään 15 linja-autoa taikka raskasta ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää. Velvoite säädettäisiin laajalle, mutta tarkoituksenmukaisesti rajatulle, toimijajoukolle, jotta kohdeltaisiin mahdollisimman tasapuolisesti kaikkia yrityksiä. Sääntelyn ulkopuolelle jätettäisiin kuitenkin kaikkein pienimmät toimijat, joille hallinnollinen taakka olisi kohtuuton tavoiteltuun hyötyyn nähden. Rajauksen tavoitteena on saattaa sääntelyn kohteeksi kokoluokaltaan sellaiset yritykset, joissa yrityksen hallinnon koko on sellainen, ettei varautumisvelvoitteen täyttäminen aiheuttaisi merkittävää lisätaakkaa tavoiteltuun hyötyyn nähden, vaan olisi toteutettavissa osana muuta hallinnon työtä.

Uusi varautumisvelvollisuus olisi mielekästä rajata sisällöllisesti verrattain kevyeksi, tarkoituksena säätää maantieliikenteen harjoittajille velvollisuus arvioida toimintansa harjoittamiseen liittyviä riskejä ja uhkakuvia, sekä harjoittaa valmiussuunnittelua. Valmiussuunnittelua edeltävän riskienhallintaprosessin ensimmäinen vaihe olisi toimintavarmuusuhkien tunnistaminen. Kunkin organisaatio pystyy itse parhaiten tunnistamaan sen, millaiset uhkat sen toimintaan voivat vaikuttaa ja mikä on niiden merkitys ja tärkeysjärjestys normaali- ja poikkeusoloissa. Kun organisaation toimintaan vaikuttavat uhkatekijät on tunnistettu, tulee arvioida niiden aiheuttamat riskit. Tämä tarkoittaa sen arvioimista, millaisia seurauksia tunnistetut uhkat voivat aiheuttaa ja miten todennäköistä kunkin uhan aiheuttaman riskin toteutuminen on. Tällöin organisaation riskienhallintatyö voidaan tehokkaasti kohdentaa ja siten ennaltaehkäistä erilaisia häiriötilanteita, jotka voisivat aiheuttaa toimintahäiriöitä tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Liiketoiminnan kriittisten prosessien tunnistaminen ja niiden tärkeysjärjestyksen ymmärtäminen ovat välttämättömiä tietoja, jotta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimista ja siitä palautumista voidaan tuloksellisesti suunnitella ja johtaa. Kun riskienarviointia päivitetään normaalin operatiivisen toiminnan yhteydessä jatkuvasti ja sen eri osa-alueita tarkastellaan säännöllisesti, se toimii hyvänä työvälineenä turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden hallinnassa.

Valmiussuunnittelu voi tarkoittaa paitsi toimijan oman toiminnan jatkuvuuden niin myös toimijan asiakkailleen tarjoaman palvelun jatkuvuuden varmistamista ja siihen liittyvää ennakkosuunnittelua. Valmiussuunnitelman tulee kuvata toiminnan luonnetta ja toimijan merkitystä varautumisen kannalta. Valmiussuunnitelman osalta tavoite on, että se ohjaisi ja hyödyttäisi toimijan jokapäiväistä toimintaa. Valmiussuunnitelmassa voidaan selostaa esimerkiksi seuraavia asiakokonaisuuksia: toiminnan kuvaus normaalioloissa, poikkeusolojen vaikutukset toimintaan, varautumisen ja valmiussuunnittelun vastuut ja organisointi, uhkat ja riskit ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Kuljetuslogistiikan palveluketjujen pidentyessä hyödynnetään maantieliikenteessä myös ulkoistamista ja aliurakoitsijoita. Varautumisvelvollisen maantieliikenteen harjoittajan olisi myös otettava huomioon ulkoistusten ja alihankintojen merkitys valmiussuunnittelussaan. Valmiussuunnittelussa tulee huomioida myös muu yhteistoiminta sidosryhmien, alihankkijoiden ja kumppaneiden kanssa. Keskeinen lähtökohta on, että valmiussuunnittelussa voidaan hyödyntää yrityksissä jo käytössä olevia riskienhallintavälineitä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tässä laissa säädettyjen säännösten toteuttamista (IV OSA Viranomaiset ja valvonta, 1 luku Viranomaisten toiminta, 1 § Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena). Virastolla on myös yleinen tiedonsaantioikeus (IV osa, 2 luku, 2 §). Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi siten myös tässä pykälässä säädettyjen säännösten toteutumista, ja sillä olisi oikeus esimerkiksi pyytää toimijoilta varautumista ja valmiussuunnittelua koskevia tietoja sekä pyytää selvitystä siitä, miten toimija varautuu yksittäiseen häiriötilanteeseen tai sellaisen uhkaan ja mihin varautumissuunnittelunsa mukaisiin toimiin se on tilanteen johdosta ryhtynyt tai aikoo ryhtyä. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetaan valtuutta antaa määräyksiä tarkemmasta sääntelystä koskien maantieliikenteen harjoittajilta edellytettävää valmiussuunnittelua sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

Lisäksi liikenteen palveluista annetun lain varautumissäännöksiä kaupunkiraideliikenteen, rautatieliikenteen sekä luvanvaraisen lentoliikenteen osalta muutettaisiin ja yhdenmukaistettaisiin erityisesti alemmanasteisen sääntelyn osalta siten, että valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuudeksi. Ilmailua koskevaa liikenteen palveluista annetun lain varautumispykälää yhdenmukaistettaisiin myös teknisesti muutoin lähemmäs muiden liikennemuotojen varautumissäännöksiä. Samassa yhteydessä muutettaisiin myös ilmailulain varautumista koskevassa 160 §:ssä säädettyä alemmanasteisen sääntelyn tasoa vastaavasti.

Esityksellä ehdotetaan myös ilmauksen ”ja niihin rinnastuvissa” poistamista rautatieliikenteen, raideliikenteen ja lentoliikenteen toiminnanharjoittajien varautumista koskevista säädöksistä kohdista, joissa viitataan poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin. Samaa täsmennystä esitetään ilmailulain varautumista koskevaan 160 §:ään. Esityksen tavoitteena on varautua toimintaan valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa, ilman että normaaliolojen häiriötilanteiden edellytettäisiin olevan rinnastettavissa poikkeusoloihin. Vaikka esitettävällä muutoksella laajennetaan varautumissäännöstä koskemaan myös vähemmän vakavia normaaliolojen häiriötilanteita kuin poikkeusoloihin rinnastuvia, esitetyn muutoksen tarkoituksena ei ole ankaroittaa sääntelyä, vaan selkeyttää ja järkevöittää sitä. Kyse on lähinnä näkökulmamuutoksesta, jossa viranomaisten varautumiseen liittyvän toimivallan sijaan tarkastelun keskiöön otetaan toiminnanharjoittaja ja sen normaaliolojen (liike)toiminta. Tästä kunkin liikennejärjestelmään osallistuvan toimijan näkökulmasta oman toiminnan jatkuvuuden turvaaminen arjen normaaliolojen pienissäkin häiriötilanteissa näyttäytyy välttämättömänä edellytyksenä sille, että sama toimija voisi tehokkaasti varautua vakaviin ja poikkeusoloihin rinnastuviin häiriöihin. Tästä näkökulmasta on selvästi myös toiminnanharjoittajan oman edun mukaista varautua ensin todennäköisimpiin, konkreettisempiin ja arjessa mahdollisesti jo nykyisin toteutuviinkin normaaliolojen häiriöti-

lanteisiin eikä pyrkä suoraan varautumaan harvoin, jos koskaan, toteutuviin vakavampiin uhkakuvuiin. Myös yhteiskunnalla on erityisesti liikennejärjestelmän teknistymiseen ja palveluistumiseen liittyvästä toimintaympäristön muutoksesta johtuva voimistuva intressi velvoittaa toimijoita varautumaan normaaliolojen häiriötilanteisiin entistä käytännönläheisemmin. Toisaalta näkökulmaeroa ei ole syytä ylikorostaa; asianmukaisesti toteutetussa varautumisessa ja siihen liittyvässä valmiussuunnittelussa on aina ennenkin otettu huomioon omaan toimintaan suhteuttaen sekä normaaliolojen häiriötilanteet että poikkeusolot.

3.3.4 Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan kokeesta poistettaisiin paikallistuntemusta koskeva osuus.

3.3.5 Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavalle yritykselle tai yhteisölle asetettaisiin velvollisuus tarjota liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

4.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin

Tieliikenteen ammattipätevyys

Valtaosa, noin viisi kuudesta, suorittaa nykyisin ammattipätevyuden maksuttomana tai pienin kustannuksin Puolustusvoimissa varusmiespalveluksen yhteydessä taikka ammattioppilaitoksissa tai muissa julkisrahoitteisissa koulutuskeskuksissa logistiikan perustutkinnon tai ammatitutkinnon suorittamisen yhteydessä. Ammatillisessa koulutuksessa ei koevaihtoehdon käytönotolla olisi periaatteessa erityisiä taloudellisia vaikutuksia, koska ammatillisia tutkintoja suoritetaan myös osaamisen näytössä, joista ei peritä ylimääräisiä maksuja. Ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksen opiskelijalta voidaan periä opiskelijamaksua, joka voi olla enintään 25 prosenttia koulutuksen järjestäjän arvioimista koulutuksen järjestämisestä aiheutuvista keskimääräisistä kustannuksista. Maksua voi periä vain varsinaisesta tutkintokoulutuksesta eli tutkinnon suorittamiseksi tarvittavan osaamisen hankkimisen järjestämisestä, ei näyttöjen järjestämisestä. Varsinainen tutkinnon suorittaminen eli osaamisen osoittaminen, arviointi ja todentaminen on opiskelijalle maksutonta. Puolustusvoimissa on koulutusvaihtoehto todettu toimivaksi ja sen yhteydessä annettu koulutus voisi palvella myös koevaihtoehtoon valmistautumista, vaikka koetta ei Puolustusvoimien toimesta tarjottaisikaan. Siinä tapauksessa kokeiden suorittaminen jäisi kokeen suorittajan tai esimerkiksi tämän työnantajan kustannettavaksi.

Puolustusvoimien ja ammatillisen koulutuksen ulkopuolella ammattipätevyuden hankkii vuosittain noin 1 000 henkilöä. Näiden kohdalla koevaihtoehdon mukaisen perustason ammattipätevyyskokeen kustannukset muodostuisivat perustason ammattipätevyuden tuottavasta kokeesta ja siihen tarvittavasta koulutuksesta sekä muista kokeeseen liittyvistä kustannuksista. Vaikka koevaihtoehdossa ei vaadittaisi pakollista määrämuotoista ja -mittaista koulutusta, kokeen suorittaminen edellyttäisi kuitenkin useimmilta perustason ammattipätevyyskokeen suorittajilta jonkinlaista valmistavaa koulutusta kokeessa osoitettavan osaamisen vahvistamiseksi. Kokeessa tarvittavasta ajoneuvosta huolehtisi koulutuksen järjestäjä. Ammattipätevyyskokeen käyttäminen nopeutetun koulutuksen täydentäjänä voisi johtaa kevyemmän kaluston käyttöön,

sillä nopeutetun perustason ammattipätevyyden perusteella kuljettajan edellytykset eivät riittäisi kuin C1-luokkaan itse kokeessa ja kokeen suorittamisen edellyttämässä harjoittelussa. Esimerkiksi Puolustusvoimissa ajokortin ja nopeutetun ammattipätevyyden suorittaneet joutuisivat lunastamaan C1- tai C1E-luokan siviilikortin tätä varten ja C-luokan korttiin vaihtaminen olisi mahdollista vasta kokeiden suorittamisen jälkeen.

Markkinahintaisen perustason ammattipätevyyskokeen järjestämiskustannukset kalusto-, tila- ja henkilöstökuluineen arvioidaan noin 750–1 000 euroksi. Kustannukset aiheutuisivat kaksisosaisesta vähintään neljä tuntia kestävästä teoriakokeesta, vähintään 90 minuuttia kestävästä ajokokeesta ja 30 minuuttia kestävästä muusta käytännön osiosta sekä ajoneuvon ja mahdollisesti simulaattorin käytöstä ajokokeessa. Ison osan kokeen kustannuksista muodostaisi käytännön koe, joka olisi yksilökoe ja edellyttäisi kokeen arvioijan mukanaoloa. Myös koevaihtoehdon teoriakoe olisi koulutusvaatimusten puuttuessa nykyistä koulutusvaihtoehdon teoriakoetta vaativampi ja ainakin osin yksilökokeena toteutettava, mikä lisäisi kokeen järjestäjän kustannuksia koetilaisuuden valmistamisen ja kokeen arvioinnin johdosta. Näiden kustannusten lisäksi tulisivat kokeeseen valmistautumiseen liittyvät kustannukset kuten koulutuksesta aiheutuvat kustannukset. Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymillä perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjillä voisi olla esimerkiksi erilaisia yhteenliittymiä ja näin mahdollisuudet kokeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen. Esimerkiksi ammatillisten oppilaitosten on nähty soveltuvan kokeiden vastaanottajiksi sen valvonnessa, varsinkin käytännön kokeen osalta. Kokeille ei määriteltäisi yhdenmukaista hintaa. Kokeen järjestäjä määräisi kokeen hinnan sen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten perusteella.

Vaikka koevaihtoehdossa ei vaadittaisi pakollista määrämuotoista ja -mittaista koulutusta, jonkinlaista valmistavaa koulutusta kuitenkin tarvittaisiin kokeiden läpäisemisen ja kuljettajana toimimisen edellyttämän osaamisen saavuttamiseksi. Koevaihtoehdon käyttöönotolla ei ole nähty olevan vaikutusta nuorisoasteen ammatilliseen koulutukseen ja sen kysyntään. Ilman koulutusta perustason ammattipätevyyskokeessa osoitettavan osaamisen hankkiminen olisi vaikeaa, koska ilman ammattipätevyyttä ei voi toimia kuljettajana ja näin hankkia käytännön kokemusta. Kustannusten minimoimiseksi olisi koevaihtoehdon edellyttämä koulutus ja sen määrä osattava valita oikein, sillä jos kokeita jouduttaisiin uusimaan, se lisäisi osaltaan kustannuksia. Kokeeseen sisältyvästä vähintään neljä tuntia kestävästä teoriakokeesta voi aiheutua suorittajalle ylimääräisiä kustannuksia, jos koe joudutaan esimerkiksi kielitaidosta johtuen ottamaan vastaan suullisesti tulkin välityksellä.

Kustannusten puolesta koevaihtoehdo voisi olla suorittajalleen koulutusvaihtoehtoa edullisempi, jos tarvittavan koulutuksen määrä olisi olennaisesti 280 tunnin koulutusta pienempi ja sillä saataisiin katettua kaikki kalliimmasta kokeesta aiheutuvat kustannukset. Pelkästään kokeiden arvioitu osuus peruskestoisien 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksen noin 5 000 euron hinnasta veisi jo 750–1 000 euron osuuden. Tällöin koevaihtoehdo olisi edullisempi, jos tarvittava koulutus ja muut kulut saataisiin katettua 4 000 euroa edullisemmin.

Koevaihtoehdon käyttöönoton nykyisen määrämuotoisen ja -mittaisen koulutuksen rinnalle arvioidaan synnyttävän uutta itseopiskeluun soveltuvaa koulutusaineistoa ja räätälöityä koulutusta, joskin räätälöinnin arvioidaan nostavan koulutuksen hintaa. Koulutusta olisi kuitenkin osattava hankkia niin, että se antaisi tarvittavan osaamisen ja valmiudet perustason ammattipätevyyskokeen hyväksytyyn suorittamiseen. Nopeutettu ammattipätevyyskoulutus soveltuu aikuisopiskelijoille, joilla on jo esimerkiksi työkokemusta ja muita kokeessa hyödynnettäviä valmiuksia takanaan. Kuljettajan kokemuksen hankkimista rajoittaa kuitenkin ammattipätevyyden puuttuminen. Nopeutettu koulutus kattaa oppiaineluettelon mukaiset aiheet ja soveltuisi siksi koevaihtoehtoon valmentavan koulutuksen perustaksi, mutta sen lisäksi tarvittaisiin esimerkiksi työkokemuksella saavutettuja lisävalmiuksia. Jos nopeutetun perustason ammatti-

pätevyyskoulutuksen hinta olisi esimerkiksi edellä todetun mukaisesti noin 2 000–3 000 euroa, koevaihtoehdon mukaisen kokeen (750–1 000 euroa) ja siihen valmistautumisen edellyttämät muut kustannukset huomioon ottaen ammattipätevyyden hinta voisi nousta samaan hintaluokkaan 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksen kanssa tai lähelle sitä. Vaihtoehto voisi kuitenkin palvella erityisesti Puolustusvoimissa nopeutetun koulutuksen saavia, koska koulutus on heille ilmainen ja nopeutettu perustason ammattipätevyyskoulutus antaisi mahdollisuuden toimia kokonaisuutensa enintään 7,5 tonnin kuorma-auton kuljettajana ja saavuttaa näin koulutusta täydentävää kokemusta perustason ammattipätevyyskokeen suorittamista varten. Tämä edellyttäisi C1-luokan siviilijokortin lunastamista ennen Puolustusvoimien C-luokan kortin vaihtamiseen tarvittavaa pätevyyttä. Maksu ajokorttiluvasta olisi 40 euroa, joka tulisi maksettavaksi C1-luokan kortista ja C-luokan kortista erikseen. Ammattipätevyyden täydentäminen mahdollistaisi nopeamman pääsyn raskaamman kaluston kuljettajaksi 21 ikävuoden täyttymistä odottamatta. Tämä ja nopeutetun ammattipätevyyskoulutuksen maksuttomuus voisi olla houkute lisäkokemuksen hankkimiseen ja koevaihtoehdon mukaisen kokeen suorittamiseen, vaikka omalla kustannuksella. Halukkuutta ammattipätevyyden täydentämiseen voisi lisätä yritysten tuki. Ammattipätevyyden suorittamiskustannuksiin osallistumalla yritykset voisivat samalla turvata työvoiman saantiaan ja saada tarpeisiinsa soveltuvia kuljettajia. Vapailta markkinoilta saatava nopeutettu perustason ammattipätevyyskoulutus ei kuitenkaan houkuttelisi koulutuksen ja kokeen yhdistämiseen. Minkään ryhmän kohdalla menettely ei myöskään takaisi kokeen läpäisyä. Mikäli Puolustusvoimissa päädyttäisiin perustason ammattipätevyyskokeen käyttöönottoon, kaikille sotilaskuljettajiksi koulutettaville varusmiehille voitaisiin ilman muita toimenpiteitä antaa edellytykset puolustusvoimien ajokortin vaihtamiseen siviilikorttiin siviiliin päästessään.

Merenkulun ammattipätevyudet

Merenkulun ammattipätevyyksiä koskevilla muutoksilla ei ole mainittavaa vaikutusta kotitalouksiin.

Varautuminen

Esitetyllä varautumissääntelyllä ei arvioida olevan suorilla vaikutuksia tai velvoitteita kotitalouksille. Epäsuorasti kotitaloudet hyötyvät, koska esimerkiksi päivittäistavarahuollon, lääkehuollon ja muiden kotitalouksia suoraan palvelevien kuljetuksien toimintavarmuus paranee. Mikäli koko häiriötilanteiden kirjon huomioon ottava valmiussuunnittelu saavuttaa tarkoituksensa, on syytä arvioida kuljetuksien toteutuvan aiempaa varmemmin myös yhteiskunnan ja liikennejärjestelmän eriasteisten häiriöiden yhteydessä.

Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan kokeen sisältöä koskeva muutos lisäisi taksipalvelujen tarjontaa kuluttajille. Tarjonnan lisääntyminen vaikuttaa myönteisesti kyytien saatavuuden ja kilpailun lisääntymisen myötä myös hintakehitykseen.

Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

Ehdotuksella varmistettaisiin, että erilaisia liikkumispalveluita hyödyntävät eivät joudu erilaiseen asemaan käyttäessään niitä tukevia liityntäpysäköinnin palveluita. Ehdotus palvelee liikenteen palveluista annetun lain tavoitetta asettaa keskiöön palveluiden käyttäjien tarpeet.

4.1.2 Vaikutukset yrityksiin ja toiminnanharjoittajiin

Tieliikenteen ammattipätevyys

Esityksellä voi olla vaikutuksia koulutusta tarjoaviin yrityksiin ja kuljetusalan yrityksiin. Koevaihtoehdon käyttöönotto voi laskea perustason ammattipätevyyskoulutuksen kysyntää ja lisätä nopeutetun koulutuksen tai lyhyempien koulutusten kysyntää esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymistä koulutuskeskuksista. Vaihtoehdon käyttöönotolla ei arvioida olevan vaikutusta nuorisoasteen ammatilliseen koulutukseen. Liikenne- ja viestintäviraston perustason ammattipätevyyskoulutukseen hyväksymät raskaan kaluston autokoululuvan omaavat toimijat ovat pääasiassa pieniä autokouluyrityksiä, joiden liikevaihto on alle 500 000 euroa ja henkilöstöä on alle 5. Alalla toimii myös jonkin verran isompia yritysketjuja, joiden liikevaihto on 1–2 miljoonaa ja joissa on henkilöstöä alle 25 sekä autokoululuvan tätä tarkoitusta varten hankkineita kuljetusalan yrityksiä. Ehdotuksella voi olla vaikutusta myös jatkokoulutukseen hyväksytyjen koulutuksen järjestäjien toimintaan, jos koulutusta käytettäisiin tätä tarkoitusta varten.

Koevaihtoehdon käyttöönoton vaikutukset yrityksiin riippuisivat siitä, missä määrin tämän vaihtoehdon mukaista perustason ammattipätevyyskoetta tarjottaisiin ja missä määrin sillä olisi vaikutusta koulutuksen kysyntään ja toisaalta kuljettajien osaamiseen. Koevaihtoehdon käyttöönoton ei arvioida laskevan kuljettajien osaamisen tasoa edellyttäen, että koe mittaa riittävästi käytännön osaamista ja sen vaativuus motivoi koulutuksen hankkimiseen. Tämä ei ainakaan lisää yrityksen palvelukseen tulevien perehdyttämisestä aiheutuvia kustannuksia. Nykyisellään perustason ammattipätevyyskoulutus koetaan etenkin henkilöliikenteen yrityksissä teoreettisena ja yritysten perehdyttämistoimia edellyttävänä, mistä aiheutuu yrityksille koulutuskustannuksia. Käytännön osaamisen paranemisella perehdyttämisen kustannukset yrityksissä voisivat laskea. On arvioitu, että koevaihtoehdon käyttöönotto voisi jossain määrin vähentää täysimittaisen koulutusvaihtoehdon kysyntää, millä olisi vaikutusta vastaavasti opetuksen tarjontaan. Perustason ammattipätevyyskokeen hinta ja kokeen läpäisy epävarmuus yhdessä lisäksi tarvittavasta koulutuksesta aiheutuvien ja muiden kustannusten kanssa voisivat vaikuttaa siihen, että koulutusvaihtoehto säilyttäisi jatkossakin kiinnostavuutensa. Nopeutetun koulutuksen suosioon ja hintakehitykseen voisi vaikuttaa se, missä määrin koulutusta tai sen osia päädyttäisiin käyttämään perustason ammattipätevyyskokeeseen valmentavana koulutuksena. Muutosten taloudelliseen merkittävyyteen vaikuttaisi suuresti syntyvä kilpailutilanne ja esimerkiksi kuljetusyrittysten kiinnostus omien kuljettajien kouluttamiseen esimerkiksi nopeutetun ammattipätevyyskoulutuksen saaneista. Työkokemuksen hankkiminen yrityksessä C1-luokan ajokortilla ennen raskaamman kaluston ajokortti-ikää antaisi lisävalmiudet kokeen suorittamista varten ja edistäisi työvoiman saantia, mutta kokemusta hankittaessa kaluston koko voisi rajoittaa kuljettajana toimimista.

Nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen käy vuosittain noin 1 000 henkilöä. Jos koulutuksen hinta on keskimäärin 3 000 euroa ja jos nämä henkilöt siirtyisivät kouluttautumaan itsenäisesti hankkimalla esimerkiksi vain 3–5 keskeisimpinä pitämäänsä päivän kurssia, joiden hintaluokka olisi 200 euroa, silloin vapailla markkinoilla toimivien koulutuskeskusten tulonmenetykset olisivat vähintään 2 000 000 euron luokkaa. Pienyrityksille muutoksella voisi olla merkittävä kannattavuutta heikentävä kustannusvaikutus erityisesti ottaen huomioon perustason koulutuksen tarjoamisen edellyttämät kalustoinvestoinnit. Viimeistään kaluston poistovaiheessa koulutusyritykset todennäköisesti luopuisivat perustason koulutusten tarjoamisesta, mikä puolestaan heikentäisi kouluttautumismahdollisuuksia. Pienten toimijoiden kohdalla koemallin käyttöönotto voisi johtaa koulutettavan tarpeisiin räätälöidyn ja kurssimuotoisen koulutuskysynnän ja -tarjonnan lisääntymiseen.

Puolustusvoimat tuottaa koulutuksestaan itse vain kolmanneksen ja hankkii kaksi kolmannesta koulutuksesta yksityisiltä koulutuksenjärjestäjiltä. Puolustusvoimat ovatkin koulutuksenjärjes-

täjille merkittävä asiakas, eikä tältä osin koevaihtoehdon käyttöönoton katsota aiheuttavan muutoksia, koska toistaiseksi Puolustusvoimien kohdalla koulutusmalli on katsottu toimivimmaksi. Tämän hetkinen sopimuskausi on käynnistynyt vuoden 2017 alusta. Puolustusministeriön arvion mukaan koevaihtoehdon käyttöönotto Puolustusvoimissa voisi tapahtua aikaisintaan vuonna 2023.

Perustason ammattipätevyyskoulutus edellyttää yritykseltä investointeja koulutuksessa käytävään kalustoon. Kuljetusalan eri toimijoiden yhteistyössä koostaman tietosivuston mukaan uuden kuorma-auton arvonlisäveroton hinta on keskimäärin noin 130 000 euroa, täysperävaihtokorin 230 000 euroa ja säiliöauton 380 000 euroa. Kaupunkiliikenteessä käytettävän linja-auton arvonlisäveroton hinta lähtee keskimäärin 230 000 eurosta, pikavuoroliikenteen linja-auton 280 000 eurosta ja tilausajoliikenteen linja-auton 300 000 eurosta ylöspäin. Koulutuksessa käytettävä kalusto on yleensä käytettynä hankittua ja sitä käytetään sekä kuljettajan- tutkintoihin että ammattipätevyyksiin liittyvässä koulutuksessa. Kalustoinvestointi on pienten yritysten näkökulmasta merkittävää luokkaa. Koevaihtoehdossa kalustoa hyödynnettäisiin vapaaehtoisessa perustason ammattipätevyyskokeeseen valmentavassa koulutuksessa ja käytännön kokeessa tarvittavana ajoneuvona.

Esityksessä ei ole asetettu erikseen kokeiden järjestämistä koskevia vaatimuksia esimerkiksi kielen tai kuljetusmuodon perusteella. Säännökset eivät estäisi hakeutumista vain suomen- tai ruotsinkielisen perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjäksi tai vain linja-auton kuljettajille suunnatun perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjäksi. Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa siihen sisältyvän kokeen kieli määräytyisi koulutuksen perusteella.

Merenkulun ammattipätevyys

Merenkulun ammattipätevyyksiä koskevilla muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia yrityksiin ja toiminnanharjoittajiin.

Varautuminen

Tieliikenteen varautumissäännöksellä olisi vaikutuksia luvanvaraisiin henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajiin, jotka kuuluvat sääntelyn alaan. Velvoite on kohdistettu sellaisiin toimijoihin, joilla on vähintään 15 liikennekäytössä olevaa ajoneuvoa, joten se ei koskisi kaikkein pienimpiä toimijoita. Soveltamisalan piiriin kuuluvat kuljetuspalveluiden tuottajat velvoitettaisiin lähinnä valmiussuunnittelulla varmistamaan toimintansa jatkuvuutta. Tätä toimintaa vastuulliset kuljetusyrietykset ovat jo tehneet oman liiketoimintansa tarpeista lähtien. Lisäksi osa kuljetusyrietyksistä (ns. huoltovarmuuskriittiset kuljetusyrietykset) on jo varmistanut toimintansa jatkuvuutta osana huoltovarmuusorganisaation toimintaa. Näille yrityksille tämä uusi velvoite ei aiheuttaisi oleellista lisärasitetta, ja monet sääntelyn alaan kuuluvista yrityksistä täyttävät velvoitteen jo nykyisellään. Sääntelyn piiriin tuleville uusille yrityksille tulisi tehtäväksi toteuttaa lain edellyttämät vähimmäistoimenpiteet, jotka hyödyttäisivät toimijaa itseään ja lisäksi varmistaisivat yhteiskunnan toimivuuden ja huoltovarmuuden kannalta kuljetusten toimivuutta.

Varautumisvelvoitteen rajauksella suurimpiin kuljetuspalveluyrietyksiin voidaan arvion mukaan riittävästi varmistaa yhteiskunnan ja palveluiden käyttäjien toimintavarmuusvaatimukset. Arvioiden mukaan varautumissääntelyn piiriin kuuluisi noin 500 tavarankuljetusyrietystä ja noin 220 linja-autoyrietystä. Ajoneuvotasolla sääntelyn piiriin tulisi noin 2/3 luvanvaraisessa tavaraliikenteessä olevasta kapasiteetista.

Toimijat velvoitettaisiin arvioimaan toimintansa jatkuvuutta uhkaavat riskit ja osallistumaan valmiussuunnitteluun. Velvoite olisi varsin kevyt. Velvoitteen ei arvioida aiheuttavan huomattavia

tavia hallinnollisia lisäkustannuksia tai taakkaa. Kuljetuspalveluita käyttävien ja niistä riippuvaisten yritysten ja toiminnanharjoittajien arvioidaan hyötyvän kuljetuksien toimintavarmuuden paranemisesta.

Luvanvaraista lentoliikennettä harjoittaa tällä hetkellä 10–15 toimijaa. Varautumista lentoliikenteessä koskevaan pykälään tehdyillä yhdenmukaistavilla muotoilumuutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia toimijoille. Toimijoille on jo säädetty varautumisvelvollisuus, velvollisuus osallistua valmiussuunnitteluun ja valmistella etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa. Ehdotettu tarkennus huolehtia myös toimintansa jatkuvuudesta mahdollisimman häiriöttömästi poikkeusoloissa tai normaaliolojen häiriötilanteissa on tarpeellinen selvennys, mutta samalla oletettavasti jo toteutunut osana asianmukaista toimijan tähänastistakin valmiussuunnittelua. Myöskään rautatieliikenteen, rai-deliikenteen ja lentoliikenteen harjoittajia koskevan sääntelyn tai ilmailulain 160 §:n osalta sanojen ”ja niihin rinnastettavissa” poistamisella ei arvioida olevan merkittäviä yritysvaikutuksia. Oletettavissa nimittäin on, että toimijat ovat toteuttaneet varautumista ja valmiussuunnittelua myös arkisten, todennäköisten ja vähemmän vakavien uhkien osalta nykyisten lain-säädännöllisten varautumisvelvoitteidensa puitteissa.

Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan kokeen sisältöä koskeva muutos helpottaisi alalle tuloa ja siten edesauttaisi taksityritystoiminnan harjoittamista. Kokeita ei ole järjestetty viikoittain, joten siitä luopuminen myös nopeuttaisi taksinkuljettajan luvan saamista. Paikallistuntemusta koskevan kokeen suorittamisesta on peritty 100 euron käsittelymaksu. Kokeesta luopuminen laskisi siten myös yritystoiminnan käynnistämistä aiheutuvia kustannuksia.

Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

Tasapuolisuus julkisen liikenteen liittymispysäköintiä tarjottaessa edistäisi liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien mahdollisuuksia kilpailla markkinoilla ja tarjota uusia ja uudenlaisia liikkumisen palveluita. Nykytila, jossa julkisen liikenteen liityntäpysäköinnin saattaa tällä hetkellä saada alhaisemmalla hinnalla käyttämällä tietyn palveluntarjoajan palveluita, saattaa ohjata palveluiden käyttäjien toimintaa palveluntarjoajan valinnassa. Tällä on negatiivisia vaikutuksia markkinoiden toimivuuteen.

4.2 Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen

Varautuminen

Tiekuljetusten toimintavarmuuden hyvä taso auttaa Suomen kansainvälisen maineen ylläpitoa luotettavana ja turvallisenä toimintaympäristönä ja tätä kautta parantaa kilpailukykyä.

Taksinkuljettajan koe

Taksikuljettajista on tällä hetkellä pulaa. Taksinkuljettajan kokeen sisältöä koskevalla muutoksella madallettaisiin uusien kuljettajien alalle tulon kynnyksiä. Tällä olisi suotuisat vaikutukset kansantalouteen yritystoiminnan harjoittamisen edellytysten, työllisyyden ja palvelujen saatavuuden kautta. Paikallistuntemuskokeesta luopuminen toisi myös kustannussäästöä kokeen järjestävälle viranomaiselle.

Julkisen liikenteen liityntäpysäköinti

Esitys on jatkumoa liikenteen palveluista annetun lain sääntelyssä, jolla pyritään mahdollistamaan uusien ja uudenlaisten liikkumispalveluiden syntymistä ja tarjontaa. Syntyessään uusi liiketoiminta on omiaan lisäämään positiivista vireyttä taloudessa, myös makrotasolla. Uudet palvelut vaikuttavat myös Suomen mahdollisuuksiin hyödyntää digitalisaatiota ja olla kärkimaita kansainvälisessä digitalisaatiokehityksessä.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tieliikenteen ammattipätevyys

Ammattipätevyyden suoritusvaihtoehtojen lisäämisellä ei olisi vaikutusta toimivaltaisiin viranomaisiin. Sen sijaan näiden keskinäistä toimivaltaa muutettaisiin eräiltä osin. Pääesikunta vastaisi Puolustusvoimien kuljettajakoulutusyksiköiden hyväksymisestä koulutuskeskuksiksi ja näiden valvonnasta. Menettelyllä siirrettäisiin koulutuskeskusten hyväksymiseen ja valvontaan liittyvä hallinnollinen taakka Liikenne- ja viestintävirastolta pääesikunnalle. Puolustusministeriön arvion mukaan koevaihtoehdon käyttöönotto alentaisi Puolustusvoimille aiheutuvia kuljettajakoulutuksen kustannuksia, mutta aiheuttaisi muun muassa koulutukseen liittyviä toimenpiteitä. Koevaihtoehdon käyttöön siirtyminen voisi olla Puolustusvoimissa mahdollista aikaisintaan vuonna 2023. Perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien teoriakokeiden vastaanottamiseen liittyvä hallinnollinen taakka ei lisääntyisi, mutta perustason ammattipätevyyskokeeseen liittyvät järjestelyt lisääisivät viranomaisten hallinnollista taakkaa. Koevaihtoehdon käyttöönotto edellyttäisi käytännön koejärjestelmän luomista muussa kuin ammatillisen koulutuksen yhteydessä järjestetyssä toiminnassa. Ammatillisessa koulutuksessa ei tarvitsisi luoda koejärjestelmää, sillä tilat ja laitteet ovat jo olemassa, mutta järjestelmän muutostarpeita jouduttaisiin tarkastelemaan koevaihtoehdon käyttöönoton johdosta. Sen lisäksi jouduttaisiin muuttamaan säädöksiä muun muassa niin, että niissä huomioitaisiin näyttöjen ja perustason ammattipätevyyskokeen suhde sekä tarkentamaan todistusten välistä suhdetta ja työelämätoimikuntien roolia. Koemalli olisi näiden toimenpiteiden jälkeen käyttöönotettavissa ammatillisessa koulutuksessa vuoden 2020 alusta. Muussa kuin ammatillisen koulutuksen yhteydessä järjestettävässä toiminnassa tarvittaisiin soveltuvat tilat ja laitteet sekä arvioijan pätevyysvaatimukset täyttävä henkilöstö. Kokeiden järjestämis- ja valvomistoimivalta pysyisivät ennallaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymissä koulutuskeskuksissa annettavaan perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien teoriakokeiden ja koevaihtoehdon mukaisten perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämisestä vastaisi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukainen työelämätoimikunta, koska ammattipätevydet on sisällytetty ammatillisten tutkintojen osaamisvaatimukseen. Puolustusministeriön hallinnonala vastaisi Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä järjestettävän perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja perustason ammattipätevyyskokeen järjestämisestä ja valvonnasta. Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi edelleen perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen järjestämisestä nykyiseen tapaan sekä hyväksyisi hakemuksen perusteella perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjät ja valvoisi näiden toimintaa. Toimijoihin sovellettaisiin vastaavan kaltaisia vaatimuksia kuin kuljettajantutkintojen vastaanottajiin, vaikka näitä ei valittaisikaan kilpailutuksella. Perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjät vastaisivat säädetty vaatimukset täyttävien arvioijien nimeämisestä. Perustason ammattipätevyyskokeiden vastaanottamisen järjestäminen näin ei lisäisi merkittävästi Liikenne- ja viestintäviraston hallinnollista taakkaa.

Ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyinä koulutuskeskuksina voisivat edelleen toimia opetus- ja kulttuuriministeriön tutkinnon ja koulutuksen järjestämisluvalla toimivat koulutuksen järjestäjät. Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa ammatillinen osaaminen osoitetaan aina näytössä, joten ammatillisella koulutuksella olisi parhaimmat valmiudet ja edellytykset sekä koulutus- että koevaihtoehdon mukaisten kokeiden järjestämiseen perustason ammattipätevyyden suorittamiseksi. Siellä olisi koejärjestelmän kaltainen–ei tosin sitä täysin vastaava–

järjestelmä jo olemassa ja sitä kautta tarvittavaa henkilöstöä, arviointiosaamista, ajoneuvokalustoa ja muuta laitteistoa käytettävissä. Perustason ammattipätevyyskokeen sisällyttäminen osaksi ammatillisen koulutuksen järjestelmää edellyttäisi kuitenkin muutoksia ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön. Resurssien mitoittamiseen voisi olla vaikutusta sillä, missä määrin eri vaihtoehtoja otettaisiin käyttöön siinä tutkintokoulutuksessa, johon perustason ammattipätevyuden suorittaminen sisältyisi. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelyistä johtuen pelkäästään perustason ammattipätevyyttä mittaavien kokeiden järjestämistä ja vastaanottamista ammatillisesta tutkintokoulutuksesta erillään ei ole välttämättä koulutuksen järjestäjien näkökulmasta tarkoituksenmukainen ja kannattava, mistä syystä useamman toimijan malli olisi edelleen pysyttävä.

Puolustusvoimien toiminnassa perustason ammattipätevyyskokeen käyttöönotto lisäisi erityisesti tarvetta ammattipätevyystehtävissä toimivan henkilöstön osaamiseen ja lisäkouluttamiseen ammatillisten sisältöjen arvioimiseksi.

Myös Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla olevissa perustason ammattipätevyyskokeen koejärjestelyissä kysymys olisi uuden järjestelmän luomisesta, jonka yhdenmukaisuussyistä olisi oltava yhteismitallinen ammatillisen koulutuksen järjestelmän kanssa. Toimijoiden hyväksyminen tapahtuisi säädettyjen toimintaedellytysten perusteella. Toimijoiden luotettavuuteen, asiantuntevuuteen ja vakavaraisuuteen sovellettaisiin vastaavia vaatimuksia kuin kuljetajantutkintojen vastaanottajiin. Toimijoiksi hyväksyttävillä olisi oltava tarvittavat toimintaedellytykset, kuten ammattitaitoiset arvioijat sekä kokeiden vastaanotossa tarvittavat ajoneuvot ja muut mahdollisesti tarvittavat laitteistot. Toimintaedellytykset arvioitaisiin kokeita koskevan lainsäädännön sekä hakemuksessa esitettyjen toteutustapojen perusteella. Laitteistojen, kuten esimerkiksi simulaattoreiden käyttö käytännön kokeissa, vaikuttaisi toiminnan järjestämiseen ja käytännön kokeiden toteutukseen. Kokeissa olisi oltava käytettävissä vaatimukset täyttävä ajoneuvo. Nykyisen koulutusvaihtoehdon teoriakokeen toteuttaminen järjestelmälähtöisenä ei edellytä vastaanottotilanteessa arvioijan kelpoisuutta, mikä kuitenkin vaaditaan, jos vastauksia joudutaan tarkemmin tarkastelemaan tai koe otetaan muuten vastaan, esimerkiksi yksilökokeena. Koevaihtoehdon mukaisessa teoriakokeessa vaatimukset olisivat tiukemmat ainakin siltä osin, kuin ne edellyttäisivät yksilöllistä toimintaa. Ammatillisia valmiuksia tarvittaisiin varsinkin käytännön kokeen, mutta myös teoriakokeen osalta. Simulaattorin käyttö käytännön kokeessa edellyttäisi kyseisten laitteiden käyttömahdollisuutta, mikä olisi mahdollista esimerkiksi ammatillisen koulutuksen yhteydessä toimivissa koulutuskeskuksissa, jotka järjestävät myös ammatillisia tutkintoja ja joissa laitteita on tämän vuoksi opetuskäytössä jo valmiiksi. Liikenne- ja viestintäviraston koejärjestelyjen yhteydessä simulaattorin käyttömahdollisuus edellyttäisi laitteistojen hankkimista tai niiden käyttömahdollisuuden hankkimista muuten. Myös Puolustusvoimien oikeus perustason ammattipätevyyskokeen vastaanottamiseen edellyttäisi henkilöstön lisäkouluttamista ammatillisten sisältöjen arvioimiseen tai vastaanottamisen järjestämistä muuten. Myös muun tarvittavan välineistön käyttöön olisi varauduttava.

Merenkulun ammattipätevyudet

Liikenne- ja viestintävirastolle säädettäisiin uusi valtuus hyväksyä pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmät ja niiden olennaiset muutokset. Tämän ei arvioida lisäävän Liikenne- ja viestintäviraston työmäärää, koska samalla viraston työmäärä vähenee siltä osin, kun kyseisten viranomaisten laivaväelle myönnettävien erivapauksien ja pätevyyskirjojen määrä vähenee.

Pelastustoimen osalta uudistus helpottaisi oleellisesti miehityksen järjestämistä. Toisaalta henkilöstö olisi mahdollista myös perehdyttää omaan alueeseen ja kalustoon. Pelastustoimen tulisi ehdotetun muutoksen myötä laatia ja hyväksyttää valtakunnallinen koulutusohjelma, mi-

kä lisäisi työmäärää hetkellisesti. Sen sijaan pelastuslaitokset eivät enää joutuisi anomaan erivapauksia, mikä puolestaan vähentäisi työmäärää sekä kustannuksia.

Poliisilla on jo tällä hetkellä oma koulutusjärjestelmä, jonka arvioidaan täyttävän nykyisellään koulutusvaatimukset enintään 24-metrisille aluksille. Ehdotetun muutoksen ei arvioida lisäävät poliisin työmäärää tai kustannuksia. Poliisihallitus joutuisi hyväksyttämään olemassa olevan koulutusjärjestelmän. Tämä aiheuttaisi pienen kertaluonteisen kustannuksen. Sen sijaan pätevyys- ja miehitysvaatimusten keventäminen poliisin alusten osalta mahdollistaisi poliisin alusten kehittämisen nykyistä helpommin.

Myös Tullin osalta ehdotus parantaisi tilannetta ja nopeuttaisi sen henkilöstön pätevoitymistä toimimaan oman aluskalustonsa miehistönä. Tulli ei pienenä merellisenä toimijana tulisi järjestämään omaa koulutusta, vaan hyödyntäisi jatkossakin esimerkiksi poliisin koulutusjärjestelmää ja kouluttaisi aluksillaan työskentelevät henkilöt myös mahdollisuuksien mukaan merenkulun koulutusjärjestäjien koulutuksissa. Myös Tullin osalta koulutusjärjestelmän hyväksyttäminen lisäisi hetkellisesti työmäärää vähäisessä määrin.

Ehdotus mahdollistaisi paremmin myös eri viranomaisten alusten mahdolliset yhteishankinnat.

Varautuminen

Liikenne- ja viestintävirastolle tulisi lisätehtävä valvoa luvanvaraisten maantieliikenteen harjoittajien varautumista ja valmiussuunnittelua. Lisätyömääränä tehtävä arvioidaan pieneksi ja se on prosessina yhdistettävissä muiden liikennemuotojen varautumisen valvontatehtävään.

Liikenne- ja viestintävirastolle säädetyt määräyksenantovaltuudet voisivat tuoda mukanaan lisätehtäviä, joiden hoitamisella ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä henkilöstövaikutuksia. Virastossa on jo nykyisellään annettu ohjeistusta varautumisesta. Määräyksenantovaltuuksien kautta virasto pystyisi aiempaa paremmin ohjaamaan ja yhtenäistämään eri liikennemuotojen valmiussuunnittelua, ja sitä kautta varautumista alueellisesti ja sisällöllisesti liikennemuotojen sisällä ja välillä. Tällöin liikennejärjestelmän kokonaisvarautuminen tulisi joustavammaxi ja vastaisi aiempaa paremmin yhteiskunnan turvallisuustilanteen edellyttämiin vaatimuksiin. Määräyksillä ja valvonnalla voitaisiin tukea myös alueellisten liikenneviranomaisten varautumistehtäviä, joten määräyksenantovaltuuksiin liittyviä lisätehtäviä tasapainottaa saavutettavat hallinnolliset synergiat. Esitetyllä varautumissääntelyllä ei näin ollen arvioida olevan merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajan kokeen sisältöä koskeva muutos vähentäisi Liikenteen turvallisuusvirastolle kokeen järjestämisestä koituvaa hallinnollista taakkaa.

4.4 Ympäristövaikutukset

Tieliikenteen ammattipätevyys

Raskaiden tiekuljetusten osuus Suomen liikenteen energiankulutuksesta on 18 % ja linja-autojen osuus 3 %. Taloudellisen ajotavan omaksuminen yhdistettynä kuljettajan opastamiseen teknisin apuvälinein voi tuottaa noin 5–15 %:n säästön raskaan liikenteen polttoaineen kulutuksessa. Ammattipätevyyden suorittamista voi vaikuttaa polttoaineen kulutukseen kuljettajien tietotason kautta. Perustason ammattipätevyyskoulutuksen osuuden väheneminen vä-

hentäisi mahdollisuuksia lisätä koulutettavien tietoisuutta taloudellisesta ajotavasta ja sen merkityksestä koulutuksen keinoin.

Koulutusvaihtoehtoon sisältyy käytännön ajo-opetusta ja myös koevaihtoehdossa edellytettäisiin käytännön ajokoetta. Ympäristövaikutuksia voitaisiin vähentää, jos osa ajokokeesta toteutettaisiin simulaattorilla.

Varautuminen

Esitetyllä varautumissääntelyllä ei arvioida olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Yleisellä tasolla toiminnanharjoittajien varautumisen ympäristövaikutus on kuitenkin selvästi positiivinen, koska onnettomuuksien aiheuttamiin toimintavarmuushäiriöihin liittyy usein myös ympäristöhaittoja, joita hyvän varautumisen mahdollistama nopea vaste lieventää.

4.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Tieliikenteen ammattipätevyys

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin tarjoamista vaihtoehdoista valittiin aikanaan Suomessa koulutukseen perustuva järjestelmä, koska sen katsottiin parhaiten tuottavan laaja-alaista osaamista ja soveltuvan suomalaisen ammatillisen koulutuksen järjestelmään suuria muutoksia ja ylimääräisiä kustannuksia edellyttämättä. Ammattipätevyyskoulutuksen on todettu omalta osaltaan edistäneen liikenneturvallisuutta, kuljettajien osaamista ja kuljettajan ammatin arvostusta. Valtaosa perustason ammattipätevyyskoulutuksesta järjestetään ammatillisen koulutuksen ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä ja malli on todettu toimivaksi. Koemallin käyttöönotolla mahdollistettaisiin vaihtoehtojen lisääminen ammattipätevyyttä hankittaessa ja palveluja tarjottaessa. Muutoksella edistettäisiin ammattipätevyyden suorittamista ja kuljettajien saatavuutta edellyttäen, että eri vaihtoehtoja olisi tarjolla kysyntää vastaavasti. Vaihtoehtoisuuden lisäämisellä ei heikennettäisi kuljettajien osaamista tai liikenteen turvallisuutta, koska kysymys olisi samasta osaamisesta. Koevaihtoehdossa osaaminen olisi osoitettava kokeessa.

Koulutusvaihtoehdon korvaamista koevaihtoehdolla ei ehdoteta, koska sillä on arvioitu olevan merkittäviä vaikutuksia laaja-alaisemman ammatillisen koulutuksen kysyntään ja myös kuljettajien osaamiseen. Pelkkään koevaihtoehtoon siirtymisen on arvioitu vähentävän koulutusten järjestämistä, heikentävän koulutuksen alueellista saatavuutta ja johtavan ammatillisen osaamisen merkittävään kapeutumiseen. Tämän kaltaisten haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi esityksessä ehdotetaan, että koevaihtoehto otettaisiin käyttöön koulutusvaihtoehdon rinnalle.

Ammatillisessa koulutuksessa järjestetään myös tutkintokoulutusta, jossa osaaminen on näytettävä työelämässä käytännön työtilanteissa, joten tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin mukaisen koemallin on katsottava sen puolesta soveltuvan ajatuksellisesti suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Ammatillisen tutkintokoulutuksen kautta koulutetaan kuljetusalan ammatilaisia, joiden osaaminen vastaa työelämän tarpeita. Perustason ammattipätevyys on sisällytetty näihin ammatillisiin tutkintoihin osana niiden ammattitaitovaatimuksia.

Ainakin osan koulutusmallin käyttäjistä arvioidaan voivan siirtyä koemalliin, jos sellainen olisi ilman määrämukoista ja -mittaista koulutusta käytettävissä. Koevaihtoehdosta aiheutuvien kustannusten ja kokeen läpäisemiseen liittyvän epävarmuuden on kuitenkin katsottu voivan hillitä vaihtoehdon valintaa. Koemallin käyttöönotolla ei arvioida olevan vaikutuksia nuorisoasteen ammatilliseen koulutukseen, eikä sen arvioida lisäävän nuorten kuljettajien suhteellista osuutta. Koevaihtoehto soveltuisi ammatin vaihtajille ja kuljetusalan sisällä kuljetusmuo-

dosta toiseen vaihtaville sekä yleensä niille, joilla on vaikeuksia irrottautua koulutusmuotoisen vaihtoehdon mukaisesti järjestettävään opetukseen. Maahanmuuttajista mallin arvioidaan parhaiten soveltuvan niille, jotka ovat jo aiemmin toimineet alalla. Maahanmuuttajataustaisten kuljettajien määrää ei kuitenkaan ole arvioitu merkittäväksi.

Koemallin mukainen järjestelmä on käytössä yli kymmenessä Euroopan maassa ja näissä maissa ammattipätevyiden suorittaneet kuljettajat ajavat myös Suomen maanteillä, minkä myös on katsottava puoltavan vaihtoehdon käyttöönottoa. Vaikka koulutusvaihtoehdon yhteydessä on koevaihtoehtoa luontevampi mahdollisuus viestiä erilaisista yhteiskunnallisista tavoitteista ja näkökohdista kuten ympäristö- ja liikenneturvallisuusnäkökohdista, niihin voidaan kuitenkin vaikuttaa myös ajokorttikoulutuksella sekä työpaikoilla tapahtuvalla perehdytyksellä yrityksen toimintakulttuuriin, toiminnan erityispiirteisiin ja kalustoon.

Koevaihtoehdon käyttöönoton arvioidaan lisäävän joustavuutta ammattipätevyysien hankkimisessa ja edistävän työllistymistä ja työvoiman saatavuutta. Henkilö- ja tavaraliikenteen kuljetuksissa työskentelee noin 70 000 tavaraliikenteen ja 12 000 linja-auton kuljettajaa. Suurin osa Suomen autoliikennealan yrityksistä on kooltaan pieniä, yrityksistä noin 50 % työllistää 1–9 työntekijää ja toimihenkilöä. Vähintään 300 työntekijää ja toimihenkilöä työllistäviä yrityksiä on noin 2 %, mutta niiden osuus alan henkilöstömäärästä on noin 40 %. Työpaikkoja on paljon maaseudulla, jossa työpaikkoja on muuten vähän tarjolla. Työllisyystilanne nähdään alan itsensä näkökulmasta melko hyvänä. Talouden suhdanteet vaikuttavat lähinnä tavarankuljetuksiin, kun taas linja-autoliikenne on ollut pitkälti taloussuhdanteista riippumatonta. Alan arvioidaan tarvitsevan jatkossa noin 5 000 uutta työntekijää vuosittain, joista noin 3 000 kuorma-auton kuljettajiksi, 700 linja-autonkuljettajiksi ja loput muihin toimiin. Vuodenvaihteessa 2017 kuljetusyrittäjistä noin 10 % arvioi lähitulevaisuudessa lisäävänsä kuljettajien määrää, noin 10 % vähentävänsä ja noin 80 % kuljettajien määrän pysyvän ennallaan.

Henkilö- ja tavaraliikenteen ammattipätevyiden suorittamisen vaihtoehdoista nykyinen koulutukseen perustuva malli tuottaa työmarkkinoille vuosittain noin 6 000 ammattipätevyiden saavuttanutta henkilöä, joista valtaosalla on pelkkää perustason ammattipätevyyttä laajempi koulutus. Tämä vastaa hyvin kuljetusalan omaa arviota työvoiman vuotuisesta tarpeesta. Kaikki pätevyyden saavuttaneet eivät jatka kuljetusalalla, joten nykyisellä toimintamallilla syntyy myös jonkin verran ammattipätevyiden omaavien kuljettajien ylimäärää, joka pystyy vastaamaan esimerkiksi sijaisuustarpeisiin. Ammattipätevyysdirektiivin voimaan tullessa ja ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin edellyttäessä henkilöauton ajokortin suorittamista ennen kuorma-auton ajokorttia, C-luokan kuorma-auton ajokorttien suorittaminen laski keskimäärin 19 700 vuotuisesta tutkinnosta nykyiseen noin 9 500 tutkintoon (-52 %). Kun kuorma-auton ajokortin suorittaminen ei enää ensimmäisenä ajokorttina ollut mahdollista, menetettiin kaiken varalta suoritettujen korttien määrän putoamisen myötä alan taustareservi. Linja-auton D-luokan ajokorttien määrä laski vastaavasti 1 800:sta 1 100:an (-38 %). Yhtenä tutkinnon suorittaneiden määrän laskun syynä voidaan pitää kustannusten nousua.

Vaihtoehdoisten mallien rinnakkaisuus sallisi Puolustusvoimille ja ammattioppilaitoksille nykymuotoisen toiminnan jatkamisen ja siten tasaisen ammattipätevyiden suorittavien määrän. Pelkästään Puolustusvoimien vuosittain kouluttamat 3 000 pätevää kuljettajaa vastaisi kuljetusalan arvioon kuljettajatarpeen suuruudesta. Liikkumavaraa tarpeen täyttämiseen syntyy oppilaitoksista valmistuvista. Ammattipätevyysvaatimusten puolesta kuljettajien ylimäärää ei juurikaan synny.

Puolustusvoimissa vuosittain koulutettavista varusmiehistä noin 1 000 saa sekä maanpuolustuksellisesta että elinkeinoelämän näkökulmasta parhaan mahdollisen koulutuksen, koska he

ovat heti reserviin siirryttyään rajoituksitta käytettävissä raskaan liikenteen kuljetustehtävissä. Nopeutetun koulutuksen suorittaneet saavat ennen 21 ikävuottaan kuljettaa vain C1- ja C1E-luokan kalustoa vastaavalla siviilikortilla, mikä rajoittaa kuljettajana toimimista. Koevaihtoehdon käyttömahdollisuus voisi olla keino nopeuttaa näiden varusmieskuljettajien siirtymistä kuljetusalalle, jos nopeutetulla koulutuksella saavutettu perustason ammattipätevyys voitaisiin alle 21-vuotiaana laajentaa täysimittaiseksi perustason ammattipätevyydeksi kevyemmällä kalustolla hankittavalla työkokemuksella ja esimerkiksi kuljettajan omalla tai työnantajan rahoituksella suoritettavalla perustason ammattipätevyyskokeella. Koevaihtoehdon käyttöönotto Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa mahdollistaisi näiden kuljettajien siirtymisen kuljetusalan tehtäviin välittömästi varusmiespalvelun päätyttyä ilman eri koulutus- tai koetoimenpiteitä. Siviilipuolelle saatava pätevyys toimii hyvänä houkuttimena Puolustusvoimien maakuljetuspuolelle hakeutumiseen. Mahdollisuus eri vaihtoehtoihin täysimääräisen ammattipätevyyden saannin nopeuttamiseksi, samoin kuin yritysten mukanaolo toiminnassa esimerkiksi kouluttajiksi hakeutumalla, voisi vielä lisätä tätä halukkuutta.

Vaihtoehtoisten mallien lisäämisellä ei olisi vaikutusta toimivaltaisiin viranomaisiin. Ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyinä koulutuskeskuksina voisivat edelleen toimia opetus- ja kulttuuriministeriön tutkinnon ja koulutuksen järjestämisluvalla toimivat koulutuksen järjestäjät ja ne voisivat ottaa vastaan sekä koulutusvaihtoehdon mukaisia teoriakokeita, että koevaihtoehdon mukaisia perustason ammattipätevyyskokeita osana ammatillista tutkintokoulutusta. Nykyisen toiminnan perusteella ammatillisella koulutuksella olisi parhaimmat edellytykset kummankin vaihtoehdon mukaiseen toimintaan, vaikka myös muutoksia lainsäädäntöön vaadittaisiin. Sekä ammatillisen koulutuksen että varusmiespalveluksen yhteydessä annettava ammattipätevyyskoulutus olisi kuitenkin sidoksissa muuhun koulutuksen järjestäjän toimesta tapahtuvaan koulutukseen ja siihen liittyen sen yhteydessä järjestettäviin kokeisiin. Pääesikunta hyväksyisi lisäksi nykyisestä poiketen omat koulutuskeskuksensa. Silloin kun sidonnaisuutta mihinkään koulutuksen järjestäjään tai tämän antamaan koulutukseen ei olisi, Liikenne- ja viestintävirasto järjestäisi nykyiseen tapaan perustason ammattipätevyyskoulutukseen liittyvien tehtävien hoidon ja perustason ammattipätevyyskokeiden kohdalla hyväksyisi kokeiden järjestäjät vaatimukset täyttävistä hakijoista, joiden kohdalla sovellettaisiin samoja toiminnan luotettavuuden varmistavia säännöksiä. Ehdotetuilla muutoksilla kevennettäisiin eri tahojen taakkaa tai mahdollistettaisiin tehtävien sujuvampi hoitaminen sekä edistettäisiin koulutus- ja koepalvelujen saatavuutta.

Varautuminen

Luvanvaraisten liikenteenharjoittajien varautumisen hyvä taso tukee myös muiden yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten ja tärkeiden logistiikkariippuvaisten palveluntuottajien toiminnan jatkuvuuden varmistamista. Kuljetuspalvelun tarjoajan parempi häiriönsieto ja palautumiskyky normaaliolojen häiriötilanteissa parantaa myös yleistä luottamusta liikennejärjestelmään.

Vaikutukset meriturvallisuuteen.

Ehdotuksella pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksilla vaadittavien pätevyys- ja miehitysvaatimusten keventämisestä ei katsota olevan juurikaan vaikutuksia meriturvallisuuteen, koska Liikenne- ja viestintävirasto arvioi ja hyväksyy pätevyysvaatimuksia korvaavan koulutuksen siltä kannalta, että turvallisuus pysyy nykyisten vaatimusten kanssa samalla tasolla. Lisäksi nykyisen, vapaaehtoisen meripelastuspalvelun ulossulkemisen laivaväkilain piiristä, ei ole havaittu aiheuttavan ongelmia viimeisen yhdeksän vuoden aikana.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Tavaraliikenteen digitalisaatiota koskevat ehdotukset perustuvat valtioneuvoston periaatepäätökseen kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta, joka hyväksyttiin valtioneuvostossa 28.3.2018. Kehittämissuunnitelman laatiminen on osa pääministeri Sipilän hallituksen digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristön rakentamista koskevaa kärkihanketta.

Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti syksyllä 2017 avoimen logistiikan digitalisaatioverkoston toiminnan tukemaan kehittämissuunnitelman laatimista, sekä edistämään sovittujen toimenpiteiden toteuttamista. Valtioneuvoston periaatepäätöstä valmisteltiin yhteensä kolmessa avoimessa työpajassa, johon osallistui keskimäärin 50 toimijaa yksityiseltä ja julkiselta sektorilta.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi valmistelun aikana näkemyksiä Tutkimus ja Koulutus Humaani Oy:ltä tieliikenteen kuljettajien ammattipätevyydestä annetun direktiivin 2009/59/EY mukaisen koepainotteisen mallin käyttöönoton vaikutuksista. Tässä yhteydessä haastateltiin myös kouluttajia ja kuljetusalan yrityksiä. Saatuja tuloksia on hyödynnetty esityksen valmistelussa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Lausuntoja pyydettiin 221 toimijalta. Lausuntoja tuli yhteensä 51.

Lausunnon antoivat: Kunnat ja kaupungit: Helsingin kaupunki, Kokkolan kaupunki

Ammatillisen tutkinnon tarjoajat: Aikuiskoulutuskeskus Kouvola

Etujärjestöt: Suomen taksiliitto, Yleinen Teollisuusliitto, Logistiikka-asiakkaiden neuvottelukunta (LONK) ja Raidealan neuvottelukunta RAINE, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Varustamot ry, Suomen Omakotiliitto ry, suunnittelu- ja konsultointialan SKOL ry, Sivistystyöntajat ry, Paikallisliikenneliitto ry, Koneyrittäjien liitto ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry, Ammattipätevyyskouluttajat ry, Suomen Autokoululiitto ry, Teknologiateollisuus ry, Linja-autoliitto, TSS työtehdoseura, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Sanomalehtien liitto ja Medialiitto, Lapin matkailuelinkeinon liitto, Lapin liitto ja Lapin kauppakamari, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Kaupan Liitto ja Teknisen Kaupan Liitto, Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry, Palvelualojen työnantajat PALTA ry, Logistiikkayritysten Liitto ry, Suomen Taksiliitto ry, Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGU ry, Huoltovarmuusorganisaation maakuljetuspooli, Metsäteollisuus ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry, Keskuskauppakamari

Yritykset: VR Group, Suomen Suoramainonta Oy, HaminaKotka Satama Oy, Posti Oy, Jakeilyhtiö Suomi Oy, OP Ryhmä, Finnair Oyj

Ministeriöt ja viranomaiset: Valtioneuvoston kanslia, tietosuojavaltuutetun toimisto, opetus- ja kulttuuri-ministeriö, Viestintävirasto, sosiaali- ja terveysministeriö, puolustusministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Liikennevirasto, Huoltovarmuuskeskus, Vakuutuskeskus, työ- ja elinkeinoministeriö, Poliisihallitus, Opetushallitus, osaamisen ennakointifoorumin liike ja logistiikka työryhmä, valtiovarainministeriö, sisäministeriö

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa: Turun kaupunki, Tulli, Suomen Journalistiliitto ry, maa- ja metsätalousministeriö, Suomen Kuntaliitto ry

Paikantaminen

Noin puolet lausunnonantajista otti kantaa paikantamisvelvoitetta koskeneeseen ehdotukseen. Näissä lausunnoissa kommentoitiin pääsääntöisesti tieliikenteeseen liittynyttä ehdotusta. Ehdotusta vastusti tai siihen suhtautui varauksellisesti noin puolet näistä lausunnonantajista. Lausunnonantajista moni toteaa ymmärtävänsä säännöksen taustalla olevan ajatuksen siitä, että sijaintia koskeva tieto tulee olemaan keskeinen muun muassa automaattiliikenteen tarpeille, mutta sitä pidettiin irrallisena, koska tietojen luovuttamisesta on tarkoitus säätää vasta myöhemmin. Lisäksi huomiota kiinnitettiin ehdotuksesta henkilötietojen suojalle ja turvallisuudelle mahdollisesti aiheutuviin riskeihin.

Neutraalisti esitykseen suhtautui noin kolmannes asiaa kommentoineista toimijoista. Nämä toimijat katsoivat kuitenkin, että kerättävien tietojen luovutus ja käyttö on käsitelty ehdotuksessa liian yleispiirteisesti. Esille nostettiin myös se kanta, että ehdotus olisi kannatettavampi, jos se ulottuisi koskemaan myös ulkomaisia ja ulkomaisella kalustolla palveluita tarjoavia toimijoita, jos velvoite ei kohdistuisi vanhempaan kalustoon, tietojen keräämisen tarkoitusta selvennettäisiin ja säännökselle asetettaisiin siirtymäaika.

Ehdotusta kannattaneet näkivät, että paikannusvelvoite voisi toimia turvallisen liikenne- ja palveluverkkosuunnitelman apuvälineenä ja lisäksi voisi helpottaa valvontaviranomaisen toimintaa.

Rautatieliikenteen paikannusvelvoitteeseen otettiin vain vähän kantaa, mutta siitä lausuneet suhtautuivat ehdotukseen kielteisesti. Perustetta paikannusvelvoitteelle ei nähty tai katsottiin, ettei sitä tulisi asettaa tässä vaiheessa.

Kaupunkiraideliikenteeseen kohdistuvaa paikannusvelvoitetta on kommentoinut ainoastaan Helsingin kaupunki, jonka mukaan ehdotuksen vaikutukset HKL:n nykytoimintaan eivät ole merkittäviä.

Postipalveluita koskevien tietojen hyödyntäminen

Postipalveluita koskevien olennaisten tietojen luovuttamista pidettiin tavoitteiltaan ja päämääriltään yleisesti ottaen oikeansuuntaisina. Olennaisten tietojen luovuttaminen nähtiin tehostavan uusien posti- ja kuriiripalveluiden muodostumista ja postipalveluiden paranemista haja-asutusalueilla. Lisäksi olennaisten tietojen luovuttamisen nähtiin edistävän kilpailua ja johtavan kustannustehokkaimpiin ja edullisempiin palveluihin. Lausunnoissa esiintyi kuitenkin myös kritiikkiä olennaisten tietojen luovuttamista kohtaan.

Kriittisissä lausunnoissa korostui, että esityksessä kuvatut luovutettavat olennaiset tiedot ovat luonteeltaan liikesalaisuuksia ja osittain jo valmiiksi saatavilla julkisista tietokannoista. Tietojen luovuttamisen nähdään johtavan investointien ja kilpailun heikkenemiseen jakelu- ja logistiikka-aloilla. Olennaisten tietojen luovuttamisen nähtiin hyödyttävän eniten suuria kansainvälisiä postiyrityksiä ja heikentävän kotimaisten toimijoiden kilpailukykyä sekä mahdollisesti myös postinsaajien tietosuojaa.

Mielipiteet jakaantuivat myös olennaisten tietojen luovutusvelvollisuuden osalta. Osa lausunnonantajista näki, että luovutusvelvollisuus tulisi kohdistaa yleispalveluyritykseen sen ollessa ainut toimija, jolla luovutettavat olennaiset tiedot on kattavasti dokumentoitu. Muiden toimijoiden osalta luovutusvelvollisuus koskisi niitä olennaisia tietoja, joita yleispalveluyrityksellä ei ole hallussaan. Osa lausunnonantajista taas näki, että luovutusvelvollisuus pitäisi ulottaa

kaikkiin tavarakuljetuksia tarjoaviin jakeluyhtiöihin, ja mm. jakelureittejä koskevat tiedot tulisi jakaa markkinaehtoisesti.

Lausunnoissa myös nostettiin esiin, että olennaisten tietojen hankkimisen pitäisi olla kohtuuhintaista, ja olennaisten tietojen avaamisesta ja luovuttamisesta ei saisi syntyä ylimääräisiä kustannuksia postiyrityksille. Esitykseen tulisi lisätä myös mahdollisuus valtioneuvostolle täsmentää asetuksella olennaisten tietojen määritelmiin ja ajankohtaisuuteen liittyviä yksityiskohtia.

Lausunnoissa toivottiin lain perusteluissa todettavan, että postipalveluiden ja jakelutoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen käsittävät myös toiminnan suunnittelun ja muut valmistavat toimenpiteet, joita varten yksityiskohtaisten sijaintitietojen hyödyntäminen on välttämätöntä.

Tieliikenteen ammattipätevyys

Tieliikenteen kuljettajien ammattipätevyydestä annetuissa lausunnoissa kannatetaan koemallin käyttöönottoa, mutta useat lausunnonantajat ovat katsoneet sen olevan liikenteen palvelulain kolmannen vaiheen yhteydessä toteutettavissa vain Puolustusvoimien kohdalla ja muulta osin edellyttävän jatkovalmistelua eri toimijoiden toiminnan yhdenmukaisuuden varmistamiseksi ja niiden vaikutusten selvittämiseksi, jotka sillä on ammatilliseen koulutukseen. Puolustusministeriön lausunnon mukaan sillä olisi edellytykset koemalliin siirtymiseen aikaisintaan vuonna 2023. OKM:n lausunnon mukaan sillä ei ole edellytyksiä tarvittavien säädösmuutosten tekoon vasta kuin seuraavalla hallituskaudella ja esittää muutosten tulevan opetushallinnon osalta voimaan vuoden 2020 alusta. Puolustusministeriön mukaan toimivallan siirrosta Liikenteen turvallisuusvirastosta pääesikunnalle aiheutuu lisätehtäviä ja lisäkoulutustarpeita, jotka valtiovarainministeriön lausunnon mukaan on tehtävä vahvistettujen JT-suunnitelmien puitteissa.

Merenkulun ammattipätevydet

Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin pätevyysvaatimusten muutoksista lausuneet kannattivat ehdotettuja kevennyksiä pätevyysvaatimuksiin.

Varautuminen

Lausunnoissa suhtauduttiin pääosin myönteisesti uuteen tieliikenteen luvanvaraisille henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajille säädettävään varautumisvelvollisuuteen sekä raide-, rautatie- ja lentoliikenteen harjoittajien varautumisvelvollisuuteen tehtyihin muutoksiin. Uusi varautumisvelvoite tieliikenteessä koettiin tarpeelliseksi yhteiskunnan kokonaisvarautumisen näkökulmasta ja erityisen hyvänä pidettiin sitä, että velvoite olisi kevyt ja toimijaa itseään hyödyttävä. Muutamissa lausunnoissa tuotiinkin esiin jo olemassa olevien riskinhallintajärjestelmien hyödyntämisen mahdollisuus. Huoltovarmuuskeskus ehdotti, että häiriötilanteiden vakavuutta korostettaisiin esityksessä. Lisäksi Huoltovarmuusorganisaation maakuljetuspooli ja YTL ry ehdottivat, että varautumisvelvollisuuden piiriin lisättäisiin merkittävät sosiaali- ja terveysalan kuljetuspalveluja tuottavat henkilökuljetusyritykset ja siihen liittyvä tilauspalvelutoiminta. Muiden liikennemuotojen osalta varautumisvelvollisuussäädösten yhdenmukaistamista lähtökohtaisesti kannatettiin. VR Group kuitenkin piti rautatieliikenteen harjoittajan varautumisvelvoitteen muutoksia tarpeettomina. Finnair Oyj puolestaan kannatti lentoliikenteen varautumisvelvoitetta selkeyttäviä muutoksia.

LAUSUNTOPALAUTTEEN PERUSTEELLA TEHTÄVÄT TOIMET

Paikantaminen

Paikantamisvelvoitetta koskevaa sääntelyä on vastustettu periaatteellisista syistä, eikä siihen ole kohdistunut konkreettisia kehitysehdotuksia. On kuitenkin selvää, että sijaintia koskevan tiedon olemassaolo tulee olemaan keskeistä muun muassa automaattiliikenteen tarpeisiin, sekä liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden tarpeisiin, jotta voidaan varmistaa liikenneturvallisuus ja liikenteen sujuvuus. Paikantamista koskevat ehdotukset ovat kuitenkin asiallisesti irrallisia liikenteen palveluista annetun lain kokonaisuudessa, ja niistä voidaan paremmin säätää muun lainsäädännön yhteydessä. Ehdotuksia ei siksi sisällytetä liikenteen palveluista annetun lakihankkeen kolmatta vaihetta koskevaan hallituksen esitykseen.

Postipalveluja koskevien tietojen hyödyntäminen

Lausuntokierroksen jälkeen havaittiin, että postitietojen avaaminen edellyttää jatkovalmistelua, jota ei ollut mahdollista toteuttaa käytettävissä olleessa aikataulussa. Ehdotukset poistettiin liikenteen palveluista annetun lain kolmatta vaihetta koskevista lakiehdotuksista.

Tieliikenteen ammattipätevyys

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä mahdollistetaan kaksi samanveroiseksi arvioitua tapaa vaaditun ammattipätevyuden saamiseksi. Koevaihtoehto ehdotetaan toteutettavaksi näiden teoriaa ja käytäntöä mittaavien kokeiden vaatimusten mukaisesti. Perustason ammattipätevyyskokeella kuljetusmuodosta toiseen laajentavalta vaaditaan direktiivin mukaan suoritettavaa kuljetusmuotoa koskevat osuudet, mutta teoriakokeen kestosta ei tässä yhteydessä erikseen säädetä. Koevaihtoehtoon ei esitetä sisällytettäväksi kansallisia koulutusvaatimuksia eikä kokeen yrityskertoja esitetä rajoitettavaksi, koska sitä ei pidetä esimerkiksi kokeen hinnasta johtuen tarpeellisena. Mahdollisuus verkko-opetuksen käyttöön koulutusvaihtoehdossa on tulossa vasta ammattipätevyysdirektiivin muutoksen myötä, mutta jatko-opetusjakson jakaminen peräkkäisille päiville on jo toteutettu asetustason muutoksella. Matkustajien oikeuksiin linja-autoliikenteessä liittyvä koulutus voidaan esityksen mukaan toteuttaa kuljettajan kohdalla myös koevaihtoehdon yhteydessä perustelujen mukaisesti teoriakokeessa tai myös käytännön kokeessa, jos se siihen soveltuu. Asian toteutuksesta, samoin kuin esimerkiksi jatkokoulutustodistusten mahdollisesta tarkemmasta määräajasta, voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä asetuksella lakiin sisältyvien valtuuksien perusteella.

Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyttävien koulutuskeskusten vaatimuksia ei ehdoteta muutettaviksi. Sen toimivaltuuksiin kuuluvaa perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämistä koskevaa sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi menettelyn luotettavuuden varmistamiseksi. Liikenteen palveluista annetun lain 37 §:ää ehdotetaan täydennettäväksi kokeita järjestävien luotettavuus- ja vakavaraisuusvaatimuksella ja kokeen arvioijan luotettavuusvaatimuksella. Pykälän 3 momenttia tarkennettaisiin koulutuksen ja kokeiden riippumattomuutta koskevalla säännöksellä 4 momentissa olevan ammatillista koulutusta ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta koskevan sääntelyn pysyessä ennallaan. Lisäksi pykälän 5 momenttiin lisättäisiin säännös virkavastuusta kokeen järjestämisessä ja kokeiden arvioinnissa. Pykälän 5 momentissa tarkistettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla tapahtuvien perustason ammattipätevyyskokeiden järjestäjien hyväksymistä sekä näiden toimintaa ja tehtäviä vaatimuksin, jotka vastaisivat pitkälti kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain vaatimuksia toiminnan luotettavuudesta, arkaluonteisten tietojen salassapidosta ja hyvän hallinnon noudattamisesta. Mainitun lain säännöksiä sovellettaisiin luotettavuuden selvittämisessä ja oikaisussa ja muutoksenhaussa.

HE 157/2018 vp

Ajokortin alempien ikävaatimusten soveltaminen edellyttää ammattipätevyden suorittamista joko 280 tunnin koulutusvaihtoehdon tai koevaihtoehdon mukaisesti. Ajokorttilain 5 §:n 2 momentin säännöksellä on mahdollistettu ajokorttitutkintoon pääsy mainitun pykälän 1 momentista poiketen ennen ammattipätevyden saavuttamista, jos henkilö on liikenteen palveluista annetun lain 33 §:n 1 momentissa tarkoitettussa määräkestoisessa ammatillisessa koulutuksessa, jossa kyseinen ammattipätevyys suoritetaan. Mainittua ajokorttilain 5 §:n 2 momenttia samoin kuin liikenteen palveluista annetun lain 33 §:n momenttia ehdotetaan esityksessä tarkennettavaksi poistamalla nopeutettua ammattipätevyyskoulutusta koskeva rajoitus, jolloin ajokorttitutkintoon pääsy ja hyväksymisasiakirjalla ajaminen olisi mahdollista myös silloin kun ammatilliseen koulutukseen sisältyvä perustason ammattipätevyyskoulutus suoritetaan nopeutetusti. Tämä katsotaan perustelluksi esimerkiksi työssäoppimiseen liittyvissä ajoissa. Ajokorttitutkintoon pääsyn ikäraja määräytyisi ajokorttilain 5 §:n 1 momentissa määritellyn ammattipätevyden mukaan. Koevaihtoehdon mukaisen käytännön kokeen suorittajalta ei ehdoteta poistettavaksi vaatimusta ajo-oikeudesta ammatillisessa koulutuksessa olevien kohdalla, koska heillä on edellä kuvattu mahdollisuus ajokortin suorittamiseen ennen kyseisen tutkinnon suorittamista ja ammattipätevyden saavuttamista ja koska ajokorttilainsäädännössä toteutetulla muutoksella mahdollistetaan kevyemmän kaluston ajo-oikeuden saaminen 17-vuotiaana, millä joustavoitetaan koulutuksen järjestämistä.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa ja perustason ammattipätevyyskokeessa käytettävän ajoneuvon vaatimukset ehdotetaan yhdenmukaistettaviksi ja ne koskisivat myös perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjän käytössä olevaa ajoneuvokalustoa. Lisäksi esitetään ajokorttilain 387/2018 voimaantulosäännökseen ehdotettu mopo-opetuksessa toimivien liikenneopettajien kelpoisuutta koskeva muutos saatettavaksi voimaan niin pian kuin lakimuutos on vahvistettu.

Merenkulun ammattipätevydet

Lausuntojen pohjalta täsmennettiin aluksen kansimiehen koulutusvaatimusta sekä pätevyysvaatimuksia koskevaa asetuksenantovaltuutta. Lisäksi lausuntokierroksen jälkeen käytyjen keskustelujen perusteella ehdotetaan, että laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain ja laiva-apteekista annetun lain soveltamisalaa tarkistettaisiin laivaväen pätevyysvaatimuksiin tehtyjen muutosten vuoksi yhdenmukaisuuden takaamiseksi.

Varautuminen

Lausuntojen pohjalta täydennettiin perusteluja tieliikenteen varautumisvelvollisuuden osalta koskien muun muassa normaaliolojen häiriötilanteita sekä Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuuden sisältöä. Muutamassa lausunnossa ehdotetun varautumisvelvollisuuden sosiaali- ja terveysalan kuljetuspalveluja tuottaville henkilökuljetusyrityksille ja siihen liittyvälle tilauspalvelutoiminnalle katsottiin kuitenkin vaativan jatkovalmistelua ja tätä ehdotusta tulee harkita uudelleen myöhemmin. Näin siksikin, että sosiaali- ja terveysalalle palveluita tuottaville kuljetusyrityksille voi johtua varautumista koskeva vaatimuksia myös palvelun tilaajan kautta. Tässä esityksessä tarkoitus on säätää yleisestä varautumisvelvoitteesta tieliikenteen keskeisille henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijoille siten, että soveltamisalan rajaus suu- rimpin toimijoihin toteutetaan yksinomaan kalustomäärään perustuen.

Taksitoimintaa koskevat muutokset

Taksinkuljettajan koetta ja taksinkuljettajan ajoluvan voimassa oloa koskevat muutokset on valmisteltu lausunto- ja muun valmistelupalautteen johdosta. Paikallistuntemuskokeen ei katsottu palvelevan tarkoitustaan ja aiheuttavan siten turhaan kustannuksia ja hallinnollista työtä.

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaoloa koskeva muutos valmisteltiin lain sanamuodon selventämiseksi.

5.3 Esityksen suhde Ahvenanmaan itsehallintoon

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat teitä ja tieliikennettä. Tieliikenteen kuljettajien ammattipätevyyttä koskevat säännökset kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 13 kohdan mukaan kauppamerenkulku kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Laivaväen pätevyudet kuuluvat siten valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

5.4 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 61/2018 vp) sekä sitä täydentävä hallituksen esitys (HE 104/2018 vp.) joilla lisättäisiin säännöksiä liikenteen palveluista annettuun lakiin. Esitysten hyväksyminen eduskunnassa vaikuttaa muun muassa lain uudelleen numerointiin. Uudistuksessa Liikenteen turvallisuusviraston, Viestintäviraston sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistettäisiin uuteen perustettavaan Liikenne- ja viestintävirastoon ja Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulisivat Väyläviraston tehtäväksi. Tämän johdosta tässä hallituksen esityksessä virastojen nimistä on käytetty uusien, 1 päivästä tammikuuta 2019 voimaan tulevaisi ehdotettujen uusien virastojen mukaisia nimiä.

Esityksessä korjattaisiin myös rautatielakiin (304/2011) ja kaupunkiraideliikennelakiin (1412/2015) sisältyviä viittauksia liikenteen palveluista annettuun lakiin. Eduskunnalle on kuitenkin annettu hallituksen esitys eduskunnalle raideliikennelakiin ja laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 105/2018 vp), jolla nämä lait kumoutuisivat.

Varautuminen

Valmisteilla oleva raideliikennelakia koskeva hallituksen esitys (HE 105/2018 vp) sisältää muutosehdotuksia myös liikenteen palveluista annettuun lakiin. Esityksessä ehdotetaan muutoksia liikenteen palveluista annetun lain rautatieliikenteen ja raideliikenteen varautumista koskeviin pykäliin (II osa, 5 luvun 6 § ja 6 luvun 8 §) sekä hankintamenettelyjä koskevaan pykälään (III osa 3 luvun 1 §), joihin molempiin ehdotettaisiin lisättäväksi EU:n neljännen rautatiepaketin täytäntöönpanon edellyttämä uusi momentti. Lisäksi raideliikennelain varautumispykälän muotoilussa ehdotetaan samankaltaisia täsmentäviä muutoksia kuin tällä hallituksen esityksellä ehdotetaan liikenteen palveluista annetun lain ja ilmailulain varautumissäädöksiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

I osa: YLEISTÄ

I osa 1 luku: Yleiset säännökset

1 §. *Lain soveltamisala.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Soveltamisala).

2 §. *Yleiset määritelmät.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Määritelmät).

II osa: LIIKENNEMARKKINAT

II osa 1 luku: Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä

3 §. *Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 1 §).

4 §. *Taksiliikenne.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 2 §). Numerointi muutetaan juoksemaan läpi koko lain niin, että viimeisen pykälän numero on 271. Lain osat ja luvut jäävät muutoin ennalleen, mutta lailla (579/2018) lisätty II A osa muutetaan III:ksi, minkä johdosta sitä seuraavien osien numerointi muuttuu vastaavasti. Jatkossa pykäliin viitataan kuitenkin pelkästään pykälännumerolla, eli osien ja lukujen numerointi palvelee jatkossa ainoastaan lain systematiikan hahmottamisen apuvälineenä. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus luvun tämän luvun 1 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 3 §:ksi.

5 §. *Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa oleva viittaus tämän luvun 6 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:ksi.

6 §. *Taksiliikenneluvan myöntäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 2 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:ksi ja momentin 3 kohdassa oleva viittaus IV osan 1 luvun 2 §:n juoksevan numeroinnin mukaiseksi 242 §:ksi. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa oleva viittaus luvun 7 §:ään muutetaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 9 §:ksi ja 2 kohdassa oleva viittaus VI osan 1 luvun 2 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 242 §:n 2 momentiksi. Pykälän 3 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 6 §:ään muutetaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:ksi.

7 §. *Liikenteestä vastaava henkilö luvanvaraisessa tieliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Liikenteestä vastaava henkilö). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 5 §).

8 §. *Luonnollisen henkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Luonnollisen henkilön hyvä maine). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 6 §).

9 §. *Oikeushenkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Oikeushenkilön hyvä maine). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 7 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 2 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 6 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:ksi sekä 2 momentissa oleva viittaus luvun 6 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:n 2 momentiksi.

10 §. *Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan voimassaolo.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Luvan voimassaolo). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 8 §).

11 §. *Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan muuttaminen ja uusiminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Luvan muuttaminen ja uusiminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 9 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus luvun 3–7 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 5–9 §:ksi.

12 §. *Kuolinpesän oikeus jatkaa luvanvaraista tieliikennettä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 10 §).

13 §. *Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan pitäminen riskiyrityksenä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Riskiyritys). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 11 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 ja 2 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 6 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:n 1 momentiksi ja viittaus 7 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 9 §:n 1 momentiksi.

14 §. *Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 12 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 5 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:n 3 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 3 §:n 3 momentiksi.

15 §. *Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 13 §).

16 §. *Rekisteröitymisvelvollisuus tavaraliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rekisteröitymisvelvollisuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 14 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän viittaus luvun 1 §:n 3 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaisesti 3 §:n 3 momentiksi.

17 §. *Liikenteessä käytettävä ajoneuvo.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 1 luvun 15 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus luvun 14 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 16 §:ksi sekä viittaus V osan 1 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 216 §:ksi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin jatkossakin palvelun tarjoajan veloitteesta huolehtia, että sen liikenteessä käyttämät ajoneuvot on rekisteröity Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin, ja niiden käyttötarkoitukseksi on merkitty luvanvarainen käyttö. Momentin sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että kaikkien ajoneuvojen sijaan velvollisuus koskee moottoriajoneuvoja. Perävaunujen merkitseminen luvanvaraiseen käyttöön aiheuttaisi lähinnä ylimääräistä hallinnollista taakkaa, ilman että se palvelisi valvonnan tarpeita, sillä valvonnassa tarpeellinen tieto yhdistelmän käyttötarkoituksesta löytyy jo vetoajoneuvon rekisteritiedoista. Velvollisuus hankaloittaisi myös perävaunujen vuokraustoimintaa, ja ulkomaisten perävaunujen käyttöä kansainvälisessä liikenteessä.

18 §. *Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan varautumisvelvollisuus.* Uusi pykälä. Pykälässä säädettäisiin varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin tieliikenteessä. Kyseessä olisi uusi velvoite sellaisille luvanvaraisen maantieliikenteen henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajille, joilla on liikennekäytössä vähintään 15 linja-autoa taikka ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, joiden suurin sallittu kokonaisuus on yli 3 500 kiloa. Uusi maantieliikennettä koskeva varautumisvelvollisuus kohdistettaisiin riittävän laajalle, mutta tarkoituksenmukaisesti rajatulle toimijajoukolle, kuten kohdissa 3.2.3 ja 3.3.4 on kuvattu.

Pykälässä säädettäisiin toimijalle velvollisuus varautua poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin, ja huolehtia siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiussuunnitelluissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Tämä osa velvoitetta olisi yhdenmukainen myös rautatie- ja raideliikenteen harjoittajien varautumisvelvoitteen kanssa.

Toimija velvoitettaisiin arvioimaan toimintansa jatkuvuutta vaarantavat riskit ja osallistumaan toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun. Riskienhallintaprosessin ensimmäinen vaihe olisi toimintavarmuusuhkien tunnistaminen ja toinen niiden aiheuttamien riskien arviointi. Tämä tarkoittaisi sen arvioimista, millaisia seurauksia kukin tunnistettu uhka voisi aiheuttaa ja miten todennäköistä uhan aiheuttaman riskin toteutuminen olisi. Tällöin organisaation riskienhallintatyö voitaisiin tehokkaasti kohdentaa ja siten ennaltaehkäistä erilaisia häiriötilanteita, jotka voisivat aiheuttaa merkittäviä toimintahäiriöitä tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Riskiarvio edellyttäisi lähtötietona yrityksen oman toiminnan kuvausta sekä liiketoiminnan kannalta kriittisten toimintojen tunnistamista keskinäisine kytkentöineen ja tärkeysjärjestyksineen, huomioiden organisaation riskinsietokyky ja toimintaympäristön olosuhteet, kuten turvallisuus-tilanne.

Valmiussuunnittelu voisi tarkoittaa toimijan oman toiminnan jatkuvuuden lisäksi myös toimijan asiakkailleen tarjoaman palvelun jatkuvuuden varmistamista ja siihen liittyvää ennakko-suunnittelua. Valmiussuunnitelman osalta tavoite olisi, että se ohjaisi ja hyödyttäisi toimijan

jokapäiväistä toimintaa. Valmiussuunnitelma voisi sisältää esimerkiksi seuraavia asiakokonaisuuksia: toiminnan kuvaus normaalioloissa; poikkeusolojen vaikutukset toimintaan; varautumisen ja valmiussuunnittelun vastuut ja organisointi; toimintavarmuusuhkat ja -riskit; ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Kuljetuslogistiikan palveluketjujen pidentyessä hyödynnetään maantieliikenteessä myös ulkoistamista ja aliurakoitsijoita. Varautumisvelvollisen maantieliikenteen harjoittajan olisi myös otettava huomioon ulkoistusten ja alihankintojen merkitys valmiussuunnittelussaan. Valmiussuunnittelussa tulisi huomioida myös muu yhteistoiminta sidosryhmien, alihankkijoiden ja kumppaneiden kanssa.

Toimijat velvoitettaisiin siten lähinnä niitä itseään hyödyttävään valmiussuunnitteluun. Toiminnanharjoittajat osaavat itse parhaiten arvioida toimintansa riskit ja kohdistaa siten toimintansa jatkuvuutta edistävää valmiussuunnittelua kriittiseen toimintansa osaan. Velvoite olisi suhteellisen kevyt eikä aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia toimijoille tai valvovana viranomaisena toimivalle Liikenne- ja viestintävirastolle, jolla olisi liikennepalvelulain yleisen tiedonsaantipykälän mukaisesti oikeus saada tarvittaessa tietoa toimijoiden valmiussuunnittelusta.

Varautumisvelvollisuus ei lähtökohtaisesti koskisi taksiliikennettä, jonka asemaa liikennejärjestelmän varautumiskentässä olisi parempi arvioida vasta myöhemmässä vaiheessa, kun taksiliikenneala on asettunut uuteen muotoonsa sitä koskevien merkittävien sääntelymuutoksien voimaantulon jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta valmiussuunnittelusta varautumisen valtakunnallisen yhtenäisyyden varmistamiseksi. Määräyksissä voitaisiin ottaa huomioon myös yrityksen koko, jotta valmiussuunnittelu olisi helpommin optimoitavissa yrityksissä. Määräyksenantovaltuuden säätämällä varmistettaisiin velvoitteen yhdenmukainen täytäntöönpano sekä tarjottaisiin toimijoille tekniset ohjeet valmiussuunnittelunsa tueksi. Virastotason määräyksenantovaltuus olisi erityisen tarpeellinen uudelle, maantieliikenteen monilukuisia toimijoita käsittävälle varautumissäännökselle, jonka tehokas täytäntöönpano edellyttäisi valmiussuunnittelua tarkentavaa teknistä normitusta. Alemmanasteista sääntelyä koskeva sääntely ehdotetaan yhdenmukaistettavan määräystasolle myös lain muissa varautumista koskevissa pykälissä.

II osa 2 luku: Kansainvälinen tiekuljetus.

19 §. *Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 2 luvun 1 §).

20 §. *Suomessa tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Suomessa tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 2 luvun 2 §).

21 §. *Ulkomaille tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 2 luvun 3 §).

22 §. *Kansainvälisen tiekuljetusluvan palauttaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kuljetusluvan palauttaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 2 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen

numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus tämän luvun 2 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 20 §:ksi ja viittaus tämän luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 21 §:ksi.

23 §. *Kansainväliseen yhdistettyyn tiekuljetukseen liittyvät oikeudet.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kansainväliseen yhdistettyyn kuljetukseen liittyvät oikeudet). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 2 luvun 5 §).

24 §. *Kansainvälisen yhdistetyn tiekuljetuksen suorittamisen ehdot.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kansainvälisen yhdistetyn kuljetuksen suorittamisen ehdot). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 2 luvun 6 §).

II osa 3 luku: Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

25 §. *Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentin 3 kohdassa oleva viittaus III osan 1 luvun 2 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 151 §:ksi.

Pykälän 2 momentin 3 kohdassa säädetään taksinkuljettajan kokeen sisällöstä. Kohdasta poistettaisiin viittaus paikallistuntemukseen. Taksinkuljettajan kokeessa ei siten enää mitattaisi kuljettajan paikallistuntemusta. Taksiryittäjä olisi 151 §:n mukaan kuitenkin edelleen velvollinen huolehtimaan kuljettajan riittävästä ammattipätevyydestä myös paikallistuntemuksen osalta. Henkilöliikennettä tarjoava luvan haltija vastaa ja huolehtii siitä, että kuljettaja osaa muun muassa valita asiakkaan kannalta tarkoituksenmukaisimman reitin.

26 §. *Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa olevat viittaukset luvun 1 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 25 §:ksi.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin ja sen loppuun lisättäisiin taksinkuljettajan ajoluvan voimassaoloaika koskeva täsmennys. Muutos koskisi tilanteita, joissa hakija on hakenut uutta ajolupaa hyvissä ajoin ja päätös uudesta ajoluvasta on tehty ennen vanhan luvan voimassaoloajan päättymistä. Tällöin uuden ajoluvan voimassaoloaika laskettaisiin edellisen ajoluvan voimassaoloajan päättymispäivästä luvan myöntöpäivän sijasta.

27 §. *Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyysvaatimukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kuorma- ja linja-autonkuljettajaa koskevat vaatimukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 3 §).

Pykälän 3 momentti erotettaisiin uudeksi 28 §:ksi ja pykälän 1 momentti jaettaisiin soveltamisen selkeyttämiseksi 1 ja 3 momentiksi. Pykälän 3 momentin mukaisesti ammattipätevyys-säännöksiä sovellettaisiin nykyisen 1 momentin mukaisesti myös muihin ajoneuvoihin, jos niiden kuljettamiseksi vaadittaisiin kuorma-auton tai linja-auton ajokortti. Momentin mukaan kysymyksessä voisi olla traktori tai muu ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmä ja vaatimukset voivat määräytyä kansallisten tai EU:n vaatimusten perusteella. EU:n lainsäädännössä ei säännel-

lä traktorin ajokorttivaatimuksia, mistä syystä traktorin ajokorttivaatimukset ovat kansallisia. Kansallisesti vaaditaan kuorma-auton ajokortti traktorin kuljettamiseen, jos sen kokonaismassa ylittää 3 500 kiloa ja rakenteellinen nopeus ylittää 60 kilometriä tunnissa. EU:n lainsäädännön mukaisesti vaatimuksena on kuorma-auton ajokortti, jos henkilöauton kokonaismassa ylittää 3 500 kiloa, sillä B-luokan ajokortilla voidaan kuljettaa vain sellaista ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3 500 kiloa. Tällaisen B-luokan auton ja perävaunun yhdistelmä nousee EU:n lainsäädännön mukaisesti kuorma-autovetoista yhdistelmäkorttia edellyttävään C1E-luokkaan, jos perävaunun kokonaismassa ylittää 3 500 kiloa ja koko yhdistelmän kokonaismassa on enintään 12 000 kiloa. Kaikissa tapauksissa henkilöautossa voi olla tilaa enintään kahdeksalle matkustajalle kuljettajan lisäksi. Jos ajoneuvossa on kuljettajan lisäksi tilaa useammalle kuin kahdeksalle, ajoneuvon kuljettaminen edellyttää linja-auton ajokorttia. Kuljettaessa kuorma-autoa yksityisesti ilman kaupallista tarkoitusta ei ammattipätevyyttä vaadita, kun taas linja-auton kuljettaminen on tiukempien vaatimusten alaista 28 §:n 7 kohdan mukaisesti.

28 §. *Poikkeukset ammattipätevyysvaatimuksesta.* Uusi pykälä. Ammattipätevyysvaatimusten poikkeuksia koskevat säännökset siirrettäisiin 27 §:n 3 momentista (aikaisemmin II osan 3 luvun 3 §) niitä muuttamatta.

29 §. *Kuorma- ja linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyys). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 4 §).

Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät vaihtoehtoiset tavat perustason ammattipätevyuden saavuttamiseksi. Nykyisen koulutusvaatimuksen rinnalle otettaisiin käyttöön myös direktiivin mukainen käytäntöä ja teoriaa mittaava koevaihtoehto. Perustason ammattipätevyyskoulutuksen, johon sisältyy teoriakoe, lisäksi perustason ammattipätevyys voitaisiin saavuttaa suorittamalla perustason ammattipätevyyskoe. Perustason ammattipätevyyskokeen suorittaminen vastaisi 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutusta siinä, että ammattipätevyuden suorittavaan voitaisiin soveltaa alempia ikävaatimuksia. Alempien ikävaatimusten soveltaminen edellyttää kuitenkin suoritettua ammattipätevyyttä, jollei ajokorttitutkintoon tuleva ole direktiivin vaatimukset täyttävässä määräkestoisessa ammatillisessa koulutuksessa, jonka yhteydessä ammattipätevyys suoritetaan 280 tunnin koulutusvaihtoehdon tai koevaihtoehdon mukaisesti. Jos kysymys on linja-auton kuljettajan ajokortista alle 21-vuotiaana, koulutusvaatimuksena on lisäksi linja-autonkuljettajan ammatillinen perustutkinto. Vaatimus sisältyy ajokorttilain 5 §:n 1 momenttiin. Määräkestoisessa ammatillisessa koulutuksessa olo on myös edellytys hyväksymisasiakirjan myöntämiseksi koulutuksen aikana tapahtuvia kuljetuksia varten ennen ammattipätevyuden saavuttamista. Jos kysymys ei olisi alempien ikävaatimusten soveltamisesta, ammatilliseen koulutukseen voisi sisältyä myös nopeutetun 140 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutus. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös saavutetuista oikeuksista, jotka perustuisivat ennen ammattipätevyysvaatimusten voimaantuloa myönnettyyn ajokorttiin. Tällaiselta kuljettajalta ei vaadittaisi perustason ammattipätevyuden suorittamista ajokorttia vastaavan kuljetusmuodon osalta. Valtuus tarkempien säännösten antamiseen saavutetuista oikeuksista sisältyisi 5 momenttiin.

Pykälän 2 momentissa huomioitaisiin mahdollisuus vaihtoehtoisten suoritusmallien käyttöön. Kummassakin tapauksessa olisi kysymys samasta osaamisesta ja direktiivissä luetellut oppiaineet muodostaisivat myös koevaihtoehdossa osaamisen perustan. Ammattipätevyysvaatimusten sisältö ja tavoite vastaisivat asiallisesti nykyistä sääntelyä. Momenttiin sisällytettäisiin säännös EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklan mukaisesta pätevyydestä, joka voitai-

siin lukea hyväksi perustason ammattipätevyyttä suoritettaessa. Valtuussäännös tarkempien säännösten antamiseen sisältyisi 5 momenttiin.

Pykälän 3 momentin viittausta EU-asetukseen ehdotetaan tarkistettavaksi. EU:n asetuksessa tarkoitettu vammaisuuteen ja liikuntarajoitteisiin liittyvää tietoisuutta ja ymmärrystä lisäävä koulutus soveltuu asetuksen perustelujen mukaisesti ammattipätevyyden yhteydessä toteutettavaksi. Muista toteutustavoista mainitaan ohjeistus. Koevaihtoehdon yhteydessä se soveltuisi toteutettavaksi teoriakokeen yhteydessä siihen sisällytettävänä asetuksen liitteessä mainittuja asioita koskevinä kysymyksinä. Estettä ei myöskään olisi sen toteuttamiseen käytännön kokeen yhteydessä, jos sen katsotaan siihen soveltuvan. Koulutuksessa tai koevaihtoehdon mukaisissa kokeissa on käsiteltävä esimerkiksi suhtautumista erilaisiin matkustajiin, joiden vamma voi olla näkyvä tai näkymätön tai liikuntakyky rajoittunut ja näiden avun tarvetta sekä lisätä tietämystä näiden matkustajien oikeudesta erilaisten liikkumisen apuvälineiden käyttöön. Pykälän 5 momenttiin lisättävällä valtuudella voitaisiin asetustasolla antaa tarkempia säännöksiä asian toteutuksesta.

Pykälän 4 momentissa tarkennettaisiin kysymyksessä olevan perustason ammattipätevyyden suorittaminen, koska jatkokoulutuksen suorituspaikan määräytymisestä säädetään erikseen. Asiallisesti säännös olisi ennallaan.

Pykälän 5 momenttia tarkistettaisiin vaihtoehtoisten mallien käyttöönoton johdosta. Momenttiin sisällytettäisiin myös valtuus antaa valtioneuvoston asetuksella säännökset ammattipätevyysdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettujen saavutettujen oikeuksien huomioon ottamisesta. Perustason ammattipätevyyden suorittamista ei vaadita silloin, jos henkilöllä on ollut kyseistä kuljetusmuotoa vastaava raskaan kaluston ajokortti ammattipätevyysäännösten voimaan tullessa. Asetukseen olisi tarpeen sisällyttää säännökset, jotka sisältyivät ammattipätevyyslain siirtymäsäännöksiin. Sääntely olisi edelleen tarpeen, koska kysymyksessä voisi olla esimerkiksi henkilö, joka ei ole tähän asti suorittanut ammattipätevyyttä edellyttäviä kuljetuksia. Ammattipätevyyden voimaan saattaminen edellyttäisi tällöin jatkokoulutuksen suorittamista, koska jatkokoulutusvaatimukset koskevat myös näitä kuljettajia. Ammattipätevyys olisi 1 momentin mukaisesti suoritettava joko koulutus- tai koevaihtoehdon mukaan eikä niiden välillä osasuorituksia hyväksittäisi. Esimerkiksi koulutusvaihtoehdon mukaan aloitettava voisi vaihtaa koevaihtoehtoon suorittamalla perustason ammattipätevyyskokeen sitä koskevien vaatimusten mukaisesti. Koevaihtoehdon mukaisesti aloittanut ei voisi saada hyväkseen mahdollisia osasuorituksia, vaan perustason ammattipätevyyskoulutus kokeineen olisi suoritettava sitä koskevien vaatimusten mukaisesti.

30 §. *Kuorma- ja linja-auton kuljettajan vähimmäisikä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 5 §).

Pykälän 5 momentti yhdistettäisiin 4 momenttiin, joka sisältäisi 21 vuoden ikää alemmat kansallisesti sovellettavat linja-auton kuljettamista koskevat ikävaatimukset henkilöliikenteen kuljetuksissa. Kysymys ei olisi ajokortin ikävaatimuksista, joista säädetään ajokorttilaissa, vaan ajojen rajaamisesta iän mukaan. Asiallisesti sääntely olisi ennallaan. Ammattipätevyysdirektiivin mukaisesti ajokortti-ikää voitaisiin alentaa 21 vuoteen vain 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksella tai perustason ammattipätevyyskokeella. Alennettaessa ikävaatimus vielä alle harmonisoidun 21 vuoden vähimmäisiän, johon kansallisesti on mahdollisuus, vaatimuksena olisi edelleen tässä, samoin kuin ajokorttilain 5 §:n 1 momenttiin on kirjattuna, linja-auton kuljettajan ammatillinen perustutkintokoulutus, johon edellä tarkoitettu perustason ammattipätevyyden suorittaminen sisältyy.

31 §. *Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyuden saavuttaminen koulutus ja koe suorittamalla.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Perustason ammattipätevyyskoulutus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 6 §).

Pykälään sisältyisivät koulutusvaihtoehtoa koskevat säännökset. Pykälän *1 momenttiin* sisältyisivät säännökset perustason ammattipätevyyskoulutuksen kestosta ja sen suoritusmahdollisuudesta myös nopeutettuna. Asiallisesti säännökset olisivat ennallaan. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 ja 3 momentin viittaus luvun 5 §:n 2 momentista lain 29 §:n 2 momenttiin.

Pykälän *2 momenttiin* sisältyisivät säännökset ammattipätevyuden laajentamisesta toiseen kuljetusmuotoon. Mahdollisuus alempien tuntimäärien soveltamiseen koskisi henkilöä, joka olisi laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti suorittanut aiemmin perustason ammattipätevyuden. Aiemmin suoritettavat yhteiset osat hyvitetäisiin ja osaamista täydennettäisiin vain uutta kuljetusmuotoa koskevilla oppiaineilla. Säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

Pykälän *3 momenttiin* sisältyisivät säännökset koulutukseen sisältyvästä teoriakokeesta ja sen toteutusta koskevista vaatimuksista sekä todistuksen antamisesta. Ammattipätevyyttä toiseen kuljetusmuotoon laajennettaessa teoriakokeessa suoritettaisiin vain suoritettavaa kuljetusmuotoa koskeva osuus. Säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

Pykälän *4 momenttiin* sisältyisi säännös tässä laissa säädetyn noudattamisesta koulutuksessa. Opetuksen perusteena olisi 29 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppiaineiden luettelo ja sen tavoitteet sekä tässä laissa säädetty säännökset. Momenttiin sisältyisi myös ajo-opetuksen toteutusta koskeva säännös, jos ammattipätevyyttä suorittavalla ei olisi kuljetettavan ajoneuvon ajo-oikeutta.

Pykälän *5 momenttiin* sisältyisivät valtuudet tarkempien säännösten antamiseen. Momentissa tarkennettaisiin valtuuksien koskevan myös koulutukseen sisältyvää koetta ja sen toteuttamista. Asiallisesti säännökset vastaisivat voimassa olevia säännöksiä.

32 §. *Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyuden saavuttaminen kokeet suorittamalla.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Perustason ammattipätevyyskoulutuksen koe). Säännös sijoittuu liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta vastaamaan entistä II osan 3 luvun 7 §:ää, mutta sisällöllisesti se on kokonaan muutettu.

Pykälä koskisi käyttöön otettavaksi ehdotettavaa koevaihtoehdon mukaista perustason ammattipätevyyskokeen suorittamista. Perustason ammattipätevyyskokeella saavutettava perustason ammattipätevyys vastaisi vaikutuksiltaan 280 tunnin koulutuksella saavutettavaa perustason ammattipätevyyttä mahdollistaessaan säädetty vaatimukset täyttävässä ammatillisessa koulutuksessa oleville raskaimpien ajokorttien saamisen ajokortin vähimmäisikävaatimuksista poiketen. Pykälän *1 momenttiin* sisältyisivät ammattipätevyyskokeen rakennetta koskevat säännökset. Teoriakokeen vaatimusten osalta viitattaisiin ammattipätevyysdirektiivin vaatimuksiin. Direktiivin liitteessä edellytetään teoriakokeen koostuvan kahdesta osasta ja sen vähimmäiskestoksi määrätään neljä tuntia. Toisen osan edellytetään koostuvan monivalintatehtävistä, suoraan vastattavista kysymyksistä tai niiden yhdistelmistä ja toisen tilanteiden tarkastelusta.

Pykälän *2 momentti* koskisi käytännön koetta, joka myös olisi kaksiosainen. Siinä suoritettaisiin ajokoe ja erityisesti nimettyjä oppiaineluettelon mukaisia kohtia koskeva osio. Kohdat kä-

sittelisivät kuljetusmuodon mukaisesti eriteltyinä turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaista kuormittamista, matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta huolehtimista, rikollisuuden ja salamatkustamisen sekä fyysisten riskien ennalta ehkäisemistä ja hätätilanteiden arviointia. Osion vähimmäiskestoksi on direktiivissä määritelty 30 minuuttia. Momenttiin sisältyisivät myös ajokoetta ja sen toteutusta koskevat säännökset. Ajokokeen pääasiallisena sisältönä olisi arvioida oppiaineluettelon turvallisuussääntöihin perustuvaa järkevää ajokäyttäytymistä tilanteissa, joita kuljettajan työssä voidaan yleensä kohdata. Ajokokeen 90 minuutin vähimmäiskestosta voitaisiin enintään 30 minuuttia korvata simulaattorilla tai liikenteen ulkopuolella toteutettavalla osuudella, jonka tarkoituksena olisi arvioida erityisesti vaikeissa olosuhteissa ajamista.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisivät säännökset ammattipätevyiden laajentamisesta toiseen kuljetusmuotoon. Käytännön koe suoritettaisiin täysimittaisena ja sisältönä olisi suoritettava kuljetusmuoto. Teoriakokeessa suoritettaisiin vain ne osuudet, jotka koskisivat suoritettavaa kuljetusmuotoa. Ammattipätevyysdirektiivissä on säännökset ammattipätevyiden laajentamisesta toiseen kuljetusmuotoon, mutta siihen ei sisälly poikkeuksia teoriakokeen kestoja koskevasta vaatimuksesta, vaikka kokeen sisältönä olisivat vain suoritettavaa kuljetusmuotoa vastaavat osiot.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin todistuksen antamisesta. Todistusta koskeva menettely olisi vastaava kuin perustason ammattipätevyyskoulutuksessa. Suorituksesta voitaisiin antaa erillinen todistus tai tehdä siitä merkintä ammatillisen tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

Pykälän 5 momenttiin sisältyisi käytännön kokeessa käytettävää ajoneuvoa koskeva säännös. Koulutusvaihtoehdossa säädetään vain ajo-opetuksesta ja sen toteutuksesta, koska koulutuksen päätteeksi suoritetaan teoriakoe. Toisin kuin koulutusvaihtoehdon ajo-opetuksessa olisi perustason ammattipätevyyskokeen käytännön kokeessa ajoneuvoa kuljettavalla oltava ajoneuvon ajo-oikeus, koska kysymys ei olisi ajokorttitutkinnosta eikä opetustilanteesta, vaan sen osoittamisesta, että henkilöllä on edellytykset toimia kuljettajan tehtävissä. Tätä ennen henkilö on ajokortin suorittamisen yhteydessä osoittanut edellytyksensä ajoneuvon kuljettamiseen. Vaatimusten mukaisessa määräkestoisessa ammatillisessa koulutuksessa olevilla on mahdollisuus päästä ajokorttitutkintoon ennen ammattipätevyiden saavuttamista ja saada hyväksymisasiakirja työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviin ajoihin. Myös koevaihtoehdon mukaisessa mallissa ajo-opetukseen sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin koulutusmallissa, jos henkilöllä ei olisi kuljettamansa ajoneuvon ajo-oikeutta. Puolustusvoimissa nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittaneilla olisi C1-luokan ajokortti, jota voitaisiin käyttää myös työelämässä tapahtuvassa harjoittelussa. Myös koevaihtoehdossa olisi ajokortti mahdollista suorittaa alemmalla iällä ennen perustason ammattipätevyiden saavuttamista samaan tapaan kuin 280 tunnin koulutusvaihtoehdossa nykyisin. Edellytyksenä olisi, että henkilö olisi 33 §:n 1 momentin vaatimukset täyttävässä ammatillisessa koulutuksessa, jonka yhteydessä perustason ammattipätevyys suoritettaisiin koevaihtoehdon mukaisilla kokeilla.

Pykälän 6 momentissa olisi valtuussäännös antaa tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskokeesta ja sen toteutuksesta sekä kokeeseen ilmoittautumisesta. Lähtökohtana olisi, että perustason ammattipätevyyskoe muodostaisi kokonaisuuden ja henkilö ilmoittautuisi tässä pykälässä tarkoitetun kokeen suorittamiseen.

33 §. Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyiden suorittaminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Poikkeukset suoritettaessa perustason ammattipätevyttä ammatillisen koulutuksen yhteydessä). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin

johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 8 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentin 2 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 6 §:n 4 momentin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 30 §:n 4 momentiksi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ammatillisen koulutuksen vaatimuksista, jolloin sen yhteydessä suoritettavat ammattipätevyyteen liittyvät kokeet voitaisiin suorittaa vaiheittain. Säännös koskisi sekä 140 ja 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksen sisältämää teoriakoetta, että perustason ammattipätevyyskoetta. Säännös mahdollistaisi 2 momentissa tarkoitettun hyväksymisasiakirjan myöntämisen ja sen käyttämisen työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa. Ehdotettua perustason ammattipätevyyskoetta lukuun ottamatta asiaa koskeva sääntely olisi ennallaan.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi ammatillisen koulutuksen aikana tapahtuvaa kuljettamista koskevat säännökset. Momentin 2 kohdan säännöstä vähimmäisiän täyttymisestä tarkennettaisiin koskemaan linja-auton kuljettamiseen liittyviä 30 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ikävaatimuksia. Näitä olisi perusteltua soveltaa myös koulutuksen aikana ennen perustason ammattipätevyyden ja linja-auton kuljettajan ammatillisen koulutuksen loppuun saattamista. Säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi hyväksymisasiakirjalla tapahtuvia kuljetuksia koskevat säännökset, jotka olisivat asiallisesti ennallaan.

Pykälän 4 momenttiin sisällytettäisiin säännös ammattipätevyyskoulutuksen toteuttamisesta ammatillista koulutusta koskevan lain mukaisessa tutkintokoulutuksessa.

34 §. Kuorma- ja linja-autonkuljettajan jatkokoulutus. Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Jatkokoulutus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 9 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin ja tähän lukuun tehtyjen muokkausten johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 5 §:n 5 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 29 §:n 1 momentiksi.

Pykälän 1 momentin säännöksiä jatkokoulutusvelvollisuudesta tarkennettaisiin vaihtoehtoisten mallien käyttöönoton johdosta. Momenttiin sisällytettäisiin myös säännös ammattipätevyyden saavuttamisesta niiden 29 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kuljettajien osalta, joilta ei saavutettujen oikeuksien perusteella edellytettäisi perustason ammattipätevyyden suorittamista. Säännös vastaisi asiallisesti nykyistä sääntelyä. Perustason ammattipätevyyden laajentaminen toiseen kuljetusmuotoon aloittaisi uuden ammattipätevyysjakson todistuksen antamisesta lukien. Koska jatkokoulutus vaadittaisiin vain kertaalleen viidessä vuodessa perustason ammattipätevyksien määrästä riippumatta, ammattipätevyyden laajentaminen toiseen kuljetusmuotoon nollaisi aiemman jatkokoulutusvelvollisuuden. Yhdenmukaisuussyistä koulutuksessa olisi noudatettava edelleen Liikenne- ja viestintäviraston vahvistamaa koulutusohjelmaa myös muissa kuin sen hyväksymissä koulutuskeskuksissa annettavassa koulutuksessa.

35 §. Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskukset. Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Koulutuskeskukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 10 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 16 §:stä juoksevan numeroinnin mukaiseksi 193 §:ksi.

Koulutuskeskusten hyväksymistoimivaltaan ehdotettujen muutosten johdosta *1 momenttia* muutettaisiin. Pykälän *2 momenttiin* sisällytettäisiin säännökset opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksyttävistä koulutuskeskuksista nykyistä sääntelyä vastaten. Momentissa osoitettaisiin nykyisin Liikenteen turvallisuusvirastolle (jatkossa Liikenne- ja viestintävirastolle) kuuluva toimivalta hyväksyä Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksia antavia yksiköitä koulutuskeskuksiksi pääesikunnalle. Muiden koulutuskeskusten hyväksyminen nykyisin edellytyksin olisi edelleen Liikenne- ja viestintäviraston tehtävä. Momenttiin sisältyisi myös sille kuuluva valtuus hyväksyä pelkästään jatkokoulutuksessa toimivia. Pääesikunnan tehtäviä ja perustason ammattipätevyyskokeisiin liittyviä tehtäviä lukuun ottamatta sääntely vastaisi nykyistä sääntelyä ja viranomaisten toimivaltuuksia. Pykälän 3 momenttiin sisältyisi säännös hyväksymistä varten annettavissa tiedoissa tapahtuvista muutoksista ilmoittamisesta. Säännös vastaisi voimassa olevaa sääntelyä, mutta sitä tarkennettaisiin niin, että hyväksyvä viranomainen voisi määrittellä tarkemmin muutokset, joita ilmoitusvaatimus koskisi. Muuten 3 ja 4 momentin säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

36 §. *Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskuksen opetushenkilöstö ja -välineet.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Koulutuskeskuksen kokeen arvioijat, opetushenkilöstö ja -välineet). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 11 §).

Arvioijia koskevat säännökset erotettaisiin pykälästä, koska nämä tehtävät voisivat koskea vain ammatillista koulutusta 35 §:ssä todetun mukaisesti sekä Puolustusvoimien toimintaa. Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymissä 35 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa koulutuskeskuksissa kokeen vastaanottajina toimii koulutuskeskuksesta erillinen taho. Puolustusvoimien osalta kokeen vastaanotto voitaisiin järjestää koulutuksen yhteyteen. Kokeen arvioijia koskevat säännökset ehdotetaan koottavaksi erilliseen pykälään. Muuten säännöksiin ei esitetä muutoksia.

37 §. *Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyskokeiden arvioijat.* Uusi pykälä. Pykälän *1 momenttiin* sisältyisivät kokeiden järjestämistä koskevat vaatimukset. Kokeen järjestäjän olisi oltava luotettava ja vakavarainen ja tällä olisi oltava riittävä osaaminen ja valmiudet ottaa vastaan kokeita. Osaamista ja valmiuksia arvioitaessa huomioitaisiin kokeen laajuus. Ammatillinen osaaminen ja valmiudet määräytyisivät henkilökunnan ammattitaitovaatimusten kautta. Kokeen järjestäjällä olisi oltava kokeesta vastaava johtaja, jonka tehtävistä säädettäisiin momentissa. Henkilön edellytettäisiin tosiasiallisesti toimivan tehtävässä koetoiminnan ohjaamiseksi, valvomiseksi ja kehittämiseksi. Erityisesti perustason ammattipätevyyskokeen kohdalla korostuisivat arvioijien kelpoisuusvaatimukset sekä ajoneuvoja ja muita kokeissa tarvittavaa välineistöä tai laitteistoa koskevat vaatimukset. Kokeen järjestäjällä olisi oltava kokeiden vastaanottamisessa tarvittavat ajoneuvot, joita koskisivat samat vaatimukset kuin mitä 36 §:n 4 momentissa säädettäisiin ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen vaatimuksista. Erityisesti 4 momentin koulutuksessa olisi ajoneuvojen vaatimusten perusteltua olla yhdenmukaiset. Käytännön kokeena toteutettavan kokeen sisältöjä voisivat olla esimerkiksi lastaus, purkaus, kuormansidonta, peitteen käyttö, matkustajan turvallisuuden tai tiettyjen matkustajien erityistarpeiden huomioiminen ja niiden yhteydessä olisi huomioitava tarvittavat tilat, ajoneuvot, välineet ja laitteet. Jos kokeessa käytettäisiin simulaattoria, olisi tällainen oltava käytettävissä. Muut taloudelliset edellytykset ja vaatimus vakavaraisuudesta koskisivat kokeiden järjestämistä johtuen varsinkin Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymistoimivaltaan kuuluvia toimijoita. Kokeen järjestäjällä ei saisi olla toiminnan laajuuteen nähden merkittäviä taloudellisia haasteita, mikä edellyttäisi käytännössä taloustietojen tarkistamista ja maksuhäiriötöntä käyttäytymistä. Vastaavaa menettelyä Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa hyväksyessään koulutuskeskuksia. Hyväksyminen olisi määräaikainen. Kokeiden järjestäjistä tai

näiden hyväksymisestä tässä pykälässä säädettyjen vaatimusten mukaisesti säädettäisiin 3 momentissa mainitussa pykälässä.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisivät arvioijia koskevat vaatimukset. Arvioijalta vaadittaisiin luotettavuutta ja perehtyneisyyttä arviointiin ja niiden kokeiden perusteisiin, joiden arvioinnista olisi kysymys, koska kokeessa verrattaisiin perustason ammattipätevyyttä suorittavan osaamista kokeen vaatimuksiin tai sen perusteissa määrättyyn osaamiseen. Arvioijan osaaminen voisi perustua koulutukseen tai käytännön kokemukseen. Soveltuva kelpoisuus perustason ammattipätevyyskokeita arvioitaessa voisi olla esimerkiksi uuden ammatillisen lainsäädännön mukaisella koulutuksen arvioijalla tai aiempien säännösten mukaisella näyttötutkintomestari-la. Perustason ammattipätevyyskoe eroaisi perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvästä teoriakokeesta siinä, että osaamisen arvioiminen edellyttäisi myös käytännön taitojen arvioimista. Kysymys olisi sekä ajamiseen että ammatilliseen osaamiseen liittyvien taitojen arvioimisesta ja arvioijilta olisi edellytettävä kumpaakin osaamista. Kelpoisuus voisi olla saavutettavissa myös tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin aihealueisiin perehtymällä, esimerkiksi kahden vuoden mittaisella kokemuksella. Kaikilta vastaanottajilta olisi vaadittava perehtyneisyys kysymyksessä oleviin kuljetusalan säädöksiin ja määräyksiin. Ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa annetaan raskaan kaluston ajokorttiopetusta, tutkinnon perusteissa määrättyjen ammattitaitovaatimusten hallinta osoitetaan työelämässä käytännön työtilanteissa järjestettävissä näytöissä. Näytöissä arvioinnista vastaavat opettajat ja työelämän edustaja yhdessä. Arvioijalla tulee olla riittävä suoritettavaan tutkintoon ja erityisesti arvioitavaan tutkinnon osaan, yhteisen tutkinnon osan osa-alueeseen tai valmentavaan koulutukseen liittyvä ammattitaito ja osaaminen sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin ja suoritettavan tutkinnon tai valmentavan koulutuksen perusteisiin. Kokeiden järjestäjä vastaisi siitä, että arvioijalla olisi vaadittu kelpoisuus. Arvioijalta vaadittavaa osaamista voitaisiin katsoa olevan esimerkiksi raskaan kaluston ajo-opetusta ammatillisessa koulutuksessa antavalla opettajalla. Myös ajokorttitutkintoja vastaanottavilla olisi arvioinnissa tarvittavaa osaamista, mutta koska kysymys olisi myös ammatillisesta osaamisesta, heidän kohdallaan olisi tämän puolen osaamista vahvistettava. Sama koskisi Puolustusvoimissa tapahtuvaa toimintaa. Arvioijiin sovellettaisiin hallintolain esteellisyysäännöksiä, mitä koskeva säännös sisältyisi 5 momenttiin. Kokeesta vastaavalla johtajalla olisi oltava tehtävässä tarvittava osaaminen. Vaatimukset olisivat pitkälti samat kuin arvioijalla.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisivät säännökset kokeen järjestäjäksi hakeutumisesta ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista. Menettely koskisi lähinnä Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltuuksiin kuuluvien kokeen järjestäjien hyväksymistä, koska pykälän 4 momenttiin sisältyisivät säännökset muista kokeen järjestämistavoista. Pykälän 4 momentin mukaan kokeet voitaisiin kuitenkin 3 momentin sääntelystä poiketen järjestää ammatillisen koulutuksen ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä. Kokeen järjestäjän edellytettäisiin olevan juridinen henkilö, jolloin hakijan vakavaraisuutta arvioitaisiin yrityksen luottotietojen ja mahdollisten maksuhäiriöiden perusteella. Kokeen järjestäjänä voisi toimia myös esimerkiksi y-tunnuksen omaava elinkeinonharjoittaja. Mikäli koetta ei järjestettäisi hakemuksessa kuvatun tai hyväksynnän mukaisesti tai muuten asianmukaisesti hyväksyntä voitaisiin viime kädessä peruuttaa, jollei puutteita korjattaisi asetetussa määräajassa.

Pykälän 5 momenttiin sisältyisivät valtuudet tarkempien säännösten antamiseen pykälässä tarkoitetuista kokeista ja niiden toteutuksesta sekä arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista. Asetuksella säädettäisiin kokeista vastaavan johtajan pätevyysvaatimuksista. Tehtävässä vaadittaisiin samaa osaamista kuin arvioijalta. Momenttiin sisältyisi myös säännös arviointien suorittamisesta virkavastuulla. Lisäksi momenttiin sisältyisi koulutus- ja koetoiminnan riippumattomuutta koskeva säännös, mikä sekin koskisi lähinnä Liikenne- ja viestintäviraston hyväksynnässä ja toimivallassa olevia koulutuskeskuksia ja pe-

rustason ammattipätevyyskokeiden järjestämistä. Kokeen arvioija ei voisi toimia arvioijana, jos hän opettaisi ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyssä koulutuskeskuksessa. Säännöksen noudattamista voitaisiin valvoa koulutuskeskuksella ja kokeen järjestäjällä olevien henkilökuntaa koskevien tietojen avulla. Poikkeuksena tästä olisivat 4 momentissa tarkoitettu ammatillinen koulutus ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutus, joissa toiminta voitaisiin sovittaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa säädetyn ammatillisen koulutuksen menettelyihin ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen kohdalla sitä koskevan lainsäädännön mukaisiin menettelyihin.

38 §. *Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 12§).

Pykälään lisättäisiin *2 momentti*, joka sisältäisi valtuuden tarkempien säännösten antamiseen koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttämisestä. Pykälän 1 momentin säännös on pyritty tekemään joustavaksi siinä, että asiakirjat olisivat käytettävissä niin kauan kuin ammattipätevyuden osoittava asiakirjaa tai merkintää voidaan hakea. Säännöksen tarkoituksena on myös palvella valvontaa. Jatkokoulutus edellytetään saatavaksi uutta ammattipätevyysjaksoa edeltävän viisivuotiskauden aikana, joten koulutusta voidaan sen perusteella käyttää viiden–kuuden vuoden ajan. Säännöstä on kritisoitu siitä, että se voi asettaa kouluttajalle ylimääräisiä velvoitteita seurata jatkokoulutustodistuksen käyttöä sen sijaan, että olisi selkeä määräaika säilyttämiselle. Valtuussäännös pykälän 3 momentissa mahdollistaisi tarkemman säilytysajan säätämisen valtioneuvoston asetuksella, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kokeita koskevien asiakirjojen säilyttämisestä. Kokeen järjestäjän olisi säilytettävä kaikkia järjestämiään kokeita tai niiden osia koskevat asiakirjat. Kokeen suorittamismahdollisuus osissa koskisi vain 33 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset täyttävässä ammatillisessa koulutuksessa järjestettäviä kokeita. 3 momentin valtuussäännös antaisi oikeuden tarkempiin säännöksiin myös kokeita koskevien asiakirjojen säilyttämisajoina.

39 §. *Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyuden todentaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Ammattipätevyuden osoittaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 13 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus V osan 1 luvun 1 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 216 §:ksi, 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 7 §:n 3 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 31 §:n 3 momentiksi, viittaus tämän luvun 8 §:n 4 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 32 §:n 4 momentiksi ja viittaus tämän luvun 10 §:n 2 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 34 §:n 2 momentiksi sekä 3 momentissa oleva viittaus luvun 5 §:n 1 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 29 §:n 1 momentiksi.

Pykälän *2 momenttia* tarkennettaisiin ammattipätevyysmerkintöjen osalta. Ammattipätevyys olisi voimassa viisi vuotta perustason ammattipätevyuden suorittamista koskevan todistuksen antamisesta samoin kuin jatkokoulutuksen saamista koskevan todistuksen antamisesta. Säännöstä tarkennettaisiin myös siltä osin, kuin se koskee ammattipätevyuden voimassaolon jatkamista jatkokoulutuksella, jolloin asianomaisella on ennestään määritelty viisivuotiskaus. Ammattipätevyys merkittäisiin jatkumaan edellisen ammattipätevyysjakson päättymisestä lukiin, jos sitä haettaisiin asetuksella tarkemmin säädettävässä määräajassa ennen edellisen voimassaolojakson päättymistä. Merkintöjen hakemista koskevat säännökset sisältyisivät 3

momenttiin. Toimivaltainen viranomaisena olisi kummassakin tapauksessa Liikenne- ja viestintävirasto. Pykälän 4 momenttiin sisältyisivät asiakirjan mukana pitämistä ja ajon keskeyttämistä koskevat säännökset.

Pykälän 5 momenttiin sisällytettäisiin valtuus tarkempien säännösten antamiseen määräaikojen merkitsemisestä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin, että edellytyksenä määräajan jatkamiselle edellisen päättymisestä lukien olisi, että ammattipätevyyskorttia tai merkintää ajokorttiin haettaisiin määräajassa, kuuden kuukauden sisällä, ennen edellisen ammattipätevyysjakson päättymistä. Menettely vastaisi lupa-asioissa muutenkin sovellettua käytäntöä. Tämä ei estäisi jatkokoulutuksen käymistä aiemmin jatkettavan ammattipätevyysjakson aikana, mutta jatkamisen muut edellytykset voitaisiin arvioida lähempänä uuden jakson alkamista. Käytännössä menettely ei aiheuttaisi ammattipätevyyttä suorittavalle ongelmia, koska tieto jatkokoulutustodistusten antamisesta viedään kouluttajan toimesta liikenneasioiden rekisteriin. Vain ammattipätevyuden jatkamista koskeva hakemus olisi tehtävä lähempänä uuden kauden alkamista. Muussa tapauksessa määräaika alkaisi direktiivin vaatimusten mukaisesti todistuksen päiväyksestä. Jatkokoulutusta koskevan 34 §:n mukaan jatkokoulutus voidaan antaa jaksoissa. Valtioneuvoston asetuksen antamiseen olevan valtuutuksen nojalla säädettäisiin, että mikäli jatkokoulutus on annettu jaksoissa ja niistä on erikseen annettu todistukset, todistuksen antamisen määräaika luettaisiin vasta viimeisen todistuksen antamisesta. Asiallisesti pykälä vastaa voimassa olevaa sääntelyä.

40 §. *Eriyisiä säännöksiä kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden todentamisesta.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Eriyisiä säännöksiä ammattipätevyyden osoittamisesta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 14 §).

Pykälän 2 momentin viittaus luvun 13 §:ään korjataan viittaukseksi pykälän 1 momenttiin.

Pykälän 3 momentin säännöstä tarkennettaisiin ammattipätevyyskortin toimittamisen osalta. Kuten ajokorttien kohdalla, pääasiallinen toimitusmuoto olisi kortin postittaminen. Muutoin pykälä olisi asiallisesti ennallaan.

41 §. *Muissa ETA-valtioissa tai Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen tunnustaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 3 luvun 15 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 16 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 40 §:n 1 momentiksi sekä 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 3 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 27 §:n 1 momentiksi.

Pykälään lisättäisiin valtuus antaa tarkempia säännöksiä kuljettajakortista ja sen käytöstä ammattipätevyyden osoittamisessa. Muuten pykälä olisi asiallisesti ennallaan.

II osa 4 luku: Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

42 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Määritelmiä). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus II osan 1 luvun 1 §:ään viittaukseksi lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 3 §:ksi.

43 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä koskevat asetukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 2 §).

44 §. *Ajopiirturikorttien myöntäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 3 §).

45 §. *Kuljettajan velvollisuudet ajopiirturin käytössä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 4 §).

46 §. *Työnantajan ja yrityksen velvollisuudet ajopiirturin käytössä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 5 §).

47 §. *Ajopiirturin tietojen käsittely yrityksessä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 6 §).

48 §. *Digitaalisen ajopiirturin tietojen käsittely korjaamalla.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 7 §).

49 §. *Yrittäjäkuljettajan viikoittainen enimmäistyöaika.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 8 §).

50 §. *Yrittäjäkuljettajan yötyö.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 9 §).

51 §. *Yrittäjäkuljettajan työajan tauot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 10 §).

52 §. *Yrittäjäkuljettajan työaikakirjanpito.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 4 luvun 11 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus tämän luvun 8 §:n 2 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 49 §:n 2 momentiksi ja viittaus luvun 9 §:n 2 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 50 §:n 2 momentiksi.

II osa 5 luku: Rautatieliikenteen markkinat

53 §. *Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 5 luvun 1 §).

54 §. *Rautatieliikenteen toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Toimiluvan myöntämisen edellytykset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 5 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 5 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 1 §:n 3 momenttiin lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 53 §:n 3 momentiksi.

55 §. *Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus rautatieliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 5 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 3 kohtaan lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 54 §:n 3 kohdaksi, 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 2 kohtaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 54 §:n 2 kohdaksi sekä 3 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 4 kohtaan lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 54 §:n 4 kohdaksi.

56 §. *Rautatieliikenteen toimiluvan myöntäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Toimiluvan myöntäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 5 luvun 4 §).

57 §. *Rautatieliikenteen toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 5 luvun 5 §).

58 §. *Varautumisvelvollisuus rautatieliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 5 luvun 6 §).

Pykälän 1 momentista poistettaisiin sanat ”ja niihin rinnastettavissa” kohdista, joissa säädetään liikenteen harjoittajan velvollisuudesta huolehtia siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa, sekä poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvan toiminnan etukäteisestä valmistelusta. Muutoksella ei ole varsinaisesti tarkoitus laajentaa varautumisvelvoitetta, vaan selkeyttää sitä. Häiriötilanteiden rinnastaminen poikkeusoloihin nostaa kuitenkin varautumisen tason epätarkoituksenmukaisen korkealle, sillä valmiuslain soveltamiskynnyksen ylittäviä uhkia on vähän ja ne toteutuvat harvoin. Lähettäessä toimijanäkökulmasta eli siitä, että kukin liikennejärjestelmään osallistuva toimija kykenee itse parhaiten arvioimaan toimintaansa liittyviä riskejä ja suunnittelemaan varautumistaan niiden pohjalta, näyttäytyy toiminnan jatkuvuuden varmistaminen edellytykseksi tehokkaalle valmiussuunnittelulle ja varautumiselle. Toisin sanoen voidakseen varautua uskottavasti poikkeusoloihin ja vakaviin häiriötilanteisiin, tulee toimijan harjoittaa myös varautumista vähemmän vakaviin ja todennäköisemmin toteutuviin häiriötilanteisiin. On myös toimijan oman toiminnan turvaamisen kannalta järkevää varautua todennäköisiin häiriötilanteisiin ja uhkiin, jotka mahdollisesti jo nykyisellään uhkaavat sen toimintaa. Muutoksella ei luonnollisestikaan ole tarkoitus lieventää varautumisvelvollisuutta siten, ettei se koskisi vakaviin häiriötilanteisiin varautumista, joka on edelleen yhtä tärkeää kuin ennenkin. Muutoksen tarkoitus on kirjata lakitasolle se valmiussuunnittelua ja –toimintaa koskeva siirtymä, jossa aiemmasta valmiuslakikeskeisyydestä ollaan siirrytty painottamaan arjen toimintavarmuutta ja toimintojen jatkamista häiriötilanteissakin normaaliolojen menettelyjen ja resurssien puitteissa. Ehdotetun muutoksen ei voida arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia toimijoille, koska on oletettavissa, että toimijat ovat harjoittaneet varautumista myös vähemmän vakaviin kuin poikkeusoloihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin jo vanhastaan, osana heille säädetyn varautumisvelvollisuuden toteuttamista.

Lisäksi pykälän 2 momenttia muutettaisiin niin, että viittaus valmiuslakiin sekä aiempi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle annettavaksi määräyksenantovaltuudeksi. Määräyksenantovaltuus olisi rajattu koskemaan 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelua ja sen olisi tarkoitus varmistaa varautumisen valtakunnallinen yhtenäisyys. Rautatieliikenteen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin varautumista koskeva sääntely juontaa juurensa rautatielakiin, jossa vastaava pykälä koski sekä liikenteenharjoittajia että infranpitäjiä ennen kuin osa siitä siirrettiin liikenteenharjoittajia koskevien velvoitteiden osalta liikenteen palveluista annettuun lakiin. Muutoksen yhteydessä rautatielain varautumispykälässä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksenantovaltuus muutettiin valtioneuvoston asetuksenantovaltuudeksi yhdenmukaisuutta tavoitellen. Yhä ripeämpää reagointia edellyttävässä liikenteen ja viestinnän yhdistyvässä toimintaympäristössä on valtioneuvoston asetuksen tasoinen alemmanasteinen sääntely kuitenkin arvioitava tarpeettoman korkeaksi, kun kyse on yksittäisten liikennemuotojen varautumiseen liittyvän valmiussuunnittelun yksityiskohdista. Varautumista koskevia asetuksia ei olekaan annettu, samalla kun varautumissääntelyn virastotason täytäntöönpanossa on tunnistettu määräyksenantovaltuuden tarve. Näin ollen liikenteen palveluista annetun lain varautumista koskevia pykälää ehdotetaan muutettavaksi ja yhdenmukaistettavaksi erityisesti alemmanasteisen sääntelyn osalta siten, että valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuudeksi.

II osa 6 luku: Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

59 §. *Kaupunkiraideliikenne.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 1 §).

60 §. *Kaupunkiraideliikenteen harjoittajaa koskevat vaatimukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Liikenteenharjoittajaa koskevat vaatimukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 2 §).

61 §. *Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus kaupunkiraideliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 ja 2 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 2 §:n 3 kohtaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 60 §:n 3 kohdaksi sekä 3 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 5 kohtaan lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 60 §:n 5 kohdaksi.

62 §. *Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Liikenteenharjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 60 §:ksi.

63 §. *Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan vastuu.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Liikenteenharjoittajan vastuu). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 5 §).

64 §. *Turvallisuusjohtamisjärjestelmä kaupunkiraideliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Turvallisuusjohtamisjär-

jestelmä). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 6 §).

65 §. *Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 7 §).

66 §. Varautumisvelvollisuus kaupunkiraideliikenteessä. Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 6 luvun 8 §).

Pykälän *1 momentista* poistettaisiin sanat ”ja niihin rinnastettavissa” kohdista, joissa säädetään liikenteen harjoittajan huolehtimisesta siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa, sekä poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvan toiminnan etukäteisestä valmistelusta. Muutoksella ei ole varsinaisesti tarkoitus laajentaa varautumisvelvoitetta, vaan selkeyttää sitä. Häiriötilanteiden rinnastaminen poikkeusoloihin nostaa varautumisen tason epätarkoituksenmukaisen korkealle, sillä valmiuslain soveltamiskynnyksen ylittäviä uhkia on vähän ja ne toteutuvat harvoin. Lähdettäessä toimijanäkökulmasta eli siitä, että kukin liikennejärjestelmään osallistuva toimija kykenee itse parhaiten arvioimaan toimintaansa liittyviä riskejä ja suunnittelemaan varautumistaan niiden pohjalta, näyttäytyy toiminnan jatkuvuuden varmistaminen edellytykseksi tehokkaalle valmiussuunnittelulle ja varautumiselle. Toisin sanoen voidakseen varautua uskottavasti poikkeusoloihin ja vakaviin häiriötilanteisiin, tulee toimijan harjoittaa myös varautumista vähemmän vakaviin ja todennäköisemmin toteutuviin häiriötilanteisiin. On myös toimijan oman toiminnan turvaamisen kannalta järkevää varautua todennäköisiin häiriötilanteisiin ja uhkiin, jotka mahdollisesti jo nykyisellään uhkaavat sen toimintaa. Muutoksella ei luonnollisestikaan ole tarkoitus lieventää varautumisvelvollisuutta siten, ettei se koskisi vakaviin häiriötilanteisiin varautumista, joka on edelleen yhtä tärkeää kuin ennenkin. Muutoksen tarkoitus on kirjata lakitasolle se valmiussuunnittelua ja -toimintaa koskeva siirtymä, jossa aiemmasta valmiuslakikeskeisyydestä ollaan siirrytty painottamaan arjen toimintavarmuutta ja toimintojen jatkamista häiriötilanteissakin normaaliolojen menettelyjen ja resurssien puitteissa. Ehdotetun muutoksen ei voida arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia toimijoille, koska on oletettavissa, että toimijat ovat harjoittaneet varautumista myös vähemmän vakaviin kuin poikkeusoloihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin jo vanhastaan, osana heille säädetyn varautumisvelvollisuuden toteuttamista.

Lisäksi pykälän *2 momenttia* muutettaisiin niin, että viittaus valmiuslakiin sekä aiempi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle annettavaksi määräyksenantovaltuudeksi. Määräyksenantovaltuus olisi rajattu koskemaan 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelua ja sen olisi tarkoitus varmistaa varautumisen valtakunnallinen yhtenäisyys. Kaupunkiraideliikenteen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin varautumista koskeva sääntely juontaa juurensa kaupunkiraideliikennelakiin, jossa vastaava pykälä koski sekä liikenteenharjoittajia että infranpitäjiä ennen kuin osa siitä siirrettiin liikenteenharjoittajia koskevien velvoitteiden osalta liikenteen palveluista annettuun lakiin. Muutoksen yhteydessä kaupunkiraideliikennelain varautumispykälään lisättiin valtioneuvostolle asetuksenantovaltuus yhdenmukaisuutta tavoitellen. Yhä ripeämpää reagointia edellyttävässä liikenteen ja viestinnän yhdistyvässä toimintaympäristössä on valtioneuvoston asetuksen tasoinen alemmanasteinen sääntely kuitenkin arvioitava tarpeettoman korkeaksi, kun kyse on yksittäisten liikenne- ja viestintävirastojen varautumiseen liittyvän valmiussuunnittelun yksityiskohdista. Varautumista koskevia asetuksia ei olekaan annettu, samalla kun varautumissääntelyn virastotason täytäntöön-

panossa on tunnistettu määräyksenantovaltuutuksen tarve. Näin ollen liikenteen palveluista annetun lain varautumista koskevia pykäläiä ehdotetaan muutettavaksi ja yhdenmukaistettavaksi erityisesti alemmanasteisen sääntelyn osalta siten, että valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuudeksi.

II osa 7 luku: Rautatieliikenteen pätevyudet

67 §. *Rautatieliikenteen pätevyyskiä koskevien säännösten soveltamisala.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Soveltamisala). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 1 §).

68 §. *Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu kuljettajaa koskevien vaatimusten täyttämistä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 2 §).

69 §. *Rautatieliikenteen kuljettajalta edellytettävä lupa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kuljettajalta edellytettävä lupa). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 3 §).

70 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan luvan myöntäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Luvan myöntäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 4 §).

71 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan luvan voimassaolo ja uusiminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Luvan voimassaolo ja uusiminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 5 §).

72 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan terveydentilaa koskevat vaatimukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Terveystilaa koskevat vaatimukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 6 §).

73 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan psykologista soveltuvuutta koskevat vaatimukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Psykologista soveltuvuutta koskevat vaatimukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 7 §).

74 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan lääkärintarkastukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Lääkärintarkastukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 8 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 72 §:ksi.

75 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan psykologinen soveltuvuus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Psykologinen soveltuvuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 9 §).

kenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 9 §).

76 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan lisätodistus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Lisätodistus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 10 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 69 §:ksi.

77 §. *Lisätodistuksen myöntäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 11 §).

78 §. *Lisätodistuksen voimassaolo ja voimassapitäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 12 §).

79 §. *Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 13 §).

80 §. *Poikkeukset lisätodistusvaatimuksesta.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 14 §).

81 §. *Lisätodistusrekisteri.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 15 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 2 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 11 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 77 §:n 1 momentiksi.

82 §. *Rautatieliikenteen harjoittajan oikeus saada tietoja lisätodistusrekisteriä varten.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 16 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus tämän luvun 21 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 78 §:n 2 momentiksi.

83 §. *Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 17 §).

84 §. *Tietojen luovuttaminen lisätodistusrekisteristä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 18 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 4 momentissa oleva viittaus tämän luvun 16 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 82 §:ksi.

85 §. *Lisätodistusrekisterin ylläpitäjän konkurssi.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rekisterinpitäjän konkurssi). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 19 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa oleva viittaus tämän luvun 17 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 83 §:ksi.

86 §. *Ruotsissa myönnetty lisätodistus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 20 §).

87 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 7 luvun 21 §).

II osa 8 luku: Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

88 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan koulutusvaatimukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Koulutusvaatimukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 8 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus II osan 7 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 67 §:ksi.

89 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan näytöt.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Näytöt). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 8 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 88 §:ksi, 2 momentissa oleva viittaus II osan 7 luvun 4 §:n 4 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 70 §:n 4 momentiksi sekä 3 momentissa oleva viittaus II osan 7 luvun 11 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 77 §:n 1 momentiksi.

90 §. *Rautatieliikenteen oppilaitoksen hyväksyminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Oppilaitoksen hyväksyminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 8 luvun 3 §).

91 §. *Rautatieliikenteen oppilaitoksen velvollisuudet.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Oppilaitoksen velvollisuudet). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 8 luvun 4 §).

92 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 8 luvun 5 §).

93 §. *Rautatieliikenteen kuljettajan näytön vastaanottajan hyväksyminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Näytön vastaanottajan hyväksyminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 8 luvun 6 §).

II osa 9 luku: Merenkulku Suomen vesialueella

94 §. *Oikeus merenkulkuun Suomen vesialueella.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 9 luvun 1 §)

95 §. *Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 9 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 ja 3 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 94 §:ksi.

II osa 10 luku: Laivaväen pätevyudet

96 §. *Laivaväen pätevyyskoskevien säännösten soveltamisala.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Luvun soveltamisala). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 1 §).

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin uusi 2 kohta, jossa säädettäisiin pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin alusten ehdollisesta sulkemisesta pätevyysvaatimusten ulkopuolelle. Tällöin pykälän 2-6 kohta siirtyisivät 3-7 kohdaksi.

Laivaväkeen, joka työskentelee pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin aluksissa ei sovellettaisi uuden 2 kohdan mukaan kyseessä olevaa lukua siltä osin kuin niiden käytössä olisi koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt 117 §:n mukaisesti. Kyseisten alusten sulkeminen soveltamisalan ulkopuolelle olisi siten ehdollinen. Jos kyseisellä viranomaisella ei ole Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää koulutusjärjestelmää, sovellettaisiin niiden aluksissa työskentelevään laivaväkeen liikenteen palveluista annetun lain pätevyysvaatimuksia. Jos taas viranomaisella olisi Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutusjärjestelmä, niiden aluksilla työskentelevä laivaväki olisi liikenteen palveluista annetun lain pätevyysvaatimusten ulkopuolella hyväksymisen kattamalta osalta. Mikäli Liikenne- ja viestintävirasto arvioisi, että koulutusjärjestelmä on riittävän kattava vain tiettyyn aluksen kokoon asti tai pelkästään joillekin liikennealueille, sovellettaisiin viranomaisen tätä suuremmassa aluksissa työskentelevään laivaväkeen liikenteen palveluista annetun lain mukaisia pätevyysvaatimuksia.

Jokaisella viranomaisella ei edellytettäisi olevan omaa koulutusjärjestelmää, vaan viranomaiset voisivat hyödyntää myös toistensa koulutusjärjestelmiä tai luoda yhteisen koulutusjärjestelmän. Jotta pätevyysvaatimukset eivät soveltuisi niiden aluksiin, koulutusjärjestelmällä tulisi kuitenkin olla Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä. Tällä taataan se, että meriturvallisuuden taso ei heikkene. Esimerkiksi poliisilla on tällä hetkellä jo oma koulutusohjelma, jonka hyväksyntää se voisi hakea Liikenne- ja viestintävirastolta. Tällöin poliisin alukset olisivat hyväksynnän kattamilta osin liikenteen palveluista annetun lain pätevyysvaatimusten soveltamisalan ulkopuolella.

97 §. *Laivaväen pätevyyskoskevat määritelmät.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Määritelmät). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 2 §).

98 §. *Laivaväen pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 3 §).

99 §. *Lasti- ja matkustaja-aluksen päällikön pätevyysvaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 4 §).

100 §. *Höyry- ja moottorialuksen konepäällystön pätevyys.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 5 §).

101 §. *Lasti- ja matkustaja-aluksen konepäällikön pätevyysvaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 6 §).

102 §. *Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 7 §).

103 §. *Kalastusaluksen päällystön pätevyysvaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 8 §).

104 §. *Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 9 §).

105 §. *Aluksen päällikön vähimmäisikä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 10 §).

106 §. *Sisävesillä vaadittavaa pätevyyttä koskevien EU:n säädösten soveltaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen EU:n pätevyyttä koskevien säädösten soveltaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 11 §).

107 §. *Laivaväen pätevyysvaatimukset sekä pätevyyskirjan ja lisäpätevyydistodistuksen myöntäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi sekä vastaamaan paremmin pykälän sisältöä (entinen Pätevyyskirjan ja lisäpätevyydistodistuksen myöntäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 12 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 9 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 104 §:ksi sekä 3 momentissa oleva viittaus 11 luvun 1 ja 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 114 ja 116 §:ksi.

Pykälä sisältää pätevyyskirjan ja lisäpätevyydistodistuksen myöntämistä koskevien säännösten lisäksi myös muun muassa asetuksenantovaltuudet säätää tarkemmin kansallisista pätevyysvaatimuksista. Jatkossa saattaa olla tarpeen säätää asetuksella myös sellaisista pätevyysvaatimuksista, joiden osalta ei myönnetä pätevyyskirjaa tai lisäpätevyydistodistusta. Näin on esimerkiksi kansimiehen pätevyysvaatimusten tapauksessa. Liikenteen palveluista annetun lain II vaiheessa luovuttiin kansimiehen pätevyyskirjasta. Kansimiehen pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on ollut vähintään 16 vuoden ikä ja kansimiehen koulutus. Aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annettuun asetukseen (508/2018) olisi näin ollen tarkoitus lisätä kyseessä olevan valtuuden nojalla säännös kansimiehen 16 vuoden vähimmäisikävaatimuksesta. Ikävaatimus vastaa erityösopimuslaisissa (756/2011) säädettyä 16 vuoden vähimmäisikävaatimusta, jota sovelletaan erityösopimuslain 1 §:ssä tarkoitettuun työopimukseen.

108 §. *Laivaväen erityiskoulutus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Erityiskoulutus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 13 §).

Liikenteen palveluista annetun lain toisessa vaiheessa luovuttiin kansallisesta kansimiehen pätevyyskirjasta ja se korvattiin aluksilla tehdyllä perehdytyksellä kansimiehen koulutusvaatimusten säilyessä entisellään. Liikenteen turvallisuusvirasto (jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto) on antanut kyseisen pykälän nojalla tarkempia määräyksiä kansimiehen koulutuksesta laivaväen pätevyyskirjoja koskevassa määräyksessä. Pykälää ehdotetaan lisäksi selkiytettäväksi siten, että pykälän 2 momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että kansimiehellä tulee olla kansimiehen koulutus.

109 §. *Laivaväen pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistustenvoimassaolo ja uusiminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolo ja uusiminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 14 §).

110 §. *Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 15 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 98 §:ksi.

111 §. *Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 16 §).

112 §. *Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 17 §).

113 §. *Laivaväen todistusten ja asiakirjojen säilyttäminen ja esittäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Todistusten ja asiakirjojen säilyttäminen ja esittäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 10 luvun 18 §).

II osa 11 luku: Merenkulun koulutuksen järjestäjien ja koulutuksen hyväksyminen

114 §. *Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 11 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 115 §:ksi.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Liikenne- ja viestintävirastolla olisi toimivalta hyväksyä myös koulutuksen järjestäjiä, jotka antavat sellaista STCW-yleissopimuksen mukaista koulutusta, josta ei myönnetä pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta, vaan joka johtaa pelkästään STCW-yleissopimuksessa tarkoitettuun asiakirjatodistukseen. Tällainen koulutus on esimerkiksi kriisinhallintaa ja inhimillistä käyttäytymistä koskeva

STCW-säännösten A-V/2.4 säännön mukainen koulutus. STCW-yleissopimuksessa vaaditaan eräistä koulutuksista, kuten matkustaja-alusten henkilökunnan lisäkoulutuksista, ainoastaan asiakirjatodisteet. Suomessa tällaisista koulutuksista on annettu lisäpätevyyssodistukset. Näistä lisäpätevyyssodistuksista on luovuttu vuoden 2018 alussa. Jos lisäpätevyyssodistusta ei myönnetä STCW-yleissopimus vaatii vähintään asiakirjatodisteen.

Lisäksi *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että koulutuksen järjestäjän hyväksyminen rajattaisiin pääasiallisesti sellaisiin koulutuksen järjestäjiin, jotka toimivat Suomessa. Sellaiset koulutuksen järjestäjät, jotka eivät toimi Suomessa, hyväksyttäisiin vain erityisestä syystä. Suomessa toimivalla koulutuksen järjestäjällä voitaisiin tarkoittaa esimerkiksi sellaista koulutuksen järjestäjää, jolla olisi kiinteä toimipaikka ja opetushenkilökuntaa koulutuksen järjestämiseksi Suomessa.

Tarkoituksena olisi, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen koulutuksen järjestäjän, joka ei toimi Suomessa. Tällaisia erityisiä syitä voisivat esimerkiksi olla Suomessa annettavan koulutustarjonnan täydentäminen työelämälähtöisellä ja joustavalla tavalla sekä tilanteet, joissa tiettyä koulutusta ei ole lainkaan tarjolla Suomessa. Erityisenä syynä voitaisiin myös pitää tarkoituksenmukaista verkko-opetusta.

Pykälän *1 momenttia* vastaavasti pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto voisi erityisestä syystä hyväksyä koulutuksen järjestäjäksi myös muun kuin Suomessa toimivan koulutuksen järjestäjän. Pykälän *3 momentti* koskee muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyyssodistukseen johtavaa koulutusta. Lisäksi pykälän *3 momenttiin* lisättäisiin *1 momenttia* vastaavasti viittaus asiakirjatodisteisiin. Tämä mahdollistaisi jatkossa lisäpätevyyssodistusten myöntämisestä luopumisen, jos kansainvälinen sääntely ei edellytä lisäpätevyyssodistusten myöntämistä.

115 §. *Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen koulutuksen järjestäjän hyväksymisen edellytykset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 11 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän *3 momentissa* oleva viittaus tämän luvun 1 §:n *3 momenttiin* juoksevan numeroinnin mukaiseksi 114 §:n *3 momentiksi*.

116 §. *Merenkulun koulutuksen hyväksyminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 11 luvun 3 §).

Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin kyseessä olevan 1 §:n *1 momenttia* siten, että Liikenne- ja viestintävirastolla olisi toimivalta hyväksyä myös asiakirjatodisteeseen johtavaa koulutusta. Tällaisia koulutuksia on esimerkiksi varustamon antama matkustaja- ja lastiturvallisuutta sekä rungon eheyttä koskeva STCW-säännösten A-V/2.5 säännön mukainen koulutus, tai hyväksytyin koulutuksen järjestäjän antama kriisinhallintaa ja ihmillistä käyttäytymistä koskeva STCW-säännösten A-V/2.4 säännön mukainen koulutus.

117 §. *Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän hyväksyminen.* Lukuun ehdotetaan uutta pykälää, joka olisi juoksevan numeroinnin mukaisesti 117 §. Siinä säädettäisiin pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän hyväksymisestä. Muutos liittyy saman osan 10 lukuun ehdotettuun muutokseen, jossa merenkulun pätevyysvaatimusten soveltamisen ulkopuolelle suljettaisiin pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin alukset, jos Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt viranomaisen koulutusjärjestelmän.

Pykälän *1 momentin* mukaan Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyisi pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän kyseisen viranomaisen hakemuksesta. Jokaisen edellä mainitun viranomaisen olisi haettava hyväksyntää, vaikka heillä olisikin yhteinen koulutusjärjestelmä. Hyväksyntä koskisi koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin hyväksynnän edellytyksistä. Sen mukaan hyväksyntää hakevalla viranomaisella tulisi olla yksityiskohtainen kirjallinen opetussuunnitelma, joka sisältää osaamisvaatimusten kannalta tarpeelliset menettelytavat ja sisällön. Osaamisvaatimuksia verrattaisiin olemassa oleviin kotimaanliikenteen pätevyyskirjoihin vaadittavaan osaamiseen ottaen huomioon toiminnan luonne ja käytettävä kalusto. Menettelytavoilla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että opetussuunnitelmasta olisi käytävä ilmi, miltä osin opetus on teoriaopetusta ja miltä osin opetus sisältää käytännön harjoittelua aluksella. Momentin 2 kohdan mukaan viranomaisella tulisi olla myös annettavan koulutuksen edellyttämät välineet. Välineillä tarkoitettaisiin muun muassa koulutuksessa käytettäviä veneitä ja pelastautumisvälineitä.

Pykälän *3 momentin* mukaan hyväksyntäpäätökseen voitaisiin liittää ehtoja, jotka liittyvät aluksen pituuteen ja siihen, voidaanko aluksella kuljettaa raskasta lastia tai koneistoa. Esimerkiksi nykyisin poliisin oma koulutus aluksia kuljettavalle henkilöstölle katsotaan soveltuvan enintään 24-metrille aluksille. Hyväksyntäpäätöksessä voitaisiin näin ollen rajata, että hyväksyntä koskisi vain alle 24-metrisiä aluksia. Jos viranomaisella hankkisi yli 24-metrisiä aluksia, sen olisi joko muutettava koulutuksen sisältöä ja haettava koulutusjärjestelmälle uutta hyväksyntää tältä osin tai henkilöiden, jotka kuljettavat tällaisia isompia aluksia, olisi käytävä muu koulutus tai heillä tulisi olla asianmukainen pätevyyskirja. Lisäksi jos aluksella kuljetetaan raskasta lastia tai koneita kannella, hyväksymispäätöksessä voitaisiin esimerkiksi vaatia, että aluksen päällikkö osaa ottaa työssään huomioon lastin sijoittamisen, kiinnittämisen ja turvallisen käsittelyn periaatteet ja pienaluksen rakenteen, osastoinnin, vakavuuden ja kelluvuuden perusteet. Nämä asiat sisältyvät esimerkiksi kotimaanliikenteen laivurin koulutukseen. Jos henkilö kuljettaisi alusta, jossa on raskasta lastia, hänen olisi joko käytävä erillinen koulutus tai viranomaisella olisi haettava uutta hyväksyntää koulutusjärjestelmälle, joka sisältäisi lastin kuljettamiseen tarvittavan koulutuksen tai heillä tulisi olla asianmukainen pätevyyskirja. Joissakin tapauksissa voisi olla tarpeen rajata lupa koskemaan vain määrättyä liikennealuetta.

Lisäksi pykälän *3 momentissa* edellytettäisiin, että hyväksyntää olisi haettava uudelleen, kun koulutusta tai toimintaa muutetaan olennaisesti.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä hakemismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän hyväksynnän muuttamiseen ja peruuttamiseen sovellettaisiin liikenteen palveluista annetun lain VII osan 1 luvun (aikaisemmin VI osa 1 luku) yleisiä säännöksiä.

118 §. *Merenkulun koulutuksen ja koulutuksen järjestäjän arviointi.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Arviointi). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 11 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1–3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 114–117 §:ksi.

119 §. *Merenkulun koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin joh-

dosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 11 luvun 5 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 ja 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 114 ja 116 §:ksi.

II osa 12 luku: Luvanvarainen lentotoiminta

120 §. *Lentotoiminnan määritelmät.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Määritelmät). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 1 §).

121 §. *Lentoliikenne.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 2 §).

122 §. *Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 3 §).

123 §. *Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin johdantokappaleessa oleva viittaus tämän luvun 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 124 §:ksi sekä momentin 1 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 121 §:ksi.

124 §. *Rajoitettujen lentoliikenneoikeuksien jakaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 5 §).

125 §. *Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 123 §:ksi sekä 3 momentin 3 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 123 ja 124 §:ksi.

126 §. *Lentoliikenne Suomen alueen yli.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 7 §).

127 §. *Lentotyöhupa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 8 §).

128 §. *Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 9 §).

129 §. *Varautumisvelvollisuus lentoliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 12 luvun 10 §).

Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin yhdenmukaisemmaksi rautatieliikenteen, raideliikenteen ja uuden ehdotetun tieliikenteen varautumissäännösten kanssa. Muutos tehtäisiin lisäämällä pykälään toimijalle velvollisuus huolehtia siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriötömästi myös valmiuslaisissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa sekä täsmentämällä toimijan velvollisuutta osallistua valmiussuunnitteluun lisäämällä sanat ”toimintansa edellyttämällä tavalla”. Velvollisuus ei varsinaisesti lisää toimijoiden velvollisuuksia, vaan on oletettavissa, että toiminnan mahdollisimman häiriötön jatkuminen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa on osa muuta varautumista sekä toimijalle jo säädettyä velvoitetta valmistella etukäteen toimintaansa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Lisäyksellä selvennettäisiin ja täsmennettäisiin toimijan roolia valmiussuunnittelussa ja yhdenmukaistettaisiin kohta lain muun varautumissääntelyn kanssa.

Lisäksi pykälän *1 momentista* poistettaisiin sanat ”ja niihin rinnastettavissa” kohdasta, jossa säädetään lentoliikenteen harjoittajan poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvan toiminnan etukäteisestä valmistelusta. Muutoksella ei olisi varsinaisesti tarkoitus laajentaa varautumisvelvoitetta, vaan selkeyttää sitä. Häiriötilanteiden rinnastaminen poikkeusoloihin nostaa varautumisen tason epätarkoituksenmukaisen korkealle, sillä valmiuslain soveltamiskynnyksen ylittäviä uhkia on vähän ja ne toteutuvat harvoin. Lähdettyessä toimijanäkökulmasta eli siitä, että kukin liikennejärjestelmään osallistuva toimija kykenee itse parhaiten arvioimaan toimintaansa liittyviä riskejä ja suunnittelemaan varautumistaan niiden pohjalta, näyttäytyy toiminnan jatkuvuuden varmistaminen edellytykseksi tehokkaalle valmiussuunnittelulle ja varautumiselle. Toisin sanoen voidakseen varautua uskotavasti poikkeusoloihin ja vakaviin häiriötilanteisiin, tulee toimijan harjoittaa myös varautumista vähemmän vakaviin ja todennäköisemmin toteutuviin häiriötilanteisiin. On myös toimijan oman toiminnan turvaamisen kannalta järkevää varautua todennäköisiin häiriötilanteisiin ja uhkiin, jotka mahdollisesti jo nykyisellään uhkaavat sen toimintaa. Muutoksella ei luonnollisestikaan ole tarkoitus lieventää varautumisvelvollisuutta siten, ettei se koskisi vakaviin häiriötilanteisiin varautumista, joka on edelleen yhtä tärkeää kuin ennenkin. Muutoksen tarkoitus on kirjata lakitasolle se valmiussuunnittelua ja -toimintaa koskeva siirtymä, jossa aiemmasta valmiuslakikeskeisyydestä ollaan siirretty painottamaan arjen toimintavarmuutta ja toimintojen jatkamista häiriötilanteissakin normaaliolojen menettelyjen ja resurssien puitteissa. Ehdotetun muutoksen ei voida arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia toimijoille, koska on oletettavissa, että toimijat ovat harjoittaneet varautumista myös vähemmän vakaviin kuin poikkeusoloihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin jo vanhastaan, osana heille säädetyn varautumisvelvollisuuden toteuttamista.

Lisäksi pykälän *2 momenttia* muutettaisiin niin, että viittaus valmiuslakiin sekä aiempi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle annettavaksi määräysenantovaltuudeksi. Määräysenantovaltuus olisi rajattu koskemaan 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelua ja sen olisi tarkoitus varmistaa varautumisen valtakunnallinen yhtenäisyys. Lentoliikenteen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin varautumista koskeva sääntely juontaa juurensa ilmailulakiin, jossa vastaava pykälä koski sekä lentoliikenteenharjoittajia että infranpitäjiä ennen kuin osa siitä siirrettiin liikenteenharjoittajia koskevien velvoitteiden osalta liikenteen palveluista annettuun lakiin. Valtioneuvostolle säädettyä asetuksenantovaltuutta ei muutettu siirron yhteydessä. Yhä ripeämpää reagointia edellyttävässä liikenteen ja viestinnän yhdistyvässä toimintaympäristössä on valtioneuvoston asetuksen tasoinen alemmanasteinen sääntely kuitenkin arvioitava tarpeettoman korkeaksi, kun kyse on yksittäisten liikennemuotojen varautumiseen liittyvän valmiussuunnittelun yksityiskohdista. Varautumista koskevia asetuksia ei olekaan annettu, samalla kun varautumissääntelyn virastotason täytäntöönpanossa on tunnustettu määräysenantovaltuutuksen tarve. Näin ollen liikenteen palveluista annetun lain varautumista koskevia pykäläiä ehdotetaan muutettavaksi ja yhdenmukaistetta-

vaksi erityisesti alemmanasteisen sääntelyn osalta siten, että valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuudeksi.

II osa 13 luku: Lentomiestien pätevyys ja koulutus

130 §. *Lentäjä, matkustamomiehistön jäsen ja kauko-ohjaaja.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 13 luvun 1 §).

131 §. *Ilmailun henkilölupien myöntäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 13 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 130 §:ksi.

132 §. *Lääketieteellinen kelpoisuustodistus lentoliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 13 luvun 3 §).

133 §. *Ulkomainen henkilölupa lentoliikenteessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Ulkomainen lupa). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 13 luvun 4 §).

134 §. *Lento-oppilas.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 13 luvun 5 §).

135 §. *Lentomiestien koulutus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II osan 13 luvun 6 §).

III osa: LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan osan numero III:ksi (aikaisemmin II A osa).

III osa 1 luku: Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

136 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 137 §:ksi.

137 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän osan 2 luvun 3 §:ään viittaukseksi lain 146 §:ään.

138 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaan kohdistuvat vaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän

numero (entinen II A osan 1 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 ja 4 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 137 §:ksi.

139 §. *Varautumisvelvollisuus tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelussa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 4 §).

140 §. *Tietoturva tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelussa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietoturva). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 5 §).

141 §. *Poikkeamailmoitukset tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Poikkeamailmoitukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 137 §:n 2 momentiksi.

142 §. *Tieliikenteen vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 7 §).

143 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan avustaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 1 luvun 8 §).

III osa 2 luku: Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta.

Luvun ruotsinkielistä sanamuotoa muutetaan.

144 §. *Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonsaantioikeudet viranomaisilta.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tiedonsaantioikeudet viranomaisilta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 2 luvun 1 §).

145 §. *Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan muu tiedonsaantioikeus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Muu tiedonsaantioikeus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 2 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 147 §:ksi.

146 §. *Tiedon avaaminen liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Titojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 2 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 137 §:n 1 momentiksi.

147 §. *Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan velvollisuus luovuttaa tieto viranomaiselle.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen luovuttaminen viranomaisille ja muille julkista tehtävää hoitaville). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 2 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 3 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 146 §:n 2 momentiksi.

148 §. *Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen yhteentoimivuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 2 luvun 5 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 ja 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 144 ja 145 §:ksi.

149 §. *Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan oikeus käyttää tietoa lisäarvopalveluun.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen käyttäminen lisäarvopalveluita tarjottaessa). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen II A osan 2 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 ja 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 144 ja 145 §:ksi.

IV osa: PALVELUT

Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan osan numero IV:ksi (entinen III osa).

IV osa 1 luku: Henkilöliikennepalvelut

150 §. *Henkilöliikennepalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tiedonantovelvollisuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 1 luvun 1 §).

151 §. *Taksiliikennettä koskevat velvollisuudet.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 1 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 kohdassa oleva viittaus II osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 25 §:ksi ja 7 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 150 §:ksi.

152 §. *Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 1 luvun 3 §).

153 §. *Ilma-aluksesta, matkustajasta ja tavarasta huolehtiminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 1 luvun 4 §).

IV osa 2 luku: Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

154 §. *Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 1 §).

155 §. *Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 ja 182 §:ksi.

156 §. *Asioiminen toisen henkilön puolesta sähköisesti tarjotussa liikkumispalvelussa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Puolesta-asiointi). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 2 a §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 5 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 ja 182 §:ksi.

157 §. *Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 ja 182 §:ään sekä 1 momentin 1 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 154 §:ksi.

158 §. *Rajapintojen avaamiseen liittyvät yleiset vaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 ja 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1, 2 ja 2 a §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 154–156 §:ksi sekä 3 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 a §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 156 §:ksi.

159 §. *Palveluiden yhteentoimivuus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Palveluita ja rajapintoja yhdistävien palveluiden yhteentoimivuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 5 §).

Pykälään lisättäisiin uusi *4 momentti*, jonka mukaan julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavan yrityksen tai yhteisön on tarjottava liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille. Julkisen liikenteen liityntäpysäköinnillä tarkoitetaan julkista liikennettä välittömästi palvelevaa pysäköintiä, kuten esimerkiksi metron yhteyteen sijoitettua parkkihallia. Liityntäpysäköinti on paikoin maksullista etenkin isoilla kaupunkiseuduilla. Ehdotuksessa sana ”tasapuolisesti” tarkoittaa yhtäläisin ehdoin ja samaan hintaan. Liityntäpysäköinnin hinta ei siis saa riippua siitä, minkä palveluntarjoajan asiakas liityntäpysäköinnin käyttäjä on.

160 §. *Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 6 §).

161 §. *Älykkään liikennejärjestelmän ylläpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta ja tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä ilmoittaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 2 luvun 7 §).

IV osa 3 luku: Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

162 §. *Hankintamenettelyt.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 ja 182 §:ksi.

163 §. *Hankinnasta ilmoittaminen ja vähimmäismääräajat.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:n 3 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 162 §:n 3 momentiksi.

164 §. *Tarjouspyyntö.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 3 §).

165 §. *Tarjoajien valinta.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 4 §).

166 §. *Neuvottelut tarjousten jättämisen jälkeen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 5 §).

167 §. *Tarjouksen valinta.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 6 §).

168 §. *Lisätilaus ja sopimuksen voimassaoloajan pidentäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 7 §).

169 §. *Hankintapäätös ja asiakirjajulkisuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 8 §).

170 §. *Erilliskirjanpitovelvollisuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 9 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 ja 182 §:ksi.

171 §. *Päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta ja yksinoikeuden antaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 10 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin viittaus IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:stä viittaukseksi lain 181 ja 182 §:ään.

172 §. *Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 3 luvun 11 §).

IV osa 4 luku: Liikennepalvelujen julkinen tuki

173 §. *Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 4 luvun 1 §).

174 §. *Määrärahan kiintiöinti ja käyttö.* Liikenteen palveluista lannetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 4 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 5 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 182 §:n 1 momentiksi ja viittaus tämän luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohtaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 173 §:n 1 momentin 3 kohdaksi. Pykälän 2 ja 3 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 1 §:n 1 momenttiin muutetaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 173 §:n 1 momentiksi.

175 §. *Korvauksen takaisin periminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 4 luvun 3 §).

IV osa 5 luku: Väilytys- ja yhdistämispalvelut.

176 §. *Väilytys- ja yhdistämispalvelun tarjoajan ilmoitusvelvollisuus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Ilmoitusvelvollisuus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 5 luvun 1 §).

177 §. *Väilytyspalvelujen ja yhdistämispalvelujen tarjoajan erityinen tiedonantovelvollisuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen III osan 5 luvun 2 §).

V osa: VIRANOMAISET JA VALVONTA

Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan osan numero V:ksi (entinen IV osa)

V osa 1 luku: Viranomaisten toiminta

178 §. *Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 1 §).

179 §. *Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus III osan 2 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 154 §:ksi.

180 §. *Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos tieliikennettä valvovina viranomaisina.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 3 §).

181 §. *Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 4 momentissa oleva viittaus III osan 3 luvun 10 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 171 §:ksi sekä 5 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 3 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 179 §:n 3 momentiksi.

182 §. *Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 5 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 4 §:n 2 ja 3 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 §:n 2 ja 3 momentiksi sekä 2 momentissa oleva viittaus III osan 3 luvun 10 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 171 §:ksi.

183 §. *EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 6 §).

184 §. *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 7 §).

185 §. *Kabotaasiliikennettä koskevaa turvamenettelyä pyytävä viranomainen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 8 §).

186 §. *Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 9 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 5 momentissa oleva viittaus lain III osan 1 lukuun viittaukseksi lain IV osan 1 lukuun.

187 §. *EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 10 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus tämän luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 181 §:ksi.

188 §. *ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 11 §).

189 §. *Interbus-sopimuksessa tarkoitetut viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 12 §).

190 §. *Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 13 §).

191 §. *Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuutta valvovat viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 14 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 1 luvun 12 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 14 §:ksi.

192 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 15 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa oleva viittaus II osan 4 luvun 8–11 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 49–52 §:ksi.

193 §. *Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 16 §).

Pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin 2–4 momenttiin ehdotettujen perustason ammattipätevyyskokeen järjestämiseen liittyvien muutosten johdosta. Momenttiin lisättäisiin myös pääesikunta ja Opetushallitus.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisivät kokeiden järjestämisessä toimivaltaisia viranomaisia koskevat säännökset silloin, kun ammattipätevyys suorittaminen olisi osa ammatillisesta koulutuksesta opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa. Kokeiden järjestäminen, valvonta ja todistusten antaminen sekä niihin osallistuminen olisivat sidoksissa myös ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön, koska toiminta tapahtuisi osana laajempaa ammatillista koulutusta. Jos vastuu kokeiden järjestämisestä kuuluisi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 119 §:ssä tarkoitettulle työelämätoimikunnalle, jolle tehtävä on määrätty lain 120 §:ssä, tarvittaisiin muutoksia ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön. Opetushallituksen asettamat työelämätoimikunnat vastaavat osittain aiempia tutkintotoimikuntia.

Opetushallinnonalalla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa arvioijien nimeämisestä. Ammatillisessa koulutuksessa arvioijia on kaksi, mutta näiden ei kuitenkaan tarvitse olla samanaikaisesti läsnä muutoin kuin arviointikokouksessa. Toisena arvioijana toimii opettaja ja toisena työelämän edustaja, koska näytöt järjestetään yleensä työelämän tilanteissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymissä koulutuskeskuksissa osana ammatillista koulutusta tapahtuvassa perustason ammattipätevyys suorittamisessa noudatettaisiin näitä periaatteita arvioijia nimettäessä. Tosin muutokset edellyttäisivät ammatillisen koulutuksen lainsäädännön tarkastelua, muun muassa ammattipätevyyskokeen ja näyttöjen suhdetta toisiinsa ja mahdollisuutta poiketa arvioijien määrästä ammattipätevyyskokeen kohdalla. Muissa tapauksissa arvioijien nimeämiseen vastuullinen olisi kokeiden järjestämisestä vastaava taho eli Liikenne- ja viestintävirasto tai perustason ammattipätevyyskokeen osalta sen tämän kokeen järjestämiseen hyväksymä toimija sekä Puolustusvoimat siinä tapauksessa, että kokeet järjestettäisiin Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisivät säännökset puolustusministeriön hallinnonalalla Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä suoritettavien kokeiden järjestämisestä ja koulutuskeskusten hyväksymisestä. Toimivalta koulutuskeskusten hyväksymisessä siirtyisi pääesikunnalle ja sen myötä siihen liittyvä valvontatehtävä.

Pykälän 4 ja 5 momentti koskisivat Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaa ja vastuuta kokeiden järjestämisessä ja valvonnassa sekä koulutuskeskusten hyväksymisessä. Kokeiden järjestämiseen ja niihin osallistumiseen ei liittyisi vastaavaa sidonnaisuutta koulutuksen järjestäjään kuten 2 ja 3 momentissa. Perustason ammattipätevyyskokeen suorittamiseksi ei vaadittaisi koulutusta eikä sidonnaisuutta mihinkään koulutuskeskukseen välttämättä olisi. Kokeiden järjestäminen tapahtuisi tässä tapauksessa sekä koulutus- että koevaihtoehdossa koulutuksesta erillään, koska vastaavaa sidonnaisuutta koulutukseen ei olisi kuten ammatillisessa koulutuksessa ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa. Säännöksellä taattaisiin mahdollisuus ko-

keen suorittamiseen silloin, kun koulutukseen tai muuhunkaan syyhyn liittyen erityistä sidonnaisuutta koulutuksen järjestäjään ei olisi.

Pykälän 4 momentti vastaisi nykyisiä säännöksiä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän teoriakokeen järjestämisessä ja siihen liittyvissä tehtävissä. Tehtävä voitaisiin edelleen hoitaa palveluntuottajan avulla ajokorttitutkintoja vastaanottavien palveluntuottajien toimesta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston toimivallasta perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämisessä. Tältä osin se hyväksyisi toimijat laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti arvioiden hakijoiden toimintaedellytykset kuten luotettavuuden, asiantuntemuksen ja vakavaraisuuden. Momenttiin sisältyisivät myös säännökset luotettavuuden arvioinnista, mihin sovellettaisiin kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain säännöksiä, jonka 5 §:ssä säädettäisiin arvioinnin kohteena olevasta henkilöstä. Kokeen järjestäjän luotettavuus arvioitaisiin hakemusta käsiteltäessä. Vastaavasti kokeen arvioijan luotettavuuden arviointiin sovellettaisiin mainitun lain 7 a §:n säännöksiä. Hyväksyntä olisi määräaikainen. Menettely vastaisi koulutuskeskusten hyväksymisessä noudatettavaa hakemusmenettelyä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi hyväksymiään perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjiä ja näiden päätöksistä voitaisiin hakea oikaisua virastolta. Muutoksenhakuun ja oikaisuun kokeen järjestäjän koetta koskevasta päätöksestä sovellettaisiin kuljettajantutkintojen järjestämisestä annetun lain säännöksiä. Momenttiin sisältyisivät myös säännökset hyvän hallinnon periaatteiden soveltamisesta toiminnassa.

Pykälän 6 momenttiin sisältyisivät valvontaan ja sen sallimiseen liittyvät säännökset ja 7 momenttiin valtuus tarkempien säännösten antamiseen valvonnasta ja kokeen järjestämistä koskevista ilmoituksista. Liikenne- ja viestintäviraston valvontaa varten olisi sen hyväksymien kokeen järjestäjien ilmoitettava kokeista ennakkoon. Asetuksella säädettäisiin tarkemmin esimerkiksi ilmoituksen ajankohdasta ja tahosta, jolle ilmoitus tehtäisiin. Etenkin perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän teoriakokeen kohdalla ilmoitus voitaisiin kokeen järjestämistavasta johtuen tehdä myös viraston kyseistä tehtävää hoitavalle palveluntuottajalle.

194 §. *STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 17 §).

195 §. *Eräiden lentomiehistöasetuksessa tarkoitettujen lupien myöntäjät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 1 luvun 18 §).

V osa 2 luku: Viranomaistehtävien hoitaminen

196 §. *Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 1 §).

197 §. *Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa olevat viittaukset seuraavasti: viittaus II osan 1 luvun 14 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 16 §:ksi, viittaus 12 luvun 8 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 127 §:ksi, viittaus 13 luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 135 §:ksi ja viittaus III osan 5 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 176 §:ksi.

198 §. *Viranomaisen oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa olevat viittaukset seuraavasti: viittaus IV osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 204 §:ksi, viittaus IV osan 3 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 205 §:ksi, viittaus IV osan 3 luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 206 §:ksi ja viittaus IV osan 3 luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 207 §:ksi.

199 §. *Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 3 a §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa olevat viittaukset seuraavasti: viittaus II osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 25 §:ksi, viittaus II osan 3 luvun 13 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 39 §:ksi ja viittaus II osan 7 luvun 3 §:ään lain juoksevan numeroinnin mukaiseksi 69 §:ksi. Pykälän 2 momentissa olevat viittaukset muutetaan seuraavasti: viittaus II osan 10 luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 98 §:ksi ja viittaus II osan 13 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 130 §:ksi.

200 §. *Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 4 momentissa oleva viittaus II osan 4 luvun 8–11 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 49–52 §:ksi.

201 §. *Oikeus saada virka-apua.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 5 §).

202 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus VI osan 2 luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 267 §:ksi sekä 3 momentissa oleva viittaus VI osan 2 luvun 2 b §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 244 §:ksi.

203 §. *Julkista valtaa käyttävän henkilön vastuu.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 2 luvun 7 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 3 luvun 11 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 37 §:ksi, viittaus II osan 8 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 89 §:ksi, viittaus tämän osan 1 luvun 18 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 195 §:ksi, viittaus tämän luvun 1 §:n 4 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 196 §:n 4 momentiksi sekä viittaus tämän osan 3 luvun 1 - 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 204–207 §:ksi.

V osa 3 luku: Liikenteen lääkärijärjestelmä

204 §. *Rautatielääkärin hyväksyminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 3 luvun 1 §).

205 §. *Rautatiepsykologin hyväksyminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 3 luvun 2 §).

206 §. *Merimieslääkäriin hyväksyminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 3 luvun 3 §).

207 §. *Ilmailulääkäriin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 3 luvun 4 §).

208 §. *Terveystilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 3 luvun 5 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa olevat viittaukset tämän luvun 1, 2, 3 ja 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaisiksi 204, 205, 206 ja 207 §:ksi.

V osa 4 luku: Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle.

209 §. *Julkisen hallintotehtävän siirtäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tehtävien siirtäminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 1 §).

210 §. *Julkisen hallintotehtävän siirtämiseen liittyvät yleiset säännökset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Yleiset säännökset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 2 §).

211 §. *Lupa- ja rekisteröintitehtävien siirtäminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 5 momentissa oleva viittaus II osan 13 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 131 §:ksi.

212 §. *Palveluntarjoajaan kohdistuvat vaatimukset julkista hallintotehtävää siirrettäessä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Palveluntarjoajaan kohdistuvat vaatimukset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 4 §). Pykälän 4 momentissa ollut viittaus tämän luvun 2 §:ään korjataan viittaukseksi luvun 3 §:ään. Samalla viittaus muutetaan liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta juoksevan numeroinnin mukaiseksi 211 §:ksi.

213 §. *Julkista hallintotehtävää siirrettäessä tehtävä sopimus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Palveluntarjoajan kanssa tehtävä sopimus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 5 §).

214 §. *Muut siirrettävät tehtävät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 6 §).

215 §. *Julkista hallintotehtävää tekevän palveluntarjoajan valvonta.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Valvonta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen IV osan 4 luvun 7 §).

VI osa: LIIKENTEEN TIETOVARANNOT

Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan osan numero VI:ksi (entinen V osa).

VI osa 1 luku: Liikenneasioiden rekisteri

216 §. *Liikenneasioiden rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 1 luvun 1 §).

217 §. *Tiedonsaantioikeus liikenneasioiden rekisterin ylläpitämiseksi.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 1 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 216 §:ksi sekä pykälän 3 momentissa oleva viittaus IV osan 2 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 197 §:ksi.

218 §. *Muutokset liikenneasioiden rekisterin tietoihin.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Muutokset rekisteritietoihin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 1 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 1 ja 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 217 §:n 1 ja 2 momentiksi.

VI osa 2 luku: Liikenneasioiden rekisterin tietosisältö

Tarkennetaan luvun otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rekisterin tietosisältö).

219 §. *Yleiset liikenneasioiden rekisteriin tallennettavat tiedot.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 2 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 5 momentissa oleva viittaus tämän osan 1 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 217 §:ksi.

220 §. *Toiminnanharjoittajalupaa koskevat tiedot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 2 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän johdantokappaleessa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 219 §:ksi ja 5 kohdassa oleva viittaus II osan 1 luvun 11 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 13 §:ksi.

221 §. *Liikennevälinettä koskevat tiedot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 2 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 219 §:ksi.

222 §. *Henkilölupaa koskevat tiedot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 2 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 5 momentissa oleva viittaus tämän luvun 1 §:stä juoksevan numeroinnin mukaiseksi 219 §:ksi.

223 §. *Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 2 luvun 5 §).

224 §. *Liikenneasioiden rekisterin tietojen säilyttäminen ja poistaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen säilyttäminen ja poistaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 2 luvun 6 §).

VI osa 3 luku: Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä

Tarkennetaan luvun otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen luovuttaminen)

225 §. *Yleiset edellytykset luovuttaa tietoja liikenneasioiden rekisteristä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 1 §).

226 §. *Tietojen avaaminen liikenneasioiden rekisteristä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Julkisten tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 2 §).

227 §. *Tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena liikenneasioiden rekisteristä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Julkisten tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 3 §).

228 §. *Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 227 §:ksi.

229 §. *Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä kehitys- ja innovaatiotoimintaan.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen luovuttaminen kehitys- ja innovaatiotoimintaan). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 5 §).

230 §. *Tietojen luovuttaminen viranomaiselle liikenneasioiden rekisteristä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen luovuttaminen muulle viranomaiselle ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalle). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V

osan 3 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 3 momentissa oleva viittaus IV osan 4 lukuun juoksevan numeroinnin mukaiseksi V osan 4 luvuksi.

231 §. *Tiedonluovutuksen rajoittaminen liikenneasioiden rekisteristä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tiedonluovutuksen rajoittaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 7 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2, 4 ja 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 226, 228 ja 229 §:ksi sekä 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 229 §:ksi.

232 §. *Henkilön omien tietojen hallinta liikenneasioiden rekisterissä.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Henkilön omien tietojen hallinta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 3 luvun 8 §).

VI osa 4 luku: Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot

233 §. *Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuus ylläpitää yleistä liikenteeseen liittyvää tietoa.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Liikenteeseen liittyvät tiedot). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 4 luvun 1 §).

234 §. *Yleisen liikenteeseen liittyvän tiedon avaaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Avoin data). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 4 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 233 §:ksi.

235 §. *Yleisen liikenteeseen liittyvän tiedon luovuttaminen viranomaiselle.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 4 luvun 3 §).

VI osa 5 luku: Väyläviraston tietovarannot

236 §. *Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 5 luvun 1 §).

237 §. *Väyläviraston tiedonsaantioikeus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 5 luvun 2 §).

238 §. *Väyläviraston tiedon avaaminen.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Avoin data). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 5 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus tämän luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 236 §:ksi.

239 §. *Väyläviraston oikeus luovuttaa tietoja sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Tietojen luovuttaminen sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 5 luvun 4 §).

240 §. *Väyläviraston tietojen luovuttaminen viranomaiselle.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen V osan 5 luvun 5 §).

VII osa: SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSÄÄNNÖKSET

Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan osan numero VII:ksi (entinen VI osa).

VII osa 1 luku: Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

241 §. *Hallinnollisten seuraamusten ja muutoksenhaun soveltamisala.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Soveltamisala). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa olevat viittaukset seuraavasti: viittaus tämän luvun 2 §:n 2–5 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 242 §:n 2–5 momentiksi, viittaus 2 c §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 245 §:ksi ja viittaus II osan 3 luvun 13 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 39 §:ksi.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että luvun sääntely esimerkiksi luvan peruuttamisesta ja muuttamisesta koskisi myös uudessa 117 §:ssä säädettyä pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmien hyväksyntää.

242 §. *Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 2 §).

243 §. *Rautatieliikenteen lupien peruuttamisen erityissäännökset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Rautatieliikenteen lupien peruuttamiseen liittyviä erityissäännöksiä). Muutos ei vaikuta ruotsinkieliseen otsikkoon. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 2 a §).

244 §. *Ajopiirturikorttien peruuttaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 2 b §).

245 §. *Huomautus ja varoitus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 2 c §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 242 §:n 2 momentiksi.

246 §. *Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttaminen ja poliisin antama varoitus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Taksinkuljetta-

jan ajoluvan peruuttaminen määräajaksi, väliaikaisesti tai toistaiseksi ja poliisin antama varoitus). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2, 3 ja 5 momentissa olevat viittaukset II osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 25 §:ksi.

247 §. *Perustason ammattipätevyyskoulutusta tarjoavaan kohdistuvat hallinnolliset seuraamukset.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Menettely opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän perustason ammattipätevyyskoulutusta tarjoavan koulutuskeskuksen hyväksymisen osalta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 a §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 3 luvun 10 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 35 §:ksi.

248 §. *Toisen valtion myöntämää veturinkuljettajan lupakirjaa koskeva menettely.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Menettely toisen valtion myöntämän veturinkuljettajan lupakirjan osalta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 b §).

249 §. *Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 c §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus II osan 7 luvun 13 §:n 3 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 79 §:n 3 momentiksi, pykälän 3 momentissa oleva viittaus tämän luvun 3 b §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 248 §:n 2 momentiksi sekä 4 momentissa oleva viittaus tämän luvun 2 §:n 2 ja 3 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 242 §:n 2 ja 3 momentiksi.

250 §. *Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvät menettelyt.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvistä menettelyistä). Muutos ei vaikuta ruotsinkieliseen sanamuotoon. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 d §).

251 §. *Liikennöintiluvan raukeaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 e §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 12 luvun 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 124 §:ksi.

252 §. *Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 f §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä olevat viittaukset seuraavasti: viittaus II osan 1 luvun 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 7 §:ksi, viittaus II osan 1 luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 8 §:ksi sekä viittaus V osan 2 luvun 1 §:n 4 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 219 §:n 4 momentiksi.

253 §. *Toisen valtion myöntämään lupaan liittyvä ilmoitusoikeus.* Tarkennetaan pykälän otsikkoa lain muodostaman kokonaisuuden selkeyttämiseksi (entinen Menettely toisen valtion

myöntämien lupien osalta). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 g §).

254 §. *Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 3 h §).

255 §. *Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus III osan 3 luvun 10 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 171 §:ksi.

256 §. *Oikaisuvaatimus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 5 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentissa oleva viittaus tämän luvun 6 ja 7 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 257 ja 258 §:ksi. Pykälän 2 momentissa olevat viittaukset muutetaan seuraavasti: viittaus II osan 3 luvun 10 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 35 §:ksi, viittaus II osan 8 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 89 §:ksi, viittaus II osan 11 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 114 §:ksi, viittaus II osan 13 luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 135 §:ksi, viittaus IV osan 1 luvun 18 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 195 §:ksi, viittaus IV osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 204 §:ksi, viittaus IV osan 3 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 205 §:ksi ja viittaus IV osan 3 luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 206 §:ksi. Pykälän 3 momentissa oleva viittaus II osan 7 luvun 11 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 77 §:n 2 momentiksi sekä 4 momentissa oleva viittaus IV osan 4 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 209 §:ksi.

257 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 1 kohdassa oleva viittaus III osan 4 luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 175 §:ksi, 1 momentin 2 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 242 §:ksi ja 1 momentin 3 kohdassa oleva viittaus tämän luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 255 §:ksi. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus IV osan 1 luvun 9 §:n 2 momenttiin muutetaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 186 §:n 2 momentiksi ja viittaus tämän luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 255 §:ksi.

258 §. *Muutoksenhaku markkinaoikeuteen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 7 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 8 luvun 5 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 92 §:n 2 momentiksi.

259 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 8 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 2 momentissa oleva viittaus tämän luvun 7 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 258 §:ksi.

260 §. *Muutoksenhaku hankinta-asioissa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 9 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus III osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 162 §:ksi.

261 §. *Valitusosoitus henkilölupa-asioissa.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 1 luvun 10 §).

VII osa 2 luku: Rangaistussäännökset

262 §. *Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 1 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 2 kohdassa oleva viittaus IV osan 1 luvun 13 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 190 §:ksi sekä 5 kohdassa oleva viittaus II osan 12 luvun 2 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 121 §:ksi.

263 §. *Kuljetuksen tilausrikkomus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 2 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 1 luvun 12 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 14 §:ksi sekä viittaus II osan 1 luvun 12 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 14 §:n 2 momentiksi.

264 §. *Ammattipätevyysäännösten rikkominen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 3 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 1 kohdassa oleva viittaus II osan 3 luvun 1 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 25 §:ksi, 2 kohdassa oleva viittaus III osan 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohtaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 151 §:n 1 momentin 1 kohdaksi, 3 kohdassa oleva viittaus II osan 3 luvun 3 §:n 1 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 27 §:n 1 momentiksi ja viittaus II osan 3 luvun 5 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 30 §:ksi ja 4 kohdassa oleva viittaus IV osan 2 luvun 3 §:n 2 momenttiin juoksevan numeroinnin mukaiseksi 198 §:n 2 momentiksi. Pykälän 3 momentin 1 kohdassa oleva viittaus II osan 10 luvun 3–9 §:ään muutetaan juoksevan numeroinnin mukaiseksi 98–104 §:ksi, 2 kohdassa oleva viittaus II osan 10 luvun 10 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 105 §:ksi ja 3 kohdassa oleva viittaus II osan 10 luvun 18 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 113 §:ksi.

265 §. *Luvaton liikenteen koulutustoiminta.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 4 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 kohdassa oleva viittaus II osan 3 luvun 6, 7 ja 9 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 31 ja 34 §:ään, sekä 10 §:n viittaus 35 §:ään, 2 kohdassa oleva viittaus II osan 11 luvun 1 ja 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 114 ja 116 §:ään sekä 3 kohdassa oleva viittaus II osan 13 luvun 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 135 §:ksi. Pykälässä huomioitaisiin myös tieliikenteen kuljettajan perustason ammattipätevyyteen liittyvän ja 37 §:ssä säädetyn koevaihtoehdon mukaisen kokeen järjestäminen ja siihen tarvittava hyväksyntä.

266 §. *Luvaton erityislentotoiminta.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 5 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 12 luvun 8 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 127 §:ksi.

267 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 6 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän 1 momentin 3 kohdassa oleva viittaus II osan 4 luvun 4 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 45 §:ksi, 2 momentin 1 kohdassa oleva viittaus II osan 4 luvun 7 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 48 §:ksi ja 2 momentin 2 kohdassa oleva viittaus II osan 4 luvun 5 ja 6 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 46 ja 47 §:ksi.

268 §. *Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VI osan 2 luvun 7 §). Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälässä oleva viittaus II osan 3 luvun 13 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 39 §:ksi.

VIII osa: VOIMAANTULO

Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan osan numero VIII:ksi (entinen VII osa).

VIII osa 1 luku: Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

269 §. *Voimaantulo.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VII osan 1 luvun 1 §).

270 §. *Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VII osan 1 luvun 2 §).

271 §. *Muut siirtymäsäännökset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta muutetaan pykälän numero (entinen VII osan 1 luvun 3 §).

1.2 Laki ajokorttilain muuttamisesta

3 §. *Määritelmiä.* Pykälässä oleva viittaus liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 4 §:ään muuttuu lain teknisen uudelleen numeroinnin ja II osan 3 luvun säännösten muutosten johdosta viittaukseksi kyseiseen II osan 3 lukuun. Muulta osin 6 kohdan säännös tarkennetaan liikenteen palveluista annetun lain 30 §:n 4 momenttia vastaavaksi. Ehdotettu 30 §:n 4 momentin säännös vastaisi nykyisin voimassa olevaa säännöstä.

5 §. *Ikävaatimukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain II osan 3 luvun 8 §:ään muuttuu viittaukseksi 33 §:ään. Liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun säännöksiä on ryhmitelty uudelleen lakihankkeen kolmannessa vaiheessa.

Pykälän 2 momentissa huomioitaisiin perustason ammattipätevyyskokeen käyttöönotto perustason ammattipätevyyttä suoritettaessa. Kuljettajantutkintoon pääsyn vähimmäisikävaatimuksesta voitaisiin poiketa, jos perustason ammattipätevyys suoritettaisiin 140 tunnin tai 280 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksella tai käyttöön otettavalla perustason ammattipätevyyskokeella liikenteen palveluista annetun lain 33 §:n 1 momentissa tarkoitettussa vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta kestävästä ammatillisen kuljettajakoulutuksen yhteydessä ja kyseisen ammattipätevyyden suorittaminen olisi osa ammatillisen koulutuksen osamistavoitteita ja perusteita. Tältä osin kysymys olisi harmonisoiduista vähimmäisikävaatimuksista. Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden ottaa omal-

la alueellaan käyttöön 21 vuotta alemman ikävaatimuksen ja myöntää linja-auton ajokortin 18-vuotiaille. Tällaisessa tapauksessa ajokortin suorittamisen edellytykseksi on 1 momentin 9 kohdan b alakohdassa määritelty linja-auton kuljettajan ammatillinen perustutkinto, johon sisältyy muu kuin nopeutetusti suoritettu perustason ammattipätevyyskoulutus. Tutkintoon pääsyn edellytysten olisi vastattava näitä vaatimuksia ja kysymyksessä olisi oltava mainitut vaatimukset täyttävä koulutus. Ajokortin suorittaminen mahdollistaa hyväksymisasiakirjan myöntämisen liikenteen palveluista annetun lain mukaisesti ja sen nojalla kuljettajana toimimisen koulutuksen aikana ennen ammattipätevyuden saavuttamista.

65 §. *Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 2 luvun 3 ja 6 §:ään muuttuu juoksevan numeroinnin mukaiseksi 267 §:ksi, viittaus lain IV osan 2 luvun 3 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 264 §:ksi ja viittaus II osan 3 luvun 13 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 39 §:ksi.

84 §. *Autokoulun opetushenkilöstö.* Pykälän 2 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeus moottoripyörällä annettavaan ajokorttiopetukseen antaisi oikeuden myös mopon ajokortin suorittamiseksi annettavaan opetukseen. Kummassakin tapauksessa olisi kysymys opetuksesta kaksipyöräisen ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttavan ajokortin saamiseksi ja moottoripyörän opettajaoikeuden on katsottava tässä tapauksessa sisältävän myös oikeuden mopolla annettavaan opetukseen.

Ajokorttilain (387/2018) voimaantulosäännöksen 9 momentti. Voimaantulosäännöksen 9 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi niiden liikenneopettajaluvan haltijoiden kohdalla, jotka ovat suorittaneet liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon vuoden 2014 liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti, ja joille on myönnetty liikenneopettajalupa ennen 1 päivää heinäkuuta 2018, jolloin mainittu ajokorttilain muutoslaki 387/2018 tuli voimaan. Tällainen lupa oikeutti mopon ajokorttia varten annettavaan kuljettajaopetukseen ilman lisävaatimuksia. Muutoslain yhteydessä mopo-opetuksen antamiseen lisättiin vaatimus mainittuun erikoisammattitutkinnon mopo-opetusta koskevan tutkinnon osan suorituksesta liikenneopettajaluvan ohella. Muutoslain voimaantulosäännökseen sisältyy vuoden 2010 perusteiden mukaisesti suoritettua liikenneopettajan erikoisammattitutkintoa koskeva säännös. Sen mukaan tällaisen erikoisammattitutkinnon suorittamisen perusteella myönnetty liikenneopettajalupa oikeuttaa myös mopon ajokorttia varten annettavaan kuljettajaopetukseen. Se, minkä perusteiden mukaisesti erikoisammattitutkinto on suoritettu, ilmenee tutkintotodistuksesta. Ajokorttilain 103 §:ään sisältyy säännös, joka koskee ennen 1.6.2011 myönnettyjä liikenneopettajalupia. Sen mukaan ennen mainittua päivää myönnetty liikenneopettajalupa sisältää kaikki kuljettajaopetuksen luokat. Käytännössä kaikki ennen 1.7.2018 myönnetyt liikenneopettajaluvat ovat siten antaneet oikeuden mopon ajokorttia varten annettavaan kuljettaja-opetukseen. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan oikeus mopolla annettavaan kuljettajaopetukseen olisi myös niillä vuoden 2014 perusteiden mukaisesti liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon suorittaneilla, jotka olisivat sen perusteella saaneet liikenneopettajaluvan ennen 1.7.2018.

1.3 Laki ajoneuvolain 3 §:n muuttamisesta

3 §. *Määritelmät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentin 30 kohdassa oleva viittaus IV osan 4 lukuun muuttuu viittaukseksi V osan 4 lukuun

1.4 Laki ajoneuvoverolain 63 §:n muuttamisesta

63 §. *Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentissa oleva viittaus V osan 3 lukuun muuttuu viittaukseksi VI osan 3 lukuun.

1.5 Laki aluskiinnityslain 44 §:n muuttamisesta

44 §. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälässä oleva viittaus VI osan 1 lukuun muuttuu viittaukseksi VII osan 1 lukuun.

1.6 Laki alusrekisterilain muuttamisesta

1 §. *Aluksen rekisteröinti.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentissa oleva viittaus lain V osaan muuttuu viittaukseksi lain VI osaan.

9 §. *Rekisteriin tehtävät merkinnät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentissa oleva viittaus lain V osan 2 lukuun muuttuu viittaukseksi lain VI osan 2 lukuun.

10 §. *Rakenteilla olevista aluksista rekisteriin tehtävät merkinnät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentissa oleva viittaus lain V osan 2 lukuun muuttuu viittaukseksi lain VI osan 2 lukuun.

1.7 Laki autoverolain 28 §:n muuttamisesta

28 §. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentissa oleva viittaus I osan 1 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohtaan muuttuu juoksevan numeroinnin mukaiseksi 4 §:n 1 momentin 3 kohdaksi. Samalla viittausta korjataan.

1.8 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

19 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 2 luvun 2 §:ään muuttuu viittaukseksi 197 §:ään, ja viittaus lain V osan 1 luvun 2 §:ään muuttuu viittaukseksi 217 §:ään.

1.9 Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta

28 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 2 luvun 2 §:ään muuttuu viittaukseksi 197 §:ään, ja viittaus lain V osan 1 luvun 2 §:ään muuttuu viittaukseksi 217 §:ään.

1.10 Laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta

17 §. *Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 2 luvun 2 §:ään muuttuu viittaukseksi 197 §:ään, ja viittaus lain V osan 1 luvun 2 §:ään muuttuu viittaukseksi 217 §:ään. Samalla lisätään säännöksestä puuttuva viraston nimi, joka liikenteen alan käynnissä olevan virastouudistuksen johdosta tulee olemaan Liikenne- ja viestintävirasto (HE 61/2018 vp).

1.11 Laki ilmailulain muuttamisesta

20 §. *Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 2 lukuun muuttuu viittaukseksi VI osan 2 lukuun.

54 §. *Lento-oppilas.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain II osan 13 luvun 5 §:ään muuttuu viittaukseksi 134 §:ään.

70 §. *Lentotyö ja lentomiehistön koulutus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain II osan 12 luvun 8 §:ään muuttuu viittaukseksi 127 §:ään, ja viittaus lain II osan 13 luvun 6 §:ään muuttuu viittaukseksi 135 §:ään.

160 §. *Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.* Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että kohdista, joissa säädettäisiin poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvan toiminnan etukäteisestä valmistelusta sekä toiminnan mahdollisimman häiriöttömästä jatkumisesta, poistettaisiin sanat ”niihin rinnastettavissa”.

Muutoksilla ei olisi varsinaisesti tarkoitus laajentaa varautumisvelvoitetta, vaan selkeyttää sitä. Häiriötilanteiden rinnastaminen poikkeusoloihin nostaa varautumisen tason epätarkoituksenmukaisen korkealle, sillä valmiuslain soveltamiskynnyksen ylittäviä uhkia on vähän ja niiden toteutuminen on epätodennäköistä. Voidakseen varautua uskottavasti poikkeusoloihin ja vakaviin häiriötilanteisiin, tulee toimijan harjoittaa myös varautumista vähemmän vakaviin ja todennäköisemmin toteutuviin häiriötilanteisiin. On myös toimijan oman toiminnan turvaamisen kannalta järkevää varautua todennäköisiin häiriötilanteisiin ja uhkiin, jotka mahdollisesti jo nykyisellään uhkaavat sen toimintaa. Muutoksella ei luonnollisestikaan ole tarkoitus lieventää varautumisvelvollisuutta siten, ettei se koskisi vakaviin häiriötilanteisiin varautumista, joka on edelleen yhtä tärkeää kuin ennenkin. Muutoksen tarkoitus on kirjata lakitasolle se valmiussuunnittelu ja -toimintaa koskeva siirtymä, jossa aiemmasta valmiuslakikeskeisyydestä ollaan siirretty painottamaan arjen toimintavarmuutta ja toimintojen jatkamista häiriötilanteisakin normaaliolojen menettelyjen ja resurssien puitteissa. Ehdotetun muutoksen ei voida arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia toimijoille, koska on oletettavissa, että toimijat ovat harjoittaneet varautumista myös vähemmän vakaviin kuin poikkeusoloihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin jo vanhastaan, osana heille säädetyn varautumisvelvollisuuden toteuttamista.

Lisäksi *1 momenttiin* lisättäisiin sanat ”ja normaaliolojen häiriötilanteisiin” koskien valmiussuunnittelua. Nykyisin pykälän 3 momentissa säädetään valmiussuunnittelusta, joka kattaa sekä poikkeusolot että normaaliolojen häiriötilanteet, vaikka 1 momentissa säädetään vain poikkeusoloihin liittyvästä valmiussuunnittelusta. Muutos selkeyttää tilannetta. Muutoksen johdosta pykälän 3 momentissa ei ole enää tarpeen määritellä mitä tilanteita valmiussuunnittelu koskee.

Lisäksi pykälän *3 momenttia* muutettaisiin niin, että viittaus valmiuslakiin sekä aiempi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle annettavaksi määräyksenantovaltuudeksi. Määräyksenantovaltuus olisi rajattu koskemaan 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelua ja sen olisi tarkoitus varmistaa varautumisen valtakunnallinen yhtenäisyys. Yhä ripeämpää reagointia edellyttävässä liikenteen ja viestinnän yhdistyvässä toimintaympäristössä on valtioneuvoston asetuksen tasoinen alemmanasteinen sääntely kuitenkin arvioitava tarpeettoman korkeaksi, kun kyse on yksittäisten liikennemuotojen varautumiseen liittyvän valmiussuunnittelun yksityiskohdista. Varautumista koskevia asetuksia ei olekaan annettu, samalla kun varautumissääntelyn virastotason täytäntöönpanossa on tunnistettu määräyksenantovaltuuden tarve.

Muutos poikkeusoloihin rinnastuksen osalta sekä alemmanasteisen sääntelyn tason osalta tehtäisiin myös liikenteen palveluista annetun lain varautumista koskeviin säännöksiin. Lisäksi valmisteilla olevassa hallituksen esityksessä koskien raideliikennelakia varautumissääntelyn osalta ehdotetaan tehtäväksi samat muutokset. Näin hallinnonalan varautumista koskeva sääntely tulisi yhdenmukaisemmaksi.

1.12 Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 14 ja 15 §:n muuttamisesta

14 §. *Tenojoen vesistön venerekisteri.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 1 luvun 1 §:ään muuttuu viittaukseksi 216 §:ään.

15 §. *Veneen rekisteröinti.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 4 lukuun muuttuu viittaukseksi lain V osan 4 lukuun ja viittaus IV osan 4 luvun 3 §:ään muuttuu viittaukseksi 211 §:ään. Liikenteen turvallisuusviraston nimi muutetaan Liikenne- ja viestintävirastoksi käynnissä olevan liikenteen alan virastouudistuksen johdosta (HE 61/2018 vp).

1.13 Laki kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

21 §. *Vuosimaksu.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 1 luvun 1 §:ään muuttuu viittaukseksi 216 §:ään.

1.14 Laki laiva-apteekista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

2 §. *Soveltamisala.* Tässä esityksessä ehdotetaan, että laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain soveltamisalasta suljettaisiin pois proomut ja ruoppaajat, joilla ei ole omaa kuljetuskoneistoa. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin uudet 8 ja 9 kohta, joilla proomut ja ruoppaajat suljetaan pois lain soveltamisalasta yhdenmukaisesti lakiin laivaväen lääkärintarkastuksista tehtyjen muutosten kanssa. Käytännössä proomuilla ja ruoppaajilla, joilla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, ei ole laivaväkeä töissä, eikä niiltä näin ollen ole edellytetty laiva-apteekkia nykyisinkään. Muutoksella ei siten ole merkittävää vaikutusta nykytilaan, vaan sillä yhdenmukaistettaisiin ja selkiytettäisiin lainsäädäntöä. Lisäksi momentin 7 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos.

1.15 Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

4 §. *Luvun soveltamisala.* Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin uusi 2 kohta, jossa säädettäisiin pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin alusten ehdollisesta sulkemisesta miehitysvaatimusten ulkopuolelle. Tällöin momentin 2–7 kohta siirtyisivät 3–8 kohdaksi.

Liikenteen palveluista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi tässä esityksessä siten, että lain mukaisia pätevyysvaatimuksia ei sovellettaisi pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin aluksissa työskentelevään laivaväkeen, jos kyseisillä viranomaisilla on Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutusjärjestelmä. Asiaa on perusteltu tarkemmin tämän esityksen keskeisiä ehdotuksia koskevassa jaksossa 3.3. Liikenteen palveluista annetun lain muutoksesta seuraa, että pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alukset on syytä jättää kyseisissä tapauksissa myös miehitysvaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle, koska ne ovat kiinteästi sidoksissa pätevyysvaatimukseen, joita kyseisiin aluksiin ei sovelleta. Miehitystodistuksessa määritellään, montako henkilöä aluksella on vähintään oltava ja kunkin miehistön jäsenen vähimmäispätevyys. Kun pätevyysvaatimuksia ei enää sovellettaisi edellä mainittuihin viranomaisiin, ei olisi tarvetta

myöskään myöntää miehistodistusta niille aluksille jotka Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyntä kattaa. Näin ollen laivaväkilain 4 §:n muutoksella pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin alukset jäisivät luvun soveltamisalan ulkopuolelle siltä osin kuin niiden käytössä olisi Liikenne- ja viestintäviraston liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n nojalla hyväksymä koulutusjärjestelmä. Kyseisten alusten sulkeminen soveltamisalan ulkopuolelle olisi ehdollinen vastaavasti kuin pätevyysvaatimusten osalta ja koskisi niitä tapauksia, joissa pätevyysvaatimuksiakaan ei sovelleta. Jos kyseisellä viranomaisella ei ole Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää koulutusjärjestelmää, sovellettaisiin niiden aluksissa laivaväkilain mukaisia miehitysvaatimuksia. Mikäli Liikenne- ja viestintävirasto arvioisi, että koulutusjärjestelmä soveltuu vain tiettyyn aluksen kokoon asti, sovellettaisiin viranomaisen tätä suurempiin aluksiin laivaväkilain miehitysvaatimuksia ja liikenteen palveluista annetun lain pätevyysvaatimuksia.

15 §. Huvialuksen päällikön pätevyys. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta 2 momentin viittaus lain II osan 10 luvun 12 §:ään muuttuu juoksevan numeroinnin mukaiseksi 108 §:ksi, viittaus luvun 14 §:ään muuttuu juoksevan numeroinnin mukaiseksi 109 §:ksi ja viittaus luvun 18 §:ään juoksevan numeroinnin mukaiseksi 113 §:ksi.

26 a §. Meripalvelua koskevat tiedot. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osaan muuttuu viittaukseksi lain VI osaan.

26 d §. Rekisteri laivanisännän palveluksessa olevista merenkulkijoista. Ehdotettua pykälää vastaava säännös on aikaisemmin ollut aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Säännös sisällytettäisiin nyt laivaväkilakiin ja sen perusteena on STCW-yleissopimuksen I/14 säännön 1 kohdan 4 alakohta, jonka mukaan jokaisen aluksen omistajayhtiön on huolehdittava siitä, että sillä on helposti saatavassa muodossa tiedot palkkaamiensa merenkulkijoiden kokemuksesta ja koulutuksesta, tiedot merenkulkijoilta vaaditusta terveydentilasta sekä heidän pätevyystään annettuihin tehtäviin. Säännöstä sovellettaisiin kaikkiin aluksiin, paitsi ehdotetussa 26 e §:ssä säädettyissä tapauksissa.

Kyseessä olisi lakisääteinen laivanisännän velvollisuus kerätä ja käsitellä henkilötietoja. Tältä osin EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) N:o 2016/679 6 artiklan 1 kohdan c alakohta sallii kansallista sääntelyä. Ehdotettu henkilötietojen käsittely on tarpeellista ja yleisen edun mukaista sekä oikeasuhtaista. Ehdotettu 2 momentti olisi luonteeltaan informatiivinen ja siinä viitattaisiin EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen (EU) N:o 2016/679.

26 e §. Poikkeukset rekisteröinti- ja luettelointivelvollisuudesta. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan lain 26 d §:ää, mutta siihen ehdotetaan joitakin muutoksia. Pykälään lisättäisiin uusi 12 kohta, joka koskisi pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksissa työskenteleviä henkilöitä silloin, kun kyseisellä viranomaisella on Liikenne- ja viestintäviraston liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n nojalla hyväksymä koulutusjärjestelmä. Tällaisissa tapauksissa luvun mukainen rekisteröinti ja luettelointi ei koskisi kyseisissä aluksissa työskenteleviä henkilöitä. Muutos vastaisi liikenteen palveluista annettuun lakiin ja laivaväkilakiin ehdotettavia muutoksia, joiden mukaisesti pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksiin ja niissä työskenteleviin henkilöihin ei sovellettaisi laivaväkilain mukaisia miehitysvaatimuksia eikä liikenteen palveluista annetun lain mukaisia pätevyysvaatimuksia siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutusjärjestelmä. Kyseisten viranomaisten aluksissa työskentelevät henkilöt voisivat kuitenkin pykälän 12 kohdan nojalla niin halutessaan hakea meripalvelun kirjaamista Liikenne- ja viestintäviraston merimiesrekisteriin 26 c §:n 4 momentin mukaisesti.

1.16 Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

2 §. Soveltamisala. Laivaväen pätevyysvaatimusten soveltamisalaa muutettiin osana liikenteen palveluista annetun lain II-vaihetta siten, että lossissa ja proomussa työskentelevään henkilöön ei sovelleta laivaväen pätevyysvaatimuksia muutoin kuin radiohenkilökunnan osalta. Myös laivaväki, joka työskentelee sellaisessa ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, jätettiin laivaväen pätevyysvaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle. Kyseisiin aluksiin ei sovelleta myöskään miehitysvaatimuksia. Lisäksi tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että poliisin, Tullin ja pelastuslaitosten alukset jäisivät miehitys- ja pätevyysvaatimusten ulkopuolelle siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössään koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n mukaisesti.

Laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain soveltamisala on perinteisesti ollut yhdenmukainen laivaväen pätevyysvaatimusten kanssa, koska pätevyysvaatimuksilla on vahva yhteys merenkulun terveystarkastuksiin. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin pätevyysvaatimusten soveltamisalaan tehtyjä muutoksia vastaavasti siten, että momenttiin lisättäisiin uusi 6 ja 10 kohta, jonka mukaisesti proomussa ja sellaisessa ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, työskenteleviin henkilöihin ei sovellettaisi laivaväen lääkärintarkastuksista annettua lakia. Heidän ei tarvitsisi näin ollen täyttää merenkulkijoiden terveystarkastuksia. Vastaava ulossulku tehtäisiin myös momentin uudessa 2 kohdassa pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin alusten osalta, sikäli kun kyseisillä viranomaisilla on käytössään Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutusjärjestelmä. Muilta osin momenttiin ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

Proomut ja ruoppaajat eivät kulje itsenäisesti, eikä niillä ole omaa kuljetuskoneistoa. Niissä työskentelevät henkilöt eivät yleensä ole merenkulkijoita, vaan esimerkiksi maa- ja vesirakennusalan työntekijöitä. Heiltä ei edellytetä liikenteen palveluista annettuun lakiin tehtyjen muutosten myötä enää merenkulun pätevyyskirjoja, eikä heiltä näin ollen ole tarpeen edellyttää myöskään merenkulkijoiden terveystarkastusten täyttämistä. Muutoksilla ei ole merkittävä vaikutusta nykytilaan, vaan kyse on lainsäädännön täsmentämisestä.

Henkilön on jo poliisin koulutukseen pääsemiseksi täytettävä terveystarkastukset, joihin sisältyvät näkö- ja kuulovaatimukset sekä yleinen terveydentila (laki Poliisiammattikorkeakoulusta (1164/2013) 24 § ja valtioneuvoston asetus Poliisiammattikorkeakoulusta (282/2014) 16 §). Poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 15 h §:n mukaan poliisin on myös ylläpidettävä työtehtäviensä edellyttämää kuntoa. Myös Pelastusopistoon on pääsyvaatimuksena tietty vähimmäisterveydentila, jota seurataan alkutarkastusten ja määräaikaistarkastusten avulla. (Laki pelastusopistosta 607/2006, 18 §). Pelastuslaitoksen henkilöstöön kuuluvan pelastustoimintaan osallistuvan henkilön tulee myös ylläpitää tehtäviensä edellyttämää kuntoa pelastuslain (379/2011) 39 §:n mukaisesti. Sisäministeriö on antanut lisäksi ohjeen pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä (SM julkaisu 5/2016).

3 §. Määritelmät. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 3 luvun 3 §:ään muuttuu viittaukseksi 206 §:ään.

1.17 Laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

4 §. Matkakustannusten määräytyminen ja laskeminen. Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 1 luvun 4 §:ään muuttuu viittaukseksi 181 §:ään.

1.18 Laki pelastuslain 89 §:n muuttamisesta

89 §. *Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osaan muuttuu viittaukseksi lain VI osaan.

1.19 Laki polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta

2 §. *Muiden lakien soveltaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osaan muuttuu viittaukseksi lain VI osaan.

18 §. *Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 3 lukuun muuttuu viittaukseksi lain VI osan 3 lukuun.

1.20 Laki rautatielain muuttamisesta

2 §. *Määritelmät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän 1 momentin 9 ja 35 kohdan viittaukset lain IV osan 1 luvun 4 §:ään muuttuvat viittaukseksi 181 §:ään.

20 §. *Oikeus rataverkolle pääsyyn ja oikeus sen käyttämiseen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain II osan 5 luvun 1§:n 1 kohtaan muuttuu viittaukseksi 53 §:n 1 kohtaan.

35 §. *Koulutuspalvelujen tarjoaminen.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain II osan 8 luvun 3 §:ään muuttuu viittaukseksi 90 §:ään.

68 §. *Venäjän federaatiosta saapuvien kalustoyksiköiden rekisteröinti.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 2 luvun 3 §:ään muuttuu viittaukseksi 221 §:ään.

68 a §. *Kalustotietojen toimittaminen rekisteristä.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 2 luvun 3 §:ään muuttuu viittaukseksi 221 §:ään.

71 b §. *Säätelyelimen tehtävät.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta pykälän viittaukset lain IV osan 1 luvun 4 §:ään lukuun muuttuu viittaukseksi 181 §:ään.

71 c §. *Säätelyelimen oikeus saada tietoja ja päätöksenteko.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 1 luvun 4 §:ään muuttuu viittaukseksi 181 §:ään.

73 §. *Muut erimielisyydet.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain IV osan 1 luvun 4 §:ään muuttuu viittaukseksi 181 §:ään.

1.21 Laki rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

4 §. *Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain II osan 3 luvun 13 §:ään muuttuu viittaukseksi 39 §:ään.

1.22 Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 24 a §:n 2 momentin 4 kohdan kumoamisesta

24 a §. *Terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri.* Liikenteen palveluista annetun lain muutoksella merimieslääkärijärjestelmän hallinnointi ja merimieslääkäreiden hyväksyntä siirrettiin 1.7.2018 alkaen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralta Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto pitää myös rekisteriä hyväksytyistä merimieslääkäreistä osana liikenneasioiden rekisteriä. Tämän vuoksi esitetään, että pykälän 2 momentin 4 kohdan mukainen Valviran päällekkäinen velvollisuus merkitä Terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin tiedot oikeudesta toimia merimieslääkärinä ja merimieslääkärioikeuksien myöntämisen perusteena olevasta koulutuksesta sekä merimieslääkärin työpaikka ja työpaikan yhteystiedot, kumottaisiin.

1.23 Laki verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

18 §. *Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osan 1 luvun 1 §:ään muuttuu viittaukseksi 216 §:ään.

1.24 Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. *Vesikulkuneuvojen rekisteröinti.* Liikenteen palveluista annetun lain teknisen uudelleen numeroinnin johdosta viittaus lain V osaan muuttuu viittaukseksi lain VI osaan.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Liikenteen palveluista annetun lain muuttamista koskevaan ehdotukseen sisältyisi seuraavat valtuussäännökset perustuslain 80 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asetusten antamiseen:

- 29 § 5 momentti: Tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyiden sisällöstä sekä 1 momentissa tarkoitetuista saavutetuista oikeuksista, 2 momentissa tarkoitettujen pätevyiden hyväksi lukemisesta ja 3 momentissa tarkoitettujen koulutuksen toteutuksesta.
- 31 § 5 momentti: Tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen sisältyvän kokeen sisällöstä, toteutuksesta ja siihen ilmoittautumisesta sekä säännökset oppitunnin pituudesta.
- 32 § 6 momentti: Tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskokeesta ja sen toteutuksesta sekä siihen ilmoittautumisesta.
- 33 § 3 momentti: Tarkempia säännöksiä hyväksymisestä ja kuljettajana toimimisesta.
- 34 § 4 momentti: Tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksen sisällöstä, sen suorittamisen ajankohdasta, toteutuksesta ja muista jatkokoulutukseen liittyvistä vaatimuksista.
- 35 § 4 momentti: Tarkempia säännöksiä koulutuskeskuksen vaatimuksista ja hakemuksessa annettavista tiedoista.
- 36 § 5 momentti: Tarkempia säännöksiä opetuksesta vastaavan johtajan ja opettajan kelpoisuusvaatimuksista, koulutuksessa käytettävistä ajoneuvoista ja muista opetusvälineistä.
- 37 § 5 momentti: tarkempia säännöksiä kokeista ja niiden toteutuksesta sekä arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista.
- 38 § 3 momentti: Tarkempia säännöksiä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen säilyttämisestä.
- 39 § 5 momentti: Tarkempia säännöksiä ammattipätevyiden määräajan lukemisesta ammattipätevyyttä jatkettaessa.
- 40 § 4 momentti: Tarkempia säännöksiä ammattipätevyiden osoittavista merkinnöistä, väliaikaisen asiakirjan antamisesta sekä ammattipätevyyskortin hakemisesta.
- 41 § 3 momentti: Säännökset muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä sekä tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettua kuljettajatodistuksesta ja sen käytöstä ammattipätevyiden osoittamiseen.
- 193 § 7 momentti: Tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä ja kokeiden järjestämistä koskevista ilmoituksista.

Esitykseen sisältyisi myös Liikenne- ja viestintävirastolle annettavia valtuuksia perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettujen määräyksien antamiseen. Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä varautumista koskevien pykälien 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä. Määräyksenantovaltuudesta säädettäisiin tieliikenteen (18 §, aikaisemmin II osa 1 luku 16 §), rautatieliikenteen (58 §, aikaisemmin II osa 5 luku 6 §), raideliikenteen (66 §, aikaisemmin II osa 6 luku 8 §) ja lentoliikenteen (129 §, aikaisemmin II osa 12 luku 10 §) varautumissäädöksissä sekä ilmailulain 160 §:ssä.

3 Voimaantulo

Lakien ehdotetaan tulevan voimaan maaliskuun 1 päivästä 2019. Liikenteen palvelulain muuttamisesta annetun lain 27–41 ja 193 § ehdotetaan kuitenkin tulemaan voimaan vasta 1 päivästä tammikuuta 2020, jotta ammatillista koulutusta koskevaan lainsäädäntöön tarvittavat muutokset ehditään valmistella ja saattaa voimaan. Ajokorttilain 387/2018 voimaantulosäännöksen 9

momentti ehdotetaan kuitenkin tulemaan voimaan niin pian, kuin laki ajokorttilain muuttamisesta on vahvistettu.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

4.1 Hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt julkisen hallintotehtävän siirtämistä laajasti esimerkiksi lausunnossaan PeVL 26/2017 vp, s. 47–51.

Ehdotuksen mukaan tieliikenteen ammattipätevyys saavuttamiseen liittyviä kokeita järjestävän tahon on oltava luotettava ja vakavarainen ja tällä on oltava riittävä ammatillinen osaaminen sekä riittävät taloudelliset ja muut valmiudet tässä laissa ja tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä säädettyjen kokeiden järjestämiseen. Kokeita järjestävällä on lisäksi oltava kokeesta vastaava johtaja, toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö sekä kokeiden vastaanottamisessa tarvittavat ajoneuvot ja muut asianmukaiset välineet ja toimitilat. Myös arvioijien on oltava luotettavia ja perehtyneitä arviointiin ja kokeiden perusteisiin sekä soveltuvalla koulutuksella tai työkokemuksella saavutetun osaamisen ja ammattitaidon omaavia. Kokeiden järjestäjä vastaa siitä, että arvioijilla on vaatimusten mukainen kelpoisuus. Kokeen järjestäjäksi voidaan hakemuksesta hyväksyä yritys, säätiö tai muu yhteisö.

Jos kokeen hyväksyntää koskevat viranomaistavaatimukset eivät enää täyty, koetta koskevia säännöksiä ei noudateta tai koetta ei muuten järjestetä asianmukaisesti, kokeen järjestäjälle voidaan antaa huomautus tai varoitus sekä kehoitus havaittujen puutteiden poistamiseen määräajassa uhalla, että hyväksyntä voidaan muuten peruuttaa. Kokeet voidaan järjestää myös opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa osana ammatillista kuljettajakoulutusta tai Puolustusvoimissa Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä. Kokeita arvioivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta ja hallintolain (434/2003) esteellisyyttä koskevia säännöksiä eikä hän voi 4 momentissa mainittua ammatillista ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta toimia tässä laissa tarkoitettussa koulutuskeskuksessa koulutuksen antajana. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kokeista, niiden toteutuksesta ja kokeiden järjestämisestä sekä arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista.

Sääntely vastaa pitkälti nykytilaa mitä tulee koulutukseen, mutta lakimuutoksen myötä on mahdollista hankkia ammattipätevyys jatkossa myös kokeen suorittamalla laissa tarkemmin kuvatuilla edellytyksillä.

Ammattipätevyys todentamiseen liittyvien tehtävien siirtäminen on ollut perustuslakivaliokunnan mukaan mahdollista. Perustuslakivaliokunta on katsonut näiden rajattujen julkista valtaa sisältävien tehtävien sopimusperusteisen siirtämisen mahdolliseksi, kun muutoksenhausta, virkavastuusta, tehtävistä, valvonnasta ja sopimuksen irtisanomisesta oli säädetty laissa ja siirtäminen oli tarkoituksenmukaista (PeVL 27/2014 vp, s. 3). Vastaavan kaltainen sääntely sisältyi hallituksen esitykseen 145/2017. Perustuslakivaliokunta ei puuttanut siihen esitystä koskevassa lausunnossaan PeVL 2/2018 vp.

Hallintotehtävien antamisen muulle kuin viranomaiselle ei tule vaarantaa oikeusturvaa, perusoikeuksia tai hyvän hallinnon vaatimuksia. Hyvää hallintoa turvaa ensi sijassa hallinnon yleis-

lait. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on katsottu, ettei hallinnon yleislakien soveltamiseen ole välttämätöntä viitata laissa (PeVL 13/2010 vp). Asiasta ei siten ehdoteta erikseen säädettäväksi. Laissa kuitenkin säädettäisiin muun muassa pätevyysvaatimuksista, hyväksynnän edellytyksistä ja valvonnasta, mikä turvaa osaltaan edellä mainittuja vaatimuksia. Kokeen vastaanottajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Lisäksi lakiin sisältyy informatiivinen viittaus siitä, että vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Perustuslain 124 § asettaa tarkoituksenmukaisuuden tehtävän antamisen oikeudelliseksi edellytykseksi. Tehtävän siirtäminen vastaa pitkälti nykytilaa, ja se on edelleen tarkoituksenmukaista saatavuuden turvaamiseksi. Alueellisen tasapuolisuuden takia olisi kohtuutonta edellyttää, että koe pitäisi suorittaa viranomaiselle.

4.2 Asetuksen antaminen ja lainsäädäntövallan siirtäminen

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyin valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 16/2002 vp, s. 2, PeVL 19/2002 vp s. 5, PeVL1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 17/2010 vp, s. 2).

Esitykseen sisältyy useita valtuussäännöksiä, jotka on kuvattu kohdassa ”Tarkemmat säännökset ja määräykset”. Niistä suurin osa koskee valtioneuvoston asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä. Lisäksi eräistä yksityiskohtaisista ja teknisluonteisista seikoista säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksillä. Esityksessä ehdotetuilla asetuksen- ja määräyksenantovaltuuksilla ei säädetä yksilön oikeuksien, velvollisuuksien tai perusoikeuksien perusteista.

Pääosa ehdotettavista asetuksenantovaltuuksista liittyy tieliikenteen ammattipätevyys sääntelyyn tehtäviin muutoksiin. Valtuudet vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä. Asetuksella annettaisiin säännöksiä, jotka ovat luonteeltaan varsin teknisiä ja yksityiskohtaisia.

Perustuslain 80 §:n 2 momentissa säädetään mahdollisuudesta valtuuttaa muu viranomaisen antamaan oikeussääntöjä lailla erikseen määräytyistä asioista (Perustuslakivaliokunnan mietintö koskien perustuslain uudistamista, PeVM 10/1998 vp). Lainkohdan mukaan viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Lisäksi valtuutuksen tulee perustuslain mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Erityinen syy säätää viranomaisen määräystenantovallostasta on muun muassa tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely (PeVL 52/2001 vp, PeVL 46/2001 vp), joka ei sisällä merkittävää harkintavallan käyttöä (PeVL 43/2000 vp). Määräyksenantovaltuuden kattamat asiat tulee määritellä tarkasti laissa ja sen soveltamisalan tulee olla täsmällisesti rajattu (HE 1/1998 vp).

Uusi luvanvaraisia maantieliikenteen harjoittajia koskeva varautumisvelvollisuus rajataan sekä kohteensa puolesta että sisällöllisesti siten, ettei se sisällä perustuslaillisia herkkyyksiä sen parhaimminkin elinkeinonharjoittamisen kuin omaisuudensuojankaan osalta. Ehdotettava alemmanas-

teisen sääntelyn ratkaisu edellyttää vakiintuneesti lainsäädäntövallan siirtämiseen liittyvää perustuslakitarkastelua.

Ehdotetussa uudessa varautumispykälässä ehdotetaan Liikenne- ja viestintävirastolle määräyksenantovaltuutta koskien pykälän 1 momentissa tarkoitettun valmiussuunnittelun turvaamiseksi tarpeellisia tarkentavia määräyksiä. Maantielikenteen harjoittajien valmiussuunnittelun perusteista säädettäisiin myös pykälässä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin seikoista, jotka on huomioitava varautumisessa. Myös valmiussuunnittelusta olisi perussäännökset pykälän 1 momentissa. Määräyksenantovaltuuden myötä Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa valmiussuunnittelusta tarkempia määräyksiä, jotka sisältäisivät yksityiskohtaista, teknistä ja lailla säädettyä tarkentavaa sääntelyä. Liikenne- ja viestintävirasto on valmius- ja varautumisasioissa liikennehallinnon alan asiantuntijavirasto, joten valmiussuunnittelua koskevien tarkempien määräysten antaminen sopii sen tehtäviin.

Maantielikenteen osalta määräyksenantovaltuus olisi ensinnäkin rajattu koskemaan maantielikenteen luvanvaraisia henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajia, joilla on liikennekäytössä vaadittu määrä määrätynlaisia ajoneuvoja. Toiseksi se olisi rajattu koskemaan nimenomaan valmiussuunnittelua. Kolmanneksi se olisi rajattu määrätyn tavoitteen, eli valtakunnallisen yhtenäisyyden, varmistamiseen. Määräyksenantovaltuuden voidaan siten katsoa täyttävän perustuslain täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta koskevat vaatimukset. Kyse olisi pääasiassa teknisluonteisista säännöksistä, joista ei ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista säätää lailla tai asetuksella. Määräyksenantovaltuudelle on siten olemassa erityisiä syitä.

Myös kaupunkiraideliikenteen, rautatielikenteen sekä lentoliikenteen varautumispykäliin säädettävä määräyksenantovaltuus noudattaisi vastaavasti yllä mainittuja täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta koskevia valtuuksia.

Esityksessä ehdotettavat valtuudet ovat soveltamisalaltaan täsmällisiä ja tarkkarajaisia, eikä niiden katsota olevan ristiriidassa perustuslain kanssa. Esitykseen ei liity seikkoja, jotka olisivat perustuslain kannalta erityisen haasteellisia. Edellä kerrotuilla perusteilla esitetään, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) I osan 1 luvun 1 ja 2 §:n otsikko, II osan 1 luvun 1 §:n numero 3:ksi, 2 §:n numero 4:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 §:n numero 5:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 4 §:n numero 6:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohta, 2 momentin 1 ja 2 kohta ja 3 momentti, 5 ja 6 §:n numero 7 ja 8:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 7 §:n numero 9:ksi, mainitun pykälän otsikko, 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 8 §:n numero 10:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 9 §:n numero 11:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 10 §:n numero 12:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 11 §:n numero 13 §:ksi ja mainittu pykälä, 12 §:n numero 14:ksi ja mainitun pykälän 5 momentti, 13 §:n numero 15:ksi, 14 §:n numero 16:ksi ja mainittu pykälä sekä 15 §:n numero 17:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 2 luvun 1 §:n numero 19:ksi, 2 ja 3 §:n numero 20 ja 21:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 4 §:n numero 22:ksi ja mainittu pykälä sekä 5 ja 6 §:n numero 23 ja 24:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 3 luvun 1 §:n numero 25:ksi ja mainitun pykälän 2 momentin 3 kohta, 2 ja 3 §:n numero 26 ja 27:ksi ja mainitut pykälät, 4—11 §:n numero 29—36:ksi ja mainitut pykälät sekä 12—15 §:n numero 38—41:ksi ja mainitut pykälät, 4 luvun 1 §:n numero 42:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin 10 kohta, 2 §:n numero 43:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3—10 §:n numero 44—51:ksi sekä 11 §:n numero 52:ksi ja mainittu pykälä, 5 luvun 1 §:n numero 53:ksi, 2 §:n numero 54:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin 5 kohta ja 2 §:n 1 momentin 5 kohta, 3 §:n numero 55:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1—3 momentti, 4 ja 5 §:n numero 56 ja 57:ksi ja mainittujen pykälien otsikot sekä 6 §:n numero 58:ksi ja mainittu pykälä, 6 luvun 1 §:n numero 59:ksi, 2 §:n numero 60:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 §:n numero 61:ksi ja mainittu pykälä, 4 §:n numero 62:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 5 ja 6 §:n numero 63 ja 64:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 7 §:n numero 65:ksi sekä 8 §:n numero 66:ksi ja mainittu pykälä, 7 luvun 1—7 §:n numero 67—73:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 8 §:n numero 74:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 9 §:n numero 75:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 10 §:n numero 76:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 11 §:n numero 77:ksi, 12—14 §:n numero 78—80:ksi, 15 §:n numero 81:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin 2 kohta, 16 §:n numero 82:ksi ja mainittu pykälä, 17 §:n numero 83:ksi, 18 §:n numero 84:ksi ja mainitun pykälän 4 momentti, 19 §:n numero 85:ksi ja mainitun pykälän otsikko ja 3 momentti, 20 §:n numero 86:ksi sekä 21 §:n numero 87:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 8 luvun 1 §:n numero 88:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 2 §:n numero 89:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1—3 momentti sekä 3—6 §:n numero 90—93:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 9 luvun 1 §:n numero 94:ksi sekä 2 §:n numero 95:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 3 momentti, 10 luvun 1 §:n numero 96:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 3 momentti, 2 ja 3 §:n numero 97 ja 98:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 4—10 §:n numero 99—105:ksi, 11 §:n numero 106:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 12 §:n numero 107:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 ja 3 momentti, 13 §:n numero 108:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 14 §:n numero 109:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 15 §:n numero 110:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 16 ja 17 §:n numero 111 ja 112:ksi sekä 18 §:n numero 113:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 11 luvun 1 §:n numero 114:ksi ja mainitun pykälän 1—3 momentti, 2 §:n numero 115:ksi ja mainitun pykälän johdantokappale, 3 §:n numero 116:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 4 §:n numero 118:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti sekä 5 §:n numero 119:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti,

12 luvun 1 §:n numero 120:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 ja 3 §:n numero 121 ja 122:ksi, 4 §:n numero 123:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 5 §:n numero 124:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 6 §:n numero 125:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 3 momentti, 7—9 §:n numero 126—128:ksi sekä 10 §:n numero 129:ksi ja mainittu pykälä, 13 luvun 1 §:n numero 130:ksi, 2 §:n numero 131:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 ja 4 §:n numero 132 ja 133:ksi ja mainittujen pykälien otsikot sekä 5 ja 6 §:n numero 134 ja 135:ksi, II A osan numero III:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 136:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 2 §:n numero 137:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 §:n numero 138:ksi ja mainitun pykälän 2 ja 4 momentti, 4 ja 5 §:n numero 139 ja 140:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 6 §:n numero 141:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti sekä 7 ja 8 §:n numero 142 ja 143:ksi, 2 luvun otsikon ruotsinkielinen sanamuoto, mainitun luvun 1 §:n numero 144:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 145:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 3 §:n numero 146:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 4 §:n numero 147:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 5 §:n numero 148:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti sekä 6 §:n numero 149:ksi ja mainittu pykälä, III osan numero IV:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 150:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 151:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 7 kohta sekä 3 ja 4 §:n numero 152 ja 153:ksi, 2 luvun 1 §:n numero 154:ksi, 2 §:n numero 155:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 2 a §:n numero 156:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 5 momentti, 3 §:n numero 157:ksi, mainitun pykälän 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 4 §:n numero 158:ksi ja mainittu pykälä sekä 5—7 §:n numero 159—161:ksi, 3 luvun 1 §:n numero 162:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 2 §:n numero 163:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3—8 §:n numero 164—169:ksi, 9 §:n numero 170:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 10 §:n numero 171:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti sekä 11 §:n numero 172:ksi, 4 luvun 1 §:n numero 173:ksi, 2 §:n numero 174:ksi ja mainittu pykälä sekä 3 §:n numero 175:ksi, 5 luvun 1 §:n numero 176:ksi ja mainitun pykälän otsikko sekä 2 §:n numero 177:ksi, IV osan numero V:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 178:ksi, 2 §:n numero 179:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 3 §:n numero 180:ksi, 4 §:n numero 181:ksi ja mainitun pykälän 4 ja 5 momentti, 5 §:n numero 182:ksi ja mainittu pykälä, 6—8 §:n numero 183—185:ksi, 9 §:n numero 186:ksi ja mainitun pykälän 5 momentti, 10 §:n numero 187:ksi ja mainittu pykälä, 11—13 §:n numero 188—190:ksi, 14 §:n numero 191:ksi ja mainittu pykälä, 15 §:n numero 192:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 16 §:n numero 193:ksi ja mainittu pykälä sekä 17 ja 18 §:n numero 194 ja 195:ksi, 2 luvun 1 §:n numero 196:ksi, 2 §:n numero 197:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 3 §:n numero 198:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 3 a §:n numero 199:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 2 momentti, 4 §:n numero 200:ksi ja mainitun pykälän 4 momentti, 5 §:n numero 201:ksi, 6 §:n numero 202:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 3 momentti sekä 7 §:n numero 203:ksi ja mainittu pykälä, 3 luvun 1—4 §:n numero 204—207:ksi sekä 5 §:n numero 208:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 4 luvun 1 ja 2 §:n numero 209 ja 210:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 3 §:n numero 211:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 5 momentti, 4 §:n numero 212 §:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 4 momentti, 5 §:n numero 213:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 6 §:n numero 214:ksi sekä 7 §:n numero 215:ksi ja mainitun pykälän otsikko, V osan numero VI:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 216:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 217:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 ja 3 momentti sekä 3 §:n numero 218:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 2 luvun otsikko, 1 §:n numero 219:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 5 momentti, 2 §:n numero 220:ksi, mainitun pykälän johdantokappale ja 5 kohta, 3 §:n numero 221:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin johdantokappale, 4 §:n numero 222:ksi ja mainitun pykälän johdantokappale, 5 §:n numero 223:ksi sekä 6 §:n numero 224:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 luvun otsikko, 1—3 §:n numero 225—227:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 4 §:n numero 228:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 5 §:n numero 229:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 6 §:n numero 230:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 3 momentti, 7 §:n numero 231:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 ja 2 momentti sekä 8 §:n numero 232:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 4 luvun 1 §:n numero 233:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 234:ksi ja mainittu py-

kälä sekä 3 §:n numero 235:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 5 luvun 1 ja 2 §:n numero 236 ja 237:ksi, 3 §:n numero 238:ksi ja mainittu pykälä sekä 4 ja 5 §:n numero 239 ja 240:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, VI osan numero VII:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 241:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 2 §:n numero 242:ksi, 2 a §:n numero 243:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 b §:n numero 244:ksi, 2 c §:n numero 245:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 §:n numero 246:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2, 3 ja 5 momentti, 3 a §:n numero 247:ksi ja mainittu pykälä, 3 b §:n numero 248:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 c §:n numero 249:ksi ja mainittu pykälä, 3 d §:n numero 250:ksi ja mainitun pykälän otsikon suomenkielinen sanamuoto, 3 e ja 3 f §:n numero 251 ja 252:ksi ja mainitut pykälät, 3 g §:n numero 253:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 h §:n numero 254:ksi, 4 §:n numero 255:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 5—7 §:n numero 256—258:ksi ja mainitut pykälät, 8 §:n numero 259:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 9 §:n numero 260:ksi ja mainittu pykälä sekä 10 §:n numero 261:ksi, 2 luvun 1 §:n numero 262:ksi ja mainitun pykälän 2 ja 5 kohta, 2—6 §:n numero 263—267:ksi ja mainitut pykälät sekä 7 §:n numero 268:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin 2 kohta sekä VII osan numero VIII:ksi ja mainitun osan 1 luvun 1—3 §:n numero 269—271:ksi,

sellaisina kuin niistä ovat I osan 1 luvun 1 ja 2 §:n otsikko, II osan 1 luvun 3 §:n 3 momentti ja 15 §:n 1 momentti, 2 luvun 3, 5 ja 6 §:n otsikko sekä 3 luvun 3—8 §, 11 ja 12 § sekä 14 ja 15 § sekä 4 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentin 10 kohta, 2 §:n otsikko sekä 11 § sekä 5 luvun 2 §:n otsikko ja 1 momentin 5 kohta, 3 §:n otsikko ja 1—3 momentti, 4 ja 5 §:n otsikko sekä 6 §, 6 luvun 2 §:n otsikko, 3 §, 4 §:n otsikko ja 1 momentti, 5 ja 6 §:n otsikko sekä 8 §, 7 luvun 1—7 §:n otsikko, 8 §:n otsikko ja 2 momentti, 9 §:n otsikko, 10 §:n otsikko ja 1 momentti, 15 §:n 1 momentin 2 kohta, 16 §, 18 §:n 4 momentti, 19 §:n otsikko ja 3 momentti sekä 21 §:n otsikko, 8 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 3—6 §:n otsikko, 10 luvun 1 §:n otsikko ja 3 momentti, 2, 3 ja 11 §:n otsikko, 13 §:n otsikko ja 2 momentti sekä 14 ja 18 §:n otsikko sekä 11 luvun 2 §:n johdantokappale, 12 luvun 1 §:n otsikko, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n otsikko sekä 10 §, 13 luvun 2 §:n 1 momentti sekä 3 ja 4 §:n otsikko, III osan 2 luvun 2 a §:n otsikko ja 5 momentti sekä 4 § sekä 5 luvun 1 §:n otsikko, IV osan 1 luvun 15 §:n 3 momentti sekä 16 §, 2 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 7 §, 4 luvun 1 ja 2 §:n otsikko, 4 §:n otsikko ja 4 momentti sekä 5 §:n otsikko, V osan 1 luvun 1 §:n otsikko, 2 luvun otsikko, 2 §:n johdantokappale ja 5 kohta, 3 §:n 1 momentin johdantokappale, 4 §:n johdantokappale sekä 6 §:n otsikko, 3 luvun 1—3 §:n otsikko, 5 §:n otsikko sekä 7 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti, VI osan 1 luvun 3 a §, 3 b §:n otsikko, 3 d §:n otsikon suomenkielinen sanamuoto, 3 e §, 3 g §:n otsikko, 7 §, 8 §:n 2 momentti sekä 9 § sekä 2 luvun 1 §:n 2 ja 5 kohta sekä 3—6 § laissa 301/2018, II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 9 §:n otsikko ja 1 momentti, 10 §:n otsikko sekä 14 §, 3 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohta, 10 luvun 15 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n 1—3 momentti sekä 3 §:n 1 momentti, 12 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 13 luvun 2 §:n 1 momentti, II A osan 1 luvun 1 §:n 1 momentti, IV osan 1 luvun 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti sekä 10 §, 2 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 3 a §:n 1 ja 2 momentti, 3 luvun 5 §:n 1 momentti, 4 luvun 3 §:n otsikko ja 5 momentti sekä 7 §:n otsikko, V osan 1 luvun 2 §:n otsikko ja 1 ja 3 momentti sekä 3 §:n otsikko ja 1 momentti, 3 luvun otsikko, 6 §:n otsikko ja 3 momentti sekä 8 §:n otsikko, S4 luvun 1 §:n otsikko, 2 § sekä 3 §:n otsikko sekä 5 luvun 3 § sekä 4 ja 5 §:n otsikko sekä VI osan 1 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti, 2 a §:n otsikko, 3 c §:n 1 momentti sekä 3 f § laissa (xxx/2018), II osan 3 luvun 2, 9, 10 ja 13 § sekä 8 luvun 2 §:n otsikko ja 1—3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti sekä 11 luvun 4 ja 5 §:n otsikko ja 1 momentti, IV osan 1 luvun 16 §, IV osan 2 luvun 3 §:n otsikko ja 2 momentti, V osan 2 luvun 1 §:n otsikko ja 5 momentti, 3 luvun 4 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale sekä VI osan 1 luvun 3 c § sekä 5 ja 6 § osaksi laeissa 301/2018 ja xxx/2018 (HE 61/2018), II A osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 ja 4 momentti, 4 ja 5 §:n otsikko sekä 6 §:n otsikko ja 2 momentti sekä 2 luvun otsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 2 §:n otsikko ja 2 momentti, 3 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 4 §:n otsikko ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti sekä 6 § laissa

HE 157/2018 vp

579/2018, III osan 4 luvun 2 § osaksi laissa zzz/2018, IV osan 1 luvun 9 §:n 5 momentti laissa xxx/2018 sekä VI osan 2 luvun 7 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 731/2018 sekä

lisätään lakiin uusi 18, 28, 37 ja 117 § sekä 159 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 301/2018, uusi 4 momentti seuraavasti:

I OSA

YLEISTÄ

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

---

2 §

Yleiset määritelmät

II OSA

LIIKENMARKKINAT

1 luku

Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä

3 §

Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä

---

4 §

Taksiliikenne

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (*taksiliikenne*) tarvitaan taksiliikennelupa tai 3 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikennelupa. Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle.

---

5 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 5 kohdan edellytykset. Lisäksi luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineisia.

6 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

- 2) joka on 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineinen;
- 3) jonka tässä laissa tarkoitettua lupaa ei ole peruutettu 242 §:n 2 momentin nojalla viimeksi kuluneen vuoden aikana;

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

- 1) joka on 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineinen;
- 2) jonka liikennelupaa ei ole peruutettu 242 §:n 2 momentin nojalla viimeksi kuluneen vuoden aikana;

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijalla on tosiasiallinen ja pysyvä toimipaikka Suomessa ja luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö on 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineinen. Myös luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineisia.

7 §

Liikenteestä vastaava henkilö luvanvaraisessa tieliikenteessä

8 §

Luonnollisen henkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

9 §

Oikeushenkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan hakijana tai luvan haltijana oleva oikeushenkilö ei ole hyvämaineinen, jos:

2) sen toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies ei täytä 8 §:ssä säädettyä hyvän maineen vaatimusta.

Oikeushenkilöä on kuitenkin pidettävä hyvämaineisena, jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun tuomion perustana oleva teko ei osoita hakijan olevan 8 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä.

10 §

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan voimassaolo

---

11 §

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan muuttaminen ja uusiminen

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikennelupaa voidaan muuttaa tai lupa uusia Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä hakemuksesta. Luvan uusimiseen sovelletaan, mitä luvan myöntämisestä säädetään. Luvan muuttamisessa on huomioitava 5–9 §:ssä säädettyt luvan myöntämisen edellytykset siltä osin kuin niillä on vaikutusta luvan muuttamiseen.

12 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa luvanvaraista tieliikennettä

---

13 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan pitäminen riskiyrityksenä

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuna riskiyrityksenä pidetään henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltijaa, joka on tuomittu rangaistukseen tai jolle on määrätty seuraamuksia 8 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainittujen lainkohtien mukainen. Riskiyrityksenä pidetään myös henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltijaa, jonka liikenteestä vastaava henkilö, toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies on tuomittu rangaistukseen tai jonka liikenteestä vastaavalle henkilölle, toimitusjohtajalle tai vastuunalaiselle yhtiömiehelle on määrätty seuraamuksia 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainitun lainkohdan mukainen.

Henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltija lakkaa olemasta riskiyritys, jos sitä tai sen liikenteestä vastaavaa henkilöä, toimitusjohtajaa ja vastuunalaista yhtiömiestä ei viimeksi kuluneen vuoden aikana ole tuomittu uusista rikoksista tai rikkomuksista tai jos rikosten ja rikkomusten kokonaismäärä on laskenut alle sen, mitä 8 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa säädetään.

14 §

Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus

HE 157/2018 vp

Tilaajan tai tämän edustajan ei myöskään tarvitse tehdä 2 momentissa tarkoitettua selvitystä, jos sovittu kuljetushinta ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 500 euroa kolmen kuukauden aikana tehdyissä kuljetussopimuksissa tai jos 3 §:n 3 momentin mukaisten Suomen sisäisten kuljetusten alihankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on enintään 10 000 euroa.

15 §

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

---

16 §

Rekisteröitymisvelvollisuus tavaraliikenteessä

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammattimaista tavarankuljetusta tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2 000 kiloa ja enintään 3 500 kiloa, on rekisteröidyttävä Liikenne- ja viestintävirastoon. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 3 §:n 3 momentin nojalla.

17 §

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan ja 16 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että sen liikenteessä käyttämä moottoriajoneuvo on rekisteröity 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin ja sen käyttötarkoitukseksi on ilmoitettu luvanvarainen käyttö.

---

18 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan varautumisvelvollisuus

Henkilöliikenneluvan haltijan, jolla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 linja-autoa, tai tavaraliikenneluvan haltijan, jolla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 3 500 kiloa, on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on arvioitava toimintansa jatkuvuutta vaarantavat riskit ja osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetusta valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

2 luku

Kansainvälinen tiekuljetus

19 §

Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät

---

20 §

Suomessa tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen

---

21 §

Ulkomaille tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen

---

22 §

Kansainvälisen tiekuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen viipymättä palauttamaan käyttämättömäksi jäävän tai käyttämättä jääneen 20 tai 21 §:ssä tarkoitetun kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvan haltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

23 §

Kansainväliseen yhdistettyyn tiekuljetukseen liittyvät oikeudet

---

24 §

Kansainvälisen yhdistetyn tiekuljetuksen suorittamisen ehdot

---

3 luku

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

25 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan henkilölle:

---

3) joka on suorittanut Liikenne- ja viestintäviraston järjestämän taksinkuljettajan kokeen; sen lisäksi, että kunkin taksiliikennettä harjoittavan toimijan on vastattava ja huolehdittava 151 §:n mukaisesti, että kuljettajalla on tarvittava osaaminen, taksinkuljettajan kokeen tarkoi-

tuksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettävästä ajoneuvosta riippumatta ja ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset.

---

26 §

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Taksinkuljettajan ajolupa on voimassa viisi vuotta sen myöntämisestä. Taksinkuljettajan täytettyä 68 vuotta lupa on kuitenkin voimassa kaksi vuotta sen myöntämisestä. Jos päätös uudesta ajoluvasta on tehty ennen hakijalla olevan ajoluvan päättymistä, uusi ajolupa on voimassa säädetyn määräajan edellisen ajoluvan voimassaoloajan päättymisestä lukien.

Ajolupa voidaan uusida Liikenne- ja viestintävirastoon tehtävästä hakemuksesta. Ajoluvan uusimiseen sovelletaan, mitä 25 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa säädetään ajoluvan myöntämisestä. Jos luvan uusimista hakeva on luvan voimassaoloaikana syylistynyt 25 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tekoon, lupa voidaan kuitenkin uusida, jos uusimatta jättämisestä voidaan pitää teosta jo langetetut rangaistukset tai hallinnolliset seuraamukset huomioon ottaen kohtuuttomana.

27 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyysvaatimukset

Tieliikenteen henkilö- ja tavarakuljetuksissa kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajana toimivalla luonnollisella henkilöllä on oltava tieliikenteessä ammattipätevyys. Lisäksi hänen on täytettävä vähimmäisikää koskevat vaatimukset. Vaatimukset koskevat myös muun ETA-valtion kansalaista ja sellaisen muun maan kansalaista, joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana.

Kuorma- tai linja-auton kuljettajalla on oltava ammattipätevyyden lisäksi kuljettamaansa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää vastaava ajo-oikeus.

Tätä lakia sovelletaan myös traktorin ja muun ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettajaan, jos vaatimuksena on kuorma- tai linja-auton ajokortti.

28 §

Poikkeukset kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyysvaatimuksesta

Kuljettajalta ei vaadita ammattipätevyyttä, jos:

- 1) ajoneuvon suurin sallittu rakenteellinen nopeus on enintään 45 kilometriä tunnissa;
- 2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun, Puolustusvoimien, Tullin tai Rajavartiolaitoksen käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa;
- 3) ajoneuvoa koeajetaan tai siirretään korjaamisen, huoltamisen tai katsastamisen yhteydessä, siirretään varikkoalueella pesun, siivouksen tai tankkauksen yhteydessä, koeajetaan ajoneuvon parantamiseksi teknisesti taikka koeajetaan uusi tai muunnettu ajoneuvo ennen ajoneuvon liikenteeseen hyväksymistä;
- 4) ajoneuvoa käytetään kiireellisessä hätätilanteessa pelastustarkoituksiin poliisin, pelastusviranomaisen, Tullin tai Rajavartiolaitoksen määräyksen perusteella;

5) ajoneuvoa käytetään ajo-oikeuden tai tässä laissa tarkoitetun perustason ammattipätevyyden tai jatkokoulutuksen saamiseksi annettavassa ajo-opetuksessa;

6) ajoneuvoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin tavarakuljetuksiin;

7) D1-luokan ajo-oikeudella kuljetettavaa linja-autoa, joka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään 16 henkilöä, käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien ja enintään kolmen muun henkilön kuljettamiseksi ja linja-auto on kuljettajan tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuvan henkilön omistuksessa, tai muuta linja-autoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien kuljettamiseksi ja linja-auto on heistä jonkun omistuksessa; taikka

8) ajoneuvolla kuljetetaan materiaaleja tai laitteita, joita kuljettaja käyttää työssään edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen, taikka ajoneuvolla kuljetetaan vähäisessä määrin omia tuotteita, joita kuljettaja myy tietyssä paikassa edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen.

29 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyys

Ammattipätevyys saavutetaan suorittamalla kuljetusmuotoa vastaava perustason ammattipätevyyskoulutus ja siihen sisältyvä teoriakoe tai perustason ammattipätevyyskoe. Ammattipätevyys saadaan viideksi vuodeksi ja sitä voidaan jatkaa jatkokoulutuksella viideksi vuodeksi kerrallaan. Perustason ammattipätevyyden suorittamista ei vaadita siltä, johon kuljetusmuotoa vastaavan ajokortin myöntämisen ajankohdan perusteella voidaan soveltaa tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 4 artiklan säännöksiä saavutetuista oikeuksista.

Perustason ammattipätevyyteen sisältyvät oppiaineet ja niiden tavoitteet on lueteltu maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY, jäljempänä tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivi, liitteen I jaksossa 1. Ne sisältävät perustiedot kuljettajana toimimisen vaatimuksista, kuljettajan, kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista sekä hyvästä ammatin hoitamisesta ajoneuvoa kuljetettaessa ja muissa kuljettajan tehtävissä. Perustason ammattipätevyys suoritetaan erikseen kuorma-auton tai linja-auton kuljettajana toimimista varten ja siinä voidaan lukea hyväksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa tarkoitettu pätevyys siten kuin siitä erikseen säädetään.

Linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyden suorittamisen yhteydessä toteutetaan myös matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011, jäljempänä EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva asetus, 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus.

Perustason ammattipätevyys on saavutettava tämän lain mukaisesti, jos ajokorteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/126/EY tarkoitettu vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Kuljettajan, joka on muun maan kansalainen ja joka on työsuhteessa ETA-valtion sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana, on saavutettava perustason ammattipätevyys tämän lain mukaisesti, jos hän työskentelee Suomessa sijaitsevan yrityksen palveluksessa tai hänelle on myönnetty työlupa Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun perustason ammattipätevyyden sisällöstä sekä 1 momentissa tarkoitetuista saavutetuista oikeuksista, 2 momentissa tarkoitetun pätevyyden hyväksi lukemisesta ja 3 momentissa tarkoitetun koulutuksen toteutuksesta.

30 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan vähimmäisikä

C-luokan kuorma-autoa ja CE-luokan ajoneuvoyhdistelmää kuljettavan luonnollisen henkilön on oltava 18 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella, 21 vuotta täyttänyt. C1-luokan kuorma-autoa ja C1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 18 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää kuljettavan luonnollisen henkilön on oltava 21 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella, 23 vuotta täyttänyt. D1-luokan linja-autoa ja D1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 21 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa 2 momentista poiketen paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä kuljettaa 21 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D1- tai D-luokan linja-auton kuljettajana Suomessa, Ahvenanmaata lukuun ottamatta, voi 2 momentista poiketen toimia 18 vuotta täyttänyt, joka on suorittanut linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyuden muuten kuin nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen yhteydessä ja jolla on kuljetettavan ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus. Kuljettaja, joka ei ole täyttänyt 20 vuotta, saa kuljettaa D-luokan linja-autoa vain paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä tai siirtää D-luokan ajoneuvoa ilman matkustajia.

31 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden saavuttaminen koulutus ja koe suoritettamalla

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen kesto on 280 tuntia, josta vähintään 20 tuntia on oltava ajo-opetusta. Perustason ammattipätevyyskoulutus voidaan toteuttaa myös nopeutettuna, jolloin koulutuksen kesto on 140 tuntia ja siitä vähintään 10 tuntia on oltava ajo-opetusta.

Perustason ammattipätevyys voidaan laajentaa toiseen kuljetusmuotoon suorittamalla 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun oppiaineluettelon osat, jotka vastaavat suoritettavaa kuljetusmuotoa ja pätevyyttä. Täydentävän koulutuksen kesto on 70 tuntia, josta vähintään viisi tuntia on oltava ajo-opetusta. Nopeutetussa koulutuksessa täydentävän koulutuksen kesto on 35 tuntia, josta vähintään kolme tuntia on oltava ajo-opetusta.

Koulutuksen päätteeksi suoritettavaan teoriakokeeseen sisältyy vähintään yksi kysymys 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun oppiaineluettelon jokaista tavoitetta kohden ja tämän pykälän 2 momentin mukaisesti ammattipätevyyttä laajennettaessa jokaista suoritettavan kuljetusmuodon tavoitetta kohden. Kokeen hyväksytyksi suorittaneelle annetaan todistus perustason ammattipätevyyskoulutuksen tai nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta. Ammatillisessa koulutuksessa merkintä koulutuksen suorittamisesta voidaan kuitenkin tehdä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 57 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa on noudatettava mitä tässä laissa säädetään koulutuksen sisällöistä ja toteutuksesta. Jos perustason ammattipätevyyskoulutuksessa olevalla ei ole ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeutta, ajo-opetukseen sovelletaan vastaavan luokan ajokortin ajo-opetuksessa noudatettavia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen sisältyvän kokeen sisällöstä ja toteutuksesta sekä kokeeseen ilmoittautumisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa myös säännökset oppitunnin pituudesta.

32 §

Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyskokeet suorittamalla

Perustason ammattipätevyyskokeessa suoritetaan teoriakoe ja käytännön koe. Teoriakoe on kaksiosainen, ja sen on täytettävä tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin I liitteen 2 jakson 2.2 kohdan a alakohdassa olevat vaatimukset.

Käytännön kokeeseen sisältyy ajokoe, jossa arvioidaan oppiaineluettelon 1 kohdassa tarkoitettua turvallisuussääntöihin perustuvaa järkevää ajokäyttäytymistä erilaisissa liikennetilanteissa ja -ympäristöissä, joita kuljettajien työssä voidaan kohdata. Ajokokeen kesto on vähintään 90 minuuttia, josta enintään kolmasosa voidaan toteuttaa korkealaatuisella simulaattorilla tai erityisellä testialueella erityisesti toimintaa, ajoneuvon hallintaa, järkevää ajokäyttäytymistä ja ajamista vaikeissa ja vaihtelevissa olosuhteissa arvioitaessa. Lisäksi käytännön kokeeseen sisältyy osio, jossa arvioidaan suoritettavan kuljetusmuodon edellyttämää osaamista erityisesti oppiaineluettelon kohdissa 1.4–1.6, 3.2, 3.3 ja 3.5, jotka koskevat turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaista kuormittamista, matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta huolehtimista, rikollisuuden ja salamatkustamisen sekä fyysisten riskien ennalta ehkäisemistä ja hätätilanteiden arviointia. Osion kesto on vähintään 30 minuuttia.

Perustason ammattipätevyys voidaan laajentaa toiseen kuljetusmuotoon suorittamalla sitä vastaava käytännön koe ja teoriakokeesta ne oppiaineluettelon osat, jotka koskevat suoritettavaa kuljetusmuotoa ja pätevyyttä.

Kokeen hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta. Ammatillisessa koulutuksessa merkintä perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta voidaan kuitenkin sisällyttää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 57 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

Suoritettavasta ammattipätevyydestä riippuen perustason ammattipätevyyskokeessa käytettävän kuorma-auton tai linja-auton on täytettävä ajokorttia varten annettavassa ajoneuvon opetuksessa käytettävän ajoneuvon vaatimukset. Käytännön kokeessa ajoneuvoa kuljettavalla on oltava sen ajo-oikeus. Ammattipätevyyttä suoritettaessa annettavaan ajo-opetukseen sovelletaan 33 §:n 4 momentin säännöstä, jos ammattipätevyyttä suoritettavalla ei ole opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskokeesta ja sen toteutuksesta sekä siihen ilmoittautumisesta.

33 §

Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyskokeiden suorittaminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä

Perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvä teoriakoe ja perustason ammattipätevyyskoe voidaan suorittaa vaiheittain tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehystä annetun lain (93/2017) 1 §:ssä tarkoitetun tutkinnon tai osaamiskokonaisuuden suorittamisen sisältävässä ammatillisessa koulutuksessa, jonka kesto on vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen aikana opiskelija saa kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa ilman ammattipätevyyttä, jos:

- 1) hänellä on kuljettavan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus;

2) hän täyttää 30 §:n 4 momentissa säädettyt linja-auton kuljettamiseen liittyvät ikävaatimukset;

3) hänellä on 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen hyväksytyin koulutuskeskuksen antama ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava hyväksyminen koulutuksen aikana suoritettaviin kuljetuksiin ilman ammattipätevyyttä. Hyväksyminen todennetaan koulutuskeskuksen antamalla hyväksymisasiakirjalla.

Hyväksymisasiakirja voi koskea sekä koulutuksen aikana että koulutusjaksojen välisinä loma-aikoina suoritettavia kuljetuksia Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Hyväksymisestä ja kuljettajana toimimisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, joka annetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 3 §:ssä tarkoitettuna ammatillisen tutkintokoulutuksen yhteydessä, on noudatettava Opetushallituksen määrittämiä tutkinnon perusteita.

34 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan jatkokoulutus

Ammattipätevyuden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tai uudelleen voimaan saattamiseksi kuljettajan on suoritettava jatkokoulutus. Jatkokoulutus koskee myös kuljettajia, joilta 29 § 1 momentissa tarkoitettujen saavutettujen oikeuksien perusteella ei vaadita perustason ammattipätevyuden suorittamista. Jatkokoulutukseen on sisällytettävä opetusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyuden oppiaineissa sekä turvallisuudesta, taloudellisesta ja ympäristöystävällisestä ajotavasta. Opetuksessa on noudatettava Liikenne- ja viestintäviraston vahvistamaa jatkokoulutuksen koulutusohjelmaa.

Jatkokoulutuksen määrä on 35 tuntia viiden vuoden jaksoissa. Jatkokoulutuksen suorittamisesta on annettava todistus. Jos jatkokoulutus annetaan useammassa jaksossa, todistus on annettava jatkokoulutuksen jaksosta, johon sisältyy vähintään seitsemän tuntia opetusta.

Jatkokoulutus on suoritettava tämän lain mukaisesti, jos kuljettajan vakinainen asuinpaikka on Suomessa tai jos hän työskentelee Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksen sisällöstä, sen suorittamisen ajankohdasta, toteutuksesta ja muista jatkokoulutukseen liittyvistä vaatimuksista.

35 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavan koulutuskeskuksen hyväksynnässä noudatetaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitettä I.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi hyväksyä koulutuskeskukseksi hakijan, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja jos koulutus on osa koulutuskeskuksessa annettavaa ammatillista koulutusta. Pääesikunta voi hyväksyä koulutuskeskukseksi Puolustusvoimien kuljettajaopetusta järjestävän Puolustusvoimien yksikön. Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä koulutuskeskukseksi muun kuin edellä tarkoitettuna ammatillisen koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän, jolla on autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi hyväksyä yksinomaan jatkokoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi yrityksen, säätiön tai yhteisön, jolla on tämän koulutuksen luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät opetukselliset, ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen järjestämiseen. Koulutuskeskuksen valvonnasta säädetään tämän lain 193 §:ssä.

Hakemuksessa on kuvattava, miten koulutuskeskus ja siellä annettava koulutus täyttävät niitä koskevat vaatimukset. Hyväksyntä annetaan toistaiseksi, kuitenkin enintään ajaksi, jonka koulutuksen järjestäjä on 2 momentissa tarkoitetun tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan nojalla oikeutettu antamaan ammatillista koulutusta. Jos koulutuskeskuksen hyväksyneen viranomaisen määrittelemissä hyväksynnän saamiseksi annetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, koulutuskeskuksen on välittömästi ilmoitettava siitä hyväksyneelle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuskeskuksen vaatimuksista ja hakemuksessa annettavista tiedoista.

36 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskuksen opetushenkilöstö ja -välineet

Koulutuskeskuksessa on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävä opetushenkilöstö, opetuksesta vastaava johtaja sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat. Opetuksesta vastaava johtaja ohjaa, valvoo ja kehittää opetustoimintaa ja koulutusta sekä toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävässä.

Opettajalla on oltava opetustehtävän edellyttämät opettamista koskevat ja pedagogiset tiedot sekä riittävä alan tuntemus. Ajo-opetusta antavalla opettajalla ja opetuksesta vastaavalla johtajalla on oltava perustason ammattipätevyyskoulutuksessa kelpoisuus opetuksessa käytettävien ajoneuvojen luokkaa vastaavaan ajo-opetukseen ajo-oikeuden saamiseksi sekä kuljettajana tai ajo-opetuksessa saatua alan kokemusta. Koulutuskeskus vastaa siitä, että opetushenkilöstöllä on koulustoiminnan edellyttämä opetusalan sekä toimialan ja sitä koskevan lainsäädännön tuntemus.

Ajokorttilain 84 §:n 4 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa opiskeleva saa toimia opettajana perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, jos;

1) opettaminen on osa liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon valmistavaa kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimiseen oikeuttavan tutkinnon osan koulutusta;

2) hänellä on ajokorttilain 91 §:n mukainen opetusharjoittelulupa ja hän täyttää muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset.

Ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on vastattava suoritettavaa ammattipätevyyttä ja täytettävä 32 §:n 5 momentissa säädetyt vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetuksesta vastaavan johtajan, kokeen arvioijan ja opettajan kelpoisuusvaatimuksista, koulutuksessa käytettävistä ajoneuvoista ja muista opetusvälineistä.

37 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyskokeiden arvioijat

Tieliikenteen ammattipätevyuden saavuttamiseen liittyviä kokeita järjestävän on oltava luotettava ja vakavarainen ja tällä on oltava riittävä ammatillinen osaaminen sekä riittävät taloudelliset ja muut valmiudet tässä laissa ja tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä säädettävien kokeiden järjestämiseen. Kokeita järjestävällä on oltava kokeesta vastaava johtaja, joka ohjaa, valvoo ja kehittää koetoimintaa ja toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävässä, toiminnan laajuuteen nähden riittävä arviointeja suorittava henkilöstö sekä kokeiden vastaanottamisessa tarvittavat 32 §:n 5 momentissa säädetyt vaatimukset täyttävät ajoneuvot ja muut asianmukaiset välineet ja toimitilat.

Kokeiden arvioijien on oltava luotettavia ja heillä on oltava perehtyneisyys arviointiin ja arvioitavina olevien kokeiden perusteisiin sekä soveltuvalla koulutuksella tai työkokemuksella

saavutettu arviointitehtävän edellyttämä osaaminen ja ammattitaito. Kokeiden järjestäjä vastaa siitä, että arvioijilla on vaatimusten mukainen kelpoisuus. Kokeesta vastaavalla johtajalla on oltava perehtyneisyys arviointiin ja kokeen järjestäjän järjestämien kokeiden perusteisiin sekä soveltuvalla koulutuksella tai työkokemuksella saavutettu tehtävän edellyttämä osaaminen ja ammattitaito.

Kokeen järjestäjäksi voidaan hakemuksesta hyväksyä yritys, säätiö tai muu yhteisö. Hakemuksessa on kuvattava koe, sen toteuttamisen tavat ja arviointiperusteet. Koe on järjestettävä hakemuksessa esitetyn sekä hyväksynnän ja sen ehtojen mukaisesti. Kokeen järjestämisessä tapahtuvista muutoksista on välittömästi ilmoitettava hyväksyneelle viranomaiselle. Jos hyväksyntää koskevat vaatimukset eivät enää täyty, koetta koskevia säännöksiä ei noudateta tai koetta ei muuten järjestetä asianmukaisesti, kokeen järjestäjälle voidaan antaa huomautus tai varoitus sekä kehoitus havaittujen puutteiden poistamiseen määräajassa. Jos kehoitusta ei noudateta, hyväksyntä voidaan peruuttaa.

Edellä 3 momentista poiketen kokeet voidaan järjestää myös opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa osana ammatillista kuljettajakoulutusta tai Puolustusvoimissa Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä. Tässä pykälässä tarkoitettujen kokeiden järjestäjistä ja niiden hyväksymisestä, arvioijien nimeämisestä, todistusten antamisesta sekä kokeiden valvonnasta vastaa tämän lain 193 §:ssä määritelty taho.

Kokeita arvioivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta ja hallintolain (434/2003) esteellisyyttä koskevia säännöksiä eikä hän voi 4 momentissa mainittua ammatillista ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta toimia tässä laissa tarkoitettussa koulutuskeskuksessa koulutuksen antajana. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kokeista, niiden toteutuksesta ja kokeiden järjestämisestä sekä arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista.

38 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Koulutuskeskuksen on säilytettävä jatkokoulutuksen järjestämistä ja jatkokoulutuksen suorittaneita koskevat asiakirjat niin kauan kuin jatkokoulutuksesta annettua todistusta voidaan käyttää ammattipätevyyskortin tai ajokorttiin tehtävän ammattipätevyysmerkinnän hakemiseen. Tämän jälkeen koulutuksen suorittajia koskevat henkilötiedot on hävitettävä. Tietoja saadaan luovuttaa hakemusasian käsittelemiseksi ammattipätevyyskortin ja ajokorttiluvan myöntäjälle.

Kokeita järjestävän on säilytettävä kaikkia järjestämiään kokeita ja, jos on suoritettu vain kokeen osia, kokeen osia koskevat asiakirjat.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen säilyttämisajasta.

39 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyys todentaminen

Ammattipätevyys osoitetaan kuljettajan ammattipätevyyskortissa tai ajokortissa olevalla merkinnällä ammattipätevydestä. Ammattipätevyyttä koskevat tiedot sisältyvät 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin.

Ammattipätevyys on voimassa viisi vuotta 31 §:n 3 momentissa tai 32 §:n 4 momentissa säädetyn todistuksen antamisesta taikka ammattipätevyyttä jatkokoulutuksella jatkettaessa mainitun ajan 34 §:n 2 momentissa säädetyn todistuksen antamisesta taikka edellisen ammattipätevyysmerkinnän päivämäärästä.

HE 157/2018 vp

Ammattipätevyyskortin myöntäminen tai merkinnän tekeminen ajokorttiin edellyttää, että ammattipätevyys on saavutettu tai sitä on ylläpidetty 29 §:n 1 momentin mukaisesti ja hakijan ajo-oikeus on voimassa Suomessa. Hakemus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle. Ammattipätevyuden merkitsemistä ajokorttiin haetaan noudattaen, mitä ajokorttilaissa säädetään.

Kuljettajan on pidettävä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja ajaessaan mukana ja vaadittaessa esitettävä se poliisille tai muulle liikenteen valvojalle. Poliisi tai Tulli voi keskeyttää ajon, jollei asiakirja ole mukana eikä ammattipätevyys ole muutoinkaan 1 momentin mukaisesti todennettävissä. Ajon jatkaminen voidaan sallia, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Kuljettaja voidaan velvoittaa todentamaan pätevyytensä poliisille määräajassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettujen määräaikojen merkitsemisestä ja siinä noudatettavasta menettelystä.

40 §

Erityisiä säännöksiä kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyuden todentamisesta

Kuljettajan ammattipätevyyskortin on oltava tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitteessä II olevan mallin mukainen.

Ennen 1 momentissa tarkoitettua ammattipätevyyskortin luovuttamista kuljettajalle voidaan erityisestä syystä antaa määräajaksi väliaikainen asiakirja osoitukseksi ammattipätevydestä. Väliaikainen asiakirja hyväksytään osoitukseksi ammattipätevydestä vain Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kuljettajan ammattipätevyyskortti postitetaan hakijalle noudattaen, mitä ajokorttilaissa säädetään ajokortin toimittamisesta postitse.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ammattipätevyuden osoittavista merkinnöistä, väliaikaisen asiakirjan antamisesta sekä ammattipätevyyskortin hakemisesta.

41 §

Muissa ETA-valtioissa tai Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyuden todentavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa taikka Ahvenanmaan maakunnassa annetun 40 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta säädetään ajokorttilaissa.

Edellä 27 §:n 1 momentissa tarkoitettu muun maan kansalainen, joka on työsuhteessa muussa ETA-valtiossa sijaitsevaan yritykseen tai jota tällainen yritys käyttää kuljettajana, voi osoittaa ammattipätevyytensä tämän ETA-valtion antamalla EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen mukaisella kuljettajatodistuksella edellyttäen, ettei todistuksen antanut ETA-valtio vaadi kuljettajalta muuta ammattipätevyuden osoittavaa asiakirjaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännökset muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä sekä tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettua kuljettajatodistuksesta ja sen käytöstä ammattipätevyuden osoittamiseen.

4 luku

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

42 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

10) *yrittäjäkuljettajalla* sitä, joka osallistuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa tai AETR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetustoiminnan harjoittamiseen tieliikenteessä, joka ei ole työsuhteessa ja jonka pääasiallisena ammattitoimintana on matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tieliikenteessä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tai kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus*, tarkoitetulla tavalla yhteisön liikenneluvan nojalla taikka 3 §:ssä tarkoitetun luvan nojalla, ja:

- a) joka työskentelee omaan lukuunsa;
- b) jolla on vapaus järjestellä ammattitoimintaansa;
- c) jonka tulot ovat suoraan riippuvaisia liikevoitosta; ja
- d) jolla on vapaus pitää yksin tai yhteistyössä muiden kuljetusyrittäjien kanssa kauppasuhteita asiakkaisiin;

43 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä koskevat asetukset

44 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

45 §

Kuljettajan velvollisuudet ajopiirturin käytössä

46 §

Työnantajan ja yrityksen velvollisuudet ajopiirturin käytössä

47 §

Ajopiirturin tietojen käsittely yrityksessä

48 §

Digitaalisen ajopiirturin tietojen käsittely korjaamalla

---

49 §

Yrittäjäkuljettajan viikoittainen enimmäistyöaika

---

50 §

Yrittäjäkuljettajan yötyö

---

51 §

Yrittäjäkuljettajan työajan tauot

---

52 §

Yrittäjäkuljettajan työaikakirjanpito

Yrittäjäkuljettajalla on oltava kahdelta edelliseltä vuodelta työaikakirjanpito tai muu luotettava selvitys, josta ilmenevät tämän lain mukaiset työajat ja tauot sekä keskimääräistä työaikaä käytettäessä tasoittumisjakso, jonka aikana työaika tasoittuu 48 tunnin viikkotyöaikaan. Työaikakirjanpidosta tai selvityksestä on käytävä ilmi myös 49 §:n 2 momentissa ja 50 §:n 2 momentissa tarkoitetut poikkeukset ja niiden perustelut.

5 luku

Rautatieliikenteen markkinat

53 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

---

54 §

Rautatieliikenteen toimiluvan myöntämisen edellytykset

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä toimilupa Suomeen sijoittautuneelle rautatieyritykselle rautatieliikenteen harjoittamiseen, jos:

5) hakija on toimittanut kaikki tässä pykälässä ja 53 §:n 3 momentissa asetettujen edellytysten arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

---

55 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus rautatieliikenteessä

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö ei täytä 54 §:n 3 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta tai voimassa olevia työehtosopimuksia, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rautatieliikennettä. Sama koskee tullimääräysten rikkomista siinä tapauksessa, että hakijan tarkoituksena on ryhtyä harjoittamaan kansainvälistä rautatieliikennettä.

Hakija täyttää 54 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ammatillista pätevyyttä koskevan vaatimuksen, kun hakijalla on tarvittavat tiedot ja kokemus rautatieliikenteen turvalliseen harjoittamiseen ja sen valvontaan hakemuksen edellyttämässä laajuudessa.

Hakija ei täytä 54 §:n 4 kohdassa tarkoitettua vakavaraisuuden vaatimusta, jos:

1) hakija tai sen liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on asetettu konkurssiin tai määrätty liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon;

2) liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on hakenut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaista velkajärjestelyä; tai

3) hakijalla on toiminnastaan aiheutuneita huomattavia erääntyneitä ja maksamattomia veroja tai lakisääteisiä sosiaalimaksuja.

---

56 §

Rautatieliikenteen toimiluvan myöntäminen

---

57 §

Rautatieliikenteen toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen

---

58 §

Varautumisvelvollisuus rautatieliikenteessä

Rautatieliikenteen harjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

59 §

Kaupunkiraideliikenne

---

60 §

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajaa koskevat vaatimukset

---

61 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus kaupunkiraideliikenteessä

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö ei täytä 60 §:n 3 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenteenharjoittajan liikkeenjohdosta vastaavana henkilönä.

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö täyttää 60 §:n 3 kohdassa tarkoitetun ammatillista pätevyyttä koskevan vaatimuksen, kun hänellä on harjoitettavan toiminnan edellyttämässä laajuudessa tarvittavat tiedot ja kokemus liikenteen turvalliseen harjoittamiseen ja sen valvontaan.

Liikenteenharjoittaja ei täytä 60 §:n 5 kohdassa tarkoitettua vakavaraisuuden vaatimusta, jos:

- 1) liikenteenharjoittaja tai sen liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on asetettu konkurssiin tai määrätty liiketoimintakiellosta annetun lain mukaiseen liiketoimintakieltoon;
- 2) liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on hakenut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaista velkajärjestelyä; tai
- 3) liikenteenharjoittajalla on toiminnastaan aiheutuneita huomattavia erääntyneitä ja maksamattomia veroja tai lakisääteisiä sosiaalimaksuja.

62 §

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan

Kaupunkiraideliikenteen harjoittamista koskevassa ilmoituksessa on oltava liikenteenharjoittajan nimi ja täydelliset yhteystiedot. Lisäksi liikenteenharjoittajan on osoitettava ilmoituksessa täyttävänsä 60 §:ssä säädetyt vaatimukset. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

---

63 §

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan vastuu

---

64 §

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä kaupunkiraideliikenteessä

---

65 §

Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset

---

66 §

Varautumisvelvollisuus kaupunkiraideliikenteessä

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

7 luku

Rautatieliikenteen pätevyudet

67 §

Rautatieliikenteen pätevyyskoskevien säännösten soveltamisala

---

68 §

Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu kuljettajaa koskevien vaatimusten täyttämisestä

---

69 §

Rautatieliikenteen kuljettajalta edellytettävä lupa

---

70 §

Rautatieliikenteen kuljettajan luvan myöntäminen

---

71 §

Rautatieliikenteen kuljettajan luvan voimassaolo ja uusiminen

---

72 §

Rautatieliikenteen kuljettajan terveydentilaa koskevat vaatimukset

---

73 §

Rautatieliikenteen kuljettajan psykologista soveltuvuutta koskevat vaatimukset

---

74 §

Rautatieliikenteen kuljettajan lääkärintarkastukset

Kuljettajalle on tehtävä lääkärintarkastus veturinkuljettajadirektiivin liitteen II vaatimusten mukaisesti vähintään kolmen vuoden välein 55 ikävuoteen asti ja sen jälkeen vuosittain, jollei rautatielääkäri edellytä tarkastusten tekemistä useammin. Lääkärintarkastus on tehtävä aina myös, jos on syytä epäillä, että kuljettajan terveydentila ei täytä 72 §:n mukaisia vaatimuksia.

---

75 §

Rautatieliikenteen kuljettajan psykologinen soveltuvuus

---

76 §

Rautatieliikenteen kuljettajan lisätodistus

Kuljettajalla on oltava 69 §:ssä tarkoitetun luvan lisäksi lisätodistus, joka osoittaa, mitä liikkuva kalustoa ja millä rataverkolla kuljettaja saa kuljettaa. Luokan A lisätodistus oikeuttaa liikennöimään vaihtotyössä ja luokan B lisätodistus junaliikenteessä.

---

77 §

Lisätodistuksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kuljettajalta edellytettävästä kielitaidosta ja kielitaidon tasovaatimuksesta.

78 §

Lisätodistuksen voimassaolo ja voimassapitäminen

---

79 §

Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen

---

80 §

Poikkeukset lisätodistusvaatimuksesta

---

81 §

Lisätodistusrekisteri

Rautatieliikenteen harjoittajan on pidettävä antamistaan lisätodistuksista lisätodistusrekisteriä. Rautatieliikenteen harjoittajan on tallennettava lisätodistusrekisteriin:

2) tiedot 77 §:n 1 momentissa tarkoitettujen koulutusten ja näyttöjen hyväksytystä suorittamisesta sekä näytöstä saadusta todistuksesta; sekä

---

82 §

Rautatieliikenteen harjoittajan oikeus saada tietoja lisätodistusrekisteriä varten

Oppilaitoksen ja näytön vastaanottajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava rautatieliikenteen harjoittajalle ilman aiheetonta viivytystä lisätodistusrekisteriä varten tarpeelliset tiedot, kun kuljettaja on suorittanut lisätodistukseen vaadittavan koulutuksen tai 78 §:n 2 momentissa tarkoitettua näyttöä.

83 §

Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika

---

84 §

Tietojen luovuttaminen lisätodistusrekisteristä

Edellä 82 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti siten kuin siitä rekisterinpitäjän kanssa sovitaan. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen vastaanottajan on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

85 §

Lisätodistusrekisterin ylläpitäjän konkurssi

Lisätodistusrekisterin säilyttämisestä vastaavan on säilytettävä rekisteritietoja 83 §:n mukaisesti.

86 §

Ruotsissa myönnetty lisätodistus

87 §

Rautatieliikenteen kuljettajan palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

8 luku

Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

88 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutusvaatimukset

Edellä 67 §:ssä tarkoitetun kuljettajan on suoritettava yleisen ja ammatillisen pätevyyden saamiseksi lupaan ja lisätodistukseen vaadittavat koulutukset. Lisäksi edellytetään, että näytön vastaanottaja on ottanut vastaan kuljettajan tehtävään vaadittavat näytöt hyväksytysti.

89 §

Rautatieliikenteen kuljettajan näytöt

Kuljettajan on 88 §:ssä edellytetyn koulutuksen päätyttyä suoritettava hyväksytysti näytöt, joilla varmistetaan, että hän hallitsee tehtävässä edellytettävät tiedot ja taidot. Näytöt vastaanottaa tehtävään hyväksytty näytön vastaanottaja.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lupaa varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Liikenne- ja viestintäviraston on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely julkaistessaan 70 §:n 4 momentissa tarkoitetun luvan myöntämiseksi noudatettavan menettelyn.

Rautatieliikenteen harjoittaja vahvistaa lisätodistusta varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely vahvistaessaan 77 §:n 1 momentissa tarkoitetun lisätodistuksen myöntämiseksi noudatettavan menettelyn. Kuljettajan kykyä toimia kuljettajana on arvioitava rataverkolla suoritettavalla ajokokeella. Lisäksi simulaattorin avulla voidaan mitata kuljettajan poikkeus- ja vajaatoimintatilanteiden hallintaa ja muita vastaavia kykyjä. Jos kyseessä on Suomen rataverkolle annettava lisätodistus, ai-

noastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä näytön vastaanottaja voi vastaanottaa rata-verkon tuntemusta koskevan näytön, johon kuuluu reittien tuntemus ja liikennöintisäännöt.

---

90 §

Rautatieliikenteen oppilaitoksen hyväksyminen

---

91 §

Rautatieliikenteen oppilaitoksen velvollisuudet

---

92 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen

---

93 §

Rautatieliikenteen kuljettajan näytön vastaanottajan hyväksyminen

---

9 luku

Merenkulku Suomen vesialueella

94 §

Oikeus merenkulkuun Suomen vesialueella

---

95 §

Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan 94 §:ssä tarkoitetun kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on:

- 1) Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välinen liikenne; tai
  - 2) ulkomaisen aluksen käyttöön Suomessa on erityisiä syitä.
-

Valtioneuvoston asetuksella voidaan vieraan valtion kanssa tehdyn sopimuksen johdosta ja vastavuoroisuuden ehdolla säätää, että kyseisen vieraan valtion alukset ovat oikeutettuja ilman

1 momentissa tarkoitettua lupaa harjoittamaan 94 §:ssä tarkoitettua kauppamerenkulkua joko kokonaisuudessaan tai joiltakin sopimuksessa määrätyiltä osin.

---

10 luku

Laivaväen pätevydet

96 §

Laivaväen pätevyksiä koskevien säännösten soveltamisala

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta laivaväkeen, joka työskentelee:

- 1) Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen aluksessa, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;
  - 2) pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin aluksessa siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössä koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt 117 §:n mukaisesti;
  - 3) huviveneessä;
  - 4) aluksessa, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
  - 5) aluksessa, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokrattava vuokravene;
  - 6) aluksessa, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;
  - 7) ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.
-

97 §

Laivaväen pätevyksiä koskevat määritelmät

---

98 §

Laivaväen pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus

---

99 §

Lasti- ja matkustaja-aluksen päällikön pätevyysvaatimukset

---

100 §

Höyry- ja moottorialuksen konepäällystön pätevyys

---

101 §

Lasti- ja matkustaja-aluksen konepäällikön pätevyysvaatimukset

---

102 §

Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimukset

---

103 §

Kalastusaluksen päällystön pätevyysvaatimukset

---

104 §

Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset

---

105 §

Aluksen päällikön vähimmäisikä

---

106 §

Sisävesillä vaadittavaa pätevyyttä koskevien EU:n säädösten soveltaminen

---

107 §

Laivaväen pätevyysvaatimukset sekä pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen ja tallentaa niitä koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 104 §:ssä tarkoitetun pätevyystodistuksen Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleissopimukseen (SopS 94/1996) liittyvän kansainvälisen radio-ohjesäännön mukaisesti.

Lisäksi pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen saamisen edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt koulutuksen järjestäjän ja annetun koulutuksen 114 ja 116 §:n mukaisesti.

HE 157/2018 vp

108 §

Laivaväen erityiskoulutus

Kansimiehellä on oltava kansimiehen koulutus ja kalastusaluksella työskentelevällä turvallisuuskoulutus.

---

109 §

Laivaväen pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolo ja uusiminen

110 §

Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustamista osoittavan, 98 §:ssä edellytetyn kelpoisuustodistuksen. Kelpoisuustodistuksella vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön, yliperämiehen, perämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai muussa konemestarin tai sähkömestarin toimessa tai hoitaa säiliöaluksen lastitoimintoja.

---

111 §

Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana

112 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

113 §

Laivaväen todistusten ja asiakirjojen säilyttäminen ja esittäminen

11 luku

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

114 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämään STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan, lisäpätevyystodistukseen tai asiakirjatodisteeseen johtavaa tai muuta STCW-yleissopimuksen mukaista merenkulun koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa vain koulutuksen järjestäjä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut ja hyväksynyt mainitun yleissopimuksen mukaisesti. Muun kuin Suomessa toimivan koulutuksenjärjestäjän Liikenne- ja viestintävirasto voi arvioida ja hyväksyä vain erityisestä syystä.

Koulutuksen järjestäjän on haettava hyväksyntää Liikenne- ja viestintävirastolta. Virasto arvioi, täyttäväkö koulutuksen järjestäjä STCW-yleissopimuksen mukaiset edellytykset tai jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 115 §:n mukaiset edellytykset. Arvion perusteella virasto hyväksyy vaatimukset täyttävän koulutuksen järjestäjän. Arviointi voi sisältää koulutuksen järjestämiseen käytettävien tilojen ja välineiden arvioinnin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen Suomessa toimivan koulutuksen järjestäjän, jonka antama koulutus johtaa muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan, lisäpätevyystodistukseen tai asiakirjatodisteeseen. Tämän momentin mukaiseksi koulutuksen järjestäjäksi voidaan erityisestä syystä hyväksyä myös muu kuin Suomessa toimiva koulutuksen järjestäjä.

---

115 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen koulutuksen järjestäjän hyväksymisen edellytykset

Edellä 114 §:n 3 momentissa tarkoitettulla erityisestä syystä hyväksyttävällä koulutuksen järjestäjällä on oltava:

---

116 §

Merenkulun koulutuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta STCW-yleissopimuksen vaatimukset täyttävän koulutuksen ja erityisestä syystä muun pätevyyskirjaan, lisäpätevyystodistukseen tai asiakirjatodisteeseen johtavan merenkulun koulutuksen. Koulutuksen hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä. Koulutuksen on oltava hyväksytty ennen sen aloittamista.

---

117 §

Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän. Koulutusjärjestelmän hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä.

Koulutusjärjestelmän hyväksymisen edellytyksenä on, että edellä 1 momentissa tarkoitettulla viranomaisella on:

1) yksityiskohtainen kirjallinen opetussuunnitelma, joka sisältää osaamisvaatimusten kanalta tarpeelliset menettelytavat ja sisällön; ja

2) annettavan koulutuksen edellyttämät välineet.

Hyväksyntäpäätökseen voidaan liittää ehtoja, jotka liittyvät aluksen pituuteen, aluksella kuljetettavaan lastiin tai koneistoon ja liikennealueeseen. Hyväksyntää on haettava uudelleen, kun koulutusta tai toimintaa muutetaan olennaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

118 §

Merenkulun koulutuksen ja koulutuksen järjestäjän arviointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä arvioinnin hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle. Arvioinnissa tarkastetaan, vastaako koulutus ja koulutuksen järjestelyt 114–117 §:n mukaisia vaatimuksia.

---

119 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyyn koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle, jos 114 tai 116 §:ssä tarkoitettussa hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

---

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

120 §

Lentotoiminnan määritelmät

---

121 §

Lentoliikenne

---

122 §

Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa

---

123 §

Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Jollei 124 §:stä muuta johdu, lentoliikenneasetuksessa tarkoitettun Suomen ja kolmannen maan välillä harjoitettavan säännöllisen lentoliikenteen edellytyksenä on, että:

1) lentoliikenteen harjoittajalla on 121 §:ssä tarkoitettu liikennelupa ja se on sijoittautunut Suomeen;

2) lentoliikenteen harjoittaja on kolmannen maan nimeämä yhtiö, ja se täyttää Suomen ja mainitun kolmannen maan välillä tehdyn lentoliikennesopimuksen mukaiset edellytykset liikenteen harjoittamiselle; tai

3) lentoliikenteen harjoittaja on kolmannen maan nimeämä yhtiö, sillä on EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kaupallisen lentotoiminnan harjoittamiseen oikeuttavaa todistusta, jäljempänä *lentotoimintalupa*, vastaava mainitun kolmannen maan viranomaisen myöntämä lupa, se täyttää tässä laissa ja Euroopan unionin asetuksissa asetetut kolmansien maiden lentoyhtiöihin sovellettavat vaatimukset ja liikenne- ja viestintäministeriö pitää luvan myöntämistä Suomen liikennepolitiikan kannalta perusteltuna.

---

124 §

Rajoitettujen lentoliikenneoikeuksien jakaminen

---

125 §

Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Lentoliikenteen harjoittaja, jolla on ETA-valtiossa myönnetty liikennelupa, saa lentää yksittäisen lennon tai useamman lennon käsittävän lentosarjan (ei-säännöllinen lentoliikenne) Suomen ja kolmannen maan välillä ilman erillistä lupaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin 123 §:ssä tarkoitettun säännöllisen lentoliikenteen harjoittajan vaatimuksesta kieltää ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisen, jos siitä aiheutuu tämän toiminnalle suurempaa kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista haittaa ja ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja kiertää toiminnallaan säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle asetettuja rajoituksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää lentoluvan myöntämättä, jos on syytä epäillä, että:

- 1) hakija ei kykene harjoittamaan liikennettä ammattitaitoisesti ja turvallisesti;
- 2) hakijalla ei ole riittävää vastuuvakuutusta ilmailussa aiheutuvien vahinkojen varalta;
- 3) hakija pyrkii luvan avulla kiertämään säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle 123 ja 124 §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai
- 4) hakijan kotivaltio ei vastavuoroisesti myöntäisi lupaa suomalaiselle lentoliikenteen harjoittajalle.

---

126 §

Lentoliikenne Suomen alueen yli

---

127 §

Lentotyölupa

---

128 §

Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa

---

129 §

Varautumisvelvollisuus lentoliikenteessä

Suomessa myönnetyn EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun lentotoimintaluvan haltijan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunniteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

13 luku

Lentomiestien pätevyudet ja koulutus

130 §

Lentäjä, matkustamomiehistön jäsen ja kauko-ohjaaja

---

131 §

Ilmailun henkilölupien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 130 §:ssä tarkoitetun luvan, jos hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi virasto tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan olemassaolon todentamiseksi tarvittavat lupakirjat ja todistukset. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto. Matkustamomiehistön terveydentilato-distuksen myöntää Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus.

---

132 §

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus lentoliikenteessä

---

133 §

Ulkomainen henkilölupa lentoliikenteessä

---

134 §

Lento-oppilas

---

135 §

Lentomiehistön koulutus

III OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

136 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestäminen

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita voidaan tarjota valtion maantieverkolla ja kuntien hallinnoimilla kaduilla sekä yksityisteillä. Väylävirasto vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Tienpitäjä voi järjestää jäljempänä 137 §:ssä tarkoitetut tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut itse tai hankkia ne julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

137 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tehtävänä on ylläpitää liikenneväylien liikennetilanteen seuranta (*liikenteen tilannekuva*) sekä onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja liikenteen sujumuuteen vaikuttavien tilanteiden ilmoitus- ja tiedotuspalvelua. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja antaa liikenteeseen liittyviä sää- ja olosuhdetietoja sekä tietoja liikenteen sujumuudesta ja vilkkaudesta, tienpitoa ja liikennettä palvelevien laitteiden kunnosta ja käytettävyydestä, muista liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujumuuteen vaikuttavista seikoista sekä muista liikennevälineen turvalliseen kuljettamiseen, ohjaamiseen tai hallintaan liittyvistä seikoista. Tietojen antaminen voi tapahtua myös jäljempänä 146 §:ssä tarkoitulla tavalla avoimen rajapinnan kautta.

---

138 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaan kohdistuvat vaatimukset

---

Palveluntarjoajaa ei voida pitää luotettavana, jos tämä on liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakieltoon viimeisen viiden vuoden aikana, tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdetta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta, taikka tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen muusta vakavasta rikoksesta, jonka voidaan arvioida vaikuttavan luotettavuuteen tai katsoa osoittavan ilmeistä sopimattomuutta hoitamaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä. Palveluntarjoajan luotettavuuden arviointi koskee sen määräävässä asemassa olevia henkilöitä sekä 137 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä hoitavia henkilöitä.

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevaan tieliikenteen ohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 137 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

---

139 §

Varautumisvelvollisuus tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelussa

---

140 §

Tietoturva tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelussa

---

141 §

Poikkeamailmoitukset tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa

---

Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille toimenpiteistä, jotka se tekee 137 §:n 2 momentin nojalla, jos toimenpiteet voivat vaikuttaa 1 momentissa tarkoitettun toimijan tehtävien hoitamiseen.

---

142 §

Tieliikenteen vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen

---

143 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan avustaminen

---

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

144 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonsaantioikeudet viranomaisilta

---

145 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan muu tiedonsaantioikeus

---

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja ei saa antaa salassa pidettäviä tai liike- tai ammattisalaisuuksiksi katsottuja tietoja eteenpäin, ellei se ole välttämätöntä yleisen turvallisuuden tai liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tai vakavan ympäristövahingon estämiseksi. Tietojen on oltava tällöin sellaisessa muodossa, että niistä ei voida erottaa yksittäisiä käyttäjiä eivätkä liike- ja ammattisalaisuudet vaarannu. Edellä sanottu ei kuitenkaan estä tietojen luovuttamista viranomaiselle jäljempänä 147 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

---

146 §

Tiedon avaaminen liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on avattava avoimen rajapinnan kautta kone-luettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi seuraavat ajantasaiset tiedot 137 §:n 1 momentissa tarkoitetun tehtävänsä hoitamiseksi:

---

147 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan velvollisuus luovuttaa tieto viranomaiselle

---

Lentoliikenteen osalta tietojen luovutuksesta säädetään 146 §:n 2 momentissa mainitussa il-maliikennevirtojen säätelyä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa.

148 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen yhteentoimivuus

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on varmistettava, että sen 144 tai 145 §:n no-jalla saama tieto on ilman aiheutonta viivästystä muiden lain mukaan vastaavia palveluita tar-

joavien liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita tarjoavien käytössä rajapinnan kautta maksutta, ellei tiedon antanut viranomainen ole kieltänyt tai rajoittanut sen antamista.

---

149 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan oikeus käyttää tietoa lisäarvopalveluun

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja saa käyttää 144 ja 145 §:n nojalla saamiaan tietoja muita kuin laissa säädettyjä palveluita tarjotessaan, mutta palvelua tarjottaessa ei voida luovuttaa tietoa tässä luvussa säädetyn vastaisesti, eikä salassa pidettävä tieto saa käydä ilmi palvelusta. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja ei myöskään saa hyödyntää 145 §:n nojalla saamaansa salassa pidettävää tietoa tavalla, joka vahingoittaisi tiedon luovuttaneen toimijan liiketaloudellisia etuja.

IV OSA

PALVELUT

1 luku

Henkilöliikennepalvelut

150 §

Henkilöliikennepalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus

---

151 §

Taksiliikennettä koskevat velvollisuudet

Henkilöliikennettä tarjoava luvan haltija vastaa ja huolehtii siitä, että taksiliikenteessä:

1) kuljettajalla on 25 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa;

---

7) matkustajalla on oikeus maksaa matkansa käteisellä ja yleisimmillä maksukorteilla, jollei 150 §:ssä tarkoitettulla tavalla ole selkeästi määritelty tiettyä maksutapaa, jonka matkustaja on tilauksen tai varauksen yhteydessä hyväksynyt.

152 §

Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu

---

153 §

Ilma-aluksesta, matkustajasta ja tavarasta huolehtiminen

---

2 luku

Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

154 §

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

---

155 §

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

Kuljetuspalvelun tarjoaja, joka tarjoaa vain muita kuin 181 ja 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen tämän lain, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä *hankintalaki* tai vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käytösopimuksista annetun lain (1398/2016) mukaisesti hankkimia henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

---

156 §

Asioiminen toisen henkilön puolesta sähköisesti tarjotussa liikkumispalvelussa

---

Edellä 1 momentissa tarkoitettu liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoaja ja näiden puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaava toimija sekä 2 momentissa tarkoitettu liikkumispalveluun liittyvän alennuksen, korvauksen tai erityisehdon sisältävän lipun liikkeelle laskija, joka tarjoaa vain muita kuin 181 ja 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden mainitun lain mukaisesti hankkimia henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 tai 2 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

---

157 §

Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa

Tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että hankittaessa liikkumispalveluja tai niihin liittyviä lippu- ja maksujärjestelmiä tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukaisesti on tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa ja hankintasopimuksessa edellytettävä, että:

- 1) palveluntarjoaja on kuvannut, miten se on täyttänyt 154 §:ssä säädetyt velvollisuutensa;
-

158 §

Rajapintojen avaamiseen liittyvät yleiset vaatimukset

Edellä 154—156 §:ssä tarkoitettu avointen rajapintojen kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja sen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellä 154—156 §:ssä tarkoitettujen rajapintojen avaamiseen velvoitettujen palveluntarjoajien on huolehdittava siitä, että avaaminen voi tapahtua palvelun tietoturvan ja yksityisyyden suojan vaarantumatta. Edellä 156 §:ssä tarkoitettua pääsyyn oikeutetun liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoajan on huolehdittava oman palvelunsa tietoturvan ja tietosuojan tasosta niin, että puolesta-asiointi voi tapahtua näitä vaarantamatta.

159 §

Palveluiden yhteentoimivuus

Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavan yrityksen tai yhteisön on tarjottava liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.

160 §

Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto

---

161 §

Älykkään liikennejärjestelmän ylläpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta ja tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä

---

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

162 §

Hankintamenettelyt

Tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää käyttöoikeussopimuksia tehtäessä menettelyä, jossa kaikki palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut liikenteenharjoittajat voivat tehdä tarjouksen (*yksivaiheinen menettely*) tai menettelyä, jossa kaikki mainitut liikenteenharjoittajat voivat tehdä osallistumishakemuksen, minkä jälkeen toimivaltainen viranomainen valitsee osallistumisilmoituksen tehneistä ne, jotka voivat menettelyn seuraavassa vaiheessa tehdä tarjouksen (*kaksivaiheinen menettely*).

163 §

Hankinnasta ilmoittaminen ja vähimmäismääräajat

Sen lisäksi, mitä palvelusopimusasetuksen 7 artiklassa säädetään, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava julkisesti 162 §:n 3 momentin mukaisilla menettelyillä tehtävistä käyttöoikeussopimuksista. Ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintaan liittyvään tietojenvaihtoon sovelletaan lisäksi hankintalain 8 luvun säännöksiä.

---

164 §

Tarjouspyyntö

---

165 §

Tarjoajien valinta

---

166 §

Neuvottelut tarjousten jättämisen jälkeen

---

167 §

Tarjouksen valinta

---

168 §

Lisätilaus ja sopimuksen voimassaoloajan pidentäminen

---

169 §

Hankintapäätös ja asiakirjajulkisuus

---

170 §

Erilliskirjanpitovelvollisuus

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään salassapidosta, liikenne- ja viestintäministeriöllä sekä tämän lain 181 ja 182 §:ssä tar-

koitetuilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus saada erilliskirjanpitovelvolliselta liikenteenharjoittajalta palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tietoja asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.

---

171 §

Päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta ja yksinoikeuden antaminen

Tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi tehdä päätöksen siitä, että se järjestää toimivalta-alueensa tai sen osan julkisen henkilöliikenteen palvelut palvelusopimusasetuksen mukaisesti varmistaakseen sellaisten yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.

---

172 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

---

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

173 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

---

174 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintäministeriö saa käyttää valtion talousarviossa osoitettua määrärahaa 173 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen 182 §:n 1 momentissa säädetyn toimivaltansa rajoissa sekä 173 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen silloin, kun kyse on strategisesti merkittävistä hankkeista.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 173 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 173 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat käyttää Liikenne- ja viestintäviraston kiintiöimää määrärahaa 173 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

175 §

Korvauksen takaisin periminen

---

5 luku

Välitys- ja yhdistämispalvelut

176 §

Välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajan ilmoitusvelvollisuus

---

177 §

Välityspalvelujen ja yhdistämispalvelujen tarjoajan erityinen tiedonantovelvollisuus

---

V OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

178 §

Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena

---

179 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

---

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liikesalaisuuden estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla 154 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

---

180 §

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos tieliikennettä valvovina viranomaisina

150

---

181 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

---

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat 171 §:ssä tarkoitettulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovitettava yhteen. Viranomaisten on liikkumispalveluita suunnitellessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 179 §:n 3 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liikesalaisuutta.

---

182 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä omalla toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä ovat palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia rautatieliikennettä koskevissa asioissa. Muuta raideliikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia viranomaisia ovat 181 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset ja seudulliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat 171 §:ssä tarkoitettulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovitettava yhteen. Viranomaisten on liikennettä suunnitellessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

183 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset

---

184 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset

---

HE 157/2018 vp

185 §

Kabotaasiliikennettä koskevaa turvamenettelyä pyytävä viranomainen

---

186 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

---

Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään IV osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkaisusuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

187 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuja linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan, kuultuaan asiassa 181 §:ssä mainittuja toimivaltaisia viranomaisia, terminaalien haltijoita sekä paikkakunnan vammaisjärjestöjen edustajia.

188 §

ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen

---

189 §

Interbus-sopimuksessa tarkoitettut viranomaiset

---

190 §

Kahdensivolisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen

---

191 §

Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuutta valvovat viranomaiset

Poliisi ja Tulli valvovat 14 §:ssä säädetyn tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuuden noudattamista.

192 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset

---

Työsuojeluviranomainen valvoo yrittäjäkuljettajia koskevia 49—52 §:n säännöksiä.

193 §

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö ja pääesikunta sekä Opetushallitus ja Puolustusvoimat.

Jos perustason ammattipätevyys suoritetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa osana siellä annettavaa ammatillista koulutusta, perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien teoriakokeiden ja perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevien todistusten antamisesta vastaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 120 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu työelämätoimikunta. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa hyväksymiensä koulutuskeskusten valvonnasta, mutta se voi osoittaa tehtävän Opetushallitukselle. Jos perustason ammattipätevyyskoulutuksen teoriakoe tai perustason ammattipätevyyskoe järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa annettavan ammatillisen koulutuksen yhteydessä, arvioijien nimeämisestä vastaa koulutuksen järjestäjä.

Jos perustason ammattipätevyys suoritetaan pääesikunnan hyväksymässä koulutuskeskuksessa Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta antavassa Puolustusvoimien yksikössä Puolustusvoimien ajokortin suorittamisen yhteydessä, Puolustusvoimat vastaa 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden järjestämisestä, valvonnasta ja niiden suorittamista koskevien todistusten antamisesta. Pääesikunta vastaa hyväksymiensä koulutuskeskusten valvonnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa muiden perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien kokeiden järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevien todistusten antamisesta. Se voi järjestää tehtävien hoitamisen kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hankkimalla tarvittavat palvelut noudattaen, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) säädetään kuljettajantutkintotoiminnan hoitamisesta palvelutehtävänä. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa hyväksymiensä koulutuskeskusten valvonnasta. Virasto voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan liittyvään palvelutehtävään.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy muut kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitettut perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjät ja vastaa näiden valvonnasta. Kokeen järjestäjä antaa todistuksen perustason ammattipätevyyskokeen hyväksytystä suorittamisesta. Kokeita järjestettäessä on noudatettava hyvää hallintotapaa. Kokeen järjestäjä ja tämän palveluksessa oleva ei saa luvatta ilmaista salassa pidettävää tietoa, jonka hän on saanut kokeen arvioijan luottavuuden arvioinnin yhteydessä. Luottavuuden arviointiin ja viranomaisen oikeuteen saada arvioinnissa tarvittavat tiedot sovelletaan mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa siitä säädetään sekä oikaisun hakemiseen ja muutoksenhakuun kokeen järjestäjän tekemästä perustason ammattipätevyyskoetta koskevasta päätöksestä mainitun lain 14 §:n säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Hyväksyntä on voimassa määräajan, viisi vuotta kerrallaan.

Tässä pykälässä tarkoitettulla valvojalla on valvonnan toteuttamiseksi oikeus päästä seuraamaan opetusta ja saada valvonnassa tarvittavat tiedot. Viranomaisen edustajilla on oikeus päästä seuraamaan perustason ammattipätevyyskoulutuksen teoriakoetta ja perustason ammattipätevyyskoetta sen asianmukaisen toteuttamisen ja kulun varmistamiseksi. Koulutuskeskuksen on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti.

Tarkastuksia ei saa tehdä pysyväisluontoiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain 39:ää.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä ja kokeiden järjestämistä koskevista ilmoituksista.

194 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

---

195 §

Eräiden lentomiehistöasetuksessa tarkoitettujen lupien myöntäjät

---

2 luku

Viranomaistehtävien hoitaminen

196 §

Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus

---

197 §

Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. Liikenne- ja viestintävirastolla on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot 16 §:ssä tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaista tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 6 luvussa tarkoitettua kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, 127 §:ssä ja 135 §:ssä tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä 176 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä. Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa.

---

198 §

Viranomaisen oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Henkilöluvan hakijan ja haltijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen. Henkilöluvan hakija on velvollinen ilmoittamaan 204 §:ssä tarkoitettulle rautatielääkärille, 205 §:ssä tarkoitettulle rautatiepsykologille, 206 §:ssä tarkoitettulle merimieslääkärille, 207 §:ssä tarkoitettulle ilmailulääkärille tai työterveyslääkärille tai Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa, sen mukaan, minkä lääkärin tai psykologin arviointia hänen kelpoisuutensa edellyttää.

199 §

Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen

Edellä 25 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa ja 39 §:ssä tarkoitettu ammattipätevyyskortti ja merkintä sekä 69 §:ssä tarkoitettu kuljettajan lupakirja annetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tällaisesta asiakirjasta kaksoiskappaleen, jos sen haltija on ilmoittanut asiakirjan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ja pyytää kaksoiskappaletta.

Jos 98 §:ssä tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä pätevyyskirja, lisäpätevyys todistus tai kelpoisuustodistus taikka 130 §:ssä tarkoitettu ilmailun henkilölupa-asiakirja katoaa, varastetaan tai tuhoutuu, Liikenne- ja viestintävirasto antaa tilalle uuden alkuperäistä vastaavan asiakirjan.

200 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Yrittäjäkuljettajan työaika koskevien 49—52 §:n säännösten valvonnassa työsuojeluviranomainen noudattaa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006).

201 §

Oikeus saada virka-apua

202 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinot

Jos on todennäköisiä syitä epäillä, että on tehty 267 §:ssä tarkoitettu rikos, poliisi voi toimittaa pakkokeinolaissa (806/2011) tarkoitettua yleisen kotietsinnän tai paikanetsinnän ajoneuvossa taikka ajopiirturin levyjen, kuljettajakortin tai ajopäiväkirjan todennäköisessä säilytyspaikassa levyn, kortin tai ajopäiväkirjan taikka muiden ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa tar-

koitettujen todisteasiakirjojen löytämiseksi sen estämättä, mitä pakkokeinolain 8 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään.

Poliisi voi ottaa kuljettaja-, yritys- tai korjaamokortin haltuun, jos on perusteltua syytä epäillä, että 244 §:n mukaiset kortin peruuttamisen edellytykset täyttyvät.

203 §

Julkista valtaa käyttävän henkilön vastuu

Edellä 37 §:ssä tarkoitettuun kokeen arvioijaan, 89 §:ssä tarkoitettuun näytön vastaanottajaan, 95 §:ssä tarkoitettuun ilmailulääkäriin ja työterveyslääkäriin sekä 196 §:n 4 momentissa ja 204—207 §:ssä tarkoitettuun henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 luku

Liikenteen lääkärijärjestelmä

204 §

Rautatielääkäriin hyväksyminen

---

205 §

Rautatiepsykologin hyväksyminen

---

206 §

Merimieslääkäriin hyväksyminen

---

207 §

Ilmailulääkäriin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen

---

208 §

Terveystilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset

Henkilöluvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen 204, 206 ja 207 §:ssä tarkoitettujen lääkäriin ja ilmailulääketieteen keskuksen sekä henkilöarvioinnin tehneen 205 §:ssä tarkoitettujen psykologin on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

---

4 luku

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle

209 §

Julkisen hallintotehtävän siirtäminen

---

210 §

Julkisen hallintotehtävän siirtämiseen liittyvät yleiset säännökset

---

211 §

Lupa- ja rekisteröintitehtävien siirtäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat ilmailuun liittyvät 131 §:ssä tarkoitetun pätevyuden todentamiseen liittyvät tehtävät:

- 1) kielitaitokokeen vastaanottaminen ja hyväksyntä;
- 2) tarkastuslentäjän pätevyuden arviointi ja hyväksyntä.

212 §

Palveluntarjoajaan kohdistuvat vaatimukset julkista hallintotehtävää siirrettäessä

Palveluntarjoajaan ja sen henkilöstöön ei sovelleta hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa niiden suorittaessa 211 §:ssä tarkoitettuja rekisteröintitehtäviä.

213 §

Julkista hallintotehtävää siirrettäessä tehtävä sopimus

---

214 §

Muut siirrettävät tehtävät

---

215 §

Julkista hallintotehtävää tekevän palveluntarjoajan valvonta

VI OSA

LIIKENTEEN TIETOVARANNOT

I luku

Liikenneasioiden rekisteri

216 §

Liikenneasioiden rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

---

217 §

Tiedonsaantioikeus liikenneasioiden rekisterin ylläpitämiseksi

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada 216 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lupien hakijoilta ja haltijoilta, ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavilta sekä liikennevälineiden omistajilta, haltijoilta tai käyttäjiltä rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Sen lisäksi, mitä 197 §:n 3 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta kansallisessa ja EU-lainsäädännössä säädettyjen rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Edellä tarkoitettu tiedonsaantioikeus koskee myös rikos- ja sakkorekisteriä.

---

218 §

Muutokset liikenneasioiden rekisterin tietoihin

Edellä 217 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tahon on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla. Liikenne- ja viestintävirasto järjestää mahdollisuuden toimittaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

---

2 luku

Liikenneasioiden rekisterin tietosisältö

219 §

Yleiset liikenneasioiden rekisteriin tallennettavat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto saa tallentaa rekisteriin 217 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

220 §

Toiminnanharjoittajalupaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, toiminnanharjoittajaluvasta ja ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavasta saa rekisteriin tallentaa:

---

5) tiedon siitä, onko yritys katsottu 13 §:ssä tarkoitetuksi riskiyritykseksi;

---

221 §

Liikennevälinettä koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, liikennevälineestä saa tallentaa rekisteriin:

---

222 §

Henkilölupaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, henkilöluvasta saa rekisteriin tallentaa:

---

223 §

Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja

---

224 §

Liikenneasioiden rekisterin tietojen säilyttäminen ja poistaminen

---

3 luku

Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä

225 §

Yleiset edellytykset luovuttaa tietoja liikenneasioiden rekisteristä

---

226 §

Tietojen avaaminen liikenneasioiden rekisteristä

---

227 §

Tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena liikenneasioiden rekisteristä

---

228 §

Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa 227 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luovutettavia tietoja liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin seuraavasti:

---

229 §

Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä kehitys- ja innovaatiotoimintaan

---

230 §

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle liikenneasioiden rekisteristä

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen palveluntarjoajalle, joka tarvitsee sen laissa säädettyä tai V osan 4 luvussa tarkoitettua tehtävänsä varten.

231 §

Tiedonluovutuksen rajoittaminen liikenneasioiden rekisteristä

Luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää henkilötietojensa luovuttaminen 226, 228 ja 229 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää yhteystietojensa luovuttaminen 227 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.

Oikeushenkilöllä on oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen 229 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.

---

232 §

Henkilön omien tietojen hallinta liikenneasioiden rekisterissä

---

4 luku

Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot

233 §

Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuus ylläpitää yleistä liikenteeseen liittyvää tietoa

---

234 §

Yleisen liikenteeseen liittyvän tiedon avaaminen

Liikenne- ja viestintävirasto avaa 233 §:n nojalla saamansa tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä henkilöitä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

235 §

Yleisen liikenteeseen liittyvän tiedon luovuttaminen viranomaiselle

---

5 luku

Väyläviraston tietovarannot

236 §

Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot

---

237 §

Väyläviraston tiedonsaantioikeus

---

238 §

Väyläviraston tiedon avaaminen

Väylävirasto avaa 236 §:ssä tarkoitetut tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä käyttäjiä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

239 §

Väyläviraston oikeus luovuttaa tietoja sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle

---

240 §

Väyläviraston tietojen luovuttaminen viranomaiselle

VII OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

241 §

Hallinnollisten seuraamusten ja muutoksenhaun soveltamisala

Mitä tässä luvussa säädetään luvista, koskee henkilölupia ja toiminnanharjoittajalupia. Mitä 242 §:n 2–5 momentissa ja 245 §:ssä säädetään, ei kuitenkaan koske 39 §:ssä tarkoitettua ammattipätevyyskorttia eikä merkintää ammattipätevyydestä.

---

242 §

Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen

---

243 §

Rautatieliikenteen lupien peruuttamisen erityissäännökset

---

244 §

Ajopiirturikorttien peruuttaminen

---

245 §

Huomautus ja varoitus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa luvan haltijalle ja tällaisen luvan haltijan Liikenne- ja viestintävirastoon ilmoitetulle vastuuhenkilölle huomautuksen tai varoituksen, jos tämä muutoin kuin 242 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla jättää noudattamatta säännöksiä

tai määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa tai luvassa tarkoitetun tehtävän hoitamista. Huomautus tai varoitus voidaan antaa myös tässä laissa tarkoitetun ilmoituksenvärisen toiminnan harjoittajalle ja tällaisen toiminnan harjoittajan Liikenne- ja viestintävirastoon ilmoitetulle vastuuhenkilölle, jos nämä eivät noudata toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä. Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä.

---

246 §

Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttaminen ja poliisin antama varoitus

---

Jos taksinkuljettajan ajoluvan haltija on syyllistynyt 25 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin tekoihin, poliisi peruuttaa ajoluvan määräajaksi, vähintään kahdeksi kuukaudeksi tai enintään viideksi vuodeksi. Määräajan pituudesta määrättäessä otetaan huomioon erityisesti peruuttamisen perusteena olevan teon tai tekojen vakavuus ja teko-olosuhteet. Jos ajoluvan haltija on syyllistynyt mainitun momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuihin tekoihin tai 4 kohdassa esitetyllä tavalla 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rikoksia vastaaviin rikoksiin, lupa peruutetaan vähintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos seuraamuksen kohtuullistamiseksi perustellusta syystä on tarpeen, ajolupa voidaan peruuttaa edellä säädettyä lyhyemmäksi ajaksi.

Jos on todennäköistä, että taksinkuljettajan ajoluvan haltija on syyllistynyt 25 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen, ja matkustajien turvallisuus sitä edellyttää, poliisi voi peruuttaa ajoluvan väliaikaisesti. Väliaikainen peruuttaminen on muutoksenhausta huolimatta voimassa, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos syyte raukeaa, ajolupa on viivytyksettä palautettava haltijalleen, jollei syytä ajoluvan peruuttamiselle muuten ole.

Taksinkuljettajan ajolupa on luovutettava poliisille, kun ajolupa peruutetaan. Määräajaksi peruutettu ajolupa palautetaan haltijalleen määräajan päätyttyä. Jos ajolupa peruutetaan toistaiseksi, ajoluvan palauttamisen edellytyksenä on, että ajoluvan haltija osoittaa peruuttamisperusteen poistuneen. Ajolupaa ei kuitenkaan palauteta, jos sen voimassaolo on päättynyt. Ennen ajoluvan palauttamista luvanhaltijan sopivuus on arvioitava uudelleen 25 §:n mukaisesti. Mainitun pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista teoista otetaan huomioon ne, jotka ovat tulleet lupaviranomaisen tietoon ajoluvan peruuttamisen jälkeen.

---

247 §

Perustason ammattipätevyyskoulutusta tarjoavaan kohdistuvat hallinnolliset seuraamukset

Jos opetus- ja kulttuuriministeriön 35 §:n mukaisesti hyväksymä koulutuskeskus ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä, koulutusta koskevia säännöksiä ei noudateta, taikka koulutusta ei hoideta hyväksymisen ehtojen mukaisesti tai muuten asianmukaisesti, koulutuskeskukselle voidaan antaa huomautus tai kirjallinen varoitus. Jollei epäkohtia poisteta koulutuskeskuksen hyväksyneen viranomaisen asettamassa määräajassa, hyväksyminen on peruutettava. Valvonnan yhteydessä havaitut puutteet ja laiminlyönnit on valvojan välittömästi saatettava hyväksymisestä päättäneen viranomaisen tietoon tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

248 §

Toisen valtion myöntämää veturinkuljettajan lupakirjaa koskeva menettely

---

249 §

Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää II osan 7 luvussa tarkoitetulta veturinkuljettajalta liikkuvan kaluston kuljettamisen rataverkolla toistaiseksi tai määräajaksi, jos kuljettaja aiheuttaa vakavan uhkan rautatiejärjestelmän turvallisuudelle tai jos virasto arvioi kieltämisen tarpeelliseksi odottaessaan rautatieliikenteen harjoittajan vastausta 79 §:n 3 momentin nojalla esittämäänsä vaatimukseen.

Viraston on ilmoitettava antamastaan kiellosta Euroopan komissiolle ja muiden ETA-valtioiden asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on saattanut edellä 248 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ETA-valtiossa myönnetyn lupakirjan peruuttamista koskevan asian Euroopan komission käsiteltäväksi, virasto voi jatkaa kuljettajalle annettua kieltä kuljettaa liikkuvaa kalustoa rataverkolla, kunnes asia on komissiossa lopullisesti ratkaistu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 242 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyillä perusteilla määrätä, ettei Suomessa hyväksyty ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilma-aluksessa tai harjoitettaessa ilmailua Suomessa myönnetyn lento-toimintaluvan nojalla.

250 §

Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvät menettelyt

---

251 §

Liikennöintiluvan raukeaminen

Edellä 124 §:ssä tarkoitettu liikennöintilupa raukeaa, jos luvanhaltija ei ole ryhtynyt käyttämään liikenneoikeuksia saamansa liikennöintiluvan ehtojen mukaisesti.

252 §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Tämän lain 7 §:ssä tarkoitetun henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja sen menettämisestä säädetään 8 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 14 artiklassa. Hyvämaineisuuden menettäneen henkilön todistus ammatillisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti voimassa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin 219 §:n 4 momentin mukaisesti. Merkintä poistetaan rekisteristä, kun hyvämaineisuuden vaatimukset jälleen täyttyvät.

253 §

Toisen valtion myöntämään lupaan liittyvä ilmoitusoikeus

---

254 §

Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen

---

255 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 171 §:n nojalla päätöksen yksinoikeuden asettamisesta, toimivaltainen viranomainen voi kieltää toiminnan, joka aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa yksinoikeudella suojatulle liikenteelle. Viranomainen voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon.

256 §

Oikaisuvaatimus

Muuhun kuin tämän pykälän 2–4 momentissa sekä 257 ja 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä viranomaiselta, joka päätöksen on tehnyt, siten kuin hallintolaissa säädetään.

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua 35 §:ssä tarkoitettun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen, 89 §:ssä tarkoitettun näytön vastaanottajan, 114 §:ssä tarkoitettun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 135 §:ssä tarkoitettun koulutusluvan haltijan sekä 195 §:ssä tarkoitettun ilmailulääkäriin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkäriin ja matkustamomiehistöön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 204 §:ssä tarkoitettun rautatielääkäriin, 205 §:ssä tarkoitettun psykologin sekä 206 §:ssä tarkoitettun merimieslääkäriin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla 77 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, Liikenne- ja viestintävirastolta.

Edellä 209 §:ssä tarkoitettun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

257 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään:

- 1) 175 §:ssä tarkoitettu korvauksen takaisinperiminen;
- 2) 242 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen;
- 3) 255 §:ssä tarkoitettu uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskeva päätös;
- 4) EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehty päätös;
- 5) opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskeskusta koskeva päätös;
- 6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

HE 157/2018 vp

Tämän lain, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen nojalla tehty päätös, mukaan lukien 186 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asetusten noudattamisen tehosteeksi 255 §:n nojalla asetettu uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhaussa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän koulutuskeskuksen päätökseen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 lukua.

258 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Säätelyelimen 92 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

259 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Markkinaoikeuden 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

260 §

Muutoksenhaku hankinta-asioissa

Mitä hankintalain 132–134 §:ssä, 145 §:n 1 momentissa, 146 §:n 1 ja 2 momentissa, 147 §:n 1 ja 3 momentissa, 148, 149, 151 ja 152 §:ssä, 154 §:n 1 momentin johdantokappaleessa ja 1–4 kohdassa sekä 155, 160–163, 165, 167 ja 169 §:ssä säädetään oikeusturvakeinoista, sovelletaan hankinnan arvosta riippumatta tämän lain 162 §:ssä tarkoitettussa hankinta-asiasa. Sen lisäksi, mitä hankintalain 145 §:n 2 momentissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriö voi saattaa hankinta-asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi unionin valvontamenettelyä koskevassa asiassa. Markkinaoikeuden päätöstä, jolla markkinaoikeus on määrännyt hankintalain 154 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettun seuraamuksen, on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettun seuraamuksen määräämisestä voidaan panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla.

261 §

Valitusosoitus henkilölupa-asioissa

---

2 luku

Rangaistussäännökset

262 §

Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

2) harjoittaa Interbus-sopimuksessa 7 artiklassa tarkoitettua satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä taikka 190 §:ssä tarkoitettua kansainvälisen liikenteen harjoittamista koskevassa Suomen ja toisen valtion välisessä kahdenvälisessä sopimuksessa tarkoitettua kansainvälistä matkustajaliikennettä ilman sopimuksissa edellytettyä lupaa,

5) harjoittaa kaupallista ilmakuljetusta ilman EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lentotoimintalupaa tai 121 §:ssä tarkoitettua liikennelupaa taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja,

263 §

Kuljetuksen tilausrikkomus

Tämän lain 14 §:ssä tarkoitettu tavarankuljetuksen tilaaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tilaa tavarankuljetuksen laiminlyöden mainitussa pykälässä säädetyn selvitysvelvollisuuden taikka tehdyn selvityksen perusteella tietää, ettei kuljetuksen suorittaja täytä 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, on tuomittava *kuljetuksen tilausrikkomuksesta* sakkoon. Kuljetuksen tilausrikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos kuljetukseen sovelletaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettua lakia (1233/2006) ja sopimuksen tekemisestä voidaan määrätä mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu.

264 §

Ammattipätevyysäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) toimii taksinkuljettajana ilman 25 §:ssä tarkoitettua ajolupaa,
- 2) luovuttaa ajoneuvon kuljetettavaksi vastoin 151 §:n 1 momentin 1 kohdan säännöksiä,
- 3) rikkoo 27 §:n 1 momentin säännöstä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä taikka 30 §:n säännöstä ajoneuvon kuljettamisesta,
- 4) rikkoo luvan hakijalle tai haltijalle 198 §:n 2 momentissa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista tekijöistä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ammattipätevyysäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Ammattipätevyysäännösten rikkomisesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta:

- 1) rikkoo 98—104 §:ssä säädettyjä pätevyysvaatimuksia koskevia säännöksiä;
- 2) rikkoo 105 §:ssä säädettyjä aluksen päällikön vähimmäisikärajaa koskevia säännöksiä; tai
- 3) laiminlyö 113 §:ssä säädetyn pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen säilyttämisen tai esittämisvelvollisuuden.

265 §

Luvaton liikenteen koulutustoiminta

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

HE 157/2018 vp

1) harjoittaa tämän lain 31, 34 tai 37 §:ssä tarkoitettua koulutus- tai koetoimintaa ilman 35 tai 37 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää,

2) harjoittaa II osan 11 luvussa tarkoitettua koulutustoimintaa ilman 114 ja 116 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää tai hyväksynnän ehtojen vastaisesti tai

3) harjoittaa luvanvaraista koulutustoimintaa ilman 135 §:ssä tarkoitettua tai EASA-asetukseen perustuvaa lentokoulutuslupaa tai jättää ilmoittamatta koulutustoiminnasta, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta liikenteen koulutustoiminnasta* sakkoon.

266 §

Luvatton erityislentotoiminta

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa 127 §:ssä tai lentotoiminta-asetuksessa tarkoitettua erityislentotoimintaa ilman vaadittavaa lupaa tai rikkoo tällaisen luvan ehtoja, on tuomittava, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta erityislentotoiminnasta* sakkoon.

267 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen

Kuljettaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ajoaikoja, taukoja, lepoaikoja, ajopiirturia tai ajopiirturikortteja koskevaa

1) ajo- ja lepoaika-asetuksen tai ajopiirturiasetuksen säännöstä,

2) AETR-sopimuksen määräystä tai

3) 45 §:n säännöstä,

on tuomittava *tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta* sakkoon.

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta tuomitaan myös:

1) korjaamon edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 48 §:n säännöksiä; taikka

2) työnantaja, tämän edustaja tai yrityksen edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ajo- ja lepoaika-asetuksen 5, 10 tai 16 artiklan säännöstä alaikärajoista tai kuljetusyritykselle asetetusta ajo- ja lepoaikaan liittyvästä velvollisuudesta, ajopiirturiasetuksen ajopiirturin tai sen sisältämän tiedon käsittelyä koskevaa 3 artiklan 1 kohtaa, 7 artiklan 4 kohtaa, 9 artiklan 7 kohtaa, 21 artiklan 2 kohtaa, 23 artiklan 1 kohtaa, 32 artiklan 1, 3 tai 4 kohtaa, 33 artiklaa tai 37 artiklan 1 kohdan 1 ja 2 alakohtaa, AETR-sopimuksen 5 artiklaa kuljettajaa koskevista vaatimuksista tai 11 artiklaa poikkeuksellisista tilanteista taikka 46 tai 47 §:n säännöstä.

268 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään:

---

1) 39 §:ssä.

VIII OSA

VOIMAANTULO

1 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

269 §

Voimaantulo

---

270 §

Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös

---

271 §

Muut siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 27–41 ja 193 § tulevat kuitenkin 1 momentista poiketen voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 3 §:n 6 kohta, 5 §:n 2–4 momentti, 65 §:n 1 momentin 2 ja 5 kohta ja 4 momentti, 84 §:n 2 momentin 2 kohta sekä ajokorttilain (387/2018) voimaantulosäännöksen 9 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 6 kohta, 5 §:n 3 ja 4 momentti sekä 65 §:n 1 momentin 2 ja 5 kohta ja 4 momentti laissa 302/2018, 5 §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentin 2 kohta sekä voimaantulosäännöksen 9 momentti laissa 387/2018, seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

---

6) kuljettajan ammattipätevyydellä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvussa säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä ja perustason ammattipätevyydellä mainitun lain 29 §:ssä säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa perustason ammattipätevyyttä;

---

5 §

Ikävaatimukset

Edellä 1 momentin 7 ja 9 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ei C-, CE- ja D-luokan tutkinnon suorittamiseksi vaadita siltä, joka on liikenteen palveluista annetun lain 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu ammattillisessa koulutuksessa, johon sisältyy mainitun perustason ammattipätevyden suorittaminen ja jolla on mainitussa 33 §:ssä tarkoitettu hyväksymisasiakirja. Ennen edellä tarkoitettua perustason ammattipätevyden saavuttamista tässä momentissa tarkoitettu ajo-oikeus on voimassa vain hyväksymisasiakirjalla tehtävissä kuljetuksissa tai kun säädetty ikävaatimus muulla perusteella täyttyy.

Edellä 1 momentin 9 kohdan b alakohdan ikävaatimus koskee myös D-luokan ajokortin saamista liikenteen palveluista annetun lain 33 §:ssä tarkoitettuja ajoja varten, jos kysymyksessä on mainitussa alakohdassa tarkoitettu vähintään 180 osaamispisteen laajuinen ammatillinen perustutkinto, josta opiskelija on suorittanut vähintään 90 osaamispistettä henkilöliikenteeseen suunnattua linja-auton kuljettajan tehtävissä toimimisen tarkoitettua osaamista ja opiskelijalla on muu kuin nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella saavutettu linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys. D-luokan ajokortti on voimassa vain Suomessa ennen kuin haltija täyttää 9 kohdan a alakohdan ikävaatimuksen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, C-luokan ajokortin vähimmäisikä on kuitenkin 18 vuotta ja D-luokan ajokortin 21 vuotta, jos kysymyksessä on ajoneuvon kuljettaminen liikenteen palveluista annetun lain 28 §:n 2 tai 3 kohdan mukaisesti pois lukien ajoneuvojen katsastamiseen liittyvät koeajot. Ajokortti on voimassa vain tässä momentissa mainituissa ajoissa

HE 157/2018 vp

Suomessa. Rajoitus merkitään ajokorttiin, ja se on voimassa siihen saakka, kunnes ajokortin luokkaa vastaavat vähimmäisikävaatimukset muuten täyttyvät.

---

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos on todettu, että tämä on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

2) liikenteen palveluista annetun lain 267 §:ssä tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

5) liikenteen palveluista annetun lain 264 §:ssä tarkoitettuun ammattipätevyys säännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan 39 §:ssä säädetystä asiakirjoja koskevasta rikkomuksesta;

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

84 §

Autokoulun opetushenkilöstö

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi opettajan vaatimuksena:

2) mopon ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut mopon tai moottoripyörän ajokortti vähintään kolme vuotta tai, että hänellä on 1 kohdassa tarkoitettu kelpoisuus moottoripyörän ajokorttia varten annettavaan opetukseen;

Ajokorttilain (387/2018) voimaantulosäännös

Jos liikenneopettajan erikoisammattitutkinto on suoritettu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) nojalla vuonna 2010 annettujen liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti, mainitun tutkinnon perusteella saavutettu liikenneopettajalupa oikeuttaa edelleen 84 §:n 2 momentin 2 kohdan estämättä antamaan AM-luokan mopon kuljettajaopetusta. Jos liikenneopettajan erikoisammattitutkinto on suoritettu mainitun lain nojalla vuonna 2014 annettujen liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti, liikenneopettajaluvan haltijalla on oikeus antaa AM-luokan mopon kuljettajaopetusta, jos liikenneopettajalupa on myönnetty ennen 1 päivää heinäkuuta 2018. Muun liikenneopettajaluvan kelpoisuudesta opetukseen on voimassa mitä ajokorttilain 103 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ajokorttilain 387/2018 voimaantulosäännöksen 9 momentti tulee kuitenkin 1 momentista poiketen voimaan päivänä kuuta 20 .

HE 157/2018 vp

3.

Laki

ajoneuvolain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 3 §:n 1 momentin 30 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

-----
30) *rekisteröinnin suorittajalla* Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun lain V osan 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

4.

Laki

ajoneuvoverolain 63 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 63 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 307/2018, seuraavasti:

63 §

Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Ajoneuvoveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta verovelvollisen terveydentilaa koskevia asiakirjoja sekä veronhuojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Ajoneuvoveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain VI osan 3 lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

5.

Laki

aluskiinnityslain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluskiinnityslain (211/1927) 44 §, sellaisena kuin se on laissa 309/2018, seuraavasti:

44 §

Muutoksenhaussa rekisteriviranomaisen antamaan lopulliseen ratkaisuun aluksen kiinnitystä koskevassa asiassa sekä asian lepäämään jättämistä koskevaan ratkaisuun noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain VII osan 1 luvun muutoksenhakua koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

6.

Laki

alusrekisterilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 1 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa xxx/2018 ja 9 ja 10 §:n 1 momentti laissa 310/2018, seuraavasti:

1 §

Alusten rekisteröinti

Suomalaiset kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on merkittävä Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin. Rekisteriin merkitään myös tiedot rakenteilla olevista aluksista sekä historiatiedot sen mukaan kuin liikenteen palveluista annetun lain VI osassa tai jäljempänä tässä laissa säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto pitää liikenneasioiden rekisteriä liikenteen palveluista annetun lain VI osan mukaisesti ja Ahvenanmaan valtionvirasto pitää rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Rekisterialueet ovat Ahvenanmaan maakunta ja muu Suomi. Tämän lain 9–12 §:ä sovelletaan vain Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä.

---

9 §

Rekisteriin tehtävät merkinnät

Rekisteriin merkitään aluksen rekisteröintiä ja sen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Tämän pykälän 2–5 momenttia sovelletaan Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Liikenneasioiden rekisteriin aluksista ja rakenteilla olevista aluksista tallennettavista tiedoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain VI osan 2 luvussa.

---

10 §

Rakenteilla olevista aluksista rekisteriin tehtävät merkinnät

Rakenteilla olevista aluksista merkitään rekisteriin rekisteröintiä ja aluksen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Tämän pykälän 2–5 momenttia sovelletaan Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Liikenneasioiden rekisteriin aluksista ja rakenteilla olevista aluksista tallennettavista tiedoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain VI osan 2 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

autoverolain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (1482/1994) 28 §:n 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 370/2018,
seuraavasti:

28 §

Autoverosta on vapaa ajoneuvo, joka:

- 1) Suomessa ensi kertaa rekisteröitäessä merkitään käytettäväksi liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun taksiliikenteeseen tai sitä vastaavaan Ahvenanmaan maakuntalaissa tarkoitettuun liikenteeseen ja jota pääasiallisesti käytetään siihen;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

8.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (1181/2013) 19 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käytöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

9.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

10.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015) 17 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 318/2018, seuraavasti:

17 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Tulli saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

2) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

11.

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (864/2014) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, 54, 70 ja 160 §, sellaisina kuin ne ovat, 20 §:n 1 momentin 1 kohta ja 160 § laissa xxx/2018 sekä 54 ja 70 § laissa 320/2018, seuraavasti:

20 §

Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset

Ilma-aluksen omistajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle muutoksesta ja liitettävä ilmoitukseen muuttuneiden tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys, jos:

1) Liikenteen palveluista annetun lain VI osan 2 luvussa tarkoitetut rekisteriin tallennettavat tiedot muuttuvat;

---

54 §

Lento-oppilas

Lento-oppilaan oikeudesta lentää yksin säädetään liikenteen palveluista annetun lain 134 §:ssä.

70 §

Lentotyö ja lentomiestien koulutus

Lentotyöstä ja lento- ja teoriakoulutuksesta, joka liittyy ilma-alusten ohjaamomiestien ja matkustamomiestien lupakirjojen, kelpoisuustodistusten, kelpuutusten ja hyväksyntöjen hankkimiseen tai voimassa pitämiseen, säädetään liikenteen palveluista annetun lain 127 ja 135 §:ssä.

160 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

Seuraavien ilmailutoimintaan oikeuttavan Suomessa myönnetyn luvan tai hyväksynnän haltijoiden on varauduttava poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa:

1) 35 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jonka tehtäväksi lentotoimintaluvan haltija on antanut 34 §:n 1 momentissa tarkoitetut tehtävät;

2) 82 §:ssä tarkoitettujen lentoasemien hyväksyntätodistuksen haltija;

3) valtioneuvoston 108 §:n nojalla nimeämä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoaja.

Lentoaseman pitäjän sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisim-

HE 157/2018 vp

man häiriöttömästi myös valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

12.

Laki

kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 14 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain (176/2017) 14 §:n 1 momentti ja 15 §:n 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 322/2018, seuraavasti:

14 §

Tenojoen vesistön venerekisteri

Kalastussäännön 36 §:ssä tarkoitettuna Tenojoen vesistön venerekisterinä on liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:ssä tarkoitettu liikenneasioiden rekisteri.

---

15 §

Veneen rekisteröinti

Kalastuslupien myynnin järjestämisestä 8 §:n mukaisesti vastaava taho toimii liikenteen palveluista annetun lain V osan 4 luvussa tarkoitettuna rekisteröintitehtävissä avustavana palveluntarjoajana, joka hoitaa liikenteen palveluista annetun lain 211 §:n mukaisia tehtäviä sekä tekee Liikenne- ja viestintäviraston rekisteröintipäätöstä varten arvion rekisteröintioikeuden edellytysten täyttymisestä. Veneen omistajan on esitettävä selvitys veneen rekisteröintioikeutta koskevista seikoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

13.

Laki

kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupunkiraideliikenteestä (1412/2015) annetun lain 21 §:n 1 momentti, sellaisena
kuin se on laissa 325/2018, seuraavasti:

21 §

Vuosimaksu

Edellä 9 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosimaksuna 40 000 euroa. Maksu peritään yhdeltä toiminnanharjoittajalta vuosittain vain kerran riippumatta siitä, toimiiko tämä sekä rataverkon haltijana että liikenteenharjoittajana. Vuosimaksulla katetaan niitä kustannuksia, jotka virastolle aiheutuvat kaupunkiraideliikenteen turvallisuuden kehittämisestä ja valvonnasta sekä viraston ylläpitämisen 10 §:ssä tarkoitetun rekisterin ja liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:ssä tarkoitetun rekisterin pitämisestä ja viraston muista kaupunkiraideliikenteen hallinnollisista viranomaistehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

14.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 2 §:n 2 momentin 7 kohta, sekä
lisätään 2 §:n 2 momenttiin uusi 8 ja 9 kohta, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia ei sovelleta:

-
- 7) huvialukseen ja -veneeseen;
  - 8) proomuun;
  - 9) ruoppajaan, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

15.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 15 §:n 2 momentti, 26 a § ja 26 d §, sellaisina kuin ne ovat, 15 §:n 2 momentti ja 26 d § laissa 467/2018 ja 26 a § laissa xxx/2018, sekä
lisätään 4 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 467/2018, uusi 2 kohta, jolloin nykyinen 2–7 kohta siirtyvät 3–8 kohdaksi, ja lakiin uusi 26 e § seuraavasti:

2 luku

Aluksen miehitys ja vahdinpito

4 §

Luvun soveltamisala

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

---

2) pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin alukseen siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössä koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n mukaisesti;

---

15 §

Huvialuksen päällikön pätevyys

Kansainvälisen huviveneen kuljettajan pätevyyskirjan hakemiseen, myöntämiseen, voimassaoloon ja uusimiseen sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain 107 §:n säännöksiä pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntämisestä, 109 §:n säännöksiä pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolosta ja uusimisesta sekä 113 §:n säännöksiä todistusten ja asiakirjojen säilyttämisestä ja esittämisestä.

---

2 a luku

Miehistön luettelointi ja ilmoitusvelvollisuus liikenneasioiden rekisteriin

26 a §

Meripalvelua koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa liikenteen palveluista annetun lain VI osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tiedot suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden meripalvelusta, koulutuksesta ja pätevyyksistä.

26 d §

Rekisteri laivanisännän palveluksessa olevista merenkulkijoista

Laivanisännän on pidettävä rekisteriä palveluksessaan olevien merenkulkijoiden koulutukseen, pätevyyteen ja työkokemukseen sekä merenkulkijoilta vaadittuun terveydentilaan liittyvistä tiedoista. Laivanisännän on rekisteriä ylläpitäessään ja siinä olevia tietoja käsitellessään noudatettava luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 679/2016. Rekisterissä olevien tietojen käsittelyyn sovelletaan lisäksi, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004) säädetään.

26 e §

Poikkeukset rekisteröinti- ja luettelointivelvollisuudesta

Tässä luvussa tarkoitettuun rekisteriin ja miehistöluetteloon ei merkitä henkilöä, joka tekee työtä:

- 1) ulkomaisessa aluksessa;
- 2) aluksessa vain aluksen ollessa satamassa;
- 3) uittokalustolla, uittoon käytettävää kuljetuskalustoa lukuun ottamatta;
- 4) proomussa tai ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;
- 5) sellaisessa kotimaanliikenteen lastialuksessa, jonka pituus on alle 15 metriä;
- 6) sellaisessa kalastusaluksessa, jonka pituus on alle 24 metriä;
- 7) huviveneessä;
- 8) vuokraveneessä;
- 9) valtion puolustus- tai rajavartiolaitokseen käytettävässä aluksessa;
- 10) tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muussa näihin rinnastettavassa tehtävässä silloin, kun työtä tehdään pelkästään tilapäisesti;
- 11) aluksessa, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö; taikka
- 12) pelastuslaitoksen, poliisin tai Tullin aluksessa silloin, kun kyseisellä viranomaisella on käytössä aluksen kattava koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n mukaisesti. Tällaisessa aluksessa työskentelevään henkilöön sovelletaan kuitenkin, mitä 26 c §:n 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

16.

Laki

laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 2 §:n 2 momentti ja 3 §:n 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 kohta laissa 331/2018, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

-
- Lakia ei sovelleta henkilöön, joka työskentelee:
- 1) Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen aluksella, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;
  - 2) pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin aluksella siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössä koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 117 §:n mukaisesti;
  - 3) huviveneessä ja huvialuksessa;
  - 4) vuokraveneessä;
  - 5) lossissa;
  - 6) proomussa;
  - 7) aluksella, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitoksen selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
  - 8) aluksella, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen;
  - 9) aluksella, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;
  - 10) ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.
-

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

-
- 2) *merimieslääkäri*llä liikenteen palveluista annetun lain 206 §:ssä tarkoitettua merimieslääkärää;
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

17.

Laki

lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta
annetun lain (48/1997) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 325/2017, seuraavasti:

4 §

Matkakustannusten määräytyminen ja laskeminen

Opiskelijan käyttäessä koulumatkaansa liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 181 §:ssä tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten yhteistä lippu- ja maksujärjestelmää käyttävää joukkoliikennettä matkakustannukset määräytyvät sen estämättä, mitä tämän pykälän 1 momentissa ja tämän lain 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, sen matkan pituuden mukaan, jonka opiskelija kulkee tätä kuljetusta käyttäen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

18.

Laki

pelastuslain 89 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 89 §:n 4 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

---

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten tietoja:

1) Liikenne- ja viestintävirastolta liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) VI osassa tarkoitettu liikenneasioiden rekisteristä tiedot, jotka ovat välttämättömiä pelastusviranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

19.

Laki

polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 2 §:n 3 momentti ja 18 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 343/2018, seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksua koskevien tietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) VI osaa.

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain VI osan 3 lukua.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

20.

Laki

rautatielain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rautatielain (304/2011) 2 §:n 9 ja 35 kohta, 20 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 68 §, 68 a §, 71 b §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 71 c §:n 1 momentti ja 73 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 9 ja 35 kohta, 71 b §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 71 c §:n 1 momentti ja 73 §:n 1 momentti laissa 323/2017 ja 20 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 68 § ja 68 a § laissa 345/2018, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) ratakapasiteetin hakijalla rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 181 §:ssä tarkoitettua toimivaltaista viranomaista sekä laivaajia, huolitsijoita, yhdistettyjen kuljetusten harjoittajia sekä rautatiealan koulutuslaitosta, jotka joko julkisen palvelun tarjoamiseen liittyvistä tai kaupallisista syistä haluavat hankkia ratakapasiteettia;

35) palvelujen hakijalla julkista tai yksityistä yhteisöä tai toimijaa, kuten ratakapasiteetin hakijaa, rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain 181 §:ssä tarkoitettua toimivaltaista viranomaista, koulutuspalveluita tarjoavaa oppilaitosta, toista palvelupaikan ylläpitäjää tai muuta palvelua tarvitsevaa tahoa, joka hakee palvelupaikan ylläpitäjältä sen tarjoamia rautatieliikenteen tuki- ja huoltopalveluja omaan käyttöön tai toisen rautatieliikenteen harjoittajan taikka oppilaitoksen käyttöön;

20 §

Oikeus rataverkolla pääsyyn ja oikeus sen käyttämiseen

Tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia rataverkolla saa harjoittamaansa rautatieliikennettä varten käyttää rautatieyrittäjä, jolla on liikenteen palveluista annetun lain 53 §:n 1 kohdassa tarkoitettu toimilupa ja joka muutoinkin täyttää mainitussa pykälässä rautatieliikenteen harjoittamiselle säädetyt edellytykset. Myös muut rautatieliikenteen harjoittajat saavat käyttää tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia liikennöintiä varten, jos mainitussa pykälässä säädetyt liikennöinnin edellytykset täyttyvät.

35 §

Koulutuspalvelujen tarjoaminen

Liikenteen palveluista annetun lain 90 §:ssä tarkoitettua oppilaitoksen on tarjottava tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla korvausta vastaan koulutuspalveluja tässä laissa tarkoitettua toimintaa harjoittaville yhtiöille ja muille yhteisöille, jos koulutus on tarpeellista turvallisuus-

todistuksen tai turvallisuusluvan saamista koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Korvauksen tulee olla tasapuolinen ja kohtuullinen ottaen huomioon koulutuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto.

---

68 §

Venäjän federaatiosta saapuvien kalustoyksiköiden rekisteröinti

Suomen ja Venäjän välistä rautatieyhdyshdysliikennettä Suomessa harjoittavan rautatieyrityksen on saatuaan liikenteen palveluista annetun lain 221 §:ssä tarkoitetut tiedot ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 57 §:ssä tarkoitettua käyttöönottolupaa hakiessaan ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle Venäjän federaatiosta saapuvista kalustoyksiköistä liikenneasioiden rekisteriin merkittävät tiedot kalustoyksikön:

- 1) omistajasta tai haltijasta;
- 2) käyttöön liittyvistä rajoituksista;
- 3) huoltosuunnitelmaan liittyvistä turvallisuuden kannalta olennaisista tiedoista.

68 a §

Kalustotietojen toimittaminen rekisteristä

Muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden turvallisuusviranomaisilla ja tutkin- taelimillä on tarkastustehtävien ja onnettomuustutkintaan liittyvien tehtävien hoitamista varten oikeus saada salassapitosäännösten estämättä niitä tietoja, joita Liikenne- ja viestintävirasto tallettaa liikenteen palveluista annetun lain 221 §:n nojalla rekisteriin. Tietoja on annettava perustellusta pyynnöstä myös muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntely- elimille, Euroopan rautatievirastolle, rautatieliikenteen harjoittajille ja rataverkon haltijoille sekä sellaisille henkilöille tai organisaatioille, jotka rekisteröivät kalustoyksiköjä tai jotka on yksilöity kalustoyksikköä rekisteröitäessä.

71 b §

Sääntelyelimen tehtävät

Sääntelyelin seuraa, valvoo ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. Sääntelyelimen tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa sääde- tään:

---

3) ratkaista rautatieliikenteen harjoittajien, ratakapasiteetin hakijoiden, rataverkon haltijoi- den, palvelupaikan ylläpitäjien, palveluiden hakijoiden, koulutuspalveluja tarjoavien oppilai- tosten, koulutuspalveluja tarvitsevien yritysten sekä liikenteen palveluista annetun lain 181 §:ssä tarkoitettua toimivaltaisen viranomaisen välisiä erimielisyyksiä;

Sääntelyelin tutkii ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvia asioita omasta aloitteestaan tai rauta- tieliikenteen harjoittajan, rataverkon haltijan, ratakapasiteetin hakijan, palvelupaikan ylläpitä- jän, palvelun hakijan, koulutuspalveluita tarjoavan oppilaitoksen, koulutuspalveluita tarvitse- van yrityksen, liikenteen palveluista annetun lain 181 §:ssä tarkoitettua toimivaltaisen viran- omaisen taikka muun tahon, jonka oikeutta asia voi koskea, aloitteesta. Sääntelyelimen tulee asian ratkaisun yhteydessä päättää aiheellisista toimenpiteistä syrjinnän, markkinoiden väärin- tymisen ja muiden kielteisten ilmiöiden oikaisemiseksi.

---

71 c §

Sääntelyelimen oikeus saada tietoja ja päätöksenteko

Sääntelyelimellä on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja ilman aiheetonta viivytystä saada rautatiemarkkinoiden valvontaan ja seurantaan tai sen ratkaistavaksi annetun tai omasta aloitteestaan ratkaistavaksi ottaman asian käsittelyä varten kaikki tarvittavat tiedot ja selvitykset rautatieliikenteen harjoittajilta, rataverkon haltijoilta, ratakapasiteetin hakijoilta, rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä annetun lain 23 §:ssä tarkoitetulta oppilaitokselta, koulutuspalveluja tarvitsevilta yrityksiltä, palvelupaikan ylläpitäjiltä, palvelun hakijoilta, liikenteen palveluista annetun lain 181 §:ssä tarkoitetulta toimivaltaiselta viranomaiselta ja muilta asianomaisilta tahoilta.

---

73 §

Muut erimielisyydet

Rautatieliikenteen harjoittaja, ratakapasiteetin hakija, koulutuspalveluja tarvitseva yritys, rataverkon haltija, palvelupaikan ylläpitäjä tai muu palvelun tarjoaja taikka liikenteen palveluista annetun lain 181 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi saattaa muun kuin 72 §:ssä tarkoitetun asian sääntelyelimen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, jos se katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen vaatimusten vastaisesti tai vastoin syrjimättömyyden ja tasapuolisuuden vaatimusta. Sääntelyelin voi ottaa asian tutkittavakseen myös omasta aloitteestaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

21.

Laki

rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 346/2018, seuraavasti:

4 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset

Kuljettajalle määrätään 40 euron rikesakko, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään:

5) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 39 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa päivään, jona rikesakkorikkomuksista annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta annettu laki (733/2018) tulee voimaan.

22.

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 24 a §:n 2 momentin 4 kohdan kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 24 a §:n 2 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 349/2018.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

23.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 18 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 354/2018, seuraavasti:

18 §

Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:ssä tarkoitetun rekisterinpitäjän on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tieliikenteeseen liittyvät liikenneasioiden rekisteriin tallennetut tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 2018.

24.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 1 §, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

1 §

Vesikulkuneuvojen rekisteröinti

Vesikulkuneuvo ja sen moottori tulee rekisteröidä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) VI osassa tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

1.

Laki**liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) I osan 1 luvun 1 ja 2 §:n otsikko, II osan 1 luvun 1 §:n numero 3:ksi, 2 §:n numero 4:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 §:n numero 5:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 4 §:n numero 6:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohta, 2 momentin 1 ja 2 kohta ja 3 momentti, 5 ja 6 §:n numero 7 ja 8:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 7 §:n numero 9:ksi, mainitun pykälän otsikko, 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 8 §:n numero 10:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 9 §:n numero 11:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 10 §:n numero 12:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 11 §:n numero 13:ksi ja mainittu pykälä, 12 §:n numero 14:ksi ja mainitun pykälän 5 momentti, 13 §:n numero 15:ksi, 14 §:n numero 16:ksi ja mainittu pykälä sekä 15 §:n numero 17:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 2 luvun 1 §:n numero 19:ksi, 2 ja 3 §:n numero 20 ja 21:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 4 §:n numero 22:ksi ja mainittu pykälä sekä 5 ja 6 §:n numero 23 ja 24:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 3 luvun 1 §:n numero 25:ksi ja mainitun pykälän 2 momentin 3 kohta, 2 ja 3 §:n numero 26 ja 27:ksi ja mainitut pykälät, 4—11 §:n numero 29—36:ksi ja mainitut pykälät sekä 12—15 §:n numero 38—41:ksi ja mainitut pykälät, 4 luvun 1 §:n numero 42:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin 10 kohta, 2 §:n numero 43:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3—10 §:n numero 44—51:ksi sekä 11 §:n numero 52:ksi ja mainittu pykälä, 5 luvun 1 §:n numero 53:ksi, 2 §:n numero 54:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin 5 kohta, 3 §:n numero 55:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1—3 momentti, 4 ja 5 §:n numero 56 ja 57:ksi ja mainittujen pykälien otsikot sekä 6 §:n numero 58:ksi ja mainittu pykälä, 6 luvun 1 §:n numero 59:ksi, 2 §:n numero 60:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 §:n numero 61:ksi ja mainittu pykälä, 4 §:n numero 62:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 5 ja 6 §:n numero 63 ja 64:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 7 §:n numero 65:ksi sekä 8 §:n numero 66:ksi ja mainittu pykälä, 7 luvun 1—7 §:n numero 67—73:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 8 §:n numero 74:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 9 §:n numero 75:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 10 §:n numero 76:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 11 §:n numero 77:ksi, 12—14 §:n numero 78—80:ksi, 15 §:n numero 81:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin 2 kohta, 16 §:n numero 82:ksi ja mainittu pykälä, 17 §:n numero 83:ksi, 18 §:n numero 84:ksi ja mainitun pykälän 4 momentti, 19 §:n numero 85:ksi ja mainitun pykälän otsikko ja 3 momentti, 20 §:n numero 86:ksi sekä 21 §:n numero 87:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 8 luvun 1 §:n numero 88:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 2 §:n numero 89:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1—3 momentti sekä 3—6 §:n numero 90—93:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 9 luvun 1 §:n numero 94:ksi sekä 2 §:n numero 95:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 3 momentti, 10 luvun 1 §:n numero 96:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 3 momentti, 2 ja 3 §:n numero 97 ja 98:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 4—10 §:n numero 99—105:ksi, 11 §:n numero 106:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 12 §:n numero 107:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 ja 3 momentti, 13 §:n numero 108:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 14 §:n numero 109:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 15 §:n numero 110:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 16 ja 17 §:n numero 111 ja 112:ksi sekä 18 §:n numero 113:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 11 luvun 1 §:n numero 114:ksi ja mainitun pykälän 1—3 momentti, 2 §:n numero 115:ksi ja mainitun pykälän johdantokappale, 3 §:n numero 116:ksi ja

mainitun pykälän 1 momentti, 4 §:n numero 118:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti sekä 5 §:n numero 119:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 12 luvun 1 §:n numero 120:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 ja 3 §:n numero 121 ja 122:ksi, 4 §:n numero 123:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 5 §:n numero 124:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 6 §:n numero 125:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 3 momentti, 7—9 §:n numero 126—128:ksi sekä 10 §:n numero 129:ksi ja mainittu pykälä, 13 luvun 1 §:n numero 130:ksi, 2 §:n numero 131:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 ja 4 §:n numero 132 ja 133:ksi ja mainittujen pykälien otsikot sekä 5 ja 6 §:n numero 134 ja 135:ksi, II A osan numero III:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 136:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 2 §:n numero 137:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 §:n numero 138:ksi ja mainitun pykälän 2 ja 4 momentti, 4 ja 5 §:n numero 139 ja 140:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 6 §:n numero 141:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti sekä 7 ja 8 §:n numero 142 ja 143:ksi, 2 luvun otsikon ruotsinkielinen sanamuoto, mainitun luvun 1 §:n numero 144:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 145:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 3 §:n numero 146:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 4 §:n numero 147:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 5 §:n numero 148:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti sekä 6 §:n numero 149:ksi ja mainittu pykälä, III osan numero IV:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 150:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 151:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 7 kohta sekä 3 ja 4 §:n numero 152 ja 153:ksi, 2 luvun 1 §:n numero 154:ksi, 2 §:n numero 155:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 2 a §:n numero 156:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 5 momentti, 3 §:n numero 157:ksi, mainitun pykälän 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 4 §:n numero 158:ksi ja mainittu pykälä sekä 5—7 §:n numero 159—161:ksi, 3 luvun 1 §:n numero 162:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 2 §:n numero 163:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3—8 §:n numero 164—169:ksi, 9 §:n numero 170:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 10 §:n numero 171:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti sekä 11 §:n numero 172:ksi, 4 luvun 1 §:n numero 173:ksi, 2 §:n numero 174:ksi ja mainittu pykälä sekä 3 §:n numero 175:ksi, 5 luvun 1 §:n numero 176:ksi ja mainitun pykälän otsikko sekä 2 §:n numero 177:ksi, IV osan numero V:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 178:ksi, 2 §:n numero 179:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 3 §:n numero 180:ksi, 4 §:n numero 181:ksi ja mainitun pykälän 4 ja 5 momentti, 5 §:n numero 182:ksi ja mainittu pykälä, 6—8 §:n numero 183—185:ksi, 9 §:n numero 186:ksi ja mainitun pykälän 5 momentti, 10 §:n numero 187:ksi ja mainittu pykälä, 11—13 §:n numero 188—190:ksi, 14 §:n numero 191:ksi ja mainittu pykälä, 15 §:n numero 192:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 16 §:n numero 193:ksi ja mainittu pykälä sekä 17 ja 18 §:n numero 194 ja 195:ksi, 2 luvun 1 §:n numero 196:ksi, 2 §:n numero 197:ksi ja mainitun pykälän 3 momentti, 3 §:n numero 198:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2 momentti, 3 a §:n numero 199:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 2 momentti, 4 §:n numero 200:ksi ja mainitun pykälän 4 momentti, 5 §:n numero 201:ksi, 6 §:n numero 202:ksi ja mainitun pykälän 1 ja 3 momentti sekä 7 §:n numero 203:ksi ja mainittu pykälä, 3 luvun 1—4 §:n numero 204—207:ksi sekä 5 §:n numero 208:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 4 luvun 1 ja 2 §:n numero 209 ja 210:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 3 §:n numero 211:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 5 momentti, 4 §:n numero 212:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 4 momentti, 5 §:n numero 213:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 6 §:n numero 214:ksi sekä 7 §:n numero 215:ksi ja mainitun pykälän otsikko, V osan numero VI:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 216:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 217:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 ja 3 momentti sekä 3 §:n numero 218:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 2 luvun otsikko, 1 §:n numero 219:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 5 momentti, 2 §:n numero 220:ksi, mainitun pykälän johdantokappale ja 5 kohta, 3 §:n numero 221:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin johdantokappale, 4 §:n numero 222:ksi ja mainitun pykälän johdantokappale, 5 §:n numero 223:ksi sekä 6 §:n numero 224:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 luvun otsikko, 1—3 §:n numero 225—227:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, 4 §:n numero 228:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 5 §:n numero 229:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 6 §:n numero 230:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 3 momentti, 7 §:n numero 231:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 ja 2

momentti sekä 8 §:n numero 232:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 4 luvun 1 §:n numero 233:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 §:n numero 234:ksi ja mainittu pykälä sekä 3 §:n numero 235:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 5 luvun 1 ja 2 §:n numero 236 ja 237:ksi, 3 §:n numero 238:ksi ja mainittu pykälä sekä 4 ja 5 §:n numero 239 ja 240:ksi ja mainittujen pykälien otsikot, VI osan numero VII:ksi, mainitun osan 1 luvun 1 §:n numero 241:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 1 momentti, 2 §:n numero 242:ksi, 2 a §:n numero 243:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 2 b §:n numero 244:ksi, 2 c §:n numero 245:ksi ja mainitun pykälän 1 momentti, 3 §:n numero 246:ksi, mainitun pykälän otsikko ja 2, 3 ja 5 momentti, 3 a §:n numero 247:ksi ja mainittu pykälä, 3 b §:n numero 248:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 c §:n numero 249:ksi ja mainittu pykälä, 3 d §:n numero 250:ksi ja mainitun pykälän otsikon suomenkielinen sanamuoto, 3 e ja 3 f §:n numero 251 ja 252:ksi ja mainitut pykälät, 3 g §:n numero 253:ksi ja mainitun pykälän otsikko, 3 h §:n numero 254:ksi, 4 §:n numero 255:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 5—7 §:n numero 256—258:ksi ja mainitut pykälät, 8 §:n numero 259:ksi ja mainitun pykälän 2 momentti, 9 §:n numero 260:ksi ja mainittu pykälä sekä 10 §:n numero 261:ksi, 2 luvun 1 §:n numero 262:ksi ja mainitun pykälän 2 ja 5 kohta, 2—6 §:n numero 263—267:ksi ja mainitut pykälät sekä 7 §:n numero 268:ksi ja mainitun pykälän 1 momentin 2 kohta, sekä VII osan numero VIII:ksi ja mainitun osan 1 luvun 1—3 §:n numero 269—271:ksi,

sellaisina kuin niistä ovat I osan 1 luvun 1 ja 2 §:n otsikko, II osan 1 luvun 3 §:n 3 momentti ja 15 §:n 1 momentti, 2 luvun 3, 5 ja 6 §:n otsikko, 3 luvun 3—8 §, 11, 12 §, 14 ja 15 §, 4 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentin 10 kohta, 2 §:n otsikko sekä 11 §, 5 luvun 2 §:n otsikko ja 1 momentin 5 kohta, 3 §:n otsikko ja 1—3 momentti, 4 ja 5 §:n otsikko sekä 6 §, 6 luvun 2 §:n otsikko, 3 §, 4 §:n otsikko ja 1 momentti, 5 ja 6 §:n otsikko sekä 8 §, 7 luvun 1—7 §:n otsikko, 8 §:n otsikko ja 2 momentti, 9 §:n otsikko, 10 §:n otsikko ja 1 momentti, 15 §:n 1 momentin 2 kohta, 16 §, 18 §:n 4 momentti, 19 §:n otsikko ja 3 momentti sekä 21 §:n otsikko, 8 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 3—6 §:n otsikko, 10 luvun 1 §:n otsikko ja 3 momentti, 2, 3 ja 11 §:n otsikko, 13 §:n otsikko ja 2 momentti sekä 14 ja 18 §:n otsikko, 11 luvun 2 §:n johdantokappale, 12 luvun 1 §:n otsikko, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n otsikko sekä 10 §, 13 luvun 2 §:n 1 momentti sekä 3 ja 4 §:n otsikko, III osan 2 luvun 2 a §:n otsikko ja 5 momentti sekä 4 §, 5 luvun 1 §:n otsikko, IV osan 1 luvun 15 §:n 3 momentti sekä 16 §, 2 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 7 §, 4 luvun 1 ja 2 §:n otsikko, 4 §:n otsikko ja 4 momentti sekä 5 §:n otsikko, V osan 1 luvun 1 §:n otsikko, 2 luvun otsikko, 2 §:n johdantokappale ja 5 kohta, 3 §:n 1 momentin johdantokappale, 4 §:n johdantokappale sekä 6 §:n otsikko, 3 luvun 1—3 §:n otsikko, 5 §:n otsikko sekä 7 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti, VI osan 1 luvun 3 a §, 3 b §:n otsikko, 3 d §:n otsikon suomenkielinen sanamuoto, 3 e §, 3 g §:n otsikko, 7 §, 8 §:n 2 momentti sekä 9 § sekä 2 luvun 1 §:n 2 ja 5 kohta sekä 3—6 § laissa 301/2018, II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 9 §:n otsikko ja 1 momentti, 10 §:n otsikko sekä 14 §, 3 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohta, 10 luvun 15 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n 1—3 momentti sekä 3 §:n 1 momentti, 12 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti, 13 luvun 2 §:n 1 momentti, II A osan 1 luvun 1 §:n 1 momentti, IV osan 1 luvun 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti sekä 10 §, 2 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 3 a §:n 1 ja 2 momentti, 3 luvun 5 §:n 1 momentti, 4 luvun 3 §:n otsikko ja 5 momentti sekä 7 §:n otsikko, V osan 1 luvun 2 §:n otsikko ja 1 ja 3 momentti sekä 3 §:n otsikko ja 1 momentti, 3 luvun otsikko, 6 §:n otsikko ja 3 momentti sekä 8 §:n otsikko, 4 luvun 1 §:n otsikko, 2 § sekä 3 §:n otsikko, 5 luvun 3 § sekä 4 ja 5 §:n otsikko, VI osan 1 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti, 2 a §:n otsikko, 3 c §:n 1 momentti sekä 3 f § laissa (xxx/2018), II osan 3 luvun 2, 9, 10 ja 13 §, 8 luvun 2 §:n otsikko ja 1—3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti, 11 luvun 4 ja 5 §:n otsikko ja 1 momentti, IV osan 1 luvun 16 §, IV osan 2 luvun 3 §:n otsikko ja 2 momentti, V osan 2 luvun 1 §:n otsikko ja 5 momentti, 3 luvun 4 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale sekä VI osan 1 luvun 3 c § sekä 5 ja 6 § osaksi laissa 301/2018 ja xxx/2018 (HE 61/2018), II A osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 ja 4 momentti, 4 ja 5 §:n otsikko sekä 6 §:n otsikko ja 2 momentti, 2 luvun otsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 1 §:n ot-

HE 157/2018 vp

sikko, 2 §:n otsikko ja 2 momentti, 3 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 4 §:n otsikko ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti sekä 6 § laissa 579/2018, III osan 4 luvun 2 § osaksi laissa xxx/2018 sekä VI osan 2 luvun 7 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 731/2018 sekä

lisätään lakiin uusi 18, 28, 37 ja 117 § sekä 159 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 301/2018, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Esitys

I OSA	I OSA
YLEISTÄ	YLEISTÄ
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	Yleiset säännökset
1 §	1 §
<i>Soveltamisala</i>	<i>Lain soveltamisala</i>
-----	-----
2 §	2 §
<i>Määritelmät</i>	<i>Yleiset määritelmät</i>
-----	-----
II OSA	II OSA
LIIKENNEMARKKINAT	LIIKENNEMARKKINAT
1 luku	1 luku
Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä	Luvanvarainen toiminta tieliikenteessä
1 §	3 §
<i>Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä</i>	<i>Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä</i>
-----	-----
2 §	4 §
<i>Taksiliikenne</i>	<i>Taksiliikenne</i>

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitetulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (*taksiliikenne*) tarvitaan taksiliikennelupa tai 1 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikennelupa.

Ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitetulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai raskaalla nelipyörällä (*taksiliikenne*) tarvitaan taksiliikennelupa tai 3 §:ssä tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikenne-

Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle.

3 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 5 kohdan edellytykset. Lisäksi luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 6 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

4 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

2) joka on 6 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineinen;

3) jonka tässä laissa tarkoitettua lupaa ei ole peruutettu IV osan 1 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla viimeksi kuluneen vuoden aikana;

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

1) joka on 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineinen;

2) jonka liikennelupaa ei ole peruutettu VI osan 1 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla viimeksi kuluneen vuoden aikana;

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijalla on tosiasiallinen ja pysyvä toimipaikka Suomessa ja luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava

lupa. Henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan on tehtävä taksiliikenteen harjoittamisesta ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle.

5 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 5 kohdan edellytykset. Lisäksi luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

6 §

Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

2) joka on 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineinen;

3) jonka tässä laissa tarkoitettua lupaa ei ole peruutettu 242 §:n 2 momentin nojalla viimeksi kuluneen vuoden aikana;

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle:

1) joka on 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineinen;

2) jonka liikennelupaa ei ole peruutettu 242 §:n 2 momentin nojalla viimeksi kuluneen vuoden aikana;

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijalla on tosiasiallinen ja pysyvä toimipaikka Suomessa ja luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö on 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hy-

henkilö on 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineinen. Myös luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineisia.

5 §

Liikenteestä vastaava henkilö

6 §

Luonnollisen henkilön hyvä maine

7 §

Oikeushenkilön hyvä maine

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan hakijana tai luvan haltijana oleva oikeushenkilö ei ole hyvämaineinen, jos:

2) sen toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies ei täytä 6 §:ssä säädettyä hyvän maineen vaatimusta.

Oikeushenkilöä on kuitenkin pidettävä hyvämaineisena, jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tuomion perustana oleva teko ei osoita hakijan olevan 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä.

8 §

Luvan voimassaolo

9 §

Luvan muuttaminen ja uusiminen

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikennelupaa voidaan muuttaa tai lupa uusia Liikenne- ja

vämaineinen. Myös luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvämaineisia.

7 §

Liikenteestä vastaava henkilö luvanvaraisessa tieliikenteessä

8 §

Luonnollisen henkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

9 §

Oikeushenkilön hyvä maine luvanvaraisessa tieliikenteessä

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan hakijana tai luvan haltijana oleva oikeushenkilö ei ole hyvämaineinen, jos:

2) sen toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies ei täytä 8 §:ssä säädettyä hyvän maineen vaatimusta.

Oikeushenkilöä on kuitenkin pidettävä hyvämaineisena, jos 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tuomion perustana oleva teko ei osoita hakijan olevan 8 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä.

10 §

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan voimassaolo

11 §

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan muuttaminen ja uusiminen

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikennelupaa voidaan muuttaa tai lupa uusia Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä hakemuksesta.

viestintävirastolle tehtävästä hakemuksesta. Luvan uusimiseen sovelletaan, mitä luvan myöntämisestä säädetään. Luvan muuttamisessa on huomioitava 3–7 §:ssä säädettyt luvan myöntämisen edellytykset siltä osin kuin niillä on vaikutusta luvan muuttamiseen.

10 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

11 §

Riskiyritys

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuna riskiyrityksenä pidetään henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltijaa, joka on tuomittu rangaistukseen tai jolle on määrätty seuraamuksia 6 §:n 1 momentissa tai 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainittujen lainkohtien mukainen. Riskiyrityksenä pidetään myös henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltijaa, jonka liikenteestä vastaava henkilö, toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies on tuomittu rangaistukseen tai jonka liikenteestä vastaavalle henkilölle, toimitusjohtajalle tai vastuunalaiselle yhtiömiehelle on määrätty seuraamuksia 6 §:

12 §

Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus

Luvan uusimiseen sovelletaan, mitä luvan myöntämisestä säädetään. Luvan muuttamisessa on huomioitava 5–9 §:ssä säädettyt luvan myöntämisen edellytykset siltä osin kuin niillä on vaikutusta luvan muuttamiseen.

12 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa luvanvaraista tieliikennettä

13 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan pitäminen riskiyrityksenä

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuna riskiyrityksenä pidetään henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltijaa, joka on tuomittu rangaistukseen tai jolle on määrätty seuraamuksia 8 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainittujen lainkohtien mukainen. Riskiyrityksenä pidetään myös henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltijaa, jonka liikenteestä vastaava henkilö, toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies on tuomittu rangaistukseen tai jonka liikenteestä vastaavalle henkilölle, toimitusjohtajalle tai vastuunalaiselle yhtiömiehelle on määrätty seuraamuksia 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainitun lainkohdan mukainen.

Henkilö- ja tavaraliikenneluvanhaltija lakkaa olemasta riskiyritys, jos sitä tai sen liikenteestä vastaavaa henkilöä, toimitusjohtajaa ja vastuunalaista yhtiömiestä ei viimeksi kuluneen vuoden aikana ole tuomittu uusista rikoksista tai rikkomuksista tai jos rikosten ja rikkomusten kokonaismäärä on laskenut alle sen, mitä 8 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa säädetään.

14 §

Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus

Tilaaajan tai tämän edustajan ei myöskään tarvitse tehdä 2 momentissa tarkoitettua selvitystä, jos sovittu kuljetushinta ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 500 euroa kolmen kuukauden aikana tehdyissä kuljetussopimuksissa tai jos 1 §:n 3 momentin mukaisten Suomen sisäisten kuljetusten alihankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on enintään 10 000 euroa.

13 §

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

-----
14 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammatimaista tavarankuljettamista tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2 000 kiloa ja enintään 3 500 kiloa, on rekisteröidyttävä Liikenne- ja viestintävirastoon. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 1 §:n 3 momentin nojalla.

15 §

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan ja 14 §:ssä tarkoitettujen palveluntarjoajien on huolehdittava siitä, että sen liikenteessä käytettävä ajoneuvo on rekisteröity tämän lain V osan 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin ja sen käyttötarkoitukseksi on ilmoitettu luvanvarainen käyttö.

Tilaaajan tai tämän edustajan ei myöskään tarvitse tehdä 2 momentissa tarkoitettua selvitystä, jos sovittu kuljetushinta ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 500 euroa kolmen kuukauden aikana tehdyissä kuljetussopimuksissa tai jos 3 §:n 3 momentin mukaisten Suomen sisäisten kuljetusten alihankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on enintään 10 000 euroa.

15 §

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

-----
16 §

Rekisteröitymisvelvollisuus tavaraliikenteessä

Palveluntarjoajan, joka harjoittaa ammatimaista tavarankuljettamista tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 2 000 kiloa ja enintään 3 500 kiloa, on rekisteröidyttävä Liikenne- ja viestintävirastoon. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos toimintaan ei vaadita lupaa 3 §:n 3 momentin nojalla.

17 §

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan ja 16 §:ssä tarkoitettujen palveluntarjoajien on huolehdittava siitä, että sen liikenteessä käytettävä ajoneuvo on rekisteröity 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin ja sen käyttötarkoitukseksi on ilmoitettu luvanvarainen käyttö.

-----
18 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan vaurautumisvelvollisuus

Henkilöliikenneluvan haltijan, jolla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 linja-autoa, tai tavaraliikenneluvan haltijan, jolla on liikennekäytössä enemmän kuin 15 ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jonka suurin sallittu kokonaisuus on yli 3 500 kiloa, on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiussuunnitelmissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on arvioitava toimintansa jatkuvuutta vaarantavat riskit ja osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitelmaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitusta valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

2 luku

Kansainvälinen tiekuljetus

1 §

Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät

---

2 §

Suomessa tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

---

3 §

Ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan myöntäminen

---

4 §

Kuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen vii-

2 luku

Kansainvälinen tiekuljetus

19 §

Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät

---

20 §

Suomessa tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen

---

21 §

Ulkomaille tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen

---

22 §

Kansainvälisen tiekuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen viipymättä palauttamaan käyttämättömäksi

pymättä palauttamaan käyttämättömäksi jäävän tai käyttämättä jääneen 2 tai 3 §:ssä tarkoitetun kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvanhaltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

5 §

Kansainväliseen yhdistettyyn kuljetukseen liittyvät oikeudet

6 §

Kansainvälisen yhdistetyn kuljetuksen suorittamisen ehdot

3 luku

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

1 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan henkilölle:

3) joka on suorittanut Liikenne- ja viestintäviraston järjestämän taksinkuljettajan kokeen; sen lisäksi, että kunkin taksiliikennettä harjoittavan toimijan on vastattava ja huolehdittava III osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti, että kuljettajalla on tarvittava osaaminen, taksinkuljettajan kokeen tarkoituksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettävästä ajoneuvosta riippumatta, ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset ja että hänellä on pääasiallista toiminta-aluetta koskeva riittävä paikallistuntemus.

jäävän tai käyttämättä jääneen 20 tai 21 §:ssä tarkoitetun kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvanhaltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

23 §

Kansainväliseen yhdistettyyn tiekuljetukseen liittyvät oikeudet

24 §

Kansainvälisen yhdistetyn tiekuljetuksen suorittamisen ehdot

3 luku

Kuljettajaa koskevat vaatimukset tieliikenteessä

25 §

Taksinkuljettajaa koskevat vaatimukset

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan henkilölle:

3) joka on suorittanut Liikenne- ja viestintäviraston järjestämän taksinkuljettajan kokeen; sen lisäksi, että kunkin taksiliikennettä harjoittavan toimijan on vastattava ja huolehdittava 151 §:n mukaisesti, että kuljettajalla on tarvittava osaaminen, taksinkuljettajan kokeen tarkoituksena on selvittää ajoluvan hakemisen yhteydessä, että kuljettaja kykenee huolehtimaan matkustajan turvallisuudesta myös käytettävästä ajoneuvosta riippumatta ja ottamaan huomioon matkustajan toimintarajoitukset.

26 §

2 §

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Taksinkuljettajan ajolupa on voimassa viisi vuotta sen myöntämisestä. Taksinkuljettajan täytettyä 68 vuotta lupa on kuitenkin voimassa kaksi vuotta sen myöntämisestä.

Ajolupa voidaan uusida Liikenne- ja viestintävirastoon tehtävästä hakemuksesta. Ajoluvan uusimiseen sovelletaan, mitä 1 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa säädetään ajoluvan myöntämisestä. Jos luvan uusimista hakeva on luvan voimassaoloaikana syyllistynyt 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tekoon, lupa voidaan kuitenkin uusida, jos uusimatta jättämistä voidaan pitää teosta jo langetetut rangaistukset tai hallinnolliset seuraamukset huomioon ottaen kohtuuttomana.

3 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajaa koskevat vaatimukset

Tieliikenteen henkilö- ja tavarakuljetuksissa kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinnattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajana toimivalla luonnollisella henkilöllä on oltava tieliikenteessä ammattipätevyys ja hänen on täytettävä vähimmäisikää koskevat vaatimukset. Jos traktorin kuljettajalta edellytetään kuorma-auton kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, hänen on täytettävä tässä luvussa tarkoitetut ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset. Ammattipätevyys vaaditaan myös muun ETA-valtion kansalaiselta ja sellaisen muun maan kansalaiselta, joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana.

Kuorma-auton tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden saavuttanut saa kuljet-

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolo ja uusiminen

Taksinkuljettajan ajolupa on voimassa viisi vuotta sen myöntämisestä. Taksinkuljettajan täytettyä 68 vuotta lupa on kuitenkin voimassa kaksi vuotta sen myöntämisestä. Jos päätös uudesta ajoluovasta on tehty ennen hakijalla olevan ajoluvan päättymistä, uusi ajolupa on voimassa säädetyn määräajan edellisen ajoluvan voimassaoloajan päättymisestä lukien.

Ajolupa voidaan uusida Liikenne- ja viestintävirastoon tehtävästä hakemuksesta. Ajoluvan uusimiseen sovelletaan, mitä 25 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 ja 4 momentissa säädetään ajoluvan myöntämisestä. Jos luvan uusimista hakeva on luvan voimassaoloaikana syyllistynyt 25 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tekoon, lupa voidaan kuitenkin uusida, jos uusimatta jättämistä voidaan pitää teosta jo langetetut rangaistukset tai hallinnolliset seuraamukset huomioon ottaen kohtuuttomana.

27 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyysvaatimukset

Tieliikenteen henkilö- ja tavarakuljetuksissa kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinnattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajana toimivalla luonnollisella henkilöllä on oltava tieliikenteessä ammattipätevyys. Lisäksi hänen on täytettävä vähimmäisikää koskevat vaatimukset. Vaatimukset koskevat myös muun ETA-valtion kansalaista ja sellaisen muun maan kansalaista, joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana.

Kuorma- tai linja-auton kuljettajalla on oltava ammattipätevyyden lisäksi kuljetta- maansa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää vastaava ajo-oikeus.

taa niitä kuorma-autoja tai linja-autoja ja niiden ajoneuvoyhdistelmiä, joiden luokkaa vastaava ajo-oikeus hänellä on.

Kuljettaja ei kuitenkaan tarvitse ammatti-pätevyyttä, jos:

1) ajoneuvon suurin sallittu rakenteellinen nopeus on enintään 45 kilometriä tunnissa;

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun, puolustusvoimien, Tullin tai rajavartiolaitoksen käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa;

3) ajoneuvoa koeajetaan tai siirretään korjaamisen, huoltamisen tai katsastamisen yhteydessä, siirretään varikkoalueella pesun, siivouksen tai tankkauksen yhteydessä, koeajetaan ajoneuvon parantamiseksi teknisesti taikka koeajetaan uusi tai muunnettu ajoneuvo ennen ajoneuvon liikenteeseen hyväksymistä;

4) ajoneuvoa käytetään kiireellisessä hätätilanteessa pelastustarkoituksiin poliisin, pelastusviranomaisen, Tullin tai rajavartiolaitoksen määräyksen perusteella;

5) ajoneuvoa käytetään ajo-oikeuden tai tässä laissa tarkoitetun perustason ammatti-pätevyyden tai jatkokoulutuksen saamiseksi annettavassa ajo-opetuksessa;

6) ajoneuvoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin tavarakuljetuksiin;

7) D1-luokan ajo-oikeudella kuljetettavaa linja-autoa, joka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään 16 henkilöä, käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien ja enintään kolmen muun henkilön kuljettamiseksi ja linja-auto on kuljettajan tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuvan henkilön omistuksessa, tai muuta linja-autoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien kuljettamiseksi ja linja-auto on heistä jonkun omistuksessa; taikka

8) ajoneuvolla kuljetetaan materiaaleja tai laitteita, joita kuljettaja käyttää työssään edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen, taikka ajoneuvolla kuljetetaan vähäisessä määrin omia tuotteita, joita kuljettaja myy tietyssä paikassa edellyttäen, että pääasiallisena

Tätä lakia sovelletaan myös traktorin ja muun ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettajaan, jos vaatimuksena on kuorma- tai linja-auton ajokortti.

tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen

28 §

Poikkeukset kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyysvaatimuksesta

Kuljettajalta ei vaadita ammattipätevyyttä, jos:

1) ajoneuvon suurin sallittu rakenteellinen nopeus on enintään 45 kilometriä tunnissa;

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoitopalvelun, Puolustusvoimien, Tullin tai Rajavartiolaitoksen käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa;

3) ajoneuvoa koeajetaan tai siirretään korjaamisen, huoltamisen tai katsastamisen yhteydessä, siirretään varikkoalueella pesun, siivouksen tai tankkauksen yhteydessä, koeajetaan ajoneuvon parantamiseksi teknisesti taikka koeajetaan uusi tai muunnettu ajoneuvo ennen ajoneuvon liikenteeseen hyväksymistä;

4) ajoneuvoa käytetään kiireellisessä hätätilanteessa pelastustarkoituksiin poliisin, pelastusviranomaisen, Tullin tai Rajavartiolaitoksen määräyksen perusteella;

5) ajoneuvoa käytetään ajo-oikeuden tai tässä laissa tarkoitetun perustason ammattipätevyyden tai jatkokoulutuksen saamiseksi annettavassa ajo-opetuksessa;

6) ajoneuvoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin tavarakuljetuksiin;

7) D1-luokan ajo-oikeudella kuljettavaa linja-autoa, joka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään 16 henkilöä, käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien ja enintään kolmen muun henkilön kuljettamiseksi ja linja-auto on kuljettajan tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuvan henkilön omistuksessa, tai muuta linja-autoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien kuljettamiseksi ja linja-auto on heistä jonkun omistuksessa; taikka

8) ajoneuvolla kuljetetaan materiaaleja tai laitteita, joita kuljettaja käyttää työssään edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen, taikka ajoneuvolla kuljetetaan vähäisessä määrin omia

tuotteita, joita kuljettaja myy tietyssä paikassa edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen.

29 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyys

4 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyys

Kuorma- ja linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys on saavutettava tämän lain mukaisesti, jos kuljettajan ajokorteista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/126/EY tarkoitettu vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua kuljettajaa, joka on muun maan kansalainen ja joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana, on saavutettava perustason ammattipätevyys tämän lain mukaisesti, jos hän työskentelee Suomessa sijaitsevan yrityksen palveluksessa tai hänelle on myönnetty työlupa Suomessa.

Ammattipätevyys saavutetaan suorittamalla tässä luvussa säädetty perustason ammattipätevyyskoulutus. Koulutus voidaan suorittaa myös nopeutettuna. Koulutukseen sisältyy teoriakoe. Perustason ammattipätevyyskoulutuksella saavutettu ammattipätevyys saadaan viideksi vuodeksi, ja sitä voidaan jatkaa jatkokoulutuksella viideksi vuodeksi kerrallaan.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyden suorittamisen yhteydessä toteutetaan myös matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011, jäljempänä EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva asetus, 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu koulutus, joka koskee suoraan matkustajien kanssa tekemisissä olevaa henkilöstöä kuljettajat mukaan lukien.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoi-

Ammattipätevyys saavutetaan suorittamalla kuljetusmuotoa vastaava perustason ammattipätevyyskoulutus ja siihen sisältyvä teoriakoe tai perustason ammattipätevyyskoe. Ammattipätevyys saadaan viideksi vuodeksi ja sitä voidaan jatkaa jatkokoulutuksella viideksi vuodeksi kerrallaan. Perustason ammattipätevyden suorittamista ei vaadita siltä, johon kuljetusmuotoa vastaavan ajokortin myöntämisen ajankohdan perusteella voidaan soveltaa tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 4 artiklan säännöksiä saavutetuista oikeuksista.

Perustason ammattipätevyteen sisältyvät oppiaineet ja niiden tavoitteet on lueteltu maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevydestä ja jatkokoulutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY, jäljempänä tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivi, liitteen I jaksossa 1. Ne sisältävät perustiedot kuljettajana toimimisen vaatimuksista, kuljettajan, kuljetusten ja liikenteen turvallisuuden vaikuttavista seikoista sekä hyvästä ammatin hoitamisesta ajoneuvoa kuljettaessa ja muissa kuljettajan tehtävissä. Perustason ammattipätevyys suoritetaan erikseen kuorma-auton tai linja-auton kuljettajana toimimista varten ja siinä voidaan lukea hyväksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa tarkoitettu pätevyys siten kuin siitä erikseen säädetään.

Linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyden suorittamisen yhteydessä toteutetaan myös matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011, jäljempänä EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva asetus, 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu vammaisuuteen liittyvä

tetusta koulutuksesta.

tietoisuutta lisäävä koulutus.

Perustason ammattipätevyys on saavutettava tämän lain mukaisesti, jos ajokorteista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/126/EY tarkoitettu vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Kuljettajan, joka on muun maan kansalainen ja joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana, on saavutettava perustason ammattipätevyys tämän lain mukaisesti, jos hän työskentelee Suomessa sijaitsevan yrityksen palveluksessa tai hänelle on myönnetty työlupa Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettun perustason ammattipätevyuden sisällöstä sekä 1 momentissa tarkoitetuista saavutetuista oikeuksista, 2 momentissa tarkoitettun pätevyyden hyväksi lukemisesta ja 3 momentissa tarkoitettun koulutuksen toteutuksesta.

5 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan vähimmäisikä

C-luokan kuorma-autoa ja CE-luokan ajoneuvoyhdistelmää kuljettavan luonnollisen henkilön on oltava 18 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella, 21 vuotta täyttänyt. C1-luokan kuorma-autoa ja C1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 18 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää kuljettavan luonnollisen henkilön on oltava 21 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella, 23 vuotta täyttänyt. D1-luokan linja-autoa ja D1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 21 vuotta täyttänyt.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa 2 momentista poiketen paikallisliikenteessä säännöllisellä, enin-

30 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan vähimmäisikä

C-luokan kuorma-autoa ja CE-luokan ajoneuvoyhdistelmää kuljettavan luonnollisen henkilön on oltava 18 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella, 21 vuotta täyttänyt. C1-luokan kuorma-autoa ja C1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 18 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää kuljettavan luonnollisen henkilön on oltava 21 vuotta täyttänyt tai, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella, 23 vuotta täyttänyt. D1-luokan linja-autoa ja D1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa 21 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D-luokan linja-autoa ja DE-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa 2 momentista poike-

tään 50 kilometrin pituisella reitillä kuljettaa 21 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D1- tai D-luokan linja-auton kuljettajana Suomessa, Ahvenanmaata lukuun ottamatta, voi toimia 18 vuotta täyttänyt, jos hänellä on kuljetettavan ajoneuvon ajo-oikeus ja jos hän on suorittanut perustason ammattipätevyyskoulutuksen muutoin kuin nopeutettuna maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta, neuvoston asetuksen (ETY) 3820/85 ja neuvoston direktiivin 91/439/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 76/914/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY, jäljempänä *tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivi*, 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Kuljettajana toimimisen rajoituksista ennen 20 vuoden ikää säädetään 5 momentissa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettu kuljettaja, joka ei ole täyttänyt 20 vuotta, saa kuljettaa D-luokan linja-autoa vain paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä tai siirtää D-luokan ajoneuvoa ilman matkustajia.

6 §

Perustason ammattipätevyyskoulutus

Perustason ammattipätevyyskoulutus sisältää opetusta kuljettajilta edellytettävistä tiedoista ja taidoista, liikenneturvallisuuteen sekä kuljettajan ja kuljetusten turvallisuuteen vaikuttavista seikoista sekä hyvästä ammatin hoitamisesta ajoneuvoa kuljettaessa ja muissa kuljettajan tehtävissä. Koulutukseen sisältyvät oppiaineet ja niiden tavoitteet on mainittu tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitteen I jaksossa 1. Perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisällytettävistä matkustajien oikeuksiin liittyvistä oppiaineista säädetään EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen liitteen II kohdan a op-

ten paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä kuljettaa 21 vuotta täyttänyt silloinkin, kun perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella.

D1- tai D-luokan linja-auton kuljettajana Suomessa, Ahvenanmaata lukuun ottamatta, voi 2 momentista poiketen toimia 18 vuotta täyttänyt, joka on suorittanut linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyyden muuten kuin nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ammatillisen koulutuksen yhteydessä ja jolla on kuljetettavan ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus. Kuljettaja, joka ei ole täyttänyt 20 vuotta, saa kuljettaa D-luokan linja-autoa vain paikallisliikenteessä säännöllisellä, enintään 50 kilometrin pituisella reitillä tai siirtää D-luokan ajoneuvoa ilman matkustajia.

31 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden saavuttaminen koulutus ja koe suorittamalla

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen kesto on 280 tuntia, josta vähintään 20 tuntia on oltava ajo-opetusta. Perustason ammattipätevyyskoulutus voidaan toteuttaa myös nopeutettuna, jolloin koulutuksen kesto on 140 tuntia ja siitä vähintään 10 tuntia on oltava ajo-opetusta.

Perustason ammattipätevyys voidaan laajentaa toiseen kuljetusmuotoon suorittamalla 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua oppiaineluettelon osat, jotka vastaavat suoritettavaa kuljetusmuotoa ja pätevyyttä. Täydentävän koulutuksen kesto on 70 tuntia,

piaineluettelossa.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen kesto on 280 tuntia, josta vähintään 20 tuntia on oltava ajo-opetusta. Nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen kesto on 140 tuntia, josta vähintään 10 tuntia on oltava ajo-opetusta. Jos ammattipätevyyskoulutuksessa olevalla ei ole ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeutta, ajo-opetuksessa sovelletaan vastaavan luokan ajokorttikoulutusta koskevia säännöksiä.

Jos henkilö- tai tavaraliikennettä koskeva ammattipätevyys halutaan laajentaa kattamaan myös toinen kuljetusmuoto, on suoritettava täydentävä koulutus tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Täydentävän koulutuksen kesto on 70 tuntia, josta vähintään viisi tuntia on oltava ajo-opetusta. Nopeutetussa koulutuksessa sen kesto on 35 tuntia, josta vähintään kolme oppituntia on oltava ajo-opetusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetuksen sisällöstä ja toteutuksesta sekä säännökset oppitunnin pituudesta ja aiemmin saavutetun perustason ammattipätevyys tai EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa tarkoitetun ammatillisen pätevyyden hyväksi lukemisesta koulutuksessa.

Kun koulutus annetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 3 §:ssä tarkoitetun ammatillisen tutkintokoulutuksen yhteydessä, koulutuksessa noudatetaan Opetushallituksen määräämiä tutkinnon perusteita. Tutkinnon perusteissa huomioidaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja 4 momentissa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen vaatimukset.

7 §

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen koe

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen päätteeksi suoritettavaan teoriakokeeseen sisältyy vähintään yksi kysymys 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun oppiaineluettelon jokaista tavoitetta kohden.

josta vähintään viisi tuntia on oltava ajo-opetusta. Nopeutetussa koulutuksessa täydentävän koulutuksen kesto on 35 tuntia, josta vähintään kolme tuntia on oltava ajo-opetusta.

Koulutuksen päätteeksi suoritettavaan teoriakokeeseen sisältyy vähintään yksi kysymys 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun oppiaineluettelon jokaista tavoitetta kohden ja tämän pykälän 2 momentin mukaisesti ammattipätevyyttä laajennettaessa jokaista suoritettavan kuljetusmuodon tavoitetta kohden. Kokeen hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perustason ammattipätevyyskoulutuksen tai nopeutetun perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta. Ammatillisessa koulutuksessa merkintä koulutuksen suorittamisesta voidaan kuitenkin tehdä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 57 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa on noudatettava mitä tässä laissa säädetään koulutuksen sisällöistä ja toteutuksesta. Jos perustason ammattipätevyyskoulutuksessa olevalla ei ole ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeutta, ajo-opetukseen sovelletaan vastaavan luokan ajokortin ajo-opetuksessa noudatettavia säännöksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen sisältyvän kokeen sisällöstä ja toteutuksesta sekä kokeeseen ilmoittautumisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa myös säännökset oppitunnin pituudesta.

32 §

Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyys saavuttaminen kokeet suorittamalla

Perustason ammattipätevyyskokeessa suoritetaan teoriakoe ja käytännön koe. Teoriakoe on kaksiosainen, ja sen on täytettävä

Kokeen hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta tai sen suorittamisesta nopeatulla koulutuksella. Merkintä koulutuksen suorittamisesta voidaan sisällyttää myös ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 57 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kokeesta ja sen toteutuksesta.

tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin I liitteen 2 jakson 2.2 kohdan a alakohdassa olevat vaatimukset.

Käytännön kokeeseen sisältyy ajokoe, jossa arvioidaan oppiaineluettelon 1 kohdassa tarkoitettua turvallisuussääntöihin perustuvaa järkevää ajokäyttäytymistä erilaisissa liikennetilanteissa ja -ympäristöissä, joita kuljettajien työssä voidaan kohdata. Ajokokeen kesto on vähintään 90 minuuttia, josta enintään kolmasosa voidaan toteuttaa korkealaatuisella simulaattorilla, tai erityisellä testialueella erityisesti toimintaa, ajoneuvon hallintaa, järkevää ajokäyttäytymistä ja ajamista vaikeissa ja vaihtelevissa olosuhteissa arvioitaessa. Lisäksi käytännön kokeeseen sisältyy osio, jossa arvioidaan suoritettavan kuljetusmuodon edellyttämää osaamista erityisesti oppiaineluettelon kohdissa 1.4–1.6, 3.2, 3.3 ja 3.5, jotka koskevat turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaista kuormittamista, matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta huolehtimista, rikollisuuden ja salamatkustamisen sekä fyysisten riskien ennalta ehkäisemistä ja hätätilanteiden arviointia. Osion kesto on vähintään 30 minuuttia.

Perustason ammattipätevyys voidaan laajentaa toiseen kuljetusmuotoon suorittamalla sitä vastaava käytännön koe ja teoriakokeesta ne oppiaineluettelon osat, jotka koskevat suoritettavaa kuljetusmuotoa ja pätevyyttä.

Kokeen hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta. Ammatillisessa koulutuksessa merkintä perustason ammattipätevyyskokeen suorittamisesta voidaan kuitenkin sisällyttää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 57 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon suorittamisesta annettavaan todistukseen.

Suoritettavasta ammattipätevyydestä riippuen perustason ammattipätevyyskokeessa käytettävän kuorma-auton tai linja-auton on täytettävä ajokorttia varten annettavassa ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon vaatimukset. Käytännön kokeessa ajoneuvoa kuljettavalla on oltava sen ajo-oikeus. Ammattipätevyyttä suoritettaessa annettavaan ajo-opetukseen sovelletaan 31 §:n 4 momen-

8 §

Poikkeukset suorittaessa perustason ammattipätevyyttä ammatillisen koulutuksen yhteydessä

Edellä 7 §:ssä tarkoitettu koe voidaan suorittaa vaiheittain sellaisessa perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, joka sisältää tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun lain (93/2017) 1 §:ssä tarkoitetun tutkinnon tai osaamiskokonaisuuden suorittamisen tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ammatillista koulutusta koskevan 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen aikana opiskelija saa kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa ilman ammattipätevyyttä, jos:

1) hänellä on kuljetettavan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus;

2) hän täyttää vähimmäisikää koskevat vaatimukset;

3) hänellä on 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen hyväksytyin koulutuskeskuksen antama ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava hyväksyminen koulutuksen aikana suoritettaviin kuljetuksiin ilman ammattipätevyyttä. Hyväksyminen todennetaan koulutuskeskuksen antamalla hyväksymisasiakirjalla.

Hyväksymisasiakirja voi koskea sekä koulutuksen aikana että koulutusjaksojen välisinä loma-aikoina suoritettavia kuljetuksia Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Hyväksymisestä ja kuljettajana toimimisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

33 §

tin säännöstä, jos ammattipätevyyttä suoritavalla ei ole opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perustason ammattipätevyyskokeesta ja sen toteutuksesta sekä siihen ilmoittautumisesta.

Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden suorittaminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä

Perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvä teoriakoe ja perustason ammattipätevyyskoe voidaan suorittaa vaiheittain tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun lain (93/2017) 1 §:ssä tarkoitetun tutkinnon tai osaamiskokonaisuuden suorittamisen sisältävässä ammatillisessa koulutuksessa, jonka kesto on vähintään kuusi kuukautta ja enintään kolme vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen aikana opiskelija saa kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa ilman ammattipätevyyttä, jos:

1) hänellä on kuljetettavan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus;

2) hän täyttää 30 §:n 4 momentissa säädettyt linja-auton kuljettamiseen liittyvät ikävaatimukset;

3) hänellä on 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen hyväksytyin koulutuskeskuksen antama ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava hyväksyminen koulutuksen aikana suoritettaviin kuljetuksiin ilman ammattipätevyyttä. Hyväksyminen todennetaan koulutuskeskuksen antamalla hyväksymisasiakirjalla.

Hyväksymisasiakirja voi koskea sekä koulutuksen aikana että koulutusjaksojen välisinä loma-aikoina suoritettavia kuljetuksia Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Hyväksymisestä ja kuljettajana toimimisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, joka annetaan ammatillisesta koulutuk-

9 §

Jatkokoulutus

Ammattipätevyuden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tai uudelleen voimaan saattamiseksi kuljettajan on suoritettava jatkokoulutus kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvissä oppiaineissa. Jatkokoulutukseen on kuuluttava opetusta turvallisesta, taloudellisesta ja ympäristöystävällisestä ajotavasta. Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa jatkokoulutuksessa käytettävän koulutusohjelman.

Jatkokoulutuksen määrä on 35 tuntia viiden vuoden jaksoissa. Jatkokoulutuksen suorittamisesta on annettava todistus. *Todistus on annettava myös jatko-opetuksen jaksosta, johon sisältyy vähintään seitsemän tuntia koulutusta.*

Jatkokoulutus on suoritettava tämän lain mukaisesti, jos kuljettajan vakinainen asuinpaikka on Suomessa tai jos hän työskentelee Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksen sisällöstä, sen suorittamisen ajankohdasta, toteutuksesta ja muista jatkokoulutukseen liittyvistä vaatimuksista.

10 §

Koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavan koulutuskeskuksen hyväksynnässä noudatetaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitettä I. Koulutuskeskukseksi voidaan hakemuksesta hyväksyä:

1) koulutuksen järjestäjä, jolla on amma-

sesta annetun lain (531/2017) 3 §:ssä tarkoitetun ammatillisen tutkintokoulutuksen yhteydessä, on noudatettava Opetushallituksen määräämiä tutkinnon perusteita.

34 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan jatkokoulutus

Ammattipätevyuden ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi tai uudelleen voimaan saattamiseksi kuljettajan on suoritettava jatkokoulutus. Jatkokoulutus koskee myös kuljettajia, joilta 29 §:n 5 momentissa tarkoitettujen saavutettujen oikeuksien perusteella ei vaadita perustason ammattipätevyuden suorittamista. Jatkokoulutukseen on sisällytettävä opetusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä perustason ammattipätevyuden oppiaineissa sekä turvallisesta, taloudellisesta ja ympäristöystävällisestä ajotavasta. Opetuksessa on noudatettava Liikenne- ja viestintäviraston vahvistamaa jatkokoulutuksen koulutusohjelmaa.

Jatkokoulutuksen määrä on 35 tuntia viiden vuoden jaksoissa. Jatkokoulutuksen suorittamisesta on annettava todistus. *Jos jatkokoulutus annetaan useammassa jaksossa, todistus on annettava jatkokoulutuksen jaksosta, johon sisältyy vähintään seitsemän tuntia opetusta.*

Jatkokoulutus on suoritettava tämän lain mukaisesti, jos kuljettajan vakinainen asuinpaikka on Suomessa tai jos hän työskentelee Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksen sisällöstä, sen suorittamisen ajankohdasta, toteutuksesta ja muista jatkokoulutukseen liittyvistä vaatimuksista.

35 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskukset

Perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavan koulutuskeskuksen hyväksynnässä noudatetaan tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitettä I.

tillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu järjestämislupa;

2) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu ammatillisen koulutuksen järjestäjä taikka koulutuksen järjestäjä, jolla on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen;

3) Puolustusvoimien kuljettajaopetusta järjestävä yksikkö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut koulutuskeskukset, jos koulutus on osa koulutuskeskuksissa annettavaa ammatillista koulutusta. Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut koulutuskeskukset. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi hyväksyä jatkokoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi muun sellaisen yrityksen, säätiön tai yhteisön, jolla on koulutuksen luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät opetukselliset, ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen järjestämiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi hyväksyä koulutuskeskukseksi hakijan, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa ja jos koulutus on osa koulutuskeskuksessa annettavaa ammatillista koulutusta. Pääesikunta voi hyväksyä koulutuskeskukseksi Puolustusvoimien kuljettajaopetusta järjestävän Puolustusvoimien yksikön. Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä koulutuskeskukseksi muun kuin edellä tarkoitettun ammatillisen koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän, jolla on autokoululupa kuorma- tai linja-auton tai niiden ajoneuvoyhdistelmien ajo-oikeuden saamiseksi annettavaan kuljettajaopetukseen. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi hyväksyä yksinomaan jatkokoulutusta antavaksi koulutuskeskukseksi yrityksen, säätiön tai yhteisön, jolla on tämän koulutuksen luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät opetukselliset, ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen järjestämiseen. Koulutuskeskuksen valvonnasta säädetään tämän lain 193 §:ssä.

Hakemuksessa on kuvattava, miten koulutuskeskus ja siellä annettava koulutus täyttävät niitä koskevat vaatimukset. Hyväksyntä annetaan toistaiseksi, kuitenkin enintään ajaksi, jonka koulutuksen järjestäjä on oikeutettu antamaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua ammatillista koulutusta tai jonka 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu autokoululupa on voimassa. Jos hyväksynnän saamiseksi annetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, koulutuskeskuksen on välittömästi ilmoitettava siitä koulutuskeskuksen hyväksyneelle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuskeskuksen vaatimuksista ja hakemuksessa annettavista tiedoista.

11 §

Koulutuskeskuksen kokeen arvioijat, opetushenkilöstö ja -välineet

Koulutuskeskuksessa on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävä opetushenkilöstö,

Hakemuksessa on kuvattava, miten koulutuskeskus ja siellä annettava koulutus täyttävät niitä koskevat vaatimukset. Hyväksyntä annetaan toistaiseksi, kuitenkin enintään ajaksi, jonka koulutuksen järjestäjä on 2 momentissa tarkoitettun tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan nojalla oikeutettu antamaan ammatillista koulutusta. Jos koulutuskeskuksen hyväksyneen viranomaisen määrittelemissä hyväksynnän saamiseksi annetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, koulutuskeskuksen on välittömästi ilmoitettava siitä hyväksyneelle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutuskeskuksen vaatimuksista ja hakemuksessa annettavista tiedoista

36 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutuskeskuksen opetushenkilöstö ja -välineet

opetuksesta vastaava johtaja sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat. Opetuksesta vastaava johtaja ohjaa, valvoo ja kehittää opetustoimintaa ja koulutusta sekä toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävissä.

Kokeen arvioijalla on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja ammattitaito.

Opettajalla on oltava opetustehtävän edellyttämät opettamista koskevat ja pedagogiset tiedot sekä riittävä alan tuntemus. Ajo-opetusta antavalla opettajalla ja opetuksesta vastaavalla johtajalla on oltava perustason ammattipätevyyskoulutuksessa kelpoisuus opetuksessa käytettävien ajoneuvojen luokkaa vastaavaan ajo-opetukseen ajo-oikeuden saamiseksi sekä kuljettajana tai ajo-opetuksessa saatua alan kokemusta. Koulutuskeskus vastaa siitä, että opetushenkilöstöllä on koulutustoiminnan edellyttämä opetusalan sekä toimialan ja sitä koskevan lainsäädännön tuntemus.

Ajokorttilain (386/2011) 84 §:n 4 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa opiskeleva saa toimia opettajana perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, jos;

1) opettaminen on osa liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon valmistavaa kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimiseen oikeuttavan tutkinnon osan koulutusta;

2) hänellä on ajokorttilain 91 §:n mukainen opetusharjoittelulupa ja hän täyttää muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset.

Ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on vastattava suoritettavaa ammattipätevyyttä ja täytettävä ajokorttia varten annettavassa opetuksessa käytettävien ajoneuvojen vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetuksesta vastaavan johtajan, kokeen arvioijan ja opettajan kelpoisuusvaatimuksista, käytettävistä ajoneuvoista ja muista opetusvälineistä.

Koulutuskeskuksessa on oltava toiminnan laajuuteen nähden riittävä opetushenkilöstö, opetuksesta vastaava johtaja sekä asianmukaiset opetusvälineet ja toimitilat. Opetuksesta vastaava johtaja ohjaa, valvoo ja kehittää opetustoimintaa ja koulutusta sekä toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävissä.

Opettajalla on oltava opetustehtävän edellyttämät opettamista koskevat ja pedagogiset tiedot sekä riittävä alan tuntemus. Ajo-opetusta antavalla opettajalla ja opetuksesta vastaavalla johtajalla on oltava perustason ammattipätevyyskoulutuksessa kelpoisuus opetuksessa käytettävien ajoneuvojen luokkaa vastaavaan ajo-opetukseen ajo-oikeuden saamiseksi sekä kuljettajana tai ajo-opetuksessa saatua alan kokemusta. Koulutuskeskus vastaa siitä, että opetushenkilöstöllä on koulutustoiminnan edellyttämä opetusalan sekä toimialan ja sitä koskevan lainsäädännön tuntemus.

Ajokorttilain 84 §:n 4 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa opiskeleva saa toimia opettajana perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, jos;

1) opettaminen on osa liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon valmistavaa kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimiseen oikeuttavan tutkinnon osan koulutusta;

2) hänellä on ajokorttilain 91 §:n mukainen opetusharjoittelulupa ja hän täyttää muut opetusharjoittelua koskevat vaatimukset.

Ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on vastattava suoritettavaa ammattipätevyyttä ja täytettävä 32 §:n 5 momentissa säädetty vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetuksesta vastaavan johtajan, kokeen arvioijan ja opettajan kelpoisuusvaatimuksista, koulutuksessa käytettävistä ajoneuvoista ja muista opetusvälineistä.

37 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammatti-

pätevyyskokeiden arvioijat

Tieliikenteen ammattipätevyyden saavuttamiseen liittyviä kokeita järjestävän on oltava luotettava ja vakavarainen ja tällä on oltava riittävä ammatillinen osaaminen sekä riittävät taloudelliset ja muut valmiudet tässä laissa ja tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä säädettyjen kokeiden järjestämiseen. Kokeita järjestävällä on oltava kokeesta vastaava johtaja, joka ohjaa, valvoo ja kehittää koetoimintaa ja toimii muutoinkin tosiasiallisesti tehtävässä, toiminnan laajuuteen nähden riittävä arviointeja suorittava henkilöstö sekä kokeiden vastaanottamisessa tarvittavat 32 §:n 5 momentissa säädetty vaatimukset täyttävät ajoneuvot ja muut asianmukaiset välineet ja toimitilat.

Kokeiden arvioijien on oltava luotettavia ja heillä on oltava perehtyneisyys arviointiin ja arvioitavina olevien kokeiden perusteisiin sekä soveltuvalla koulutuksella tai työkokemuksella saavutettu arviointitehtävän edellyttämä osaaminen ja ammattitaito. Kokeiden järjestäjä vastaa siitä, että arvioijilla on vaatimusten mukainen kelpoisuus. Kokeesta vastaavalla johtajalla on oltava perehtyneisyys arviointiin ja kokeen järjestäjän järjestämien kokeiden perusteisiin sekä soveltuvalla koulutuksella tai työkokemuksella saavutettu tehtävän edellyttämä osaaminen ja ammattitaito.

Kokeen järjestäjäksi voidaan hakemukselta hyväksyä yritys, säätio tai muu yhteisö. Hakemuksessa on kuvattava koe, sen toteuttamisen tavat ja arviointiperusteet. Koe on järjestettävä hakemuksessa esitetyn sekä hyväksynnän ja sen ehtojen mukaisesti. Kokeen järjestämisessä tapahtuvista muutoksista on välittömästi ilmoitettava hyväksyneelle viranomaiselle. Jos hyväksyntää koskevat vaatimukset eivät enää täyty, koetta koskevia säännöksiä ei noudateta tai koetta ei muuten järjestetä asianmukaisesti, kokeen järjestäjälle voidaan antaa huomautus tai varoitus sekä kehoitus havaittujen puutteiden poistamiseen määräajassa. Jos kehotusta ei noudateta, hyväksyntä voidaan peruuttaa.

Edellä 3 momentista poiketen kokeet voidaan järjestää myös opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa osana ammatillista kuljettajakoulutusta tai

Puolustusvoimissa Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen yhteydessä. Tässä pykälässä tarkoitettujen kokeiden järjestäjistä ja niiden hyväksymisestä, arvioijien nimeämisestä, todistusten antamisesta sekä kokeiden valvonnasta vastaa tämän lain 193 §:ssä määritelty taho.

Kokeita arvioivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta ja hallintolain (434/2003) esteellisyyttä koskevia säännöksiä eikä hän voi 4 momentissa mainittua ammatillista ja Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta toimia tässä laissa tarkoitettussa koulutuskeskuksessä koulutuksen antajana. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kokeista, niiden toteutuksesta ja kokeiden järjestämisestä sekä arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista.

12 §

Koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Koulutuskeskuksen on säilytettävä jatkokoulutuksen järjestämistä ja jatkokoulutuksen suorittaneita koskevat asiakirjat niin kauan kuin jatkokoulutuksesta annettua todistusta voidaan käyttää ammattipätevyyskortin tai ajokorttiin tehtävän ammattipätevyysmerkinnän hakemiseen. Tämän jälkeen koulutuksen suorittajia koskevat henkilötiedot on hävitettävä. Tietoja saadaan luovuttaa hakemusasian käsittelemiseksi ammattipätevyyskortin ja ajokorttiluvan myöntäjälle.

13 §

Ammattipätevyuden osoittaminen

Ammattipätevyys osoitetaan kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai ajokorttiin tehtävällä merkinnällä ammattipätevyydestä.

38 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Koulutuskeskuksen on säilytettävä jatkokoulutuksen järjestämistä ja jatkokoulutuksen suorittaneita koskevat asiakirjat niin kauan kuin jatkokoulutuksesta annettua todistusta voidaan käyttää ammattipätevyyskortin tai ajokorttiin tehtävän ammattipätevyysmerkinnän hakemiseen. Tämän jälkeen koulutuksen suorittajia koskevat henkilötiedot on hävitettävä. Tietoja saadaan luovuttaa hakemusasian käsittelemiseksi ammattipätevyyskortin ja ajokorttiluvan myöntäjälle.

Kokeita järjestävän on säilytettävä kaikkia järjestämiään kokeita ja, jos on suoritettu vain kokeen osia, kokeen osia koskevat asiakirjat.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettujen asiakirjojen säilyttämisajasta.

39 §

Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyuden todentaminen

Ammattipätevyys osoitetaan kuljettajan ammattipätevyyskortissa tai ajokortissa ole-

Ammattipätevyyttä koskevat tiedot sisältyvät *V osan 1 luvun 1 §:ssä* tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta ammattipätevyyskortin tai tekee ajokorttiin merkinnän ammattipätevyydestä kuljettajalle:

1) joka on tämän lain mukaisesti saavuttanut perustason ammattipätevyden;

2) joka on pitänyt ammattipätevyyttään yllä 9 §:n mukaisesti;

3) jolla on ammattipätevyden edellyttämä Suomessa voimassa oleva ajo-oikeus.

Ammattipätevyydestä ammattipätevyyskorttiin tai ajokorttiin tehtävä merkintä on voimassa viisi vuotta perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvän kokeen tai jatkokoulutuksen suorittamista koskevan todistuksen antamisesta. Ajokorttiin tehtävää merkintää koskeva hakemus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle noudattaen, mitä ajokortin ja ajokorttiluvan hakemisesta ajokorttilaissa säädetään.

Kuljettajan on pidettävä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja ajaessaan mukana ja vaadittaessa esitettävä se poliisille tai muulle liikenteen valvojalle. Poliisi tai Tulli voi keskeyttää ajon, jollei asiakirja ole mukana eikä ammattipätevyys ole muutoinkaan 1 momentin mukaisesti todennettavissa. Ajon jatkaminen voidaan sallia, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Kuljettaja voidaan velvoittaa todentamaan pätevyytensä poliisille määräajassa.

14 §

Erityisiä säännöksiä ammattipätevyden osoittamisesta

Kuljettajan ammattipätevyyskortin on ol-

valla merkinnällä ammattipätevyydestä. Ammattipätevyyttä koskevat tiedot sisältyvät *216 §:ssä* tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin.

Ammattipätevyys on voimassa viisi vuotta 31 §:n 3 momentissa tai 32 §:n 4 momentissa säädetyn todistuksen antamisesta taikka ammattipätevyyttä jatkokoulutuksella jatktaessa mainitun ajan 34 §:n 2 momentissa säädetyn todistuksen antamisesta taikka edellisen ammattipätevyysmerkinnän päivämäärästä.

Ammattipätevyyskortin myöntäminen tai merkinnän tekeminen ajokorttiin edellyttää, että ammattipätevyys on saavutettu tai sitä on ylläpidetty 29 §:n 1 momentin mukaisesti ja hakijan ajo-oikeus on voimassa Suomessa. Hakemus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle. Ammattipätevyden merkitsemistä ajokorttiin haetaan noudattaen, mitä ajokorttilaissa säädetään.

Kuljettajan on pidettävä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja ajaessaan mukana ja vaadittaessa esitettävä se poliisille tai muulle liikenteen valvojalle. Poliisi tai Tulli voi keskeyttää ajon, jollei asiakirja ole mukana eikä ammattipätevyys ole muutoinkaan 1 momentin mukaisesti todennettavissa. Ajon jatkaminen voidaan sallia, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Kuljettaja voidaan velvoittaa todentamaan pätevyytensä poliisille määräajassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettujen määräaikojen merkitsemisestä ja siinä noudatettavasta menettelystä.

40 §

Erityisiä säännöksiä kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyden todentamisesta

tava tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitteessä II olevan mallin mukainen.

Ennen 13 §:ssä tarkoitetun ammattipätevyyskortin luovuttamista kuljettajalle voidaan erityisestä syystä antaa määräajaksi väliaikainen asiakirja osoitukseksi ammattipätevyydestä. Väliaikainen asiakirja hyväksytään osoitukseksi ammattipätevyydestä vain Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kuljettajan ammattipätevyyskortti voidaan postittaa hakijalle, jolloin sen toimittamiseen sovelletaan, mitä ajokorttilaissa ja sen nojalla säädetään ajokortin toimittamisesta postitse.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ammattipätevyyden osoittavista merkinnöistä, väliaikaisen asiakirjan antamisesta sekä ammattipätevyyskortin hakemisesta.

15 §

Muissa ETA-valtioissa tai Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa taikka Ahvenanmaan maakunnassa annetun 13 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta säädetään ajokorttilaissa.

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu muun maan kansalainen, joka on työsuhhteessa muussa ETA-valtiossa sijaitsevaan yritykseen tai jota tällainen yritys käyttää kuljettajana, voi osoittaa ammattipätevyytensä tämän ETA-valtion antamalla EÜ:n tavaraliikennelupa-asetuksen mukaisella kuljettajatodistuksella edellyttäen, ettei todistuksen antanut ETA-valtio vaadi kuljettajalta muuta ammattipätevyyden osoittavaa asiakirjaa.

Kuljettajan ammattipätevyyskortin on oltava tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitteessä II olevan mallin mukainen.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun ammattipätevyyskortin luovuttamista kuljettajalle voidaan erityisestä syystä antaa määräajaksi väliaikainen asiakirja osoitukseksi ammattipätevyydestä. Väliaikainen asiakirja hyväksytään osoitukseksi ammattipätevyydestä vain Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kuljettajan ammattipätevyyskortti postitetaan hakijalle noudattaen, mitä ajokorttilaissa säädetään ajokortin toimittamisesta postitse.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ammattipätevyyden osoittavista merkinnöistä, väliaikaisen asiakirjan antamisesta sekä ammattipätevyyskortin hakemisesta.

41 §

Muissa ETA-valtioissa tai Ahvenanmaan maakunnassa annettujen ammattipätevyyden todentavien asiakirjojen tunnustaminen

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa taikka Ahvenanmaan maakunnassa annetun 40 §:n 1 momentin mukaisen asiakirjan haltija saa kuljettaa kuorma- tai linja-autoa Suomessa. Ajokorttien ja niihin tehtyjen merkintöjen vastavuoroisesta tunnustamisesta säädetään ajokorttilaissa.

Edellä 27 §:n 1 momentissa tarkoitettu muun maan kansalainen, joka on työsuhhteessa muussa ETA-valtiossa sijaitsevaan yritykseen tai jota tällainen yritys käyttää kuljettajana, voi osoittaa ammattipätevyytensä tämän ETA-valtion antamalla EÜ:n tavaraliikennelupa-asetuksen mukaisella kuljettajatodistuksella edellyttäen, ettei todistuksen antanut ETA-valtio vaadi kuljettajalta muuta ammattipätevyyden osoittavaa asiakirjaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan an-

taa säännökset muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai Ahvenanmaan maakunnassa annetun ammattipätevyyskortin korvaamisesta tämän lain mukaisella kuljettajan ammattipätevyyskortilla tai tämän lain mukaisesti ajokorttiin tehtävällä merkinnällä sekä tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitusta kuljettajatodistuksesta ja sen käytöstä ammattipätevyuden osoittamiseen

4 luku

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

1 §

Määritelmiä

Tässä luvussa tarkoitetaan:

10) *yrittäjäkuljettajalla* sitä, joka osallistuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa tai AETR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetustoiminnan harjoittamiseen tieliikenteessä, joka ei ole työsuhteessa ja jonka pääasiallisena ammattitoimintana on matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tieliikenteessä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tai kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus*, tarkoitettulla tavalla yhteisön liikenneluvan nojalla taikka II osan 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettun luvan nojalla, ja:

- a) joka työskentelee omaan lukuunsa;
- b) jolla on vapaus järjestellä ammattitoimintaansa;
- c) jonka tulot ovat suoraan riippuvaisia liikevoitosta; ja
- d) jolla on vapaus pitää yksin tai yhteistyössä muiden kuljetusyrittäjien kanssa kauppasuhteita asiakkaisiin;

2 §

4 luku

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö ja yrittäjäkuljettajan työaika

42 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

10) *yrittäjäkuljettajalla* sitä, joka osallistuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa tai AETR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetustoiminnan harjoittamiseen tieliikenteessä, joka ei ole työsuhteessa ja jonka pääasiallisena ammattitoimintana on matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tieliikenteessä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tai kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus*, tarkoitettulla tavalla yhteisön liikenneluvan nojalla taikka 3 §:ssä tarkoitettun luvan nojalla, ja:

- a) joka työskentelee omaan lukuunsa;
- b) jolla on vapaus järjestellä ammattitoimintaansa;
- c) jonka tulot ovat suoraan riippuvaisia liikevoitosta; ja
- d) jolla on vapaus pitää yksin tai yhteistyössä muiden kuljetusyrittäjien kanssa kauppasuhteita asiakkaisiin;

43 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä koske-

<i>Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö</i>	<i>vat asetukset</i>
-----	-----
3 §	44 §
<i>Ajopiirturikorttien myöntäminen</i>	<i>Ajopiirturikorttien myöntäminen</i>
-----	-----
4 §	45 §
<i>Kuljettajan velvollisuudet ajopiirturin käytössä</i>	<i>Kuljettajan velvollisuudet ajopiirturin käytössä</i>
-----	-----
5 §	46 §
<i>Työnantajan ja yrityksen velvollisuudet ajopiirturin käytössä</i>	<i>Työnantajan ja yrityksen velvollisuudet ajopiirturin käytössä</i>
-----	-----
6 §	47 §
<i>Ajopiirturin tietojen käsittely yrityksessä</i>	<i>Ajopiirturin tietojen käsittely yrityksessä</i>
-----	-----
7 §	48 §
<i>Digitaalisen ajopiirturin tietojen käsittely korjaamalla</i>	<i>Digitaalisen ajopiirturin tietojen käsittely korjaamalla</i>
-----	-----
8 §	49 §
<i>Yrittäjäkuljettajan viikoittainen enimmäistyöaika</i>	<i>Yrittäjäkuljettajan viikoittainen enimmäistyöaika</i>
-----	-----
9 §	50 §
<i>Yrittäjäkuljettajan yötyö</i>	<i>Yrittäjäkuljettajan yötyö</i>
-----	-----
	51 §

10 §

Yrittäjäkuljettajan työajan tauot

Yrittäjäkuljettajan työajan tauot

11 §

Yrittäjäkuljettajan työaikakirjanpito

Yrittäjäkuljettajalla on oltava kahdelta edelliseltä vuodelta työaikakirjanpito tai muu luotettava selvitys, josta ilmenevät tämän lain mukaiset työajat ja tauot sekä keskimääräistä työaikaä käytettäessä tasoittumisjakso, jonka aikana työaika tasoittuu 48 tunnin viikkotyöaikaan. Työaikakirjanpidosta tai selvityksestä on käytävä ilmi myös 8 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 2 momentissa tarkoitetut poikkeukset ja niiden perustelut.

5 luku

Rautatieliikenteen markkinat

1 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

52 §

Yrittäjäkuljettajan työaikakirjanpito

Yrittäjäkuljettajalla on oltava kahdelta edelliseltä vuodelta työaikakirjanpito tai muu luotettava selvitys, josta ilmenevät tämän lain mukaiset työajat ja tauot sekä keskimääräistä työaikaä käytettäessä tasoittumisjakso, jonka aikana työaika tasoittuu 48 tunnin viikkotyöaikaan. Työaikakirjanpidosta tai selvityksestä on käytävä ilmi myös 49 §:n 2 momentissa ja 50 §:n 2 momentissa tarkoitetut poikkeukset ja niiden perustelut.

5 luku

Rautatieliikenteen markkinat

53 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

2 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä toimilupa Suomeen sijoittautuneelle rautatieyritykselle rautatieliikenteen harjoittamiseen, jos:

5) hakija on toimittanut kaikki tässä pykälässä ja 1 §:n 3 momentissa asetettujen edellytysten arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

54 §

Rautatieliikenteen toimiluvan myöntämisen edellytykset

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä toimilupa Suomeen sijoittautuneelle rautatieyritykselle rautatieliikenteen harjoittamiseen, jos:

5) hakija on toimittanut kaikki tässä pykälässä ja 53 §:n 3 momentissa asetettujen edellytysten arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

3 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus

55 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus rautatieliikenteessä

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö ei

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö ei täytä 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta tai voimassa olevia työehtosopimuksia, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rautatieliikennettä. Sama koskee tullimääräysten rikkomista siinä tapauksessa, että hakijan tarkoituksena on ryhtyä harjoittamaan kansainvälistä rautatieliikennettä.

Hakija täyttää 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ammatillista pätevyyttä koskevan vaatimuksen, kun hakijalla on tarvittavat tiedot ja kokemus rautatieliikenteen turvalliseen harjoittamiseen ja sen valvontaan hakemuksen edellyttämässä laajuudessa.

Hakija ei täytä 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua vakavaraisuuden vaatimusta, jos:

1) hakija tai sen liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on asetettu konkurssiin tai määrätty liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon;

2) liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on hakenut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaista velkajärjestelyä; tai

3) hakijalla on toiminnastaan aiheutuneita huomattavia eräänntyneitä ja maksamattomia veroja tai lakisääteisiä sosiaalimaksuja.

4 §

Toimiluvan myöntäminen

5 §

Toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen

täytä 54 §:n 3 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta tai voimassa olevia työehtosopimuksia, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan rautatieliikennettä. Sama koskee tullimääräysten rikkomista siinä tapauksessa, että hakijan tarkoituksena on ryhtyä harjoittamaan kansainvälistä rautatieliikennettä.

Hakija täyttää 54 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ammatillista pätevyyttä koskevan vaatimuksen, kun hakijalla on tarvittavat tiedot ja kokemus rautatieliikenteen turvalliseen harjoittamiseen ja sen valvontaan hakemuksen edellyttämässä laajuudessa.

Hakija ei täytä 54 §:n 4 kohdassa tarkoitettua vakavaraisuuden vaatimusta, jos:

1) hakija tai sen liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on asetettu konkurssiin tai määrätty liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon;

2) liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on hakenut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaista velkajärjestelyä; tai

3) hakijalla on toiminnastaan aiheutuneita huomattavia eräänntyneitä ja maksamattomia veroja tai lakisääteisiä sosiaalimaksuja.

56 §

Rautatieliikenteen toimiluvan myöntäminen

57 §

Rautatieliikenteen toimiluvan voimassaolo ja muuttaminen

6 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

Rautatieliikenteen harjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta, valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuihin poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä.

6. luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

2 §

Liikenteenharjoittajaa koskevat vaatimukset

3 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö ei täytä 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu

58 §

Varautumisvelvollisuus rautatieliikenteessä

Rautatieliikenteen harjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

59 §

Kaupunkiraideliikenne

60 §

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajaa koskevat vaatimukset

61 §

Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus kaupunkiraideliikenteessä

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö ei täytä 60 §:n 3 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi ku-

viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenteenharjoittajan liikkeenjohdosta vastaavana henkilönä.

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö täyttää 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetun ammatillista pätevyyttä koskevan vaatimuksen, kun hänellä on harjoitettavan toiminnan edellyttämässä laajuudessa tarvittavat tiedot ja kokemus liikenteen turvalliseen harjoittamiseen ja sen valvontaan.

Liikenteenharjoittaja ei täytä 2 §:n 5 kohdassa tarkoitettua vakavaraisuuden vaatimusta, jos:

1) liikenteenharjoittaja tai sen liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on asetettu konkurssiin tai määrätty liiketoimintakiellosta annetun lain mukaiseen liiketoimintakielloon;

2) liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on hakenut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaista velkajärjestelyä; tai

3) liikenteenharjoittajalla on toiminnastaan aiheutuneita huomattavia erääntyneitä ja maksamattomia veroja tai lakisääteisiä sosiaalimaksuja.

4 §

Liikenteen harjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan

Kaupunkiraideliikenteen harjoittamista koskevassa ilmoituksessa on oltava liikenteenharjoittajan nimi ja täydelliset yhteystiedot. Lisäksi liikenteenharjoittajan on osoitettava ilmoituksessa täyttävänsä 2 §:ssä säädetyt vaatimukset. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

5 §

luneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista taikka liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan liikenteenharjoittajan liikkeenjohdosta vastaavana henkilönä.

Liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö täyttää 60 §:n 3 kohdassa tarkoitetun ammatillista pätevyyttä koskevan vaatimuksen, kun hänellä on harjoitettavan toiminnan edellyttämässä laajuudessa tarvittavat tiedot ja kokemus liikenteen turvalliseen harjoittamiseen ja sen valvontaan.

Liikenteenharjoittaja ei täytä 60 §:n 5 kohdassa tarkoitettua vakavaraisuuden vaatimusta, jos:

1) liikenteenharjoittaja tai sen liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on asetettu konkurssiin tai määrätty liiketoimintakiellosta annetun lain mukaiseen liiketoimintakielloon;

2) liikkeenjohtotehtäviin määrätty henkilö on hakenut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaista velkajärjestelyä; tai

3) liikenteenharjoittajalla on toiminnastaan aiheutuneita huomattavia erääntyneitä ja maksamattomia veroja tai lakisääteisiä sosiaalimaksuja.

62 §

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan velvollisuus ilmoittaa toiminnastaan

Kaupunkiraideliikenteen harjoittamista koskevassa ilmoituksessa on oltava liikenteenharjoittajan nimi ja täydelliset yhteystiedot. Lisäksi liikenteenharjoittajan on osoitettava ilmoituksessa täyttävänsä 60 §:ssä säädetyt vaatimukset. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

63 §

Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan vastuu

<i>Liikenteenharjoittajan vastuu</i>	----- 64 §
----- 6 §	<i>Turvallisuusjohtamisjärjestelmä kaupunkiraideliikenteessä</i> -----
<i>Turvallisuusjohtamisjärjestelmä</i>	65 §
----- 7 §	<i>Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset</i> -----
<i>Kaupunkiraideliikenteen kuljettajien kelpoisuusvaatimukset ja lääkärintarkastukset</i>	66 §
----- 8 §	<i>Varautumisvelvollisuus kaupunkiraideliikenteessä</i>
<i>Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin</i>	<i>Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmistettava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.</i>
Kaupunkiraideliikenteen harjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmistettava etukäteen poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa. Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta, valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämistä.	<i>Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitusta valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä</i>
7 luku	7 luku
Rautatieliikenteen pätevydet	Rautatieliikenteen pätevydet
1 §	67 §
<i>Soveltamisala</i>	<i>Rautatieliikenteen pätevyyskoskevien säännösten soveltamisala</i> -----
	68 §

2 § <i>Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu</i>	<i>Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu kuljettajaa koskevien vaatimusten täyttämistä</i>
3 § <i>Kuljettajalta edellytettävä lupa</i>	69 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajalta edellytettävä lupa</i>
4 § <i>Luvan myöntäminen</i>	70 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajan luvan myöntäminen</i>
5 § <i>Luvan voimassaolo ja uusiminen</i>	71 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajan luvan voimassaolo ja uusiminen</i>
6 § <i>Terveystilaa koskevat vaatimukset</i>	72 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajan terveystilaa koskevat vaatimukset</i>
7 § <i>Psykologista soveltuvuutta koskevat vaatimukset</i>	73 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajan psykologista soveltuvuutta koskevat vaatimukset</i>
8 § <i>Lääkärintarkastukset</i>	74 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajan lääkärintarkastukset</i>
Kuljettajalle on tehtävä lääkärintarkastus	Kuljettajalle on tehtävä lääkärintarkastus veturinkuljettajadirektiivin liitteen II vaatimusten mukaisesti vähintään kolmen vuoden välein 55 ikävuoteen asti ja sen jälkeen

veturinkuljettajadirektiivin liitteen II vaatimusten mukaisesti vähintään kolmen vuoden välein 55 ikävuoteen asti ja sen jälkeen vuosittain, jollei rautatielääkäri edellytä tarkastusten tekemistä useammin. Lääkärintarkastus on tehtävä aina myös, jos on syytä epäillä, että kuljettajan terveydentila ei täytä 6 §:n mukaisia vaatimuksia.

9 §

Psykologinen soveltuvuus

10 §

Lisätodistus

Kuljettajalla on oltava 3 §:ssä tarkoitetun luvan lisäksi lisätodistus, joka osoittaa, mitä liikkuvaa kalustoa ja millä rataverkolla kuljettaja saa kuljettaa. Luokan A lisätodistus oikeuttaa liikennöimään vaihtotyössä ja luokan B lisätodistus junaliikenteessä.

11 §

Lisätodistuksen myöntäminen

12 §

Lisätodistuksen voimassaolo ja voimassapitäminen

13 §

Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen

14 §

vuosittain, jollei rautatielääkäri edellytä tarkastusten tekemistä useammin. Lääkärintarkastus on tehtävä aina myös, jos on syytä epäillä, että kuljettajan terveydentila ei täytä 72 §:n mukaisia vaatimuksia.

75 §

Rautatieliikenteen kuljettajan psykologinen soveltuvuus

76 §

Rautatieliikenteen kuljettajan lisätodistus

Kuljettajalla on oltava 69 §:ssä tarkoitetun luvan lisäksi lisätodistus, joka osoittaa, mitä liikkuvaa kalustoa ja millä rataverkolla kuljettaja saa kuljettaa. Luokan A lisätodistus oikeuttaa liikennöimään vaihtotyössä ja luokan B lisätodistus junaliikenteessä.

77 §

Lisätodistuksen myöntäminen

78 §

Lisätodistuksen voimassaolo ja voimassapitäminen

79 §

Lisätodistuksen peruuttaminen tai sen laajuuden rajoittaminen

80 §

Poikkeukset lisätodistusvaatimuksesta

<i>Poikkeukset lisätodistusvaatimuksesta</i>	81 § <i>Lisätodistusrekisteri</i>
15 § <i>Lisätodistusrekisteri</i> Rautatieliikenteen harjoittajan on pidettävä antamistaan lisätodistuksista lisätodistusrekisteriä. Rautatieliikenteen harjoittajan on tallennettava lisätodistusrekisteriin:	Rautatieliikenteen harjoittajan on pidettävä antamistaan lisätodistuksista lisätodistusrekisteriä. Rautatieliikenteen harjoittajan on tallennettava lisätodistusrekisteriin: 2) tiedot 77 §:n 1 momentissa tarkoitettujen koulutusten ja näyttöjen hyväksytystä suorittamisesta sekä näytöstä saadusta todistuksesta; sekä
2) tiedot 11 §:n 1 momentissa tarkoitettujen koulutusten ja näyttöjen hyväksytystä suorittamisesta sekä näytöstä saadusta todistuksesta; sekä	82 § <i>Rautatieliikenteen harjoittajan oikeus saada tietoja lisätodistusrekisteriä varten</i>
16 § <i>Rautatieliikenteen harjoittajan oikeus saada tietoja lisätodistusrekisteriä varten</i> Oppilaitoksen ja näytön vastaanottajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava rautatieliikenteen harjoittajalle ilman aiheutonta viivytystä lisätodistusrekisteriä varten tarpeelliset tiedot, kun kuljettaja on suorittanut lisätodistukseen vaadittavan koulutuksen tai 12 §:n 2 momentissa tarkoitetun näytön.	Oppilaitoksen ja näytön vastaanottajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava rautatieliikenteen harjoittajalle ilman aiheutonta viivytystä lisätodistusrekisteriä varten tarpeelliset tiedot, kun kuljettaja on suorittanut lisätodistukseen vaadittavan koulutuksen tai 78 §:n 2 momentissa tarkoitetun näytön.
17 § <i>Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika</i>	83 § <i>Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika</i>
18 § <i>Tietojen luovuttaminen lisätodistusrekisteristä</i>	84 § <i>Tietojen luovuttaminen lisätodistusrekisteristä</i>
Edellä 16 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitetut tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti siten kuin siitä rekisterinpitäjän kanssa sovitaan. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen vastaanottajan on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.	Edellä 82 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitetut tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti siten kuin siitä rekisterinpitäjän kanssa sovitaan. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen vastaanottajan on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

tävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

19 §

Rekisterinpitäjän konkurssi

Lisätodistusrekisterin säilyttämisestä vastaavan on säilytettävä rekisteritietoja 17 §:n mukaisesti.

20 §

Ruotsissa myönnetty lisätodistus

21 §

Palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

8 luku

Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

1 §

Koulutusvaatimukset

Edellä II osan 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettun kuljettajan on suoritettava yleisen ja ammatillisen pätevyuden saamiseksi lupaan ja lisätodistukseen vaadittavat koulutukset. Lisäksi edellytetään, että näytön vastaanottaja on ottanut vastaan kuljettajan tehtävään vaadittavat näytöt hyväksytysti.

2 §

Näytöt

Kuljettajan on 1 §:ssä edellytetyn koulutuksen päätyttyä suoritettava hyväksytysti näytöt, joilla varmistetaan, että hän hallitsee tehtävässä edellytettävät tiedot ja taidot.

Lisätodistusrekisterin ylläpitäjän konkurssi

Lisätodistusrekisterin säilyttämisestä vastaavan on säilytettävä rekisteritietoja 83 §:n mukaisesti.

86 §

Ruotsissa myönnetty lisätodistus

87 §

Rautatieliikenteen kuljettajan palvelussuhdetta koskevat ilmoitukset

8 luku

Rautatieliikenteen kuljettajakoulutus

88 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutusvaatimukset

Edellä 67 §:ssä tarkoitettun kuljettajan on suoritettava yleisen ja ammatillisen pätevyuden saamiseksi lupaan ja lisätodistukseen vaadittavat koulutukset. Lisäksi edellytetään, että näytön vastaanottaja on ottanut vastaan kuljettajan tehtävään vaadittavat näytöt hyväksytysti.

89 §

Rautatieliikenteen kuljettajan näytöt

Kuljettajan on 88 §:ssä edellytetyn koulutuksen päätyttyä suoritettava hyväksytysti näytöt, joilla varmistetaan, että hän hallitsee tehtävässä edellytettävät tiedot ja taidot. Näytöt vastaanottaa tehtävään hyväksytty näytön vastaanottaja.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lupaa varten suoritettavat näytöt ja määrittää

Näytöt vastaanottaa tehtävään hyväksytty näytön vastaanottaja.

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa lupaa varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Liikenne- ja viestintäviraston on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely julkaistessaan *II osan 7 luvun 4 §:n* 4 momentissa tarkoitetun luvan myöntämiseksi noudatettavan menettelyn.

Rautatieliikenteen harjoittaja vahvistaa lisätodistusta varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely vahvistaessaan *II osan 7 luvun 11 §:n* 1 momentissa tarkoitetun lisätodistuksen myöntämiseksi noudatettavan menettelyn. Kuljettajan kykyä toimia kuljettajana on arvioitava rataverkolla suoritettavalla ajokokeella. Lisäksi simulaattorin avulla voidaan mitata kuljettajan poikkeus- ja vajaatoimintatilanteiden hallintaa ja muita vastaavia kykyjä. Jos kyseessä on Suomen rataverkolle annettava lisätodistus, ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä näytön vastaanottaja voi vastaanottaa rataverkon tuntemusta koskevan näytön, johon kuuluu reittien tuntemus ja liikennöintisäännöt.

niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Liikenne- ja viestintäviraston on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely julkaistessaan *70 §:n* 4 momentissa tarkoitetun luvan myöntämiseksi noudatettavan menettelyn.

Rautatieliikenteen harjoittaja vahvistaa lisätodistusta varten suoritettavat näytöt ja määrittää niissä käytettävät näytön vastaanottajat. Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava näyttöjen vahvistamista ja näytön vastaanottajien määrittämistä koskeva menettely vahvistaessaan *77 §:n* 1 momentissa tarkoitetun lisätodistuksen myöntämiseksi noudatettavan menettelyn. Kuljettajan kykyä toimia kuljettajana on arvioitava rataverkolla suoritettavalla ajokokeella. Lisäksi simulaattorin avulla voidaan mitata kuljettajan poikkeus- ja vajaatoimintatilanteiden hallintaa ja muita vastaavia kykyjä. Jos kyseessä on Suomen rataverkolle annettava lisätodistus, ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä näytön vastaanottaja voi vastaanottaa rataverkon tuntemusta koskevan näytön, johon kuuluu reittien tuntemus ja liikennöintisäännöt.

3 §

Oppilaitoksen hyväksyminen

90 §

Rautatieliikenteen oppilaitoksen hyväksyminen

4 §

Oppilaitoksen velvollisuudet

91 §

Rautatieliikenteen oppilaitoksen velvollisuudet

92 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutus-

5 § <i>Kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen</i>	seen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen
-----	-----
6 § <i>Näytön vastaanottajan hyväksyminen</i>	93 § <i>Rautatieliikenteen kuljettajan näytön vastaanottajan hyväksyminen</i>
-----	-----
9 luku Merenkulku Suomen vesialueella	9 luku Merenkulku Suomen vesialueella
1 § <i>Oikeus merenkulkuun Suomen vesialueella</i>	94 § <i>Oikeus merenkulkuun Suomen vesialueella</i>
-----	-----
2 § <i>Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset</i>	95 § <i>Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset</i>
Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan 1 §:ssä tarkoitetun kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on: 1) Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välinen liikenne; tai 2) ulkomaisen aluksen käyttöön Suomessa on erityisiä syitä.	Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan 94 §:ssä tarkoitetun kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on: 1) Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välinen liikenne; tai 2) ulkomaisen aluksen käyttöön Suomessa on erityisiä syitä.
Valtioneuvoston asetuksella voidaan vieraan valtion kanssa tehdyn sopimuksen johdosta ja vastavuoroisuuden ehdolla säätää, että kyseisen vieraan valtion alukset ovat oikeutettuja ilman 1 momentissa tarkoitettua lupaa harjoittamaan 1 pykälässä tarkoitettua kauppamerenkulkua joko kokonaisuudessaan tai joiltakin sopimuksessa määräytyiltä osin.	Valtioneuvoston asetuksella voidaan vieraan valtion kanssa tehdyn sopimuksen johdosta ja vastavuoroisuuden ehdolla säätää, että kyseisen vieraan valtion alukset ovat oikeutettuja ilman 1 momentissa tarkoitettua lupaa harjoittamaan 94 §:ssä tarkoitettua kauppamerenkulkua joko kokonaisuudessaan tai joiltakin sopimuksessa määräytyiltä osin.
-----	-----
	10 luku Laivaväen pätevydet

10 luku

Laivaväen pätevydet

1 §

Luvun soveltamisala

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta laivaväkeen, joka työskentelee:

1) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;

2) huviveneessä;

3) aluksessa, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;

4) aluksessa, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokrattava vuokravene;

5) aluksessa, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;

6) ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

2 §

Määritelmät

96 §

Laivaväen pätevyksiä koskevien säännösten soveltamisala

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta laivaväkeen, joka työskentelee:

1) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;

2) pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin aluksessa siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössä koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt 117 §:n mukaisesti;

3) huviveneessä;

4) aluksessa, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;

5) aluksessa, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokrattava vuokravene;

6) aluksessa, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;

7) ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

97 §

Laivaväen pätevyksiä koskevat määritelmät

98 §

Laivaväen pätevyyskirja, lisäpätevyystodis-

3 §	<i>Pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus ja kelpoisuustodistus</i>	<i>tus ja kelpoisuustodistus</i>
		99 §
4 §	<i>Lasti- ja matkustaja-aluksen päällikön pätevyysvaatimukset</i>	<i>Lasti- ja matkustaja-aluksen päällikön pätevyysvaatimukset</i>
		100 §
5 §	<i>Höyry- ja moottorialuksen konepäällystön pätevyys</i>	<i>Höyry- ja moottorialuksen konepäällystön pätevyys</i>
		101 §
6 §	<i>Lasti- ja matkustaja-aluksen konepäällikön pätevyysvaatimukset</i>	<i>Lasti- ja matkustaja-aluksen konepäällikön pätevyysvaatimukset</i>
		102 §
7 §	<i>Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimukset</i>	<i>Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajan pätevyysvaatimukset</i>
		103 §
8 §	<i>Kalastusaluksen päällystön pätevyysvaatimukset</i>	<i>Kalastusaluksen päällystön pätevyysvaatimukset</i>
		104 §
9 §	<i>Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset</i>	<i>Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset</i>
		105 §
10 §	<i>Aluksen päällikön vähimmäisikä</i>	<i>Aluksen päällikön vähimmäisikä</i>
		106 §

----- 11 § <i>EU:n pätevyyttä koskevien säädösten soveltaminen</i> -----	<i>Sisävesillä vaadittavaa pätevyyttä koskevien EU:n säädösten soveltaminen</i> -----
----- 12 § <i>Pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen</i> Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen ja tallentaa niitä koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 9 §:ssä tarkoitetun pätevyystodistuksen Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleissopimukseen (SopS 94/1996) liittyvän kansainvälisen radio-ohjesäännön mukaisesti. ----- Lisäksi pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen saamisen edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt koulutuksen järjestäjän ja annetun koulutuksen 11 luvun 1 ja 3 §:n mukaisesti. -----	107 § <i>Laivaväen pätevyysvaatimukset sekä pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntäminen</i> Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen ja tallentaa niitä koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto myöntää 104 §:ssä tarkoitetun pätevyystodistuksen Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) yleissopimukseen (SopS 94/1996) liittyvän kansainvälisen radio-ohjesäännön mukaisesti. ----- Lisäksi pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen saamisen edellytyksenä on, että Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt koulutuksen järjestäjän ja annetun koulutuksen 114 ja 116 §:n mukaisesti. -----
----- 13 § <i>Erityiskoulutus</i> ----- Kalastusaluksella työskentelevällä on oltava turvallisuuskoulutus. -----	108 § <i>Laivaväen erityiskoulutus</i> ----- <i>Kansimiehellä on oltava kansimiehen koulutus ja kalastusaluksella työskentelevällä turvallisuuskoulutus.</i> -----
----- 14 § <i>Pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolo ja uusiminen</i> -----	109 § <i>Laivaväen pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistustenvoimassaolo ja uusiminen</i> -----
----- 15 § <i>Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen</i>	110 § <i>Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen</i>

antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustamista osoittavan, 3 §:ssä edellytetyn kelpoisuustodistuksen. Kelpoisuustodistuksella vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön, yliperämiehen, perämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai muussa konemestarin tai sähkömestarin toimessa tai hoitaa säiliöaluksen lastitoimintoja.

16 §

Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

18 §

Todistusten ja asiakirjojen säilyttäminen ja esittäminen

11 luku

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

1 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämään STCW-yleissopimuksen mukaiseen meren-

tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen tunnustamista osoittavan, 98 §:ssä edellytetyn kelpoisuustodistuksen. Kelpoisuustodistuksella vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön, yliperämiehen, perämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai muussa konemestarin tai sähkömestarin toimessa tai hoitaa säiliöaluksen lastitoimintoja.

111 §

Työskentely aluksella kelpoisuustodistuksen hakuaikana

112 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

113 §

Laivaväen todistusten ja asiakirjojen säilyttäminen ja esittäminen

11 luku

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen

114 §

Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämään STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan, lisäpätevyystodistukseen tai –asiakirjatodisteeseen johtavaa tai

kulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavaa tai muuta STCW-yleissopimuksen mukaista merenkulun koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa vain koulutuksen järjestäjä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut ja hyväksynyt mainitun yleissopimuksen mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjän on haettava hyväksyntää Liikenne- ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto arvioi, täyttääkö koulutuksen järjestäjä STCW-yleissopimuksen mukaiset edellytykset tai jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 2 §:n mukaiset edellytykset. Arvion perusteella liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy vaatimukset täyttävän koulutuksen järjestäjän. Arviointi voi sisältää koulutuksen järjestämiseen käytettävien tilojen ja välineiden arvioinnin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen Suomessa toimivan koulutuksen järjestäjän, jonka antama koulutus johtaa muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen.

muuta STCW-yleissopimuksen mukaista merenkulun koulutusta, jonka järjestäjältä yleissopimuksen mukaan edellytetään hyväksyntää, saa antaa vain koulutuksen järjestäjä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut ja hyväksynyt mainitun yleissopimuksen mukaisesti. *Muun kuin Suomessa toimivan koulutuksenjärjestäjän Liikenne- ja viestintävirasto voi arvioida ja hyväksyä vain erityisestä syystä.*

Koulutuksen järjestäjän on haettava hyväksyntää Liikenne- ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto arvioi, täyttääkö koulutuksen järjestäjä STCW-yleissopimuksen mukaiset edellytykset tai jäljempänä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 115 §:n mukaiset edellytykset. Arvion perusteella Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy vaatimukset täyttävän koulutuksen järjestäjän. Arviointi voi sisältää koulutuksen järjestämiseen käytettävien tilojen ja välineiden arvioinnin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös sellaisen Suomessa toimivan koulutuksen järjestäjän, jonka antama koulutus johtaa muuhun kuin STCW-yleissopimuksen mukaiseen merenkulun pätevyyskirjaan, lisäpätevyystodistukseen tai asiakirjatodisteeseen. *Tämän momentin mukaiseksi koulutuksen järjestäjäksi voidaan erityisestä syystä hyväksyä myös muu kuin Suomessa toimiva koulutuksen järjestäjä.*

115 §

2 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen koulutuksen järjestäjän hyväksymisen edellytykset

Edellä 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulla erityisestä syystä hyväksyttävällä koulutuksen järjestäjällä on oltava:

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen koulutuksen järjestäjän hyväksymisen edellytykset

Edellä 114 §:n 3 momentissa tarkoitettulla erityisestä syystä hyväksyttävällä koulutuksen järjestäjällä on oltava:

116 §

3 §

Merenkulun koulutuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy ha-

Merenkulun koulutuksen hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta STCW-yleissopimuksen vaatimukset täyttävän koulutuksen ja erityisestä

kemuksesta STCW-yleissopimuksen vaatimukset täyttävän koulutuksen ja erityisestä syystä muun pätevyyskirjaan tai lisäpätevyystodistukseen johtavan merenkulun koulutuksen. Koulutuksen hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä. Koulutuksen on oltava hyväksytty ennen sen aloittamista.

syystä muun pätevyyskirjaan, lisäpätevyystodistukseen tai asiakirjatodisteeseen johtavan merenkulun koulutuksen. Koulutuksen hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä. Koulutuksen on oltava hyväksytty ennen sen aloittamista.

117 §

Pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän hyväksyminen

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin koulutusjärjestelmän. Koulutusjärjestelmän hyväksyntä koskee koulutuksen sisältöä ja koulutuksen järjestelyjä.

Koulutusjärjestelmän hyväksymisen edellytyksenä on, että edellä 1 momentissa tarkoitettulla viranomaisella on:

1) yksityiskohtainen kirjallinen opetussuunnitelma, joka sisältää osaamisvaatimusten kannalta tarpeelliset menettelytavat ja sisällön; ja

2) annettavan koulutuksen edellyttämät välineet.

Hyväksyntäpäätökseen voidaan liittää ehtoja, jotka liittyvät aluksen pituuteen, aluksella kuljetettavaan lastiin tai koneistoon ja liikennealueeseen. Hyväksyntää on haettava uudelleen, kun koulutusta tai toimintaa muutetaan olennaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemismenettelystä ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

118 §

Merenkulun koulutuksen ja koulutuksen järjestäjän arviointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä arvioinnin hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle. Arvioinnissa tarkastetaan, vastaako koulutus ja koulutuksen järjestelyt 114–117 §:n mukaisia vaatimuksia.

4 §

Arviointi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä arvioinnin hyväksymälleen koulutuksen järjestäjälle ja koulutukselle. Arvioinnissa tarkastetaan, vastaako koulutus ja koulutuksen järjestelyt 1–3 §:n mukaisia vaatimuksia.

5 §

119 §

Koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyn koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle, jos *1 tai 3 §:ssä* tarkoitettussa hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

1 §

Määritelmät

2 §

Lentoliikenne

3 §

Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa

4 §

Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Jollei *5 §:stä* muuta johdu, lentoliikenneasetuksessa tarkoitettun Suomen ja kolmannen maan välillä harjoitettavan säännöllisen lentoliikenteen edellytyksenä on, että:

1. lentoliikenteen harjoittajalla on *2 §:ssä* tarkoitettu liikennelupa ja se on sijoittautunut Suomeen;

2. lentoliikenteen harjoittaja on kolmannen maan nimeämä yhtiö, ja se täyttää Suomen ja mainitun kolmannen maan välillä tehdyn lentoliikennesopimuksen mukaiset edellytykset liikenteen harjoittamiselle; tai

Merenkulun koulutuksen järjestäjän ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyn koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle, jos *114 tai 116 §:ssä* tarkoitettussa hakemuksessa annetuissa tai muissa hakijan antamissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

120 §

Lentotoiminnan määritelmät

121 §

Lentoliikenne

122 §

Lentoliikenne Euroopan talousalueen sisäisillä reiteillä, joiden lähtö- tai päätepiste on Suomessa

123 §

Säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Jollei *124 §:stä* muuta johdu, lentoliikenneasetuksessa tarkoitettun Suomen ja kolmannen maan välillä harjoitettavan säännöllisen lentoliikenteen edellytyksenä on, että:

1. lentoliikenteen harjoittajalla on *121 §:ssä* tarkoitettu liikennelupa ja se on sijoittautunut Suomeen;

2. lentoliikenteen harjoittaja on kolmannen maan nimeämä yhtiö, ja se täyttää Suomen ja mainitun kolmannen maan välillä tehdyn lentoliikennesopimuksen mukaiset edellytykset liikenteen harjoittamiselle; tai

3. lentoliikenteen harjoittaja on kolmannen maan nimeämä yhtiö, sillä on EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kaupallisen lentotoiminnan harjoittamiseen oikeuttavaa todistusta, jäljempänä *lentotoimintalupa*, vastaava mainitun kolmannen maan viranomaisen myöntämä lupa, se täyttää tässä laissa ja Euroopan unionin asetuksissa asetetut kolmansien maiden lentoyhtiöihin sovellettavat vaatimukset ja liikenne- ja viestintäministeriö pitää luvan myöntämistä Suomen liikennepolitiikan kannalta perusteltuna.

5 §

Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen

3. lentoliikenteen harjoittaja on kolmannen maan nimeämä yhtiö, sillä on EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kaupallisen lentotoiminnan harjoittamiseen oikeuttavaa todistusta, jäljempänä *lentotoimintalupa*, vastaava mainitun kolmannen maan viranomaisen myöntämä lupa, se täyttää tässä laissa ja Euroopan unionin asetuksissa asetetut kolmansien maiden lentoyhtiöihin sovellettavat vaatimukset ja liikenne- ja viestintäministeriö pitää luvan myöntämistä Suomen liikennepolitiikan kannalta perusteltuna.

124 §

Rajoitettujen lentoliikenneoikeuksien jakaminen

6 §

Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Lentoliikenteen harjoittaja, jolla on ETA-valtiossa myönnetty liikennelupa, saa lentää yksittäisen lennon tai useamman lennon käsitteävän lentosarjan (ei-säännöllinen lentoliikenne) Suomen ja kolmannen maan välillä ilman erillistä lupaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin 4 §:ssä tarkoitetun säännöllisen lentoliikenteen harjoittajan vaatimuksesta kieltää ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisen, jos siitä aiheutuu tämän toiminnalle suurempaa kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista haittaa ja ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja kiertää toiminnallaan säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle asetettuja rajoituksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää lentoluvan myöntämättä, jos on syytä epäillä, että:

- 1) hakija ei kykene harjoittamaan liikennettä ammattitaitoisesti ja turvallisesti;
- 2) hakijalla ei ole riittävää vastuuvakuutusta ilmailussa aiheutuvien vahinkojen varalta;
- 3) hakija pyrkii luvan avulla kiertämään

125 §

Ei-säännöllinen lentoliikenne Suomen ja kolmannen maan välillä

Lentoliikenteen harjoittaja, jolla on ETA-valtiossa myönnetty liikennelupa, saa lentää yksittäisen lennon tai useamman lennon käsitteävän lentosarjan (ei-säännöllinen lentoliikenne) Suomen ja kolmannen maan välillä ilman erillistä lupaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin 123 §:ssä tarkoitetun säännöllisen lentoliikenteen harjoittajan vaatimuksesta kieltää ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittamisen, jos siitä aiheutuu tämän toiminnalle suurempaa kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista haittaa ja ei-säännöllisen lentoliikenteen harjoittaja kiertää toiminnallaan säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle asetettuja rajoituksia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää lentoluvan myöntämättä, jos on syytä epäillä, että:

- 1) hakija ei kykene harjoittamaan liikennettä ammattitaitoisesti ja turvallisesti;
- 2) hakijalla ei ole riittävää vastuuvakuutusta ilmailussa aiheutuvien vahinkojen varalta;

säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle 4 ja 5 §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

4) hakijan kotivaltio ei vastavuoroisesti myöntäisi lupaa suomalaiselle lentoliikenteen harjoittajalle.

7 §

Lentoliikenne Suomen alueen yli

8 §

Lentotyö lupa

9 §

Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa

10 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

Suomessa myönnetyn EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun lentotoimintaluvan haltijan on varauduttava poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja niihin rinnastettavissa normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta, valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun poikkeusoloihin ja niihin rinnastettaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä.

13 luku

3) hakija pyrkii luvan avulla kiertämään säännöllisen lentoliikenteen harjoittamiselle 123 ja 124 §:ssä säädettyjä vaatimuksia; tai

4) hakijan kotivaltio ei vastavuoroisesti myöntäisi lupaa suomalaiselle lentoliikenteen harjoittajalle.

126 §

Lentoliikenne Suomen alueen yli

127 §

Lentotyö lupa

128 §

Kauko-ohjatun lentotoiminnan lupa

129 §

Varautumisvelvollisuus lentoliikenteessä

Suomessa myönnetyn EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun lentotoimintaluvan haltijan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Sen on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmistettava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä.

13 luku

Lentomiesthistön pätevyudet ja koulutus	Lentomiesthistön pätevyudet ja koulutus
1 § <i>Lentäjä, matkustamomiesthistön jäsen ja kauko-ohjaaja</i>	130 § <i>Lentäjä, matkustamomiesthistön jäsen ja kauko-ohjaaja</i>
2 § <i>Ilmailun henkilölupien myöntäminen</i> Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 1 §:ssä tarkoitettun luvan, jos hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi liikenne- ja viestintävirasto tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan olemassaolon todentamiseksi tarvittavat lupakirjat ja todistukset. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto. Matkustamomiesthistön terveydentilatodistuksen myöntää Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus.	131 § <i>Ilmailun henkilölupien myöntäminen</i> Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 130 §:ssä tarkoitettun luvan, jos hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi liikenne- ja viestintävirasto tallentaa lupaa koskevat tiedot liikenneasioiden rekisteriin ja antaa luvan olemassaolon todentamiseksi tarvittavat lupakirjat ja todistukset. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto. Matkustamomiesthistön terveydentilatodistuksen myöntää Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus.
3 § <i>Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset</i>	132 § <i>Lääketieteellinen kelpoisuustodistus lentoliikenteessä</i>
4 § <i>Ulkomainen lupa</i>	133 § <i>Ulkomainen henkilölupa lentoliikenteessä</i>
5 § <i>Lento-oppilas</i>	134 § <i>Lento-oppilas</i>
6 §	135 §

*Lentomiesthistön koulutus**Lentomiesthistön koulutus*

II A OSA

III OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA**LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA**

1 luku

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut**Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut**

1 §

136 §

*Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestäminen**Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestäminen*

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita voidaan tarjota valtion maantieverkolla ja kuntien hallinnoimilla kaduilla sekä yksityisteillä. Liikennevirasto vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Tienpitäjä voi järjestää jäljempänä 2 §:ssä tarkoitetut tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut itse tai hankkia ne julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita voidaan tarjota valtion maantieverkolla ja kuntien hallinnoimilla kaduilla sekä yksityisteillä. Väylävirasto vastaa tienpitäjänä hallinnoimansa maantieverkon liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun järjestämisestä maantieverkolla harjoitettavan liikennöinnin edellyttämällä tavalla ja huolehtii liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen laadusta ja tasapuolisuudesta. Tienpitäjä voi järjestää jäljempänä 137 §:ssä tarkoitetut tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut itse tai hankkia ne julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

2 §

137 §

*Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät**Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät*

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tehtävänä on ylläpitää liikenneväylien liikennetilanteen seuranta (*liikenteen tilannekuva*) sekä onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavien tilanteiden ilmoitus- ja tiedotuspalvelua. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja antaa liikenteeseen liittyviä sää- ja olosuhdetietoja sekä tietoja liikenteen sujuvuudesta ja vilkkaudesta, tienpitoa ja liikennettä palvelevien laitteiden kunnosta ja käytettävyydestä, muista liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tehtävänä on ylläpitää liikenneväylien liikennetilanteen seuranta (*liikenteen tilannekuva*) sekä onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavien tilanteiden ilmoitus- ja tiedotuspalvelua. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja antaa liikenteeseen liittyviä sää- ja olosuhdetietoja sekä tietoja liikenteen sujuvuudesta ja vilkkaudesta, tienpitoa ja liikennettä palvelevien laitteiden kunnosta ja käytettävyydestä, muista liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen

vaikuttavista seikoista sekä muista liikennevälineen turvalliseen kuljettamiseen, ohjaimiseen tai hallintaan liittyvistä seikoista. Tietojen antaminen voi tapahtua myös jäljempänä 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla avoimen rajapinnan kautta.

vaikuttavista seikoista sekä muista liikennevälineen turvalliseen kuljettamiseen, ohjaimiseen tai hallintaan liittyvistä seikoista. Tietojen antaminen voi tapahtua myös jäljempänä 146 §:ssä tarkoitetulla tavalla avoimen rajapinnan kautta.

3 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaan kohdistuvat vaatimukset

Palveluntarjoajaa ei voida pitää luotettavana, jos tämä on liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakielloon viimeisen viiden vuoden aikana, tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdetta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta, taikka tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen muusta vakavasta rikoksesta, jonka voidaan arvioida vaikuttavan luotettavuuteen tai katsoa osoittavan ilmeistä sopimattomuutta hoitamaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä. Palveluntarjoajan luotettavuuden arviointi koskee sen määräävässä asemassa olevia henkilöitä sekä 2 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä hoitavia henkilöitä.

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevaan tieliikenteen ohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 2 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 §

Varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin

5 §

138 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaan kohdistuvat vaatimukset

Palveluntarjoajaa ei voida pitää luotettavana, jos tämä on liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakielloon viimeisen viiden vuoden aikana, tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdetta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta, taikka tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen muusta vakavasta rikoksesta, jonka voidaan arvioida vaikuttavan luotettavuuteen tai katsoa osoittavan ilmeistä sopimattomuutta hoitamaan tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä. Palveluntarjoajan luotettavuuden arviointi koskee sen määräävässä asemassa olevia henkilöitä sekä 137 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä hoitavia henkilöitä.

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevaan tieliikenteen ohjaajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 137 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

139 §

Varautumisvelvollisuus tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelussa

140 §

<i>Tietoturva</i>	<i>Tietoturva tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelussa</i>
6 § <i>Poikkeamailmoitukset</i>	141 § <i>Poikkeamailmoitukset tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa</i>
Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille toimenpiteistä, jotka se tekee <i>tämän luvun 2 §:n</i> 2 momentin nojalla, jos toimenpiteet voivat vaikuttaa 1 momentissa tarkoitettun toimijan tehtävien hoitamiseen.	Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille toimenpiteistä, jotka se tekee <i>137 §:n</i> 2 momentin nojalla, jos toimenpiteet voivat vaikuttaa 1 momentissa tarkoitettun toimijan tehtävien hoitamiseen.
7 § <i>Tieliikenteen vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen</i>	142 § <i>Tieliikenteen vaaratilanteista ja onnettomuuksista ilmoittaminen</i>
8 § <i>Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan avustaminen</i>	143 § <i>Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan avustaminen</i>
2 luku Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta	2 luku Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta
1 § <i>Tiedonsaantioikeudet viranomaisilta</i>	144 § <i>Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonsaantioikeudet viranomaisilta</i>
2 § <i>Muu tiedonsaantioikeus</i>	145 § <i>Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan muu tiedonsaantioikeus</i>

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja ei saa antaa salassa pidettäviä tai liike- tai ammattisalaisuuksiksi katsottuja tietoja eteenpäin, ellei se ole välttämätöntä yleisen turvallisuuden tai liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tai vakavan ympäristövahingon estämiseksi. Tietojen on oltava tällöin sellaisessa muodossa, että niistä ei voida erottaa yksittäisiä käyttäjiä eivätkä liike- ja ammattisalaisuudet vaarannu. Edellä sanottu ei kuitenkaan estä tietojen luovuttamista viranomaiselle jäljempänä 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on avattava avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi seuraavat ajantasaiset tiedot 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun tehtävänsä hoitamiseksi:

4 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisille ja muille julkista tehtävää hoitaville

Lentoliikenteen osalta tietojen luovutuksesta säädetään 3 §:n 2 momentissa mainitussa ilmaliikennevirtojen säätelyä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa.

5 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen yhteentoimivuus

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on varmistettava, että sen 1 tai 2 §:n nojalla saama tieto on ilman aiheetonta viivästystä muiden lain mukaan vastaavia palveluita tarjoavien liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluita tarjoavien käytössä rajapin-

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja ei saa antaa salassa pidettäviä tai liike- tai ammattisalaisuuksiksi katsottuja tietoja eteenpäin, ellei se ole välttämätöntä yleisen turvallisuuden tai liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tai vakavan ympäristövahingon estämiseksi. Tietojen on oltava tällöin sellaisessa muodossa, että niistä ei voida erottaa yksittäisiä käyttäjiä eivätkä liike- ja ammattisalaisuudet vaarannu. Edellä sanottu ei kuitenkaan estä tietojen luovuttamista viranomaiselle jäljempänä 147 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

146 §

Tiedon avaaminen liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on avattava avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi seuraavat ajantasaiset tiedot 137 §:n 1 momentissa tarkoitetun tehtävänsä hoitamiseksi:

147 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan velvollisuus luovuttaa tieto viranomaiselle

Lentoliikenteen osalta tietojen luovutuksesta säädetään 146 §:n 2 momentissa mainitussa ilmaliikennevirtojen säätelyä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa.

148 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen yhteentoimivuus

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on varmistettava, että sen 144 tai 145 §:n nojalla saama tieto on ilman aiheetonta viivästystä muiden lain mukaan vastaavia palveluita tarjoavien liikenteen ohjaus- ja

nan kautta maksutta, ellei tiedon antanut viranomainen ole kieltänyt tai rajoittanut sen antamista.

6 §

Tietojen käyttäminen lisäarvopalveluita tarjottaessa

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja saa käyttää 1 ja 2 §:n nojalla saamia tietoja muita kuin laissa säädettyjä palveluita tarjotessaan, mutta palvelua tarjottaessa ei voida luovuttaa tietoa tässä luvussa säädetyn vastaisesti, eikä salassa pidettävä tieto saa käydä ilmi palvelusta. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja ei myöskään saa hyödyntää 2 §:n nojalla saamaansa salassa pidettävää tietoa tavalla, joka vahingoittaisi tiedon luovuttaneen toimijan liiketaloudellisia etuja.

III OSA

PALVELUT

1 luku

Henkilöliikennepalvelut

1 §

Tiedonantovelvollisuus

2 §

Taksiliikennettä koskevat velvollisuudet

Henkilöliikennettä tarjoava luvan haltija vastaa ja huolehtii siitä, että taksiliikenteessä:

1) kuljettajalla on II osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa;

7) matkustajalla on oikeus maksaa matkansa käteisellä ja yleisimmillä maksukorteilla, jollei 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla ole

hallintapalveluita tarjoavien käytössä rajapinnan kautta maksutta, ellei tiedon antanut viranomainen ole kieltänyt tai rajoittanut sen antamista.

149 §

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan oikeus käyttää tietoa lisäarvopalveluun

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja saa käyttää 144 ja 145 §:n nojalla saamia tietoja muita kuin laissa säädettyjä palveluita tarjotessaan, mutta palvelua tarjottaessa ei voida luovuttaa tietoa tässä luvussa säädetyn vastaisesti, eikä salassa pidettävä tieto saa käydä ilmi palvelusta. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja ei myöskään saa hyödyntää 145 §:n nojalla saamaansa salassa pidettävää tietoa tavalla, joka vahingoittaisi tiedon luovuttaneen toimijan liiketaloudellisia etuja.

IV OSA

PALVELUT

1 luku

Henkilöliikennepalvelut

150 §

Henkilöliikennepalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus

151 §

Taksiliikennettä koskevat velvollisuudet

Henkilöliikennettä tarjoava luvan haltija vastaa ja huolehtii siitä, että taksiliikenteessä:

1) kuljettajalla on 25 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa;

7) matkustajalla on oikeus maksaa matkansa käteisellä ja yleisimmillä maksukor-

HE 157/2018 vp

selkeästi määritelty tiettyä maksutapaa, jonka matkustaja on tilauksen tai varauksen yhteydessä hyväksynyt.

3 §

Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu

---

4 §

Ilma-aluksesta, matkustajasta ja tavarasta huolehtiminen

---

2 luku

Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoinnisuus

1 §

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

---

2 §

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoinnisuus

Kuljetuspalvelun tarjoaja, joka tarjoaa vain muita kuin IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen tämän lain, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä *hankintalaki* tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) mukaisesti hankkimia henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

---

teilla, jollei 150 §:ssä tarkoitettulla tavalla ole selkeästi määritelty tiettyä maksutapaa, jonka matkustaja on tilauksen tai varauksen yhteydessä hyväksynyt.

152 §

Taksiliikenteen palvelujen hinnoittelu

---

153 §

Ilma-aluksesta, matkustajasta ja tavarasta huolehtiminen

---

2 luku

Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoinnisuus

154 §

Liikkumispalvelua koskevat olennaiset tiedot

---

155 §

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoinnisuus

Kuljetuspalvelun tarjoaja, joka tarjoaa vain muita kuin 181 ja 182 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen tämän lain, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä *hankintalaki* tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) mukaisesti hankkimia henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

2 a §

Puolesta-asiointi

Edellä 1 momentissa tarkoitettu liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoaja ja näiden puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaava toimija sekä 2 momentissa tarkoitettu liikkumispalveluun liittyvän alennuksen, korvauksen tai erityisehdon sisältävän lipun liikkeelle laskija, joka tarjoaa vain muita kuin *IV osan 1 luvun 3 ja 4 §:ssä* tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden mainitun lain mukaisesti hankkimia henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 tai 2 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

3 §

Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa

Tämän lain *IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ssä* tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että hankittaessa liikkumispalveluja tai niihin liittyviä lippu- ja maksujärjestelmiä tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukaisesti on tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa ja hankintasopimuksessa edellytettävä, että:

1) palveluntarjoaja on kuvannut, miten se on täyttänyt *1 §:ssä* säädetyt velvollisuutensa;

4 §

Rajapintojen avaamiseen liittyvät yleiset vaatimukset

Edellä *1, 2 ja 2 a §:ssä* tarkoitettu avoin-

156 §

Asioiminen toisen henkilön puolesta sähköisesti tarjotussa liikkumispalvelussa

Edellä 1 momentissa tarkoitettu liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoaja ja näiden puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaava toimija sekä 2 momentissa tarkoitettu liikkumispalveluun liittyvän alennuksen, korvauksen tai erityisehdon sisältävän lipun liikkeelle laskija, joka tarjoaa vain muita kuin *181 ja 182 §:ssä* tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden mainitun lain mukaisesti hankkimia henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 tai 2 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

157 §

Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa

Tämän lain *181 ja 182 §:ssä* tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että hankittaessa liikkumispalveluja tai niihin liittyviä lippu- ja maksujärjestelmiä tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukaisesti on tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa ja hankintasopimuksessa edellytettävä, että:

1) palveluntarjoaja on kuvannut, miten se on täyttänyt *154 §:ssä* säädetyt velvollisuutensa;

158 §

Rajapintojen avaamiseen liittyvät yleiset

ten rajapintojen kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja sen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellä 1, 2 ja 2 a §:ssä tarkoitettujen rajapintojen avaamiseen velvoitettujen palveluntarjoajien on huolehdittava siitä, että avaaminen voi tapahtua palvelun tietoturvan ja yksityisyyden suojan vaarantumatta. Edellä 2 a §:ssä tarkoitettujen pääsyyn oikeutettujen liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoajan on huolehdittava oman palvelunsa tietoturvan ja tietosuojan tasosta niin, että puolesta-asiointi voi tapahtua näitä vaarantamatta.

5 §

Palveluita ja rajapintoja yhdistävien palveluiden yhteentoimivuus

---

6 §

Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto

---

7 §

Älykkään liikennejärjestelmän ylläpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta ja tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä ilmoittaminen

---

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden an-

vaatimukset

Edellä 154—156 §:ssä tarkoitettu avointen rajapintojen kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja sen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellä 154—156 §:ssä tarkoitettujen rajapintojen avaamiseen velvoitettujen palveluntarjoajien on huolehdittava siitä, että avaaminen voi tapahtua palvelun tietoturvan ja yksityisyyden suojan vaarantumatta. Edellä 156 §:ssä tarkoitettujen pääsyyn oikeutettujen liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoajan on huolehdittava oman palvelunsa tietoturvan ja tietosuojan tasosta niin, että puolesta-asiointi voi tapahtua näitä vaarantamatta.

159 §

Palveluita ja rajapintoja yhdistävien palveluiden yhteentoimivuus

---

Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavan yrityksen tai yhteisön on tarjottava liityntäpysäköintiä tasapuolisoin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.

160 §

Älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönotto

---

161 §

Älykkään liikennejärjestelmän ylläpitäjän velvollisuus huolehtia viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta ja tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä ilmoittaminen

---

3 luku

taminen

1 §

Hankintamenettelyt

Tämän lain IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää käyttöoikeussopimuksia tehtäessä menettelyä, jossa kaikki palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut liikenteenharjoittajat voivat tehdä tarjouksen (*yksivaiheinen menettely*) tai menettelyä, jossa kaikki mainitut liikenteenharjoittajat voivat tehdä osallistumishakemuksen, minkä jälkeen toimivaltainen viranomainen valitsee osallistumisilmoituksen tehneistä ne, jotka voivat menettelyn seuraavassa vaiheessa tehdä tarjouksen (*kaksivaiheinen menettely*).

2 §

Hankinnasta ilmoittaminen ja vähimmäismääräajat

Sen lisäksi, mitä palvelusopimusasetuksen 7 artiklassa säädetään, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava julkisesti 1 §:n 3 momentin mukaisilla menettelyillä tehtävistä käyttöoikeussopimuksista. Ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintaan liittyvään tietojenvaihtoon sovelletaan lisäksi hankintalain 8 luvun säännöksiä.

3 §

Tarjouspyyntö

4 §

Tarjoajien valinta

5 §

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

162 §

Hankintamenettelyt

Tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää käyttöoikeussopimuksia tehtäessä menettelyä, jossa kaikki palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut liikenteenharjoittajat voivat tehdä tarjouksen (*yksivaiheinen menettely*) tai menettelyä, jossa kaikki mainitut liikenteenharjoittajat voivat tehdä osallistumishakemuksen, minkä jälkeen toimivaltainen viranomainen valitsee osallistumisilmoituksen tehneistä ne, jotka voivat menettelyn seuraavassa vaiheessa tehdä tarjouksen (*kaksivaiheinen menettely*).

163 §

Hankinnasta ilmoittaminen ja vähimmäismääräajat

Sen lisäksi, mitä palvelusopimusasetuksen 7 artiklassa säädetään, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava julkisesti 162 §:n 3 momentin mukaisilla menettelyillä tehtävistä käyttöoikeussopimuksista. Ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintaan liittyvään tietojenvaihtoon sovelletaan lisäksi hankintalain 8 luvun säännöksiä.

164 §

Tarjouspyyntö

165 §

Tarjoajien valinta

166 §

<i>Neuvottelut tarjousten jättämisen jälkeen</i>	<i>Neuvottelut tarjousten jättämisen jälkeen</i>
6 § <i>Tarjouksen valinta</i>	167 § <i>Tarjouksen valinta</i>
7 § <i>Lisätilaus ja sopimuksen voimassaoloajan pidentäminen</i>	168 § <i>Lisätilaus ja sopimuksen voimassaoloajan pidentäminen</i>
8 § <i>Hankintapäätös ja asiakirjajulkisuus</i>	169 § <i>Hankintapäätös ja asiakirjajulkisuus</i>
9 § <i>Erilliskirjanpitovelvollisuus</i>	170 § <i>Erilliskirjanpitovelvollisuus</i>
Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään salassapidosta, liikenne- ja viestintäministeriöllä sekä tämän lain IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitetuilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus saada erilliskirjanpitovelvolliselta liikenteenharjoittajalta palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tietoja asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.	Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään salassapidosta, liikenne- ja viestintäministeriöllä sekä tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitetuilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus saada erilliskirjanpitovelvolliselta liikenteenharjoittajalta palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tietoja asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.
10 § <i>Päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta ja yksinoikeuden antaminen</i>	171 § <i>Päätös palvelusopimusasetuksen soveltamisesta ja yksinoikeuden antaminen</i>
Tämän lain IV osan 1 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi tehdä päätöksen siitä, että se järjestää toimivalta-alueensa tai sen osan julkisen henkilöliikenteen palvelut palvelusopimusasetuksen mukaisesti varmistaakseen sellaisten yleis-	Tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi tehdä päätöksen siitä, että se järjestää toimivalta-alueensa tai sen osan julkisen henkilöliikenteen palvelut palvelusopimusasetuksen mukaisesti varmistaakseen sellaisten yleis-

hyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkäämään markkinoiden ehdoilla.

hyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkäämään markkinoiden ehdoilla.

11

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

172 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

1 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

173 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintäministeriö saa käyttää valtion talousarviossa osoitettua määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen *tämän lain IV osan 1 luvun 5 §:n 1 momentissa* säädetyn toimivaltansa rajoissa sekä *tämän luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa* mainittuun tarkoitukseen silloin, kun kyse on strategisesti merkittävistä hankkeista.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat käyttää Liikenne- ja viestintäviraston kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin

174 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintäministeriö saa käyttää valtion talousarviossa osoitettua määrärahaa 173 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen 182 §:n 1 momentissa säädetyn toimivaltansa rajoissa sekä 173 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen silloin, kun kyse on strategisesti merkittävistä hankkeista.

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 173 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 173 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat käyttää Liikenne- ja viestintäviraston kiintiöimää määrärahaa 173 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös

tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

3 §

Korvauksen takaisin periminen

175 §

Korvauksen takaisin periminen

5 luku

Välitys- ja yhdistämispalvelut

1 §

Ilmoitusvelvollisuus

5 luku

Välitys- ja yhdistämispalvelut

176 §

Välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajan ilmoitusvelvollisuus

2 §

Välityspalvelujen ja yhdistämispalvelujen tarjoajan erityinen tiedonantovelvollisuus

177 §

Välityspalvelujen ja yhdistämispalvelujen tarjoajan erityinen tiedonantovelvollisuus

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

1 §

Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena

V OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

178 §

Liikenne- ja viestintävirasto yleisenä valvontaviranomaisena

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

179 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liikesalaisuuden estä-

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liikesalaisuuden estä-

mättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle I momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista sillä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla *III osan 2 luvun 1 §:n* mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

3 §

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos tieliikennettä valvovina viranomaisina

mättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle I momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista sillä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla *154 §:n* mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

180 §

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos tieliikennettä valvovina viranomaisina

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

181 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat *III osan 3 luvun 10 §:ssä* tarkoitetulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovittava yhteen. Viranomaisten on liikkumispalveluita suunnitlessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää *2 §:n 3* momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liikesalaisuutta.

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat *171 §:ssä* tarkoitetulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovittava yhteen. Viranomaisten on liikkumispalveluita suunnitlessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää *179 §:n 3* momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liikesalaisuutta.

5 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä omalla toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ovat palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia rautatieliikennettä koskevissa asioissa. Muuta raideliikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia viranomaisia ovat 4 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset ja seudulliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat III osan 3 luvun 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovitettava yhteen. Viranomaisten on liikennettä suunnitellessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

6 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

8 §

Kabotaasiliikennettä koskevaa turvamenetelyä pyytävä viranomainen

182 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä omalla toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ovat palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia rautatieliikennettä koskevissa asioissa. Muuta raideliikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia viranomaisia ovat 181 §:n 2 ja 3 momentissa mainitut kunnalliset ja seudulliset viranomaiset omalla toimivalta-alueellaan.

Jos toimivaltaiset viranomaiset toimivat 171 §:ssä tarkoitettulla tavalla julkisen henkilöliikenteen alalla, niiden on suunniteltava palvelut ensisijaisesti seudullisina tai alueellisina kokonaisuuksina ja tavoiteltava kaikkien henkilökuljetusten yhteensovittamista. Suunnittelussa asiakkaiden liikkumistarpeisiin perustuvat markkinaehtoisesti syntyvät palvelut ja julkisesti hankitut palvelut on sovitettava yhteen. Viranomaisten on liikennettä suunnitellessaan kuultava alueella toimivia henkilöliikennepalveluiden tarjoajia sekä toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja kuntien kanssa.

183 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

184 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

185 §

Kabotaasiliikennettä koskevaa turvamenetelyä pyytävä viranomainen

-----	186 §
9 §	<i>Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset</i>
<i>Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset</i>	-----
-----	Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään <i>IV osan</i> I luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkaisusuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain nojalla.
10	187 §
<i>EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen</i>	<i>EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettujen terminaalien nimeäminen</i>
Liikenne- ja viestintävirasto nimeää EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 12 artiklassa tarkoitetut linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan, kuultuaan asiassa <i>4 §:ssä</i> mainittuja toimivaltaisia viranomaisia, terminaalin haltijoita sekä paikkakunnan vammaisjärjestöjen edustajia.	Liikenne- ja viestintävirasto nimeää EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 12 artiklassa tarkoitetut linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan, kuultuaan asiassa <i>181 §:ssä</i> mainittuja toimivaltaisia viranomaisia, terminaalin haltijoita sekä paikkakunnan vammaisjärjestöjen edustajia.
11 §	188 §
<i>ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen</i>	<i>ITS-direktiivissä tarkoitettu kansallinen viranomainen</i>
-----	-----
12 §	189 §
<i>Interbus-sopimuksessa tarkoitetut viranomaiset</i>	<i>Interbus-sopimuksessa tarkoitetut viranomaiset</i>
-----	-----
13 §	190 §
<i>Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen</i>	<i>Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen</i>
-----	-----
	191 §

14 §	<i>Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuutta valvovat viranomaiset</i>
<i>Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuutta valvovat viranomaiset</i>	Poliisi ja Tulli valvovat 14 §:ssä säädetyn tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuuden noudattamista.
15 §	192 §
<i>Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset</i>	<i>Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset</i>
16 §	193 §
<i>Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset</i>	<i>Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö ja pääesikunta sekä Opetushallitus ja Puolustusvoimat.</i>
<i>Opetus- ja kulttuuriministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto ja puolustusvoimat ovat tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.</i>	<i>Jos perustason ammattipätevyys suoritetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa osana siellä annettavaa ammatillista koulutusta, perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien teoriakokeiden ja perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevien todistusten antamisesta vastaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 120 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu työelämätoimikunta.</i>
<i>Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa hyväksymiensä koulutuskeskusten valvonnasta, mutta se voi osoittaa tehtävän Opetushallitukselle. Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymissä koulutuskeskuksissa annettavaan koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta sekä II osan 3 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen todistusten antamisesta vastaa Opetushallituksen valvonnassa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 120 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu työelämätoimikunta.</i>	<i>Jos perustason ammattipätevyyskoulutuksen teoriakoe tai perustason ammattipätevyyskoe järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa annettavan ammatillisen koulutuksen yhteydessä, arvioijien nimeämisestä vastaa koulutuksen järjestäjä.</i>
<i>Liikenne- ja viestintävirasto vastaa hyväksymissään koulutuskeskuksissa annettavan koulutuksen valvonnasta sekä koulutukseen liittyvän kokeen järjestämisestä ja valvonnasta. Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kokeen vastaanottamisen ja valvonnan sekä todistuksen antamisen kuljettajan- tutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä eril-</i>	<i>Jos perustason ammattipätevyys suorite-</i>

lään hoidettaviksi hankkimalla tarvittavat palvelut noudattaen, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) säädetään kuljettajantutkintotoiminnan hoitamisesta palvelutehtävänä. Virasto voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan liittyvään palvelutehtävään.

Puolustusvoimat voi järjestää ja valvoa II osan 3 luvun 7 §:ssä tarkoitetun kokeen, jos koulutuskeskuksena on toiminut mainitun luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu puolustusvoimien kuljettajaopetusta järjestävä yksikkö.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitetulla valvovalla viranomaisella ja sopimuksen perusteella tehtävää hoitavien edustajilla on valvonnan toteuttamiseksi oikeus päästä seuraamaan opetusta ja saada valvonnassa tarvittavat tiedot. Viranomaisen edustajilla on oikeus päästä seuraamaan koetta sen asianmukaisen toteuttamisen ja kulun varmistamiseksi. Koulutuskeskuksen on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastuksia ei saa tehdä pysyväisluontoiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä.

taan pääesikunnan hyväksymässä koulutuskeskuksessa Puolustusvoimien kuljettajakoulutusta antavassa Puolustusvoimien yksikössä Puolustusvoimien ajokortin suorittamisen yhteydessä, Puolustusvoimat vastaa 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden järjestämisestä, valvonnasta ja niiden suorittamista koskevien todistusten antamisesta. Pääesikunta vastaa hyväksymiensä koulutuskeskusten valvonnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa muiden perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien kokeiden järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevien todistusten antamisesta. Se voi järjestää tehtävien hoitamisen kuljettajantutkintotoiminnan yhteydessä tai siitä erillään hankkimalla tarvittavat palvelut noudattaen, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) säädetään kuljettajantutkintotoiminnan hoitamisesta palvelutehtävänä. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa hyväksymiensä koulutuskeskusten valvonnasta. Virasto voi yhdistää koulutuskeskuksen valvontaa koskevan tehtävän kokeen vastaanottamiseen ja valvontaan liittyvään palvelutehtävään.

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy muut kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitetut perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjät ja vastaa näiden valvonnasta. Kokeen järjestäjä antaa todistuksen perustason ammattipätevyyskokeen hyväksytystä suorittamisesta. Kokeita järjestettäessä on noudatettava hyvää hallintotapaa. Kokeen järjestäjä ja tämän palveluksessa oleva ei saa luvatta ilmaista salassa pidettävää tietoa, jonka hän on saanut kokeen arvioijan luotettavuuden arvioinnin yhteydessä. Luotettavuuden arviointiin ja viranomaisen oikeuteen saada arvioinnissa tarvittavat tiedot sovelletaan mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa siitä säädetään sekä oikeus hakemiseen ja muutoksenhakuun kokeen järjestäjän tekemästä perustason ammattipätevyyskoetta koskevasta päätöksestä mainitun lain 14 §:n säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Hyväksyntä on voimassa määräajan, viisi vuotta kerrallaan.

Tässä pykälässä tarkoitetulla valvojalla on valvonnan toteuttamiseksi oikeus päästä

17 § <i>STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen</i>	<i>seuraamaan opetusta ja saada valvonnassa tarvittavat tiedot. Viranomaisen edustajilla on oikeus päästä seuraamaan perustason ammattipätevyyskoulutuksen teoriakoetta ja perustason ammattipätevyyskoetta sen asianmukaisen toteuttamisen ja kulun varmistamiseksi. Koulutuskeskuksen on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastuksia ei saa tehdä pysyväisluontoiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain 39:ää.</i> <i>Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä ja kokeiden järjestämistä koskevista ilmoituksista.</i> 194 § <i>STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen</i>
18 § <i>Eräiden lentomiestöasetuksessa tarkoitettujen lupien myöntäjät</i>	195 § <i>Eräiden lentomiestöasetuksessa tarkoitettujen lupien myöntäjät</i>
2 luku Viranomaistehtävien hoitaminen 1 § <i>Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus</i>	2 luku Viranomaistehtävien hoitaminen 196 § <i>Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus</i>
2 § <i>Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaanti-oikeus</i> Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saa-	197 § <i>Valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaanti-oikeus</i> Lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoita-

da viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. Liikenne- ja viestintävirastolla on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot *II osan 1 luvun 14 §:ssä* tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaista tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 6 luvussa tarkoitettua kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, *12 luvun 8 §:ssä ja 13 luvun 6 §:ssä* tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä *III osan 5 luvun 1 §:ssä* tarkoitettua ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä. Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa.

3 §

Oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Henkilöluvan hakijan ja haltijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen. Henkilöluvan hakija on velvollinen ilmoittamaan *IV osan 3 luvun 1 §:ssä* tarkoitettulle rautatielääkärille, *2 §:ssä* tarkoitettulle rautatiepsykologille, *3 §:ssä* tarkoitettulle merimieslääkärille, *4 §:ssä* tarkoitettulle il-

valta maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajaluvan hakijasta ja haltijasta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, yrityksen toimitusjohtajasta, vastuunalaisesta yhtiömiehestä, henkilöluvan hakijasta ja haltijasta ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetusta organisaatiohenkilöstä ja mainitun pykälän 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on tai on ollut organisaatiohenkilöasemassa. Liikenne- ja viestintävirastolla on edelleen oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta maksutta vastaavat tiedot *16 §:ssä* tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisesta ammattimaista tavarankuljetusta harjoittavasta palveluntarjoajasta, 6 luvussa tarkoitettua kaupunkiraideliikenteen harjoittajasta, *127 §:ssä ja 135 §:ssä* tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajasta sekä *176 §:ssä* tarkoitettua ilmoitusvelvollisesta välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajasta. Tiedonsaantioikeus koskee myös rikosrekisteriä ja sakkorekisteriä. Tiedot toimitetaan rajapinnan kautta tai muutoin sähköisessä muodossa.

198 §

Viranomaisen oikeus määrätä kokeisiin tai muihin tarkastuksiin

Henkilöluvan hakijan ja haltijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Jos luvan haltijan kelpoisuuteen vaikuttavilla seikoilla on vaikutusta luvan haltijan edellytyksiin hoitaa tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä, luvan haltijan on ilmoitettava kelpoisuudessa tapahtuneista muutoksista työnantajalleen. Henkilöluvan hakija on velvollinen ilmoittamaan *204 §:ssä* tarkoitettulle rautatielääkärille, *205 §:ssä* tarkoitettulle rautatiepsykologille, *206 §:ssä* tarkoitettulle merimieslääkärille, *207 §:ssä* tarkoitettulle ilmailulääkärille tai työterveyslääkärille tai Lii-

mailulääkärille tai työterveyslääkärille tai Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa, sen mukaan, minkä lääkärin tai psykologin arviointia hänen kelpoisuutensa edellyttää.

3 a §

Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen

Edellä II osan 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa ja 13 §:ssä tarkoitettu ammattipätevyyskortti ja merkintä sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu kuljettajan lupakirja annetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tällaisesta asiakirjasta kaksoiskappaleen, jos sen haltija on ilmoittanut asiakirjan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ja pyytää kaksoiskappaletta.

Jos II osan 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus tai kelpoisuustodistus taikka 13 luvun 1 §:ssä tarkoitettu ilmailun henkilölupa-asiakirja katoaa, varastetaan tai tuhoutuu, Liikenne- ja viestintävirasto antaa tilalle uuden alkuperäistä vastaavan asiakirjan.

4 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Yrittäjäkuljettajan työaika koskevien II osan 4 luvun 8–11 §:n säännösten valvonnassa työsuojeluviranomainen noudattaa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006).

5 §

Oikeus saada virka-apua

kenne- ja viestintävirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa, sen mukaan, minkä lääkärin tai psykologin arviointia hänen kelpoisuutensa edellyttää.

199 §

Henkilölupa-asiakirjan katoaminen tai tuhoutuminen

Edellä 25 §:ssä tarkoitettu taksinkuljettajan ajolupa ja 39 §:ssä tarkoitettu ammattipätevyyskortti ja merkintä sekä 69 §:ssä tarkoitettu kuljettajan lupakirja annetaan yhtenä alkuperäiskappaleena. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tällaisesta asiakirjasta kaksoiskappaleen, jos sen haltija on ilmoittanut asiakirjan kadonneeksi, varastetuksi tai tuhoutuneeksi ja pyytää kaksoiskappaletta.

Jos 98 §:ssä tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä pätevyyskirja, lisäpätevyystodistus tai kelpoisuustodistus taikka 130 §:ssä tarkoitettu ilmailun henkilölupa-asiakirja katoaa, varastetaan tai tuhoutuu, Liikenne- ja viestintävirasto antaa tilalle uuden alkuperäistä vastaavan asiakirjan.

200 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen

Yrittäjäkuljettajan työaika koskevien 49–52 §:n säännösten valvonnassa työsuojeluviranomainen noudattaa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006).

201 §

Oikeus saada virka-apua

202 §

6 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinot

Jos on todennäköisiä syitä epäillä, että on tehty *VI osan 2 luvun 6 §:ssä* tarkoitettu rikos, poliisi voi toimittaa pakkokeinolaissa (806/2011) tarkoitettua yleisen kotietsinnän tai paikanetsinnän ajoneuvossa taikka ajopiirturin levyjen, kuljettajakortin tai ajopäiväkirjan todennäköisessä säilytyspaikassa levyn, kortin tai ajopäiväkirjan taikka muiden ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa tarkoitettujen todisteasiakirjojen löytämiseksi sen estämättä, mitä pakkokeinolaissa 8 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään.

Poliisi voi ottaa kuljettaja-, yritys- tai korjaamokortin haltuun, jos on perusteltua syytä epäillä, että *VI osan 2 luvun 2 b §:n* mukaiset kortin peruuttamisen edellytykset täyttyvät.

7 §

Julkista valtaa käyttävän henkilön vastuu

Edellä *II osan 3 luvun 11 §:ssä* tarkoitettuun kokeen arvioijaan, *8 luvun 2 §:ssä* tarkoitettuun näytön vastaanottajaan sekä *tämän osan 1 luvun 18 §:ssä* tarkoitettuun ilmailulääkäriin ja työterveyslääkäriin, *tämän luvun 1 §:n 4 momentissa* ja *3 luvun 1—4 §:ssä* tarkoitettuun henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 luku

Liikenteen lääkärijärjestelmä

1 §

Rautatielääkäriin hyväksyminen

2 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinot

Jos on todennäköisiä syitä epäillä, että on tehty *267 §:ssä* tarkoitettu rikos, poliisi voi toimittaa pakkokeinolaissa (806/2011) tarkoitettua yleisen kotietsinnän tai paikanetsinnän ajoneuvossa taikka ajopiirturin levyjen, kuljettajakortin tai ajopäiväkirjan todennäköisessä säilytyspaikassa levyn, kortin tai ajopäiväkirjan taikka muiden ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa tarkoitettujen todisteasiakirjojen löytämiseksi sen estämättä, mitä pakkokeinolaissa 8 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:ssä säädetään.

— Poliisi voi ottaa kuljettaja-, yritys- tai korjaamokortin haltuun, jos on perusteltua syytä epäillä, että *244 §:n* mukaiset kortin peruuttamisen edellytykset täyttyvät.

203 §

Julkista valtaa käyttävän henkilön vastuu

Edellä *37 §:ssä* tarkoitettuun kokeen arvioijaan, *89 §:ssä* tarkoitettuun näytön vastaanottajaan, *195 §:ssä* tarkoitettuun ilmailulääkäriin ja työterveyslääkäriin ja *196 §:n 4 momentissa* ja *204—207 §:ssä* tarkoitettuun henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 luku

Liikenteen lääkärijärjestelmä

204 §

Rautatielääkäriin hyväksyminen

205 §

Rautatiepsykologin hyväksyminen

<i>Rautatiepsykologin hyväksyminen</i>	206 § <i>Merimieslääkärin hyväksyminen</i>
3 § <i>Merimieslääkärin hyväksyminen</i>	207 § <i>Ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen</i>
4 § <i>Ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen hyväksyminen</i>	208 § <i>Terveystilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset</i>
5 § <i>Terveystilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset</i>	Henkilöluvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen 204, 206 ja 207 §:ssä tarkoitetun lääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen sekä henkilöarvioinnin tehneen 205 §:ssä tarkoitetun psykologin on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.
4 luku Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle	4 luku Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle
1 § <i>Tehtävien siirtäminen</i>	209 § <i>Julkisen hallintotehtävän siirtäminen</i>
2 § <i>Yleiset säännökset</i>	210 § <i>Julkisen hallintotehtävän siirtämiseen liittyvät yleiset säännökset</i>
	211 § <i>Lupa- ja rekisteröintitehtävien siirtäminen</i>

3 § <i>Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät</i>	Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat ilmailuun liittyvät 131 §:ssä tarkoitetun pätevyyden todentamiseen liittyvät tehtävät: 1) kielitaitokokeen vastaanottaminen ja hyväksyntä; 2) tarkastuslentäjän pätevyyden arviointi ja hyväksyntä.
Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää seuraavat ilmailuun liittyvät II osan 13 luvun 2 §:ssä tarkoitetun pätevyyden todentamiseen liittyvät tehtävät: 1) kielitaitokokeen vastaanottaminen ja hyväksyntä; 2) tarkastuslentäjän pätevyyden arviointi ja hyväksyntä.	212 § <i>Palveluntarjoajaan kohdistuvat vaatimukset julkista hallintotehtävää siirrettäessä</i>
4 § <i>Palveluntarjoajaan kohdistuvat vaatimukset</i>	Palveluntarjoajaan ja sen henkilöstöön ei sovelleta hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa niiden suorittaessa 211 §:ssä tarkoitettuja rekisteröintitehtäviä.
Palveluntarjoajaan ja sen henkilöstöön ei sovelleta hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa niiden suorittaessa 2 §:ssä tarkoitettuja rekisteröintitehtäviä.	213 § <i>Julkista hallintotehtävää siirrettäessä tehtävä sopimus</i>
5 § <i>Palveluntarjoajan kanssa tehtävä sopimus</i>	214 § <i>Muut siirrettävät tehtävät</i>
6 § <i>Muut siirrettävät tehtävät</i>	215 § <i>Julkista hallintotehtävää tekevän palveluntarjoajan valvonta</i>
7 § <i>Valvonta</i>	VI OSA LIIKENTEEN TIETOVARANNOT I luku Liikenneasioiden rekisteri 216 §
V OSA LIIKENNEASIOIDEN REKISTERI	

I luku

Yleiset säännökset

1 §

Rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaanti-oikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada 1 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lupien hakijoilta ja haltijoilta, ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavilta sekä liikennevälineiden omistajilta, haltijoilta tai käyttäjiltä rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Sen lisäksi, mitä *IV osan 2 luvun 2 §:n* 3 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta kansallisessa ja EU-lainsäädännössä säädettyjen rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Edellä tarkoitettu tiedonsaantioikeus koskee myös rikos- ja sakkorekisteriä.

3 §

Muutokset rekisteritietoihin

Edellä 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun tahon on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla.

Liikenneasioiden rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus

217 §

Tiedonsaantioikeus liikenneasioiden rekisterin ylläpitämiseksi

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada 216 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lupien hakijoilta ja haltijoilta, ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavilta sekä liikennevälineiden omistajilta, haltijoilta tai käyttäjiltä rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot.

Sen lisäksi, mitä 197 §:n 3 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada muulta viranomaiselta ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalta kansallisessa ja EU-lainsäädännössä säädettyjen rekisterinpitoon liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Edellä tarkoitettu tiedonsaantioikeus koskee myös rikos- ja sakkorekisteriä.

218 §

Muutokset liikenneasioiden rekisterin tietoihin

Edellä 217 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun tahon on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla. Liikenne- ja viestintävirasto järjestää mahdollisuuden toimittaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää mahdollisuuden toimittaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

2 §

Toiminnanharjoittajalupaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, toiminnanharjoittajaluvasta ja ilmoituksenvaaraista toimintaa harjoittavasta saa rekisteriin tallentaa:

5) tiedon siitä, onko yritys katsottu II osan 1 luvun 11 §:ssä tarkoitetuksi riskiyritykseksi;

3 §

Liikennevälinettä koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, liikennevälineestä saa tallentaa rekisteriin:

4 §

Henkilöluvasta koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, henkilöluvasta saa rekisteriin tallentaa:

5 §

Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä

2 luku

Liikenneasioiden rekisterin tietosisältö

219 §

Yleiset liikenneasioiden rekisteriin tallennettavat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto saa tallentaa rekisteriin 217 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

220 §

Toiminnanharjoittajalupaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, toiminnanharjoittajaluvasta ja ilmoituksenvaaraista toimintaa harjoittavasta saa rekisteriin tallentaa:

1) tiedon siitä, onko yritys katsottu 13 §:ssä tarkoitetuksi riskiyritykseksi;

221 §

Liikennevälinettä koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, liikennevälineestä saa tallentaa rekisteriin:

222 §

Henkilöluvasta koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä 219 §:ssä säädetään, henkilöluvasta saa rekisteriin tallentaa:

223 §

Kielto muuttaa liikennevälineeseen liittyviä rekisteritietoja

224 §

<i>rekisteritietoja</i>	<i>Liikenneasioiden rekisterin tietojen säilyttäminen ja poistaminen</i>
-----	-----
6 §	3 luku
<i>Tietojen säilyttäminen ja poistaminen</i>	Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä
-----	-----
3 luku	225 §
Tietojen luovuttaminen	<i>Yleiset edellytykset luovuttaa tietoja liikenneasioiden rekisteristä</i>
1 §	-----
<i>Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset</i>	226 §
-----	<i>Tietojen avaaminen liikenneasioiden rekisteristä</i>
2 §	-----
<i>Julkisten tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta</i>	227 §
-----	<i>Tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena liikenneasioiden rekisteristä</i>
3 §	-----
<i>Julkisten tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena</i>	228 §
-----	<i>Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin</i>
4 §	Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa 227 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luovutettavia tietoja liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin seuraavasti:
<i>Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin</i>	-----
Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luovutettavia tietoja liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin	229 §

siin seuraavasti:

5 §	Tietojen luovuttaminen liikenneasioiden rekisteristä kehitys- ja innovaatiotoimintaan
Tietojen luovuttaminen kehitys- ja innovaatiotoimintaan	230 §
6 §	Tietojen luovuttaminen viranomaiselle liikenneasioiden rekisteristä
Tietojen luovuttaminen muulle viranomaiselle ja laissa säädettyä tehtävää hoitavalle	Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen palveluntarjoajalle, joka tarvitsee sen laissa säädettyä tai <i>V osan</i> 4 luvussa tarkoitettua tehtäväänsä varten.
7 §	231 §
<i>Tiedonluovutuksen rajoittaminen</i>	Tiedonluovutuksen rajoittaminen liikenneasioiden rekisteristä
Luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää henkilötietojensa luovuttaminen 2, 4 ja 5 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää yhteystietojensa luovuttaminen 3 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.	Luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää henkilötietojensa luovuttaminen 226, 228 ja 229 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi luonnollisella henkilöllä on oikeus kieltää yhteystietojensa luovuttaminen 227 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.
Oikeushenkilöllä on oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen 5 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.	Oikeushenkilöllä on oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen 229 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.
8 §	232 §
<i>Henkilön omien tietojen hallinta</i>	Henkilön omien tietojen hallinta liikenneasioiden rekisterissä
4 luku	4 luku
4 luku	Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot
4 luku	233 §

Liikenne- ja viestintäviraston muut tietovarannot

1 §

Liikenteeseen liittyvät tiedot

2 §

Avoim data

Liikenne- ja viestintävirasto avaa 1 §:n nojalla saamansa tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä henkilöitä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

3 §

Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

5 luku

Väyläviraston tietovarannot

1 §

Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot

2 §

Väyläviraston tiedonsaantioikeus

3 §

Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuus ylläpitää yleistä liikenteeseen liittyvää tietoa

234 §

Yleisen liikenteeseen liittyvän tiedon avaaminen

Liikenne- ja viestintävirasto avaa 233 §:n nojalla saamansa tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä henkilöitä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

235 §

Yleisen liikenteeseen liittyvän tiedon luovuttaminen viranomaiselle

5 luku

Väyläviraston tietovarannot

236 §

Väyläviraston ylläpitämät tietovarannot

237 §

Väyläviraston tiedonsaantioikeus

238 §

Väyläviraston tiedon avaaminen

Väylävirasto avaa 236 §:ssä tarkoitetut

Avoin data

Väylävirasto avaa 1 §:ssä tarkoitetut tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä käyttäjiä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

4 §

Tietojen luovuttaminen sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle

5 §

Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

1 §

Soveltamisala

Mitä tässä luvussa säädetään luvista, koskee henkilölupia ja toiminnanharjoittajalupia. Mitä *tämän luvun 2 §:n 2–5 momentissa ja 2 c §:ssä* säädetään, ei kuitenkaan koske tämän lain II osan 3 luvun 13 §:ssä tarkoi-

tiedot sekä niiden perusteella tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Avaamisessa on pyrittävä tarjoamaan reaaliaikaista tietoa aina kun se on mahdollista. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä käyttäjiä, eikä niistä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

239 §

Väyläviraston oikeus luovuttaa tietoja sopimukseen perustuvaa tehtävää hoitavalle

240 §

Väyläviraston tietojen luovuttaminen viranomaiselle

VII OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

241 §

Hallinnollisten seuraamusten ja muutoksenhaun soveltamisala

Mitä tässä luvussa säädetään luvista, koskee henkilölupia ja toiminnanharjoittajalupia. Mitä 242 §:n 2–5 momentissa ja 245 §:ssä säädetään, ei kuitenkaan koske tämän lain 39 §:ssä tarkoitettua ammattipätevyydestä.

tettua ammattipätevyyskorttia eikä merkin- tää ammattipätevyydestä.	242 §
-----	<i>Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen</i>
2 §	-----
<i>Luvan peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen</i>	243 §
-----	<i>Rautatieliikenteen lupien peruuttamisen erityissäännökset</i>
2 a §	-----
<i>Rautatieliikenteen lupien peruuttamiseen liittyviä erityissäännöksiä</i>	244 §
-----	<i>Ajopiirturikorttien peruuttaminen</i>
2 b §	-----
<i>Ajopiirturikorttien peruuttaminen</i>	245 §
-----	<i>Huomautus ja varoitus</i>
2 c §	Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa luvan haltijalle ja tällaisen luvan haltijan Liikenne- ja viestintävirastoon ilmoitetulle vastuuhenkilölle huomautuksen tai varoituksen, jos tämä muutoin kuin 242 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla jättää noudattamatta säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa tai luvassa tarkoitettua tehtävän hoitamista. Huomautus tai varoitus voidaan antaa myös tässä laissa tarkoitettua ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajalle ja tällaisen toiminnan harjoittajan Liikenne- ja viestintävirastoon ilmoitetulle vastuuhenkilölle, jos nämä eivät noudata toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä. Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä.
<i>Huomautus ja varoitus</i>	-----
-----	6 §
-----	<i>Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttaminen ja poliisin antama varoitus</i>
3 §	-----
<i>Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttaminen</i>	-----

määrääjäksi, väliaikaisesti tai toistaiseksi ja poliisiin antama varoitus

Jos taksinkuljettajan ajoluvan haltija on syyllistynyt *II osan 3 luvun 1 §:n* 3 momentissa tarkoitettuihin tekoihin, poliisi peruuttaa ajoluvan määrääjäksi, vähintään kahdeksi kuukaudeksi tai enintään viideksi vuodeksi. Määräajan pituudesta määrättäessä otetaan huomioon erityisesti peruuttamisen perusteena olevan teon tai tekojen vakavuus ja teko-olosuhteet. Jos ajoluvan haltija on syyllistynyt mainitun momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuihin tekoihin tai 4 kohdassa esitetyllä tavalla 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rikoksia vastaaviin rikoksiin, lupa peruutetaan vähintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos seuraamuksen kohtuullistamiseksi perustellusta syystä on tarpeen, ajolupa voidaan peruuttaa edellä säädettyä lyhyemmäksi ajaksi.

Jos on todennäköistä, että taksinkuljettajan ajoluvan haltija on syyllistynyt *II osan 3 luvun 1 §:n* 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen, ja matkustajien turvallisuus sitä edellyttää, poliisi voi peruuttaa ajoluvan väliaikaisesti. Väliaikainen peruuttaminen on muutoksenhausta huolimatta voimassa, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos syyte raukeaa, ajolupa on viivytyksettä palautettava haltijalleen, jollei syytä ajoluvan peruuttamiselle muuten ole.

Taksinkuljettajan ajolupa on luovutettava poliisille, kun ajolupa peruutetaan. Määrääjäksi peruutettu ajolupa palautetaan haltijalleen määrääajan päätyttyä. Jos ajolupa peruutetaan toistaiseksi, ajoluvan palauttamisen edellytyksenä on, että ajoluvan haltija osoittaa peruuttamisperusteen poistuneen. Ajolupaa ei kuitenkaan palauteta, jos sen voimassaolo on päättynyt. Ennen ajoluvan palauttamista luvanhaltijan sopivuus on arvioitava uudelleen *II osan 3 luvun 1 §:n* mukaisesti. Mainitun pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista teoista otetaan huomioon ne, jotka ovat tulleet lupaviranomaisen tietoon ajoluvan peruuttamisen jälkeen.

3 a §

Jos taksinkuljettajan ajoluvan haltija on syyllistynyt *25 §:n* 3 momentissa tarkoitettuihin tekoihin, poliisi peruuttaa ajoluvan määrääjäksi, vähintään kahdeksi kuukaudeksi tai enintään viideksi vuodeksi. Määräajan pituudesta määrättäessä otetaan huomioon erityisesti peruuttamisen perusteena olevan teon tai tekojen vakavuus ja teko-olosuhteet. Jos ajoluvan haltija on syyllistynyt mainitun momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuihin tekoihin tai 4 kohdassa esitetyllä tavalla 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rikoksia vastaaviin rikoksiin, lupa peruutetaan vähintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos seuraamuksen kohtuullistamiseksi perustellusta syystä on tarpeen, ajolupa voidaan peruuttaa edellä säädettyä lyhyemmäksi ajaksi.

Jos on todennäköistä, että taksinkuljettajan ajoluvan haltija on syyllistynyt *25 §:n* 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen, ja matkustajien turvallisuus sitä edellyttää, poliisi voi peruuttaa ajoluvan väliaikaisesti. Väliaikainen peruuttaminen on muutoksenhausta huolimatta voimassa, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos syyte raukeaa, ajolupa on viivytyksettä palautettava haltijalleen, jollei syytä ajoluvan peruuttamiselle muuten ole.

Taksinkuljettajan ajolupa on luovutettava poliisille, kun ajolupa peruutetaan. Määrääjäksi peruutettu ajolupa palautetaan haltijalleen määrääajan päätyttyä. Jos ajolupa peruutetaan toistaiseksi, ajoluvan palauttamisen edellytyksenä on, että ajoluvan haltija osoittaa peruuttamisperusteen poistuneen. Ajolupaa ei kuitenkaan palauteta, jos sen voimassaolo on päättynyt. Ennen ajoluvan palauttamista luvanhaltijan sopivuus on arvioitava uudelleen *25 §:n* mukaisesti. Mainitun pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista teoista otetaan huomioon ne, jotka ovat tulleet lupaviranomaisen tietoon ajoluvan peruuttamisen jälkeen.

247 §

Perustason ammattipätevyyskoulutusta tarjoavaan kohdistuvat hallinnolliset seuraamukset

Menettely opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän perustason ammattipätevyyskoulutusta tarjoavan koulutuskeskuksen hyväksymisen osalta

Jos opetus- ja kulttuuriministeriön II osan 3 luvun 10 §:n mukaisesti hyväksymä koulutuskeskus ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä, koulutusta koskevia säännöksiä ei noudateta, taikka koulutusta ei hoideta hyväksymisen ehtojen mukaisesti tai muuten asianmukaisesti, koulutuskeskukselle voidaan antaa huomautus tai kirjallinen varoitus. Jollei epäkohtia poisteta koulutuskeskuksen hyväksyneen viranomaisen asettamassa määräajassa, hyväksyminen on peruutettava. Valvonnan yhteydessä havaitut puutteet ja laiminlyönnit on valvojan välittömästi saatettava hyväksymisestä päättäneen viranomaisen tietoon tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

3 b §

Menettely toisen valtion myöntämän veturinkuljettajan lupakirjan osalta

3 c §

Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää II osan 7 luvussa tarkoitetulta veturinkuljettajalta liikkuvan kaluston kuljettamisen rataverkolla toistaiseksi tai määräajaksi, jos kuljettaja aiheuttaa vakavan uhkan rautatiejärjestelmän turvallisuudelle tai jos virasto arvioi kieltämisen tarpeelliseksi odottaessaan rautatieliikenteen harjoittajan vastausta II osan 7 luvun 13 §:n 3 momentin nojalla esittämänsä vaatimukseen.

Viraston on ilmoitettava antamastaan kiellosta Euroopan komissiolle ja muiden ETA-valtioiden asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on saattanut edellä 3 b §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ETA-valtiossa myönnetyn lupakirjan peruuttamista koskevan asian Euroopan ko-

Jos opetus- ja kulttuuriministeriön 35 §:n mukaisesti hyväksymä koulutuskeskus ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä, koulutusta koskevia säännöksiä ei noudateta, taikka koulutusta ei hoideta hyväksymisen ehtojen mukaisesti tai muuten asianmukaisesti, koulutuskeskukselle voidaan antaa huomautus tai kirjallinen varoitus. Jollei epäkohtia poisteta koulutuskeskuksen hyväksyneen viranomaisen asettamassa määräajassa, hyväksyminen on peruutettava. Valvonnan yhteydessä havaitut puutteet ja laiminlyönnit on valvojan välittömästi saatettava hyväksymisestä päättäneen viranomaisen tietoon tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

248 §

Toisen valtion myöntämää veturinkuljettajan lupakirjaa koskeva menettely

249 §

Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää II osan 7 luvussa tarkoitetulta veturinkuljettajalta liikkuvan kaluston kuljettamisen rataverkolla toistaiseksi tai määräajaksi, jos kuljettaja aiheuttaa vakavan uhkan rautatiejärjestelmän turvallisuudelle tai jos virasto arvioi kieltämisen tarpeelliseksi odottaessaan rautatieliikenteen harjoittajan vastausta 79 §:n 3 momentin nojalla esittämänsä vaatimukseen.

Viraston on ilmoitettava antamastaan kiellosta Euroopan komissiolle ja muiden ETA-valtioiden asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on saattanut edellä 248 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ETA-valtiossa myönnetyn lupakirjan peruuttamista koskevan asian Euroopan komission käsiteltäväksi, virasto voi jatkaa kuljettajalle annettua kielloa kuljettajaa liikkuvaa kalustoa rataverkolla, kunnes asia on komissiossa lopullisesti ratkaistu.

mission käsiteltäväksi, virasto voi jatkaa kuljettajalle annettua kieltoa kuljettaa liikuvaa kalustoa rataverkolla, kunnes asia on komissiossa lopullisesti ratkaistu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyillä perusteilla määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilmailuksessa tai harjoitettaessa ilmailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

3 d §

Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvistä menettelyistä

3 e §

Liikennöintiluvan raukeaminen

Edellä II osan 12 luvun 5 §:ssä tarkoitettu liikennöintilupa raukeaa, jos luvan haltija ei ole ryhtynyt käyttämään liikenneoikeuksia saamansa liikennöintiluvan ehtojen mukaisesti.

3 f §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Tämän lain II osan 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettujen henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja sen menettämisestä säädetään mainitun luvun 6 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 14 artiklassa. Hyvämaineisuuden menettäneen henkilön todistus ammatillisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti voimassa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin tämän lain V osan 2 luvun 1 §:n 4 momentin mukaisesti. Merkintä poistetaan rekisteristä, kun hyvämaineisuuden vaatimukset jälleen täyttyvät.

3 g §

Liikenne- ja viestintävirasto voi 242 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyillä perusteilla määrätä, ettei Suomessa hyväksytyt ulkomainen lupa oikeuta siinä tarkoitettuun toimintaan Suomen alueella, suomalaisessa ilmailuksessa tai harjoitettaessa ilmailua Suomessa myönnetyn lentotoimintaluvan nojalla.

250 §

Epäiltyyn vesiliikennejuopumukseen liittyvät menettelyt

251 §

Liikennöintiluvan raukeaminen

Edellä 124 §:ssä tarkoitettu liikennöintilupa raukeaa, jos luvan haltija ei ole ryhtynyt käyttämään liikenneoikeuksia saamansa liikennöintiluvan ehtojen mukaisesti.

252 §

Hyvämaineisuuden menettäminen ja palautuminen

Tämän lain 7 §:ssä tarkoitettujen henkilön hyvämaineisuuden edellytyksistä ja sen menettämisestä säädetään mainitun luvun 8 §:ssä sekä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 14 artiklassa. Hyvämaineisuuden menettäneen henkilön todistus ammatillisesta pätevyydestä ei ole EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti voimassa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee tästä merkinnän liikenneasioiden rekisteriin tämän lain 219 §:n 4 momentin mukaisesti. Merkintä poistetaan rekisteristä, kun hyvämaineisuuden vaatimukset jälleen täyttyvät.

253 §

Toisen valtion myöntämään lupaan liittyvät

<i>Menettelyt toisen valtion myöntämien lupien osalta</i>	ilmoitusoikeus
----- 3 h § <i>Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyys-kirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen</i> -----	----- 254 § <i>Muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen tunnustamisen peruuttaminen</i> -----
4 § <i>Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka</i> -----	255 § <i>Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka</i> ----- Jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt 171 §:n nojalla päätöksen yksinoikeuden asettamisesta, toimivaltainen viranomainen voi kieltää toiminnan, joka aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa yksinoikeudella suojatulle liikenteelle. Viranomainen voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon.
----- Jos toimivaltainen viranomainen on tehnyt III osan 3 luvun 10 §:n nojalla päätöksen yksinoikeuden asettamisesta, toimivaltainen viranomainen voi kieltää toiminnan, joka aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa yksinoikeudella suojatulle liikenteelle. Viranomainen voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. -----	----- 256 § <i>Oikaisuvaatimus</i> ----- Muuhun kuin tämän pykälän 2–4 momentissa sekä 257 ja 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä viranomaiselta, joka päätöksen on tehnyt, siten kuin hallintolaissa säädetään. Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua II osan 3 luvun 10 §:ssä tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen, 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun näytön vastaanottajan, 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetun koulutusluvan haltijan sekä IV osan 1 luvun 18 §:ssä tarkoitetun ilmailulääkäriin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkäriin ja matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 204 §:ssä tarkoitetun rautatielääkäriin, 205 §:ssä tarkoitetun psykologin sekä 206 §:ssä tarkoite-
5 § <i>Oikaisuvaatimus</i> ----- Muuhun kuin tämän pykälän 2–4 momentissa sekä 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä viranomaiselta, joka päätöksen on tehnyt, siten kuin hallintolaissa säädetään. -----	

sen myöntävän organisaation sekä 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rautatielääkäriin, 2 §:ssä tarkoitetun psykologin sekä 3 §:ssä tarkoitetun merimieslääkäriin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla II osan 7 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, Liikenne- ja viestintävirastolta.

Edellä IV osan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään:

1) III osan 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettu korvauksen takaisinperiminen;

2) 2 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen;

3) 4 §:ssä tarkoitettu uhkasakkoa, teettämishukkaa ja keskeyttämishukkaa koskeva päätös;

4) EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehty päätös;

5) opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskeskusta koskeva päätös;

6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Tämän lain, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen nojalla tehty päätös, mukaan lukien IV osan 1 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asetusten nou-

tun merimieslääkäriin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla 77 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, Liikenne- ja viestintävirastolta.

Edellä 209 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

257 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään:

1) 175 §:ssä tarkoitettu korvauksen takaisinperiminen;

2) 242 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen;

3) 255 §:ssä tarkoitettu uhkasakkoa, teettämishukkaa ja keskeyttämishukkaa koskeva päätös;

4) EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehty päätös;

5) opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskeskusta koskeva päätös;

6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Tämän lain, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen nojalla tehty päätös, mukaan lukien 186 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asetusten noudattamisen tehosteeksi 255 §:n nojalla asetettu uhkasakko, teettämishukka tai keskeyttämishukka voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta

dattamisen tehosteeksi *tämän luvun 4 §:n* nojalla asetettu uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhaussa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän koulutuskeskuksen päätökseen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 lukua.

7 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Säätelyelimen *II osan 8 luvun 5 §:n* 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

8 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Markkinaoikeuden *7 §:ssä* tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

9 §

Muutoksenhaku hankinta-asioissa

Mitä hankintalain 132–134 §:ssä, 145 §:n 1 momentissa, 146 §:n 1 ja 2 momentissa, 147 §:n 1 ja 3 momentissa, 148, 149, 151 ja 152 §:ssä, 154 §:n 1 momentin johdantokappaleessa ja 1–4 kohdassa sekä 155, 160–163, 165, 167 ja 169 §:ssä säädetään oikeusturvakeinoista, sovelletaan hankinnan arvosta riippumatta tämän lain *III osan 3 luvun 1 §:ssä* tarkoitettussa hankinta-asiaissa. Sen lisäksi, mitä hankintalain 145 §:n 2 momentissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriö voi saattaa hankinta-asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi unionin valvontamenettelyä koskevassa asiassa. Markkinaoikeuden päätöstä, jolla markkinaoikeus on määrännyt hankintalain 154 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua seuraamuksen, on noudatettava muutoksenha-

uolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhaussa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän koulutuskeskuksen päätökseen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 lukua.

258 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Säätelyelimen *92 §:n* 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

259 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Markkinaoikeuden *258 §:ssä* tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

260 §

Muutoksenhaku hankinta-asioissa

Mitä hankintalain 132–134 §:ssä, 145 §:n 1 momentissa, 146 §:n 1 ja 2 momentissa, 147 §:n 1 ja 3 momentissa, 148, 149, 151 ja 152 §:ssä, 154 §:n 1 momentin johdantokappaleessa ja 1–4 kohdassa sekä 155, 160–163, 165, 167 ja 169 §:ssä säädetään oikeusturvakeinoista, sovelletaan hankinnan arvosta riippumatta tämän lain *162 §:ssä* tarkoitettussa hankinta-asiaissa. Sen lisäksi, mitä hankintalain 145 §:n 2 momentissa säädetään, liikenne- ja viestintäministeriö voi saattaa hankinta-asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi unionin valvontamenettelyä koskevassa asiassa. Markkinaoikeuden päätöstä, jolla markkinaoikeus on määrännyt hankintalain 154 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua seuraamuksen, on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettua seuraamuksen

usta huolimatta, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla.

10 §

Valitusosoitus henkilölupa-asioissa

2 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) harjoittaa Interbus-sopimuksessa 7 artiklassa tarkoitettua satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä taikka *tämän lain IV osan 1 luvun 13 §:ssä* tarkoitettua kansainvälisen liikenteen harjoittamista koskevassa Suomen ja toisen valtion välisessä kahdenvälisessä sopimuksessa tarkoitettua kansainvälistä matkustajaliikennettä ilman sopimuksissa edellytettyä lupaa,

5) harjoittaa kaupallista ilmakuljetusta ilman EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lentotoimintalupaa tai *II osan 12 luvun 2 §:ssä* tarkoitettua liikennelupaa taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja,

2 §

Kuljetuksen tilausrikkomus

Tämän lain *II osan 1 luvun 12 §:ssä* tarkoitettu tavarankuljetuksen tilaaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tilaa tavarankuljetuksen laiminlyöden mainitussa pykälässä säädetyn selvitysvelvollisuuden taikka teh-

määräämisestä voidaan panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla.

261 §

Valitusosoitus henkilölupa-asioissa

2 luku

Rangaistussäännökset

262 §

Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) harjoittaa Interbus-sopimuksessa 7 artiklassa tarkoitettua satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä taikka *190 §:ssä* tarkoitettua kansainvälisen liikenteen harjoittamista koskevassa Suomen ja toisen valtion välisessä kahdenvälisessä sopimuksessa tarkoitettua kansainvälistä matkustajaliikennettä ilman sopimuksissa edellytettyä lupaa,

5) harjoittaa kaupallista ilmakuljetusta ilman EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lentotoimintalupaa tai *121 §:ssä* tarkoitettua liikennelupaa taikka rikkoo tällaisen luvan ehtoja,

263 §

Kuljetuksen tilausrikkomus

Tämän lain *14 §:ssä* tarkoitettu tavarankuljetuksen tilaaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tilaa tavarankuljetuksen laiminlyöden mainitussa pykälässä säädetyn selvitysvelvollisuuden taikka tehdyn selvityksen perusteella tietää, ettei kuljetuksen suorittaja täytä *14 §:n 2* momentissa tarkoitettuja edel-

dyn selvityksen perusteella tietää, ettei kuljetuksen suorittaja täytä *II osan 1 luvun 12 §:n 2* momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, on tuomittava kuljetuksen tilausrikkomuksesta sakkoon. Kuljetuksen tilausrikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos kuljetukseen sovelletaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettua lakia (1233/2006) ja sopimuksen tekemisestä voidaan määrätä mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu.

3 §

Ammattipätevyyssäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) toimii taksinkuljettajana ilman *II osan 3 luvun 1 §:ssä* tarkoitettua ajolupaa,

2) luovuttaa ajoneuvon kuljettavaksi vastoin *III osan 1 luvun 2 §:n 1* momentin 1 kohdan säännöksiä,

3) rikkoo *II osan 3 luvun 3 §:n 1* momentin säännöstä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä taikka 5 §:n säännöstä ajoneuvon kuljettamisesta,

4) rikkoo luvan hakijalle tai *haltijalle IV osan 2 luvun 3 §:n 2* momentissa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista tekijöistä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta sakkoon.

Ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta:

1) rikkoo *II osan 10 luvun 3–9 §:ssä* säädettyjä pätevyysvaatimuksia koskevia säännöksiä;

2) rikkoo *II osan 10 luvun 10 §:ssä* säädettyjä aluksen päällikön vähimmäisikärajaa koskevia säännöksiä; tai

3) laiminlyö *II osan 10 luvun 18 §:ssä* säädetyn pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen säilyttämisen tai esittämisen velvollisuuden.

4 §

lytyksiä, on tuomittava kuljetuksen tilausrikkomuksesta sakkoon. Kuljetuksen tilausrikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos kuljetukseen sovelletaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettua lakia (1233/2006) ja sopimuksen tekemisestä voidaan määrätä mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu.

264 §

Ammattipätevyyssäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) toimii taksinkuljettajana ilman *25 §:ssä* tarkoitettua ajolupaa,

2) luovuttaa ajoneuvon kuljettavaksi vastoin *151 §:n 1* momentin 1 kohdan säännöksiä,

3) rikkoo *27 §:n 1* momentin säännöstä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä taikka *31 §:n* säännöstä ajoneuvon kuljettamisesta,

4) rikkoo luvan hakijalle tai haltijalle *198 §:n 2* momentissa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista tekijöistä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta sakkoon.

Ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta:

1) rikkoo *98–104 §:ssä* säädettyjä pätevyysvaatimuksia koskevia säännöksiä;

2) rikkoo *105 §:ssä* säädettyjä aluksen päällikön vähimmäisikärajaa koskevia säännöksiä; tai

3) laiminlyö *113 §:ssä* säädetyn pätevyyskirjan, lisäpätevyystodistuksen tai kelpoisuustodistuksen säilyttämisen tai esittämisen velvollisuuden.

265 §

Luvaton liikenteen koulutustoiminta

Luvaton liikenteen koulutustoiminta

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) harjoittaa tämän lain II osan 3 luvun 6, 7 tai 9 §:ssä tarkoitettua koulutus- tai koetoimintaa ilman mainitun luvun 10 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää,

2) harjoittaa II osan 11 luvussa tarkoitettua koulutustoimintaa ilman mainitun luvun 1 ja 3 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää tai hyväksynnän ehtojen vastaisesti tai

3) harjoittaa luvanvaraista koulutustoimintaa ilman II osan 13 luvun 6 §:ssä tarkoitettua tai EASA-asetukseen perustuvaa lentokoulutuslupaa tai jättää ilmoittamatta koulutustoiminnasta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta liikenteen koulutustoiminnasta* sakkoon.

5 §

Luvaton erityislentotoiminta

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta harjoittaa II osan 12 luvun 8 §:ssä tai lentotoiminta-asetuksessa tarkoitettua erityislentotoimintaa ilman vaadittavaa lupaa tai rikkoo tällaisen luvan ehtoja, on tuomittava, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta erityislentotoiminnasta* sakkoon.

6 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkinen

Kuljettaja, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo ajoaikoja, taukoja, lepoaikoja, ajopiirturia tai ajopiirturikortteja koskevaa

1) ajo- ja lepoaika-asetuksen tai ajopiirturiasetuksen säännöstä,

2) AETR-sopimuksen määräystä tai

3) II osan 4 luvun 4 §:n säännöstä,

on tuomittava *tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta* sakkoon.

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) harjoittaa tämän lain 31, 34 tai 37 §:ssä tarkoitettua koulutus- tai koetoimintaa ilman 35 tai 37 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää,

2) harjoittaa II osan 11 luvussa tarkoitettua koulutustoimintaa ilman 114 ja 116 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää tai hyväksynnän ehtojen vastaisesti tai

3) harjoittaa luvanvaraista koulutustoimintaa ilman 135 §:ssä tarkoitettua tai EASA-asetukseen perustuvaa lentokoulutuslupaa tai jättää ilmoittamatta koulutustoiminnasta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta liikenteen koulutustoiminnasta* sakkoon.

266 §

Luvaton erityislentotoiminta

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta harjoittaa 127 §:ssä tai lentotoiminta-asetuksessa tarkoitettua erityislentotoimintaa ilman vaadittavaa lupaa tai rikkoo tällaisen luvan ehtoja, on tuomittava, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta erityislentotoiminnasta* sakkoon.

267 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkinen

Kuljettaja, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo ajoaikoja, taukoja, lepoaikoja, ajopiirturia tai ajopiirturikortteja koskevaa

1) ajo- ja lepoaika-asetuksen tai ajopiirturiasetuksen säännöstä,

2) AETR-sopimuksen määräystä tai

3) 46 §:n säännöstä,

on tuomittava *tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta* sakkoon.

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta tuomitaan myös:

1) korjaamon edustaja, joka tahallaan tai

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta tuomitaan myös:

1) korjaamon edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo *II osan 4 luvun 7 §:n* säännöksiä; taikka

2) työnantaja, tämän edustaja tai yrityksen edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ajo- ja lepoaika-asetuksen 5, 10 tai 16 artiklan säännöstä alaikärajoista tai kuljetusyrittäjälle asetetusta ajo- ja lepoaikaan liittyvästä velvollisuudesta, ajopiirturiasetuksen ajopiirturin tai sen sisältämän tiedon käsittelyä koskevaa 3 artiklan 1 kohtaa, 7 artiklan 4 kohtaa, 9 artiklan 7 kohtaa, 21 artiklan 2 kohtaa, 23 artiklan 1 kohtaa, 32 artiklan 1, 3 tai 4 kohtaa, 33 artiklaa tai 37 artiklan 1 kohdan 1 ja 2 alakohtaa, AETR-sopimuksen 5 artiklaa kuljettajaa koskevista vaatimuksista tai 11 artiklaa poikkeuksellisista tilanteista taikka tämän lain *II osan 4 luvun 5 tai 6 §:n* säännöstä.

271 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljetettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään:

2) tämän lain II osan 3 luvun 13 §:ssä.

II OSA

VOIMAANTULO

1 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

törkeästä huolimattomuudesta rikkoo *48 §:n* säännöksiä; taikka

2) työnantaja, tämän edustaja tai yrityksen edustaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ajo- ja lepoaika-asetuksen 5, 10 tai 16 artiklan säännöstä alaikärajoista tai kuljetusyrittäjälle asetetusta ajo- ja lepoaikaan liittyvästä velvollisuudesta, ajopiirturiasetuksen ajopiirturin tai sen sisältämän tiedon käsittelyä koskevaa 3 artiklan 1 kohtaa, 7 artiklan 4 kohtaa, 9 artiklan 7 kohtaa, 21 artiklan 2 kohtaa, 23 artiklan 1 kohtaa, 32 artiklan 1, 3 tai 4 kohtaa, 33 artiklaa tai 37 artiklan 1 kohdan 1 ja 2 alakohtaa, AETR-sopimuksen 5 artiklaa kuljettajaa koskevista vaatimuksista tai 11 artiklaa poikkeuksellisista tilanteista taikka tämän lain *46 tai 47 §:n* säännöstä.

268 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljetettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään:

2) tämän lain 39 §:ssä.

VIII OSA

VOIMAANTULO

1 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

269 §

Voimaantulo

270 §

-----	
2 §	<i>Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös</i>
<i>Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös</i>	-----
-----	271 §
3 §	<i>Muut siirtymäsäännökset</i>
<i>Muut siirtymäsäännökset</i>	-----
-----	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	Lain 27–41 ja 193 § tulevat kuitenkin 1 momentista poiketen voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**ajokorttilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 3 §:n 6 kohta, 5 §:n 2–4 momentti, 65 §:n 1 momentin 2 ja 5 kohta ja 4 momentti, 84 §:n 2 momentin 2 kohta sekä ajokorttilain (387/2018) voimaantulosäännöksen 9 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 6 kohta, 5 §:n 3 ja 4 momentti sekä 65 §:n 1 momentin 2 ja 5 kohta ja 4 momentti laissa 302/2018, 5 §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentin 2 kohta sekä voimaantulosäännöksen:

Voimassa oleva laki

Esitys

3 §

3 §

*Määritelmä**Määritelmä*

6) kuljettajan ammattipätevyydellä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvun 4 §:ssä säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä, perustason ammattipätevyydellä mainitussa luvussa säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa perustason ammattipätevyyttä sekä linja-auton kuljettajan ammatillisella perustutkinnolla mainitun lain II osan 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukaista perustutkintoa;

6) kuljettajan ammattipätevyydellä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvussa säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä ja perustason ammattipätevyydellä mainitun lain 29 §:ssä säädettyä kuorma- tai linja-auton kuljettajalta vaadittavaa perustason ammattipätevyyttä;

5 §

5 §

*Ikävaatimukset**Ikävaatimukset*

Edellä 1 momentin 7 ja 9 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ei C-, CE- ja D-luokan tutkinnon suorittamiseksi vaadita siltä, joka on liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ammatillisessa koulutuksessa, johon sisältyy mainitun luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu perustason ammattipätevyyden suorittaminen muuten kuin mainitun luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettulla nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella ja jolla on mainitussa 9 §:ssä tarkoitettu hyväksymisasiakirja. Ennen edel-

Edellä 1 momentin 7 ja 9 kohdassa tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ei C-, CE- ja D-luokan tutkinnon suorittamiseksi vaadita siltä, joka on liikenteen palveluista annetun lain 33 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ammatillisessa koulutuksessa, johon sisältyy mainitun perustason ammattipätevyyden suorittaminen ja jolla on mainitussa 33 §:ssä tarkoitettu hyväksymisasiakirja. Ennen edellä tarkoitettua perustason ammattipätevyyden saavuttamista tässä momentissa tarkoitettu ajo-oikeus on voimassa vain hyväksymisasiakirjalla tehtävissä kuljetuk-

lä tarkoitettun perustason ammattipätevyyden saavuttamista tässä momentissa tarkoitettu ajo-oikeus on voimassa vain hyväksymisasiakirjalla tehtävissä kuljetuksissa tai kun säädetty ikävaatimus muulla perusteella täyttyy.

Edellä 1 momentin 9 kohdan b alakohdan ikävaatimus koskee myös D-luokan ajokortin saamista liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettuja ajoja varten, jos kysymyksessä on mainitussa alakohdassa tarkoitettu vähintään 180 osaamispisteen laajuinen ammatillinen perustutkinto, josta opiskelija on suorittanut vähintään 90 osaamispistettä henkilöliikenteeseen suunnattua linja-auton kuljettajan tehtävissä toimimisen tarkoitettua osaamista ja opiskelijalla on muu kuin nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella saavutettu linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys. D-luokan ajokortti on voimassa vain Suomessa ennen kuin haltija täyttää 9 kohdan a alakohdan ikävaatimuksen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään poiketen C-luokan ajokortin vähimmäisikä on kuitenkin 18 vuotta ja D-luokan ajokortin 21 vuotta, jos kysymyksessä on ajoneuvon kuljettaminen liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 3 §:n 3 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti pois lukien ajoneuvojen katsastamiseen liittyvät koeajot. Ajokortti on voimassa vain tässä momentissa mainituissa ajoissa Suomessa. Rajoitus merkitään ajokorttiin, ja se on voimassa siihen saakka, kunnes ajokortin luokkaa vastaavat vähimmäisikävaatimukset muuten täyttyvät.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

2) liikenteen palveluista annetun lain VI osan 2 luvun 6 §:ssä tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

sisä tai kun säädetty ikävaatimus muulla perusteella täyttyy.

Edellä 1 momentin 9 kohdan b alakohdan ikävaatimus koskee myös D-luokan ajokortin saamista liikenteen palveluista annetun lain 33 §:ssä tarkoitettuja ajoja varten, jos kysymyksessä on mainitussa alakohdassa tarkoitettu vähintään 180 osaamispisteen laajuinen ammatillinen perustutkinto, josta opiskelija on suorittanut vähintään 90 osaamispistettä henkilöliikenteeseen suunnattua linja-auton kuljettajan tehtävissä toimimisen tarkoitettua osaamista ja opiskelijalla on muu kuin nopeutetulla perustason ammattipätevyyskoulutuksella saavutettu linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyys. D-luokan ajokortti on voimassa vain Suomessa ennen kuin haltija täyttää 9 kohdan a alakohdan ikävaatimuksen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, C-luokan ajokortin vähimmäisikä on kuitenkin 18 vuotta ja D-luokan ajokortin 21 vuotta, jos kysymyksessä on ajoneuvon kuljettaminen liikenteen palveluista annetun lain 28 §:n 2 tai 3 kohdan mukaisesti pois lukien ajoneuvojen katsastamiseen liittyvät koeajot. Ajokortti on voimassa vain tässä momentissa mainituissa ajoissa Suomessa. Rajoitus merkitään ajokorttiin, ja se on voimassa siihen saakka, kunnes ajokortin luokkaa vastaavat vähimmäisikävaatimukset muuten täyttyvät.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

2) liikenteen palveluista annetun lain 267 §:ssä tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

5) liikenteen palveluista annetun *lain IV osan 2 luvun 3 §:ssä* tarkoitettuun ammattipätevyys säännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan II osan 3 luvun 13 § säädetystä asiakirjoja koskevasta rikkomuksesta;

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

84 §

Autokoulun opetushenkilöstö

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi opettajan vaatimuksena:

2) mopon ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut mopon tai moottoripyörän ajokortti vähintään kolme vuotta;

Ajokorttilain (/2018) voimaantulosäännös

Jos liikenneopettajan erikoisammattitutkinto on suoritettu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) nojalla vuonna 2010 annettujen liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti, mainitun tutkinnon perusteella saavutettu liikenneopettajalupa oikeuttaa edelleen 84 §:n 2 momentin 2 kohdan estämättä antamaan AM-luokan mopon kuljettajaopetusta. Muun liikenneopettajaluvan kelpoisuudesta opetukseen on voimassa mitä ajokorttilain 103 §:ssä säädetään.

5) liikenteen palveluista annetun *lain 264 §:ssä* tarkoitettuun ammattipätevyys säännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan 39 §:ssä säädetystä asiakirjoja koskevasta rikkomuksesta;

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

84 §

Autokoulun opetushenkilöstö

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi opettajan vaatimuksena:

2) mopon ajokorttia varten annettavassa opetuksessa on, että hän on suorittanut liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimimista koskevan tutkinnon osan ja hänellä on ollut mopon tai moottoripyörän ajokortti vähintään kolme vuotta *tai, että hänellä on 1 kohdassa tarkoitettu kelpoisuus moottoripyörän ajokorttia varten annettavaan opetukseen;*

Ajokorttilain (/2018) voimaantulosäännös

Jos liikenneopettajan erikoisammattitutkinto on suoritettu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) nojalla vuonna 2010 annettujen liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti, mainitun tutkinnon perusteella saavutettu liikenneopettajalupa oikeuttaa edelleen 84 §:n 2 momentin 2 kohdan estämättä antamaan AM-luokan mopon kuljettajaopetusta. *Jos liikenneopettajan erikoisammattitutkinto on suoritettu mainitun lain nojalla vuonna 2014 annettujen liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti, liikenneopettajaluvan haltijalla on oikeus antaa AM-luokan mopon kuljettajaopetusta, jos liikenneopettajalupa on myönnetty*

ennen 1 päivää heinäkuuta 2018. Muun liikenneopettajaluvan kelpoisuudesta opetukseen on voimassa mitä ajokorttilain 103 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Ajokorttilain 387/2018 voimaantulosäännöksen 9 momentti tulee kuitenkin 1 momentista poiketen voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ajoneuvolain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (512/1993) 3 §:n 1 momentin 30 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

-----
30) rekisteröinnin suorittajalla Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun *lain IV osan* 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

-----
30) rekisteröinnin suorittajalla Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun *lain V osan* 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

4.

Laki

ajoneuvoverolain 63 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (512/1993) 63 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa
307/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

63 §

*Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus
ja tietojen antaminen*

Ajoneuvoveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta verovelvollisen terveydentilaa koskevia asiakirjoja sekä veronhuojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Ajoneuvoveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain *V osan* 3 lukua.

Esitys

63 §

*Ajoneuvoveroa koskevien tietojen julkisuus
ja tietojen antaminen*

Ajoneuvoveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta verovelvollisen terveydentilaa koskevia asiakirjoja sekä veronhuojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Ajoneuvoveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain *VI osan* 3 lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

5.

Laki

aluskiinnityslain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluskiinnityslain (221/1927) 44 §, sellaisena kuin se on laissa 309/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Eesitys

44 §

44 §

Muutoksenhaussa rekisteriviranomaisen antamaan lopulliseen ratkaisuun aluksen kiinnitystä koskevassa asiassa sekä asian päämään jättämistä koskevaan ratkaisuun noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain *VI osan* 1 luvun muutoksenhakua koskevia säännöksiä.

Muutoksenhaussa rekisteriviranomaisen antamaan lopulliseen ratkaisuun aluksen kiinnitystä koskevassa asiassa sekä asian päämään jättämistä koskevaan ratkaisuun noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain *VII osan* 1 luvun muutoksenhakua koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

6.

Laki**alusrekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 1 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa xxx/2018 ja 9 ja 10 §:n 1 momentti laissa 320/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Esitys

1 §

1 §

*Alusten rekisteröinti**Alusten rekisteröinti*

Suomalaiset kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on merkittävä Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin. Rekisteriin merkitään myös tiedot rakenteilla olevista aluksista sekä historiatiedot sen mukaan kuin liikenteen palveluista annetun lain *V osassa* tai jäljempänä tässä laissa säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto pitää liikenneasioiden rekisteriä liikenteen palveluista annetun lain *V osan* mukaisesti ja Ahvenanmaan valtionvirasto pitää rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Rekisterialueet ovat Ahvenanmaan maakunta ja muu Suomi. Tämän lain 9–12 §:ä sovelletaan vain Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä.

Suomalaiset kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä, on merkittävä Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tai tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin. Rekisteriin merkitään myös tiedot rakenteilla olevista aluksista sekä historiatiedot sen mukaan kuin liikenteen palveluista annetun lain *VI osassa* tai jäljempänä tässä laissa säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto pitää liikenneasioiden rekisteriä liikenteen palveluista annetun lain *VI osan* mukaisesti ja Ahvenanmaan valtionvirasto pitää rekisteriä niistä aluksista, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa. Rekisterialueet ovat Ahvenanmaan maakunta ja muu Suomi. Tämän lain 9–12 §:ä sovelletaan vain Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä.

9 §

9 §

*Rekisteriin tehtävät merkinnät**Rekisteriin tehtävät merkinnät*

Rekisteriin merkitään aluksen rekisteröintiä ja sen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Tämän pykälän 2–5 momenttia sovelletaan Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Liikenneasioiden rekisteriin aluksista ja rakenteilla olevista aluksista tallennettavista tiedoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain

Rekisteriin merkitään aluksen rekisteröintiä ja sen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Tämän pykälän 2–5 momenttia sovelletaan Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Liikenneasioiden rekisteriin aluksista ja rakenteilla olevista aluksista tallennettavista tiedoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain

HE 157/2018 vp

V osan 2 luvussa.

10 §

Rakenteilla olevista aluksista rekisteriin tehtävät merkinnät

Rakenteilla olevista aluksista merkitään rekisteriin rekisteröintiä ja aluksen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Tämän pykälän 2–5 momenttia sovelletaan Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Liikenneasioiden rekisteriin aluksista ja rakenteilla olevista aluksista tallennettavista tiedoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain *V osan 2 luvussa*.

VI osan 2 luvussa.

10 §

Rakenteilla olevista aluksista rekisteriin tehtävät merkinnät

Rakenteilla olevista aluksista merkitään rekisteriin rekisteröintiä ja aluksen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Tämän pykälän 2–5 momenttia sovelletaan Ahvenanmaan valtionviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Liikenneasioiden rekisteriin aluksista ja rakenteilla olevista aluksista tallennettavista tiedoista säädetään liikenteen palveluista annetun lain *VI osan 2 luvussa*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

7.

Laki

autoverolain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (1482/1994) 28 §:n 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 370/2018,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Esitys

28 §

28 §

Autoverosta on vapaa ajoneuvo, joka:
1) Suomessa ensi kertaa rekisteröitäessä merkitään käytettäväksi liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *I osan 1 luvun 1 §:n* 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun taksiliikenteeseen tai sitä vastaavaan Ahvenanmaan maakuntalaissa tarkoitettuun liikenteeseen ja jota pääasiallisesti käytetään siihen;

Autoverosta on vapaa ajoneuvo, joka:
1) Suomessa ensi kertaa rekisteröitäessä merkitään käytettäväksi liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *4 §:n* 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun taksiliikenteeseen tai sitä vastaavaan Ahvenanmaan maakuntalaissa tarkoitettuun liikenteeseen ja jota pääasiallisesti käytetään siihen;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

8.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (1181/2013) 19 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

19 §

*Tietojen luovuttaminen muille viranomaisil-
le*

*Tietojen luovuttaminen muille viranomaisil-
le*

Poliisi saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

Poliisi saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

9.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	Ehdotus
28 §	28 §
<i>Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille</i>	<i>Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille</i>
Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen: 1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;	Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen: 1) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20__ .

10.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015) 17 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 318/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

17 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Tulli saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

Tulli saa luovuttaa henkilökistereistään salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

2) liikenteen palveluista annetun lain IV osan 2 luvun 2 §:n ja V osan 1 luvun 2 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) *Liikenne- ja viestintävirastolle* liikenteen palveluista annetun lain 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

11.

Laki**ilmailulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (864/2014) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, 54, 70 ja 160 §, sellaisina kuin ne ovat, 20 §:n 1 momentin 1 kohta ja 160 § laissa xxx/2018 sekä 54 ja 70 § laissa 320/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	Ehdotus
20 §	20 §
<i>Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset</i>	<i>Rekisteritiedoissa tapahtuneet muutokset</i>
Ilma-aluksen omistajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle muutoksesta ja liitettävä ilmoitukseen muuttuneiden tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys, jos: 1) Liikenteen palveluista annetun lain <i>V osan</i> 2 luvussa tarkoitetut rekisteriin tallennettavat tiedot muuttuvat;	Ilma-aluksen omistajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle muutoksesta ja liitettävä ilmoitukseen muuttuneiden tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys, jos: 1) Liikenteen palveluista annetun lain <i>VI osan</i> 2 luvussa tarkoitetut rekisteriin tallennettavat tiedot muuttuvat;
----- 54 §	----- 54 §
<i>Lento-oppilas</i>	<i>Lento-oppilas</i>
Lento-oppilaan oikeudesta lentää yksin säädetään liikenteen palveluista annetun <i>lain II osan 13 luvun 5 §:ssä</i> .	Lento-oppilaan oikeudesta lentää yksin säädetään liikenteen palveluista annetun <i>lain 134 §:ssä</i> .
70 §	70 §
<i>Lentotyö ja lentomiestien koulutus</i>	<i>Lentotyö ja lentomiestien koulutus</i>
Lentotyöstä ja lento- ja teoriakoulutuksesta, joka liittyy ilma-alusten ohjaamomiestien ja matkustamomiestien lupakirjojen, kelpoisuustodistusten, kelpuutusten ja hyväksyntöjen hankkimiseen tai voimassa pitämiseen, säädetään liikenteen palveluista annetun <i>lain II osan 12 luvun 8 §:ssä ja 13 luvun 6 §:ssä</i> .	Lentotyöstä ja lento- ja teoriakoulutuksesta, joka liittyy ilma-alusten ohjaamomiestien ja matkustamomiestien lupakirjojen, kelpoisuustodistusten, kelpuutusten ja hyväksyntöjen hankkimiseen tai voimassa pitämiseen, säädetään liikenteen palveluista annetun <i>lain 127 ja 135 §:ssä</i> .
160 §	160 §
<i>Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriöti-</i>	<i>Varautuminen poikkeusoloihin ja häiriöti-</i>

lanteisiin

Seuraavien ilmailutoimintaan oikeuttavan Suomessa myönnetyn luvan tai hyväksynnän haltijoiden on varauduttava poikkeusoloihin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa:

1) 35 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jonka tehtäväksi lento- toimintaluvan haltija on antanut 34 §:n 1 momentissa tarkoitettut tehtävät;

3) 82 §:ssä tarkoitetun lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltija;

4) valtioneuvoston 108 §:n nojalla nimeämä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoaja.

Lentoaseman pitäjän sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Sen lisäksi, mitä valmiuslaissa säädetään valtioneuvoston ja ministeriön toimivallasta valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämän valmiussuunnittelun järjestämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

lanteisiin

Seuraavien ilmailutoimintaan oikeuttavan Suomessa myönnetyn luvan tai hyväksynnän haltijoiden on varauduttava poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin osallistumalla valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa:

1) 35 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaatio, jonka tehtäväksi lento- toimintaluvan haltija on antanut 34 §:n 1 momentissa tarkoitettut tehtävät;

3) 82 §:ssä tarkoitetun lentoaseman hyväksyntätodistuksen haltija;

4) valtioneuvoston 108 §:n nojalla nimeämä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoaja.

Lentoaseman pitäjän sekä ilmaliikennepalvelun ja sääpalvelun tarjoajan on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, varauduttava huolehtimaan siitä, että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslain 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että tätä pykälää ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

12.

Laki**kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 14 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

*Tenojoen vesistön venerekisteri**Tenojoen vesistön venerekisteri*

Kalastussäännön 36 §:ssä tarkoitettuna Tenojoen vesistön venerekisterinä on liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *V osan 1 luvun 1 §:ssä* tarkoitettu liikenneasioiden rekisteri.

Kalastussäännön 36 §:ssä tarkoitettuna Tenojoen vesistön venerekisterinä on liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *216 §:ssä* tarkoitettu liikenneasioiden rekisteri.

15 §

15 §

*Veneen rekisteröinti**Veneen rekisteröinti*

Kalastuslupien myynnin järjestämisestä 8 §:n mukaisesti vastaava taho toimii liikenteen palveluista annetun *lain IV osan 4 luvussa* tarkoitettuna rekisteröintitehtävissä avustavana palveluntarjoajana, joka hoitaa *mainitun luvun 3 §:n* mukaisia tehtäviä sekä tekee Liikenteen turvallisuusviraston rekisteröintipäätöstä varten arvion rekisteröintioikeuden edellytysten täyttymisestä. Veneen omistajan on esitettävä selvitys veneen rekisteröintioikeutta koskevista seikoista.

Kalastuslupien myynnin järjestämisestä 8 §:n mukaisesti vastaava taho toimii liikenteen palveluista annetun *lain V osan 4 luvussa* tarkoitettuna rekisteröintitehtävissä avustavana palveluntarjoajana, joka hoitaa *liikenteen palveluista annetun lain 211 §:n* mukaisia tehtäviä sekä tekee *Liikenne- ja viestintäviraston* rekisteröintipäätöstä varten arvion rekisteröintioikeuden edellytysten täyttymisestä. Veneen omistajan on esitettävä selvitys veneen rekisteröintioikeutta koskevista seikoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

13.

Laki

kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupunkiraideliikenteestä annetun lain 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on
laissa 325/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Eesitys

21 §

21 §

Vuosimaksu

Vuosimaksu

Edellä 9 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on suoritettava *Liikenteen turvallisuusvirastolle* vuosimaksuna 40 000 euroa. Maksu peritään yhdeltä toiminnanharjoittajalta vuosittain vain kerran riippumatta siitä, toimiiko tämä sekä rataverkon haltijana että liikenteenharjoittajana. Vuosimaksulla kateetaan niitä kustannuksia, jotka virastolle aiheutuvat kaupunkiraideliikenteen turvallisuuden kehittämisestä ja valvonnasta sekä viraston ylläpitämän 10 §:ssä tarkoitetun rekisterin ja liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *V osan 1 luvun 1 §:ssä* tarkoitetun rekisterin pitämisestä ja viraston muista kaupunkiraideliikenteen hallinnollisista viranomaistehtävistä.

Edellä 9 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on suoritettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* vuosimaksuna 40 000 euroa. Maksu peritään yhdeltä toiminnanharjoittajalta vuosittain vain kerran riippumatta siitä, toimiiko tämä sekä rataverkon haltijana että liikenteenharjoittajana. Vuosimaksulla kateetaan niitä kustannuksia, jotka virastolle aiheutuvat kaupunkiraideliikenteen turvallisuuden kehittämisestä ja valvonnasta sekä viraston ylläpitämän 10 §:ssä tarkoitetun rekisterin ja liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *216 §:ssä* tarkoitetun rekisterin pitämisestä ja viraston muista kaupunkiraideliikenteen hallinnollisista viranomaistehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

14.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 2 §:n 2 momentin 7 kohta, sekä
lisätään 2 §:n 2 momenttiin uusi 8 ja 9 kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia ei sovelleta:

Tätä lakia ei sovelleta:
-----

7) huvialukseen ja -veneeseen.

7) huvialukseen ja -veneeseen;
8) *proomuun*;
9) *ruoppajaan, jolla ei ole omaa kuljetus-*
koneistoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

15.

Laki**laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 15 §:n 2 momentti sekä 26 a ja 26 d §, sellaisina kuin ne ovat, 15 §:n 2 momentti ja 26 d § laissa 467/2018 sekä 26 a § laissa xxx/2018, sekä
lisätään 4 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 467/2018, uusi 2 kohta, jolloin nykyinen 2–7 kohta siirtyvät 3–8 kohdaksi, ja lakiin uusi 26 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Aluksen miehitys ja vahdinpito**Aluksen miehitys ja vahdinpito**

4 §

4 §

*Luvun soveltamisala**Luvun soveltamisala*

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

-
- 2) huviveneeseen;
  - 3) lossiin;
  - 4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
  - 5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokratava vuokravene;
  - 6) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;
  - 7) proomuun ja ruoppaajaan, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

-
- 2) pelastuslaitosten, poliisin tai Tullin alukseen siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössä koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n mukaisesti;
  - 3) huviveneeseen;
  - 4) lossiin;
  - 5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
  - 6) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen, paitsi jos kyseessä on miehitettynä vuokratava vuokravene;
  - 7) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö;
  - 8) proomuun ja ruoppaajaan, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

15 §

Huivialuksen päällikön pätevyys

Kansainvälisen huviveneen kuljettajan pätevyyskirjan hakemiseen, myöntämiseen, voimassaoloon ja uusimiseen sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain *II osan 10 luvun 12 §:n* säännöksiä pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntämisestä, *14 §:n* säännöksiä pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolosta ja uusimisesta sekä *18 §:n* säännöksiä todistusten ja asiakirjojen säilyttämisestä ja esittämisestä.

2 a luku

Miehistön luettelointi ja ilmoitusvelvollisuus liikenneasioiden rekisteriin

26 a §

Meripalvelua koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa liikenteen palveluista annetun lain *V osassa* tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tiedot suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden meripalvelusta, koulutuksesta ja pätevyyksistä.

26 d §

Poikkeukset rekisteröinti- ja luetteloitivelvollisuudesta

Tässä luvussa tarkoitettuun rekisteriin ja miehistöluetteloon ei merkitä henkilöä, joka tekee työtä:

- 1) ulkomaisessa aluksessa;
- 2) aluksessa vain aluksen ollessa satamassa;
- 3) uittokalustolla, uittoon käytettävää kuljetuskalustoa lukuun ottamatta;
- 4) proomussa tai ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;
- 5) sellaisessa kotimaanliikenteen lastaluksessa, jonka pituus on alle 15 metriä;
- 6) sellaisessa kalastusaluksessa, jonka pi-

15 §

Huivialuksen päällikön pätevyys

Kansainvälisen huviveneen kuljettajan pätevyyskirjan hakemiseen, myöntämiseen, voimassaoloon ja uusimiseen sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain *107 §:n* säännöksiä pätevyyskirjan ja lisäpätevyystodistuksen myöntämisestä, *109 §:n* säännöksiä pätevyyskirjojen ja lisäpätevyystodistusten voimassaolosta ja uusimisesta sekä *113 §:n* säännöksiä todistusten ja asiakirjojen säilyttämisestä ja esittämisestä.

2 a luku

Miehistön luettelointi ja ilmoitusvelvollisuus liikenneasioiden rekisteriin

26 a §

Meripalvelua koskevat tiedot

Liikenne- ja viestintävirasto tallentaa liikenteen palveluista annetun lain *VI osassa* tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin tiedot suomalaisessa aluksessa työskentelevien henkilöiden meripalvelusta, koulutuksesta ja pätevyyksistä.

26 d §

Rekisteri laivanisännän palveluksessa olevista merenkulkijoista

Laivanisännän on pidettävä rekisteriä palveluksessaan olevien merenkulkijoiden koulutukseen, pätevyys- ja työkokemukseen sekä merenkulkijoilta vaadittuun terveydentilaan liittyvistä tiedoista.

Laivanisännän on rekisteriä ylläpitäessään ja siinä olevia tietoja käsitellessään noudatettava luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 679/2016. Rekisterissä olevien tietojen käsittelyyn sovelletaan lisäksi, mitä

tuus on alle 24 metriä;

7) huviveneessä;

8) vuokraveneessä;

10) tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muussa näihin rinnastettavassa tehtävässä silloin, kun työtä tehdään pelkästään tilapäisesti; taikka

11) aluksessa, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehävien hoitamista varten koulutettu miehistö.

yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004) säädetään.

26 e §

Poikkeukset rekisteröinti- ja luettelointivollisuudesta

Tässä luvussa tarkoitettuun rekisteriin ja miehistöluetteloon ei merkitä henkilöä, joka tekee työtä:

1) ulkomaisessa aluksessa;

2) aluksessa vain aluksen ollessa satamassa;

3) uittokalustolla, uittoon käytettävää kuljetuskalustoa lukuun ottamatta;

4) proomussa tai ruoppaajassa, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;

5) sellaisessa kotimaanliikenteen lastialuksessa, jonka pituus on alle 15 metriä;

6) sellaisessa kalastusaluksessa, jonka pituus on alle 24 metriä;

7) huviveneessä;

8) vuokraveneessä;

9) valtion puolustus- tai rajavartiolaituksiin käytettävässä aluksessa;

10) tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muussa näihin rinnastettavassa tehtävässä silloin, kun työtä tehdään pelkästään tilapäisesti;

11) aluksessa, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehävien hoitamista varten koulutettu miehistö; taikka

12) pelastuslaitoksen, poliisin tai Tullin aluksessa silloin, kun kyseisellä viranomaisella on käytössä aluksen kattava koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain 117 §:n mukaisesti. Tällaisessa aluksessa työskentelevään henkilöön sovel-

HE 157/2018 vp

letaan kuitenkin, mitä 26 c §:n 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

16.

Laki**laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 2 §:n 2 momentti ja 3 §:n 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 kohta laissa 331/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	Ehdotus
2 §	2 §
<i>Soveltamisala</i>	<i>Soveltamisala</i>
----- Lakia ei sovelleta henkilöön, joka työskentelee: 1) puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksella, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen; 2) huviveneessä ja huvialuksessa; 3) vuokraveneessä; 4) lossissa; 5) aluksella, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitoksen selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla; 6) aluksella, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen; 7) aluksella, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö. -----	----- — Lakia ei sovelleta henkilöön, joka työskentelee: 1) puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksella, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen; 2) <i>pelastuslaitosten, poliisin ja Tullin aluksessa siltä osin kuin kyseisellä viranomaisella on käytössä koulutusjärjestelmä, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 117 §:n mukaisesti;</i> 3) huviveneessä ja huvialuksessa; 4) vuokraveneessä; 5) lossissa; 6) <i>proomussa;</i> 7) aluksella, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitoksen selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla; 8) aluksella, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen; 9) aluksella, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö; -----
3 §	3 §

HE 157/2018 vp

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

-----
3) *merimieslääkärillä* liikenteen palveluis-
ta annetun lain (320/2017) IV osan 3 luvun 3
§:ssä tarkoitettua merimieslääkärää;

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

-----
3) *merimieslääkärillä* liikenteen palveluis-
ta annetun lain 206 §:ssä tarkoitettua meri-
mieslääkärää;

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuu-
ta 20 .

17.

Laki

lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 325/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

*Matkakustannusten määräytyminen ja las-
keminen*

Opiskelijan käyttäessä koulumatkaansa liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) IV osan 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten yhteistä lippu- ja maksujärjestelmää käyttävää joukkoliikennettä matkakustannukset määräytyvät sen estämättä, mitä tämän pykälän 1 momentissa ja tämän lain 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, sen matkan pituuden mukaan, jonka opiskelija kulkee tätä kuljetusta käyttäen.

Eesitys

4 §

*Matkakustannusten määräytyminen ja las-
keminen*

Opiskelijan käyttäessä koulumatkaansa liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 181 §:ssä tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten yhteistä lippu- ja maksujärjestelmää käyttävää joukkoliikennettä matkakustannukset määräytyvät sen estämättä, mitä tämän pykälän 1 momentissa ja tämän lain 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, sen matkan pituuden mukaan, jonka opiskelija kulkee tätä kuljetusta käyttäen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

18.

Laki

pelastuslain 89 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 89 §:n 4 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa
xxx/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

89 §

*Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja
valvontatehtäviä varten*

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä
2 momentissa säädetään, oikeus saada pelas-
tustoiminnan suunnittelua ja toteutusta var-
ten tietoja:

1) Liikenne- ja viestintävirastolta liikenne-
teen palveluista annetun lain (320/2017) *V*
osassa tarkoitetusta liikenneasioiden rekiste-
ristä tiedot, jotka ovat välttämättömiä pelas-
tusviranomaisen lakisääteisten tehtävien
hoitamiseksi;

Ehdotus

89 §

*Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja
valvontatehtäviä varten*

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä
2 momentissa säädetään, oikeus saada pelas-
tustoiminnan suunnittelua ja toteutusta var-
ten tietoja:

1) Liikenne- ja viestintävirastolta liikenne-
teen palveluista annetun lain (320/2017) *VI*
osassa tarkoitetusta liikenneasioiden rekiste-
ristä tiedot, jotka ovat välttämättömiä pelas-
tusviranomaisen lakisääteisten tehtävien
hoitamiseksi;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

19.

Laki

polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 2 §:n 3 momentti ja 18 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 343/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksua koskevien tietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *V osaa*.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksua koskevien tietojen käyttöön ja luovutukseen sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *VI osaa*.

18 §

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

-----
Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain *V osan* 3 lukua.

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain *VI osan* 3 lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

20.

Laki**rautatielain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rautatielain (304/2011) 2 §:n 1 momentin 9 ja 35 kohta, 20 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 68 §, 68 a §, 71 b §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 71 c §:n 1 momentti ja 73 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 9 ja 35 kohta, 71 b §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 71 c §:n 1 momentti ja 73 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 9 ja 35 kohta, 71 b §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 71 c § ja 73 § laissa 323/2017 ja 20 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 68 § ja 68 a § laissa 345/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) ratakapasiteetin hakijalla rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *IV osan 1 luvun 4 §:ssä* tarkoitettua toimivaltaista viranomaista sekä laivaajia, huolitsijoita, yhdistettyjen kuljetusten harjoittajia sekä rautatiealan koulutuslaitosta, jotka joko julkisen palvelun tarjoamiseen liittyvistä tai kaupallisista syistä haluavat hankkia ratakapasiteettia;

35) palvelujen hakijalla julkista tai yksityistä yhteisöä tai toimijaa, kuten ratakapasiteetin hakijaa, rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain *IV osan 1 luvun 4 §:ssä* tarkoitettua toimivaltaista viranomaista, koulutuspalveluita tarjoavaa oppilaitosta, toista palvelupaikan ylläpitäjää tai muuta palvelua tarvitsevaa tahoa, joka hakee palvelupaikan ylläpitäjältä sen tarjoamia rautatieliikenteen tuki- ja huoltopalveluja omaan käyttöön tai toisen rautatieliikenteen harjoittajan taikka oppilaitoksen käyttöön;

20 §

Oikeus rataverkolle pääsyyn ja oikeus sen

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) ratakapasiteetin hakijalla rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain 320/2017) *181 §:ssä* tarkoitettua toimivaltaista viranomaista sekä laivaajia, huolitsijoita, yhdistettyjen kuljetusten harjoittajia sekä rautatiealan koulutuslaitosta, jotka joko julkisen palvelun tarjoamiseen liittyvistä tai kaupallisista syistä haluavat hankkia ratakapasiteettia;

35) palvelujen hakijalla julkista tai yksityistä yhteisöä tai toimijaa, kuten ratakapasiteetin hakijaa, rautatieliikenteen harjoittajaa, liikenteen palveluista annetun lain *181 §:ssä* tarkoitettua toimivaltaista viranomaista, koulutuspalveluita tarjoavaa oppilaitosta, toista palvelupaikan ylläpitäjää tai muuta palvelua tarvitsevaa tahoa, joka hakee palvelupaikan ylläpitäjältä sen tarjoamia rautatieliikenteen tuki- ja huoltopalveluja omaan käyttöön tai toisen rautatieliikenteen harjoittajan taikka oppilaitoksen käyttöön;

20 §

Oikeus rataverkolle pääsyyn ja oikeus sen

käyttämiseen

Tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia rataverkolla saa harjoittamaansa rautatieliikennettä varten käyttää rautatieyrittäjä, jolla on liikenteen palveluista annetun lain II osan 5 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettu toimilupa ja joka muutoinkin täyttää mainitussa pykälässä rautatieliikenteen harjoittamiselle säädetyt edellytykset. Myös muut rautatieliikenteen harjoittajat saavat käyttää tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia liikennöintiä varten, jos mainitussa pykälässä säädetyt liikennöinnin edellytykset täyttyvät.

35 §

Koulutuspalvelujen tarjoaminen

Liikenteen palveluista annetun lain II osan 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettua oppilaitoksen on tarjottava tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla korvausta vastaan koulutuspalveluja tässä laissa tarkoitettua toimintaa harjoittaville yhtiöille ja muille yhteisöille, jos koulutus on tarpeellista turvallisuustodistuksen tai turvallisuusluvan saamista koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Korvauksen tulee olla tasapuolinen ja kohtuullinen ottaen huomioon koulutuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto.

68 §

Venäjän federaatiosta saapuvien kalustoyksiköiden rekisteröinti

Suomen ja Venäjän välistä rautatieyhdysliikennettä Suomessa harjoittavan rautatieyrityksen on saatuaan liikenteen palveluista annetun lain V osan 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua tietoa ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 57 §:ssä tarkoitettua käyttöönottolupaa hakiessaan ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle Venäjän federaatiosta saapuvista kalustoyksiköistä liikenneasioiden rekisteriin merkittävät tiedot kalustoyksikön:

- 1) omistajasta tai haltijasta;
- 2) käyttöön liittyvistä rajoituksista;
- 3) huoltosuunnitelmaan liittyvistä turvalli-

käyttämiseen

Tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia rataverkolla saa harjoittamaansa rautatieliikennettä varten käyttää rautatieyrittäjä, jolla on liikenteen palveluista annetun lain 53 §:n 1 kohdassa tarkoitettu toimilupa ja joka muutoinkin täyttää mainitussa pykälässä rautatieliikenteen harjoittamiselle säädetyt edellytykset. Myös muut rautatieliikenteen harjoittajat saavat käyttää tämän luvun mukaisesti myönnettyä ratakapasiteettia liikennöintiä varten, jos mainitussa pykälässä säädetyt liikennöinnin edellytykset täyttyvät.

35 §

Koulutuspalvelujen tarjoaminen

Liikenteen palveluista annetun lain 90 §:ssä tarkoitettua oppilaitoksen on tarjottava tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla korvausta vastaan koulutuspalveluja tässä laissa tarkoitettua toimintaa harjoittaville yhtiöille ja muille yhteisöille, jos koulutus on tarpeellista turvallisuustodistuksen tai turvallisuusluvan saamista koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Korvauksen tulee olla tasapuolinen ja kohtuullinen ottaen huomioon koulutuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto.

68 §

Venäjän federaatiosta saapuvien kalustoyksiköiden rekisteröinti

Suomen ja Venäjän välistä rautatieyhdysliikennettä Suomessa harjoittavan rautatieyrityksen on saatuaan liikenteen palveluista annetun lain 221 §:ssä tarkoitettua tietoa ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 57 §:ssä tarkoitettua käyttöönottolupaa hakiessaan ilmoitettava *Liikenne- ja viestintävirastolle* Venäjän federaatiosta saapuvista kalustoyksiköistä liikenneasioiden rekisteriin merkittävät tiedot kalustoyksikön:

- 1) omistajasta tai haltijasta;
- 2) käyttöön liittyvistä rajoituksista;
- 3) huoltosuunnitelmaan liittyvistä turvalli-

suuden kannalta olennaisista tiedoista.

68 a §

Kalustotietojen toimittaminen rekisteristä

Muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden turvallisuusviranomaisilla ja tutkintaelimillä on tarkastustehtävien ja onnettomuustutkintaan liittyvien tehtävien hoitamista varten oikeus saada salassapitosäänösten estämättä niitä tietoja, joita Liikenteen turvallisuusvirasto tallettaa liikenteen palveluista annetun lain *V osan 2 luvun 3 §:n* nojalla rekisteriin. Tietoja on annettava perustellusta pyynnöstä myös muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntelyelimille, Euroopan rautatievirastolle, rautatieliikenteen harjoittajille ja rataverkon haltijoille sekä sellaisille henkilöille tai organisaatioille, jotka rekisteröivät kalustoyksiköitä tai jotka on yksilöity kalustoyksikköä rekisteröitäessä.

71 b §

Sääntelyelimen tehtävät

Sääntelyelin seuraa, valvoo ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. Sääntelyelimen tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

3) ratkaista rautatieliikenteen harjoittajien, ratakapasiteetin hakijoiden, rataverkon haltijoiden, palvelupaikan ylläpitäjien, palveluiden hakijoiden, koulutuspalveluja tarjoavien oppilaitosten, koulutuspalveluja tarvitsevien yritysten sekä liikenteen palveluista annetun lain *IV osan 1 luvun 4 §:ssä* tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen välisiä erimielisyyksiä;

Sääntelyelin tutkii ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvia asioita omasta aloitteestaan tai rautatieliikenteen harjoittajan, rataverkon haltijan, ratakapasiteetin hakijan, palvelupaikan ylläpitäjän, palvelun hakijan, koulutuspalveluita tarjoavan oppilaitoksen, koulutuspalveluita tarvitsevan yrityksen, liikenteen palveluista annetun lain *IV osan 1 lu-*

suuden kannalta olennaisista tiedoista.

68 a §

Kalustotietojen toimittaminen rekisteristä

Muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden turvallisuusviranomaisilla ja tutkintaelimillä on tarkastustehtävien ja onnettomuustutkintaan liittyvien tehtävien hoitamista varten oikeus saada salassapitosäänösten estämättä niitä tietoja, joita *Liikenne- ja viestintävirasto* tallettaa liikenteen palveluista annetun lain *221 §:n* nojalla rekisteriin. Tietoja on annettava perustellusta pyynnöstä myös muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden sääntelyelimille, Euroopan rautatievirastolle, rautatieliikenteen harjoittajille ja rataverkon haltijoille sekä sellaisille henkilöille tai organisaatioille, jotka rekisteröivät kalustoyksiköitä tai jotka on yksilöity kalustoyksikköä rekisteröitäessä.

71 b §

Sääntelyelimen tehtävät

Sääntelyelin seuraa, valvoo ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. Sääntelyelimen tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

3) ratkaista rautatieliikenteen harjoittajien, ratakapasiteetin hakijoiden, rataverkon haltijoiden, palvelupaikan ylläpitäjien, palveluiden hakijoiden, koulutuspalveluja tarjoavien oppilaitosten, koulutuspalveluja tarvitsevien yritysten sekä liikenteen palveluista annetun lain *181 §:ssä* tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen välisiä erimielisyyksiä;

Sääntelyelin tutkii ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvia asioita omasta aloitteestaan tai rautatieliikenteen harjoittajan, rataverkon haltijan, ratakapasiteetin hakijan, palvelupaikan ylläpitäjän, palvelun hakijan, koulutuspalveluita tarjoavan oppilaitoksen, koulutuspalveluita tarvitsevan yrityksen, liikenteen palveluista annetun lain *181 §:ssä* tar-

luvun 4 §:ssä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen taikka muun tahon, jonka oikeutta asia voi koskea, aloitteesta. Sääntelyelimen tulee asian ratkaisun yhteydessä päättää aiheellisista toimenpiteistä syrjinnän, markkinoiden vääristymisen ja muiden kielteisten ilmiöiden oikaisemiseksi.

-----
71 c §

Sääntelyelimen oikeus saada tietoja ja päätöksenteko

Sääntelyelimellä on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja ilman aiheetonta viivytystä saada rautatiemarkkinoiden valvontaan ja seurantaan tai sen ratkaistavaksi annetun tai omasta aloitteestaan ratkaistavaksi ottaman asian käsittelyä varten kaikki tarvittavat tiedot ja selvitykset rautatieliikenteen harjoittajilta, rataverkon haltijoilta, ratakapasiteetin hakijoilta, rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä annetun lain 23 §:ssä tarkoitettulta oppilaitokselta, koulutuspalveluja tarvitsevilta yrityksiltä, palvelupaikan ylläpitäjiltä, palvelun hakijoilta, liikenteen palveluista annetun lain *IV osan 1 luvun 4 §:ssä* tarkoitettulta toimivaltaiselta viranomaiselta ja muilta asianomaisilta tahoilta.

-----
73 §

Muut erimielisyydet

Rautatieliikenteen harjoittaja, ratakapasiteetin hakija, koulutuspalveluja tarvitseva yritys, rataverkon haltija, palvelupaikan ylläpitäjä tai muu palvelun tarjoaja taikka liikenteen palveluista annetun lain *IV osan 1 luvun 4 §:ssä* tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi saattaa muun kuin 72 §:ssä tarkoitetun asian sääntelyelimen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, jos se katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen vaatimusten vastaisesti tai vastoin syrjimättömyyden ja tasapuolisuuden vaatimusta. Sääntelyelin voi ottaa asian tutkittavakseen myös omasta aloitteestaan.

koitetun toimivaltaisen viranomaisen taikka muun tahon, jonka oikeutta asia voi koskea, aloitteesta. Sääntelyelimen tulee asian ratkaisun yhteydessä päättää aiheellisista toimenpiteistä syrjinnän, markkinoiden vääristymisen ja muiden kielteisten ilmiöiden oikaisemiseksi.

-----
71 c §

Sääntelyelimen oikeus saada tietoja ja päätöksenteko

Sääntelyelimellä on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja ilman aiheetonta viivytystä saada rautatiemarkkinoiden valvontaan ja seurantaan tai sen ratkaistavaksi annetun tai omasta aloitteestaan ratkaistavaksi ottaman asian käsittelyä varten kaikki tarvittavat tiedot ja selvitykset rautatieliikenteen harjoittajilta, rataverkon haltijoilta, ratakapasiteetin hakijoilta, rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä annetun lain 23 §:ssä tarkoitettulta oppilaitokselta, koulutuspalveluja tarvitsevilta yrityksiltä, palvelupaikan ylläpitäjiltä, palvelun hakijoilta, liikenteen palveluista annetun lain *181 §:ssä* tarkoitettulta toimivaltaiselta viranomaiselta ja muilta asianomaisilta tahoilta.

-----
73 §

Muut erimielisyydet

Rautatieliikenteen harjoittaja, ratakapasiteetin hakija, koulutuspalveluja tarvitseva yritys, rataverkon haltija, palvelupaikan ylläpitäjä tai muu palvelun tarjoaja taikka liikenteen palveluista annetun lain *181 §:ssä* tarkoitettu toimivaltainen viranomainen voi saattaa muun kuin 72 §:ssä tarkoitetun asian sääntelyelimen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, jos se katsoo, että joku toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen vaatimusten vastaisesti tai vastoin syrjimättömyyden ja tasapuolisuuden vaatimusta. Sääntelyelin voi ottaa asian tutkittavakseen myös omasta aloitteestaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

21.

Laki

rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 346/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja koskevat rikkomukset

Kuljettajalle määrätään 40 euron rikesakko, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään:

Kuljettajalle määrätään 40 euron rikesakko, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään:

5) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvun 13 §:ssä.

5) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 39 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa päivään, jona rikesakkorikkomuksista annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta annettu laki (733/2018) tulee voimaan.

22.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 18 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 354/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *V osan 1 luvun 1 §:ssä* tarkoitettun rekisterinpitäjän on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tieliikenteeseen liittyvät liikenneasioiden rekisteriin tallennetut tiedot.

Liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *216 §:ssä* tarkoitettun rekisterinpitäjän on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tieliikenteeseen liittyvät liikenneasioiden rekisteriin tallennetut tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

23.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 1 §, sellaisena kuin se on laissa xxx/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Vesikulkuneuvojen rekisteröinti

Vesikulkuneuvojen rekisteröinti

Vesikulkuneuvo ja sen moottori tulee rekisteröidä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *V osassa* tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Vesikulkuneuvo ja sen moottori tulee rekisteröidä liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) *VI osassa* tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20   .